דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, י"ז בטבת תשמ"ז, 18 בינואר 1987 ● גליון 19019

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

● תנו לנו מוטיבציה / חנה זמר
● מה הם רוצים משמיר / אוריאל בן־עמי
● „הקוהלוניאליזם" יימשך / זאב סטרומינסקי
● מפלגת בירגרמייסטרים / יצחק ארצי
● דבר פתוח (4); תחבורה ותיירות (5)
● ספורט (9–10); מדע ורפואה (11); בידור (12)

מזג האויר

טמפרטורות גבוהות מהרגיל בעונה.
הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 8–21, רמת־הגולן: 12–21, צפת: 12–18, חיפה: 10–24, טבריה: 8–23, נצרת: 12–22, עפולה: 3–25, שומרון: 10–23, תל־אביב: 9–24, לוד: 7–26, יריחו: 4–26, עזה: 8–22, באר־שבע: 8–27, אילת: 10–28.

הי־ערכות לסיכול מעשי נקם נגד ערביי ירושלים אחרי דקירת שני האחים אוחיון

50 נעצרו בעקבות הפיגוע ליד שער שכם ● שלום אוחיון, בן 17, פצוע בינוני, ואחיו אבי, בן 23, פצוע קל ● חמומי מוח יצאו אמש לפגוע בערבים ● המשטרה ערוכה באיזור ● קולק קורא לרגיעה

אבי אוחיון מקבל טיפול ראשוני ליד שער שכם. (צילום: יצחק הררי)

מאת אוריאל בן־עמי ויעל אדמוני סופרי „דבר"

משטרת ירושלים נערכת בכוננות מוגברת למניעת מעשי נקם, לאחר דקירת האחים אבי ושלום אוחיון משכונת מוסררה בירושלים, אתמול ליד שער שכם. המשטרה מעריכה, כי הדקירה נעשתה על רקע חבלני והחקירה מתנהלת בכיוון זה.

מצבו של שלום אוחיון בן ה־17 שנדקר אתמול לפנות ערב בעיר העתיקה בירושלים מוגדר כבינוני. אמש נותח אוחיון בבית־החולים „שערי צדק" לאחר שנתגלו פגיעות בכלידים פנימיים. דובר בית החולים מסר כי הפגיעה עמוקה יחסית וגרמה לאיבוד דם.

שלום אוחיון נדקר פעמיים באיזור הצוואר. אחיו, אבי בן 23 ישוחרר ככל הנראה היום מבית החולים „ביקור חולים", שם הוא מצוי בהשגחה במחלקה הכירורגית. אבי אוחיון נדקר בעורף ובצוואר באורח קל ואין פגיעה באבריו הפנימיים.

ארבעה צעירים ערבים הותקפו אמש כתגובה על דקירת האחים אוחיון. שניים מצעירי שכונת מוסררה, שבה מתגוררים האחים אוחיון, נעצרו כחשודים במעשה.

אמש סמוך לשעה 21.30 הותקפו שלושה ערבים ליד השער החדש וליד שער שכם בידי צעירים יהודים. שלושת הערבים שבו מחקירה במגרש הרוסים בירושלים ונחבלו באורח קל.

באותה שעה הותקף צעיר ערבי בן 16 בעת שהלך ברחוב הנביאים

(המשך בעמ' 2)

שמיר מציע את בל"ל לשובל במסגרת ברית „אומץ"־ליכוד

מאת מוריה אבנימלך ויקיר צור, כתבי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הציע את זלמן שובל מראשי „אומץ" כמועמדו ליו"ר בנק לאומי וקיבל לכך את הסכמתו. מקורות מהימנים מסרו לסופרת „דבר", כי המינוי יהיה במסגרת ברית פוליטית בין הליכוד ל„אומץ".

זלמן שובל אמר לסופרת „דבר", כי הצעת ראש הממשלה הוגשה על יסוד כישוריו המקצועיים בבנקאות, קשריו עם בנקים בעולם ומעמדו הציבורי וכי בשיחה בינו לבין ראש הממשלה לא הוצגו תנאים פוליטיים.

לדברי שובל, „אומץ" נמצאת בין המהגות הפוליטיים ויתכן כי זה מהווה שיקול להערפתו על פני מועמדים המזוהים פוליטית עם אחד הגושים.

אף שגורמים רבים במערכת הפוליטית, בסוכנות, בבנק ישראל ובבל"ל פעילים היום במשחק של הצעת מועמדים להתפקיד יו"ר בל"ל, נראה כי מי שיקבע את המועמד יהיו ראש הממשלה, יצחק שמיר, ממלא־מקומו שמעון פרס ויו"ר הסוכנות היהודית ונגיד „אוצר התיישבות היהודים" אריה דולצין.

הוועדה מטעם אוצר התיישבות היהודים הכוללת את אריה דולצין, עקיבא לוינסקי, עו"ד צבי קלמנס־טינובסקי, עו"ד דב מלמן ודב ברזילי, תציע כמה מועמדים ואילו ראש הממשלה, ממלא־מקומו ויו"ר הסוכנות יכרעו ביניהם.

מה שמעלה את הסיכויים של שובל הנו קרבתו הפוליטית והאישית לשמעון פרס ולגד יעקבי וכן העובדה שכמה מינויים בכירים אחרים מתעכבים בגלל חוסר הסכמה בין הגושים הפוליטיים.

המועמדים בעלי הסיכויים הגבוהים כיום הם נגיד בנק ישראל לשעבר משה זנבר ופרופסור חיים בן־שחר (חב"ש). מועמדים נוספים הם שלושת בכירי בנק ישראל לשעבר: ד"ר מאיר חת, פרופ' צבי זוסמן, פרופ' אליעזר

(המשך בעמ' 2)

קיסר יוסמך לחתום היום הסכם החבילה

ייפגש היום עם נסים ליישוב המשבר על ההקצבה לקופת־חולים ● בעקבות הקיצוץ בתקציבי הבריאות מתחילים זעזועים במערכת האשפוז: מחר מתחילה בבתי־החולים הממשלתיים שביתת עובדי המינהל והמשק ומחרתיים תהיה שביתת מחאה של הרופאים ל־24 שעות

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות יסמיך היום בישיבה מיוחדת את מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ואת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לחתום על הסכם החבילה במשק.

אחר־הצהריים אמור קיסר להיפגש עם שר האוצר משה נסים בניסיון נוסף ליישב את המחלוקת בעניין תקציב קופ"ח וסימון ההסכם עם האחיות המונע את החתימה.

אם הפגישה תעלה יפה, צפויה החתימה על ההסכם כבר היום או מחר. במקרה של כשלון תידרש התערבותו של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס.

סיעת מפ"ם תביע את תמיכתה בהחלטת הוועדה המרכזת המייפה את כוחם של קיסר ושל הברפלד לחתום על ההסכם, אך יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות יעקב שמאי מתכוון להציע אי־אמון בקיסר במהלך הישיבה.

גם ראשי סיעות האופוזיציה „רצ" ו„חד"ש" יבקרו נמרצות את ההחלטה של הוועדה המרכזת שתובא לאישור הוועד הפועל ולפיכך צפויה ישיבה סוערת.

בהופיעו בפני חברי המועדון המסחרי בתל־אביב בסוף השבוע, אמר קיסר כי הוא מקווה שהויכוח על תקציב קופ"ח יבוא על סיומו ובכך תתאפשר החתימה המשולשת על הסכם החבילה. המזכ"ל יניח על שולחן שר האוצר מסמך מפורט, שהוכן על ידי יו"ר ההנהלה המרכזית של קופ"ח פרופ' חיים דורון, ובו תזכורת להסכם שנחתם

(המשך בעמ' 2)

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

33 בתי־החולים הממשלתיים ייוותרו ממחר בבוקר ללא אספקת שירותים חיוניים להשגחה ולטיפול בחולים משום שעובדי המנהל והמשק פותחים בשביתה בלילה נגד „שכרם המחפיר", שלטענתם התדרדר והגיע אצל רובם לרמת שכר מינימום.

ביום ג' יקיימו הרופאים בבתי־החולים הממשלתיים שביתת מחאה ל־24 שעות נגד הקיצוצים בתקציב הבריאות.

אמש, בישיבת חירום של הנהלות בתי־החולים של קופת חולים, שכונסה בתל־אביב, קראו הרופאים לשר האוצר משה נסים „לא להפקיר את החולים במצוקתם". „לא יכולה להיות תוכנית הבראה כלכלית על חשבון בריאות העם" – טען מנהל בית החולים „קפלן" ד"ר חיים גורדון.

על שביתת המחאה של הרופאים במערכת האישפוז הממשלתית החליט ביום ה' האירגון הוועד הארצי של רופאים עובדי המדינה בישיבת חירום. על פי ההחלטה יעבדו בתי החולים הממשלתיים ביום ג' השבוע

(המשך בעמ' 2)

המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסינית הוא יאו־בנג (משמאל) התפטר ביום ו' מכהונתו, בהכותו על חטאו וכשלונו בטיפול במשבר הסטודנטים שפרץ באחרונה בסין. למחליפו נבחר ראש הממשלה ג'או זיאנג (מימין) (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילום: א.פ.)

מקפארליין: המידע היה של ישראל ולא שלנו

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – רוברט מקפארליין, מי שהיה היועץ לבטחון לאומי בבית הלבן, אמר שלשום בעדות שמסר לוועדת החוץ של הסנאט, כי ארה"ב הסתמכה על מודיעין ישראלי בקשריה עם איראן ולא היו לה שום מקורות אחרים.

מקפארליין אמר עוד, כי הוא מעריך ומכבד את מי שהיה מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי, שיזם את הקשרים עם איראן. עוד אמר כי בניגוד להודעותיהם הפומביות הוכנסו מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ושר־ההגנה קאספר ויינברגר לפרטי הקשר הישראלי־איראני בשנת 1985 וכי הוא עצמו דיווח להם שהנשיא החליט לאשר לישראל במכירת נשק לאיראן.

בדיווח קודם ברשת הטלוויזיה „א.בי.סי." נמסרו פרטים על מסעו של מקפארליין לאיראן במאי 1986. על פי הדיווח, הציגו פקידים איראנים בכירים למקפארליין, כי שני בני הערובה האמריקאים ישוחררו מיד ואילו שניים נוספים ישוחררו עם קבלת משלוח נוסף של נשק תוך ימים ספורים.

שלג עוטה את פסל הנערה העירומה של מאיול בגני הטילרי בפאריס (למעלה). באירופה נמשך גל הקור, שבמהלכו נשברו שיאי קור בני יותר מארבעים שנה. ובישראל שרר בסוף השבוע מזג־אוויר אביבי (למטה), ואלפים יצאו לבלות על חוף הים ובאתרי הטבע (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילומים: א.פ. ויונתן סלינגר)

פקיד בכיר בממשלה ל„דבר":

ישראל תמשיך למעשה בכל מערכת הקשרים שיש לה עם דרום־אפריקה

ההודעה שתימסר לארה"ב כי לא מספקים נשק לדרום־אפריקה הסרת משמעות – שכן ההסכמים הם על מכירת ידע ולא נשק

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ישראל תמשיך למעשה בכל מערכת הקשרים שלה עם דרום־אפריקה – כך אמר ל„דבר" פקיד בכיר בממשלה על רקע ההערכות, כי צפוי שינוי במדיניותה של ירושלים כלפי פרטוריה.

לדברי אותו פקיד, אין ישראל מתכוונת להפסיק את קשרי התעופה והמסחר ואת הקשרים הדיפלומאטיים עם דרום־אפריקה, וכן תמשיך בקשרים של החלפת ידע בתחומי המחקר הפיתוח והטכנולוגי, ולפיכך לא יחול שינוי של ממש במצב היחסים בין שתי המדינות.

גם להודעה שתימסר עד ראשית חודש אפריל על־ידי ישראל לארה"ב, כי אין היא מספקת נשק לדרום־אפריקה, אין כיום משמעות, לדברי אותו הפקיד.

(המשך בעמ' 2)

פרס ללונדון ובריסל; יחתום הסכם עם השוק

מאת דוד שרביט, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ שמעון פרס ייצא לקראת סוף השבוע לביקור בכמה מדינות אירופה, במהלכו ייפגש עם ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר ויחתום בבריסל על הסכם חדש עם מדינות השוק המשותף.

פרס יגיע ללונדון ביום ד' השבוע וייפגש בו ביום עם שר החוץ ג'פרי האו. ליום ה' נועדה לפרס שיחה עם ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר. נראה, כי בשיחה זו יועלו נושאים בילטראליים בין שתי המדינות, יימסר דיווח על יוזמות השלום האחרונות במזרח־התיכון ויועלה נושא יהודי ברה"מ.

תאצ'ר אמורה לבקר בברה"מ בסוף חודש מארס. בשבוע שעבר נפגשו ראש ממשלת בריטניה ושר החוץ שלה עם נציגי „אמהות למען חופש" מישראל, המייצגת משפחות שחלק מבניהם נמצא בברה"מ, והבטיחו לפעול בעניין זה אצל השלטונות הסובייטיים.

לאחר ביקור קצר בצרפת בסוף השבוע, ייצא שר החוץ פרס לבריסל לחתום על ההסכם החדש של ישראל עם השוק המשותף עם הצטרפות ספרד ופורטוגל כחברות מלאות בשוק.

שתי מדינות אלה מתחרות באופן מסורתי בענפי יצוא רבים של המשק הישראלי, בעיקר אלה הקשורים בחקלאות ומוצריה, והיה צורך להבטיח שלא ייהנו מיתרונות מוחלטים על־פני ישראל עם הצטרפותן כחברות לשוק.

משלחת בין־משרדית בראשות טמיר לספרד

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר יוצא מחר בראש משלחת בין־משרדית למדריד, כדי לסכם עם ממשלת ספרד שורה של הסכמים בתחומי המדע, הטכנולוגיה, המשפט והחינוך. במשלחת ישתתפו פקידים ממשרדי המדע, התעשייה, החינוך ומשרד החוץ.

לפי בקשת ממשלת ספרד נשמר ביקורה של משלחת ישראל ב„פרופיל נמוך".

בחודש הבא ייצא לספרד גם סגן ראש הממשלה ושר־החינוך, יצחק נבון, כדי לחתום רשמית על הסכם לחילופי תרבות, שאותו ינסחו חברי המשלחת.

אשת יוסף טחן חוששת לחייו:

סיפור היעלמותו בכלא המצרי נשמע דמיוני

(ע). – בני משפחתו של הישראלי יוסף טחן שנידון למוות במצרים על הברחת סמים, אינם יודעים דבר על הידיעה שפורסמה בשבועון מצרי ושדיווחה על העלמו של טחן מהכלא. „זה נראה לי סיפור דמיוני ואני אף חוששת שיש כאן טריק של המצרים. אני חוששת לחיי בעלי" – הגיבה ויולט טחן מאשדוד, אשתו של יוסף טחן. ויולט טחן הוסיפה, שהיא מתייחסת בחשש לכל הפרסומים שמקורם בעיתונן של האופוזיציה. „קראתי את הידיעה פעמים אין ספור ולא האמנתי למראה עיני. אולם אין לי כל מידע על גורלו של בעלי".

היא הוסיפה שמאז שפורסמה הידיעה, היא הוצפה בקריאות טלפוניות ובין היתר התקשר אליה גם עו"ד צבי לידסקי, המייצג את יוסף טחן. גם הוא לא ידע דבר על המתפרסם בעתון.

יוסף טחן ממתין בבית־כלא לדיון בערעורו על גזר דין מוות שנגזר עליו. הערעור אמור להתקיים בימים הקרובים.

תעריף יום אשפוז יועלה ל־180 ש"ח

(ע). – בימים הקרובים יועלה התעריף היומי לאשפוז בבתי־החולים, והוא יהיה 180 ש"ח ליום במקום 164 ש"ח ליום. על כך הודיעה ביום ו' שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו בפגישה עם עתונאים בתל־אביב.

ארבלי ציינה, כי העלאת תעריפי האשפוז נועדה לממן את הוצאות ההסכם עם האחיות. קופת־חולים הכללית צורכת 1.1 מיליון ימי אשפוז בשנה, משרד האוצר כסרב לפצות אותה על תוספת זו.

שרת הבריאות אמרה, כי תמשיך להיאבק נגד הקיצוץ בתקציב הבריאות, והשבוע תיפגש עם שר האוצר, כדי לעדכנו בנתונים המוכיחים כי קיצוץ נוסף של 1,368 תקנים בסך הכל (573 במשרד הבריאות ו־700 בקופת־חולים) משמעותו התמוטטותה הסופית של מערכת הבריאות.

עם קיצוץ זה אמורה מצבת כוח־האדם להגיע ל־18,000 עובדים בסך הכל, לעומת 19,013 כיום. וכל זה, כאשר הסכם האחיות שהממשלה חתמה עליו, אמור להוסיף 1,500 תקנים במשך שלוש שנים והסכם הרופאים שנחתם קובע תוספת של 80 תקנים.

בהתייחסה לתוכנית הטלוויזיה „כלבוטק", שחשפה רשלנות בטיפול בחולי־נפש במוסד סגור אמרה שרת הבריאות: „ערכתי במקום ביקור פתע והזדעזעתי. נעשה לי חושך בעיניים. לא אוכל לתאר מה ראיתי, הזמנתי בדחיפות את מנהל המוסד. והובטח לי כי המצב ישתפר".

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מזכירות הוועד הפועל
והוועדה המרכזת

ישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות

תתקיים ביום ראשון י"ז בטבת תשמ"ז 18.1.87 בשעה 10.00 בבוקר, באולם הישיבות של הועה"פ (קומה 7).

סדר היום:
1. הסכם בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים
2. שונות

חברי הוועד הפועל והסגנים – מוזמנים

כרטיסי הצבעה הזמנות יחולקו בכניסה לאולם הישיבות.

סיעת המערך בהסתדרות

חברי סיעת המערך בוועד הפועל של ההסתדרות (חברים וסגנים) מוזמנים בזה

לישיבת הסיעה

שתתקיים ביום ראשון י"ז בטבת תשמ"ז 18.1.87 בשעה 9.00 בבוקר, בבית הוועד הפועל בת"א, באולם הישיבות קומה 7.

על סדר היום:
ההסכם בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים.

הנהלת הסיעה

מהומות סטודנטים גם במאדריד. בהפגנה אלימה שנערכה ביום ו' בבירת ספרד דרשו הסטודנטים – מן הימין דווקא – הורדת שכר הלימוד ויתר חופש בחירה בקביעת מסלולי קידום אקדמיים. (צילום: א.פ.)

פרקליט המדינה בלטמן יקבע אם כספי וארנון יועמדו לדין

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ביקש מפרקליט המדינה יונה בלטמן לבדוק אישית את תיק החקירה בפרשת חיב שלמה עמר והפגישה הלילית של עורכי־הדין רם כספי ויגאל ארנון.

משפטנים בכירים בפרקליטות המדינה ציינו, כי יש טעם לפגם בכך שאבידה שבתאי – התובעת המשפטית של המשטרה שבדקה את התיק ושבעלה שותף במשרד עורכי־הדין של יגאל ארנון – לא נמנעה מבחינת חוות־הדעת בנושא. כזכור, המליצה שבתאי לא לנקוט אמצעים נגד עורכי הדין בחשד של שיבוש הליכי חקירה.

בהתייעצות בדרג בכיר, שהתקיימה בסוף השבוע בלשכת היועץ המשפטי לממשלה, הוחלט כי פרקליט המדינה יונה בלטמן יתעלם מההמלצות ויבחן את היבטי הפרשה מתחילתם ולגופם.

אם יימצא שעורכי־הדין כספי וארנון שיבשו את החקירה, יוגשו נגדם כתבי־אישום.

פרשת „איראנגייט" גם בצרפת:

ממשל מיטראן מכר פגזים לאיראן; השאלה: לאן נעלמו 700 מיליון פ'

מאת גדעון קינן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – דו"ח שהונח על שולחנו של שר ההגנה הצרפתי אנדרה ז'ירו מאיים לפוצץ פרשת „איראנגייט" נוסח צרפת.

השבועון „ל'אקספרס" גילה, כי על פי הדו"ח ידעו נשיא צרפת פרנסואה מיטראן ושר ההגנה בתקופת השלטון הסוציאליסטי שרל ארנו על משלוחים של 450,000 פגזים בקוטר 155 ו־203 מ"מ מתוצרת צרפת לאיראן מ־1983 ועד 1986.

לפי הידיעה, קיבל אחד ממקורביו של השר ארנו דמי תיווך בסכום העולה על 2 מיליון פראנק תמורת העסקה, אך השאלה המרכזית עתה היא: לאן הלך עיקר הכסף בסך 700 מיליון פראנק.

במארס 1986 גילה עיתון מקומי בשרבורג כי ספינות נושאות מטעני פגזים, שנשכרו על ידי חברת „לושאר" הצרפתית ושיעדן הרשמיים היו פורטוגל, ברזיל, תאילנד ויוגוסלביה, הגיעו למעשה לנמל בנדר עבאס באיראן. ועדת חקירה שמונתה אז לא הגישה עדיין את מסקנותיה והגישה תביעה נגד מנהלי החברה.

עתה אומר „ל'אקספרס", כי מדובר במבצע שיזם או עודד הממשל כדי לשפר את היחסים עם איראן, ובשלב שני כדי לסייע בשחרור בני הערובה הצרפתים בלבנון.

על פי הגילויים, דיווחו השירותים החשאיים הצרפתים לשר ההגנה ארנו עוד בינואר 1984 על המתרחש ובמאי אותה שנה הודיע על כך אישית ראש השירותים ראו האדמירל לקוסט לנשיא מיטראן, אך השניים לא עשו דבר.

נראה, כי הממשל הצרפתי הנוכחי, המפתח קשרים עם איראן, לא ייזום „פרשה" על רקע הגילויים, אך ישתמש בהם כדי להשקיט את ביקורת קודמיו על מדיניותו הנוכחית.

תביעה להשעות יצחק קדמי על פעילותו לקידום אנשי „חירות"

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

מזכיר מפלגת העבודה עוזי ברעם דורש להשעות מתפקידו את עוזר נציב שירות המדינה, יצחק קדמי, חבר הנהלת סניף תנועת „חירות" בירושלים.

במברק ששיגר ברעם ליועץ המשפטי לממשלה הוא מבקש לחקור אם נכונה הידיעה, שקדמי השתתף בישיבה שקיימה תנועת „חירות" בירושלים ושבה גובשה הטאקטיקה שיש לנקוט על מנת „להשחיל" אנשי „חירות" למנגנון הממשלתי והציבורי.

בידיעה שפורסם בסוף השבוע המקומון הירושלמי „קול העיר" נאמר בין השאר, שסניף „חירות" בירושלים קיים כמה ישיבות בנושא זה, בהם השתתפו מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי, השר חיים קורפו, חבר־הכנסת דן מרידור, אהוד אולמרט ויהושע מצא וכן עוזר של נציב שירות המדינה יצחק קדמי.

ברעם תובע, שעד שיתבררו העובדות יושעה קדמי מעבודתו, משום שהוא חשוד שפעל בניגוד לתקשי"ר. ברעם גם הפנה שאילתה לראש הממשלה שמיר וכה שאל, אם תפקידו של מנהל לשכתו צחי הנגבי לדאוג לשיבוצם של אנשי מפלגה במשרות מפתח.

בתגובה על הידיעות אמר מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי, כי „לא די בכך שאנשי 'חירות' מעלים הצעות הגוזרות את התקשי"ר, הרי שגם המינויים הפוליטיים של 'חירות' עד כה מכרסמים ברמת השירות.

ראובן בן־עמי הדגיש, כי כל נושא המינויים בשירות המדינה נכלל בתקשי"ר, ובזאת גם האנשים שכל שר רשאי להביא עמו למשרדו.

מתחילים זעזועים במערכת

(המשך מעמ' 1)

במתכונת שבת בלבד, הטיפול יינתן רק למקרים דחופים ויבוטלו כל הניתוחים שתוכננו לאותו יום.

יו"ר הוועד הארצי ד"ר אריה אורנשטיין טען, כי התקציב המקוצץ לא משאיר משאבים לחלק משמעותי של הטיפולים בחולים. לדבריו, לא מתוקצבים, בין היתר, טיפולי דיאליזה ל־150 חולים חדשים שנוספים כל שנה, ל־1500 עד 2000 טיפולי „בלון" להרחבת עורקי לב, ל־500 ניתוחי לב נוספים כל שנה, לקיצור תורים לניתוחי לב, לטיפול ב־3000 חולי סרטן, לטיפול בפגים ובהפרית מבחנה.

לדברי ד"ר אורנשטיין במצב כזה הרופאים לא יכולים לקבל על עצמם את האחריות על החולים. אותם הדברים אמר בישיבת חירום של הנהלות בתי החולים של קופת חולים ד"ר יעקב הרס, מנהל בית חולים „השרון". „אם הממשלה מחליטה לצמצם תקציבי בריאות, היא גם חייבת לתת לנו הוראות ברורות באיזה חולים לטפל ובאיזה לא לטפל".

גם חטיבת הרופאים של בתי החולים שבארגון רופאי קופת חולים תובעת ממשרד האוצר לבטל את הקיצוצים של תקציבי הבריאות, אך במקביל דורשת החטיבה להתנות את תוספת הכספים בריאורגניזציה של השירות לחולה.

בשיחה עם סופרת „דבר" אמר ד"ר שמואל פרידמן, חבר מזכירות החטיבה ויו"ר הוועדה המקצועית בהסתדרות הרפואית, כי שיפור השירות לחולה תלוי בחיסול התורים והרפואה השחורה ועל כך יש קונסנזוס לאומי.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו אמרה אתמול, כי הממשלה מתעלמת מן המציאות.

נסים הגיש לפיקרינג בקשה ל־3 מיליארד ד'

מאת אמנון אגמון, הסופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים הגיש ביום ו' לשגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג את בקשת הסיוע של ישראל לשנה הבאה.

ישראל מבקשת מהאמריקאים שלושה מיליארד דולאר – 1.2 ביליארד דולאר סיוע אזרחי, ו־1.8 ביליארד דולאר סיוע בטחוני.

שר האוצר אמר לשגריר האמריקאי, כי הוא מקווה שיגיע זמן שבו הם יוכלו להיפגש ללא בקשת סיוע מצד ישראל. השגריר בצידו אמר, כי ארה"ב תומכת בעיקרי התוכנית הכלכלית של הממשלה.

בתחילת השבוע תצא לארה"ב משלחת כלכלית מישראל בראשות מנכ"ל האוצר ד"ר עמנואל שרון. המשלחת יוצאת לדיונים עם אנשי משרד החוץ האמריקאי במסגרת הוועדה המשותפת לישראל ולארה"ב לפיתוח כלכלי.

דיונים אלה מתקיימים פעמיים בשנה, פעם בוואשינגטון ופעם בירושלים. הפעם תעמוד במרכז השיחות בקשת הסיוע של ישראל לשנה הבאה.

אמש בקונצרט

מתח, שלמות ופיוט

מאת יהודה כהן

גם אם הגיעה התזמורת הפילהרמונית שלנו לעידן שבו רוב הביצועים ברמה גבוהה, נדירים המקרים של שלמות כה מוחלטת כמו אמש בקונצרט הראשון בסדרת האירועים החגיגיים לכבוד שנת המאה להולדתו של ארתור רובינשטיין בניצוח זובין מהטה.

הסולן היה הפסנתרן האיטלקי מאוריציו פוליני, שהגיש תחילה את הקונצ'רטו השלישי בדו מינור של בטהובן. פוליני ומהטה פירשו את היצירה בדיוק באותה מגמה ושניהם הבליטו את הפיוט הרב הטמון ביצירה.

מתח רב, שלמות ופיוט, כמו בקונצ'רטו זה, שררו גם בעת הגשה המעמיקה של הקונצ'רטו השני בסי־במול מאז'ור של בראהמס.

ראויה לציון נגינתו היפה של הסולו בפרק השלישי בידי הצ'לן מיכאל הרן.

בפתח התוכנית השמיעה התזמורת בחן רב את הפתיחה לאופרה „נשואי פיגארו" מאת מוצארט.

שמיר מציע את בל"ל

(המשך מעמ' 1)

ספר, וכן מנכ"ל „דלק" אברהם אגמון, סגן שר האוצר עדי אמוראי וסגן שר האוצר לשעבר יחזקאל פלומין.

מלבד ראש הממשלה, ממלא־מקומו ויו"ר הנהלת הסוכנות פעילים בבחירות מועמדים ליו"ר בל"ל נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו וכן ח"כ אברהם שפירא. נגיד בנק ישראל הכין רשימה של אנשים ש„אינו מתנגד להם" ורשימת „תכונות" הפוסלות, לדעתו, אישים שונים מהתפקיד.

גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי אמר, שהשיקולים לבחירת המועמד אינם יכולים להיות שיקולים פוליטיים.

„בנק זה לא מערכת פוליטית ולא עוסקים פה בהרכבת מרכז מפלגת העבודה או מרכז תנועת החרות" אמר לוינסקי.

לוינסקי, המועמד להחליף את אריה דולצ'ין בתפקיד נגיד „אוצר התיישבות היהודים", הבהיר בסוף השבוע שהוא לא יסכים למלא את תפקיד הנגיד בשותפות עם אדם נוסף. זאת לאחר שמקורביו של אריה דולצ'ין העלו הצעה לפיה ימלאו שניים, עקיבא לוינסקי ומתתיהו דרובלס, את התפקיד.

נוכח התמיכה הרבה במועמדותו, נראה כי לא יהיו ללוינסקי מתחרים רבים על התפקיד.

ישראל תמשיך למעשה

(המשך מעמ' 1)

פרסומים זרים שהיו בחו"ל בשנים האחרונות, ובכלל זה הדו"ח השנתי של המכון הבינלאומי ללימודים אסטראטגיים בלונדון, קובעים, כי אופי הקשרים הצבאיים בין שתי המדינות לא היה בנוי על מכירות נשק, אלא על מכירות ידע ורשיונות לייצור מערכות מפיתוח ישראלי. על־פי הדיווחים האלה מכרה ישראל לדרום־אפריקה, בין השאר, את הידע לייצור טילי ים־ים מדגם „גבריאל" של התעשייה האווירית, הם מיוצרים על־ידי דרום־אפריקה תחת השם „סקורפיון".

בפרסום אחר נאמר, כי מטוס־הקרב מתוצרת דרום־אפריקה, „צ'יטה", מבוסס על מרכב של מטוס ה„מיראז'" הצרפתי ועל מכשור מתוחכם באוויאוניקה מתוצרת התעשייה האווירית של ישראל. על־פי אותם פרסומים ייצרה דרום־אפריקה ברשיון גם ספינות טילים מדגם „רשף", שפותחו בארץ.

לעומת זאת סוכם בהתייעצויות במשרד החוץ, כי ישראל תצמצם עד כדי הפסקה מוחלטת שיגור משלחות רשמיות לדרום־אפריקה בענפי הספורט והתרבות ובתחום חילופי נוער.

בהתייעצות שרים, שהיתה לפני כשבועיים בירושלים בהשתתפות ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא־מקומו שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין, סוכם, כי ישראל תודיע לארה"ב שאינה מספקת נשק לדרום־אפריקה, כדי לעמוד בהוראה של הקונגרס, כי מדינה שתפר את האמברגו מתאריך זה תאבד את הסיוע הצבאי של ארה"ב. כן הוערכו באותה התייעצות, כי מדינות המערב לא ירחיקו לכת בנקיטת אמצעים כלכליים או מדיניים נגד דרום־אפריקה, ועל כן לא תצטרך ישראל לקבל החלטות מחייבות בנושא זה.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

אוליה (זהבה) בלומברג

ההלוויה תתקיים היום יום א' 18.1.87 י"ז בטבת תשמ"ז בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.
פרטים על מועד ההלוויה להתקשר לטלפון 03-416698 04-520088

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

יצחק קרן־זהר

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון י"ז טבת תשמ"ז 18.1.87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בנחלת יצחק. אוטובוס יצא בשעה 1.30 בצהריים מבית המנוח רח' גונן 11, גבעתיים.

אבלים: אשתו: עדה
בתו וחתנה: שולמית ואהוד בנארי
נכדיו: מיכל, רוית ודניאל
אחיו: אליהו קורנזייר וב"ב
אחותו: יפה פיינרייך וב"ב
בני דודה: רחל והרברט לוי וב"ב
וכל בני המשפחה

לחברינו ספייר מאיר
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה והעובדים

לחברתנו בת־שבע אביבי
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פרהצור
מנהל מערכת: מרדכי ברקאי
עורך „דבר השבוע": טוביה מנדלסון
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג 16 בית מאוריה קומה ב' טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3, מ. 33104

ד"ר משה רווה נכנס לתפקיד מנכ"ל רמב"ם

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ד"ר משה רווה, מי שהיה קצין רפואה ראשי של צה"ל והשתחרר לפני ימים אחדים מתפקידו, אמור להיכנס הבוקר לתפקידו החדש כמנכ"ל בית החולים רמב"ם בחיפה.

ד"ר משה רווה זכה במשרה זו במכרז שערך משרד הבריאות. בית החולים רמב"ם הוא בית חולים על־אזורי ומשרת את אזור חיפה והצפון וכן את כוחות הבטחון, צה"ל ויוניפי"ל באזור הצפון.

עד לפני שלושה חודשים שימש כמנכ"ל רמב"ם פרופ' יוסף ברנדס ועם פרישתו מתפקיד זה התמנה למ"מ מנהל בית החולים ד"ר אלברט סטינגר.

אריה יבין מזכיר ארגון עובדי צה"ל

הוועידה הרביעית של הארגון הארצי לעובדי צה"ל בחרה את אריה יבין, ראש רשימת המערך והתחייה, למזכיר כללי של הארגון הארצי.

הוועידה הרביעית בחרה גם במרכז הארגון המונה 101 חברים ע"פ החלוקה הסיעתית הבאה: המערך והתחיה – 65 חברים; הליכוד – 22; רוחם – 10; התחייה – 4.

הוועידה הרביעית נפתחה בטקס חגיגי בהשתתפות שר־הבטחון יצחק רבין, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי ומזכיר מועצת פועלי תל־אביב תדי קאופמן. בתום הוועידה נתקבלו החלטות בתחום קידום השכר ובתפקידים, תפוקה, שכר־עידוד, תנאי שכר, רווחה, השתלמויות וקורסים, תרבות חינוך וספורט, עזרה הדדית, מילגות לילדי עובדים, דאגה לגימלאים, בטיחות וגיהות וכיו"ב.

קיסר

(המשך מעמ' 1)

בשעתו בין הממשלה לבין ההסתדרות וקופ"ח.

במרכזו של המסמך סעיף הלקוח מתוך ההסכם ובו נכתב: „אירע בשנת כספים פלונית ארוע חריג שלא היה ידוע בעת הכנת תקציב המדינה באותה שנת כספים, והדבר אושר על־ידי הממשלה כאירוע חריג, תפצה הממשלה את קופ"ח כפי שנקבע".

מזכ"ל ההסתדרות אמר, שעל פי ההסכם שנחתם עם האחיות, ההוצאה לאחיות המועסקות בקופ"ח היא 66 מליון ש"ח. האוצר מוכן להעביר סכום של 48 מיליון ש"ח ודורש להטיל את השאר, כ־18 על כתפי קופ"ח.

קיסר ציין, כי אם תתקבל עמדת האוצר, תסתכם השתתפות הממשלה בתקציב קופ"ח בשיעור של 2.8 אחוז, בעוד שהשתתפות הממשלה בתקופת השר ארליך היתה בגובה של 30 אחוזים. קופ"ח דורשת, כי השתתפות הממשלה בתקציבה תגיע לשיעור של 8.2 אחוז.

קיסר גם אמר, כי איומי האוצר שהממשלה „תקפיא ותעקר הסכמים" הם איומי סרק. לדבריו, אין לממשלה כל סמכות לבטל הסכמי עבודה וההסכמים – לרבות הסכם תוספת היוקר והסכם המסגרת עם לשכת התאום – שרירים וקיימים.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-7 – -3	בהיר
אמסטרדם	-8 – -4	בהיר
ב.איירס	20 – 3	בהיר
הלסינקי	-4 – 0	בהיר
הונג קונג	9 – 22	בהיר
וינה	-8 – -7	מעונן
ז'נבה	-3 – -5	מעונן
טוקיו	5 – 8	בהיר
טורונטו	-8 – -4	מעונן
יוהנסבורג	5 – 26	בהיר
לונדון	0 – 0	מעונן
ליסבון	3 – 11	בהיר
מאדריד	0 – 8	מעונן
מונטריאול	-5 – -2	מעונן
ניו־יורק	2 – 4	בהיר
סאן פאולו	2 – 32	מעונן
פאריס	-7 – -4	מעונן
פרנקפורט	-9 – -8	מעונן
ציריך	-7 – -9	מעונן
ריו דה ז'נרו	22 – 37	מעונן
שטוקהולם	-20 – -3	מעונן
שיקגו	-7 – 0	שלג

swissair

שערים יציגים ליום 16.1.87

סל	1.6786
דולר ארה"ב	1.6248
מרק גרמני	0.8826
לירה שטרלינג	2.4461
פרנק צרפתי	0.2642
100 יינים יפניים	1.0578
פלורין הולנדי	0.7827
פרנק שוויצרי	1.0510
כתר שבדי	0.2470
כתר נורווגי	0.2279
כתר דני	0.2329
מרק פינלנדי	0.3523
דולר קנדי	1.1929
דולר אוסטרלי	1.0570
רנד דרום אפריקאי	0.7897
10 פרנקים בלגיים	0.4271
10 שילינגים אוסטריים	1.2533
1000 לירטות איטלקיות	1.2403
לירה אירית	2.3421
100 פזטות ספרדיות	1.2600
יחידת מטבע אירופית	1.8189
דינר ירדני	4.5819
10 לירות לבנוניות	0.1846
לירה מצרית	0.8374

האזינו
מחר יום ב' בשעה 16.05
מנכ"ל משען – משה יהודה
מנהלת אגף בתי אבות – אסתר יקוביץ
יתארחו בתכנית
מקום באמצע
ברשת א'
בנושא: תפיסות וגישות חדשות בטיפול בדיירי בתי־אבות
ויענו על שאלות מאזינים, בטלפון 03-266225

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' חפ/1885 – הרחבת רח' נורדאו, מרכז הכרמל".

שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכניות הבאות:
חפ / 61 – הדר הכרמל
חפ / 1641 – בינוי בחלקה 40, גוש 10682, רח' נורדאו חיפה

שינוי התכנית משפיע על התכניות הבאות:
חפ / 429 – תכנית בנין עיר המורכבת של חיפה, גליון מרידה.
חפ / 1740 – מדרכה מגוננת ברח' נורדאו

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3351, התשמ"ו, עמוד 2593.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ה' בטבת תשמ"ז
6 בינואר 1987

מתאבק הסומו מהוואי סלאבאא פאולי אטיסאנו מוטל למזרון על־ידי האלוף הקוטוזומי בקרב שנערך ביניהם ביום ה' בטוקיו במסגרת הטורניר הגדול, הנערך שם לרגל ראש השנה. בחמשת הקרבות שנערכו בין השניים עד כה הובס האלוף שלוש פעמים וניצח פעמיים. (צילום: א.פ.)

התייקרות התחבורה הציבורית מתעכבת בגלל חילוקי־הדיעות

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

חילוקי־דעות בין משרד התחבורה ומשרד האוצר מעכבים סיכום המחירים החדשים בתחבורה הציבורית – כך נודע אמש לסופר „דבר".

בעוד שמשרד־האוצר מבקש להעלות את מחירי הנסיעה ב־30 אחוז, מציע משרד־התחבורה להסתפק ב־20 אחוז בלבד. בו בזמן מציע משרד־התחבורה להקטין את ההתייקרות בכמה קווים בין־עירוניים, שבהם קיים „סיבסוד שלילי", כלומר המחיר עולה על העלות.

שר־התחבורה חיים קורפו אמר אמש לסופר „דבר", כי ייקור דמי־הנסיעה בשיעור של 20 אחוז יעמיד את הסובסידיה על 30־35 אחוז בלבד מהעלות ולדעתו גם סובסידיה זו גבוהה מדי נוכח גידול כדאיותו של השימוש ברכב פרטי. השר רואה בחוסר האיזון בין מחיר הנסיעה באוטובוס והשימוש ברכב פרטי גורם מרכזי בעלייה במספר התאונות אשתקד.

מניחים, כי שיעור ההתייקרות של הנסיעה בתחבורה הציבורית יובא תוך זמן קצר להכרעת הקבינט הכלכלי.

יבואני הרכב דורשים להעלות מחירי המכוניות מעבר לפיחות

מאת אריה ארד, ואמנון אגמון, סופרי „דבר"

בעוד שמשרד־האוצר חותר להקפאת מחירי המכוניות החדשות ברמתן שמלפני הפיחות, תובעים יבואני הרכב לאשר להם התייקרות שמעבר לעשרת האחוזים, שבהם פוחת שער הדולר. מכוניות־הפאר, שאינן בפיקוח, כבר התייקרו ב־15־18 אחוז.

משרד התחבורה הודיע בינתיים לא לייקר בשבועיים הקרובים את מחירי המכוניות שנפחן עד 1,600 סמ"ק. במשרד האוצר אומרים שהיבואנים חייבים למכור את המכוניות שבמלאי ואם לא יעשו כן – יעברו על החוק.

בתוך כך השלים משרד־התחבורה את הצווים ובהם המחירים החדשים, העולים ב־11 אחוז על המחירון שנכנס לתוקפו ב־2 בינואר, לפני שבועיים בלבד. שר־התחבורה חיים קורפו אמר אמש לסופר „דבר", כי הצווים יהיו מוכנים לחתימה כבר היום, אולם „את המדיניות קובע משרד־האוצר".

היערכות לסיכול מעשי נקם

(המשך מעמ' 1)

על גבול שכונת מוסררה והעיר העתיקה. הצעיר הערבי הוכה בידי צעירים יהודים תושבי מוסררה ונחבל בראשו.

בשכונת מוסררה [illegible] תגובות הזעם והתגודדויות תושבי השכונה לשער שכם, [illegible] משטרת ירושלים [illegible] סיורים בשכונה ופיזרה את ההתגודדויות ללא שימוש בכוח.

התקיפה אירעה אמש סמוך לשעה 17.30, בעת ששני האחים טיילו יחד עם חברתו של אבי, לאה אולאי, בעיר העתיקה. כשפנו לעבור שער שכם לצאת את העיר העתיקה, התנפלו על האחים אלמונים מאחור ודקרו אותם בצווארם. שני האחים הצליחו לרוץ כ־400 מטר מן המקום כשהם שותתים דם עד לשער שכם, שם הזעיקו יחד עם חברתם את חיילי משמר הגבול.

לא היו שוטרים

ממיטתו שב„ביקור חולים" סיפר אמש אבי אוחיון כי התקיפה אירעה בעת שערכו קניות במקום. „קנינו שם תמונות וכל מיני דברים. בדרך חזרה קפצו עלינו פתאום מאחור. אחי צעד והתחיל לרוץ, הסתובבתי וראיתי שגם אני מלא דם. רצנו מאמצע השוק לכיוון שער שכם. ניסינו לעצור מכונית אבל אף מכונית לא עצרה. בסוף התנפלתי על איזו מכונית והיא עצרה.

הוא טען כי לא נתקל בשוטרים במהלך ריצתו עד לשער. ראש עיריית ירושלים טדי קולק סירב להתייחס „להעדרות" השוטרים בסביבה. אבי אוחיון סיפר עוד, כי לא הספיק להבחין בדוקרים. „כל האנשים שהיו שם התחילו להשתולל ולברוח מן השוק. אחי ואני רצנו בכוחות עצמנו. החברה שלי נשארה שם".

שני תוקפים

כוחות מוגברים של משטרה ומשמר הגבול הגיעו למקום בראשות מפקח המחוז הדרומי של המשטרה ניצב רחמים קומפורט שהחל בחקירה ראשונית של האירוע. שערי העיר העתיקה והחנויות באיזור שער שכם נסגרו לצורך תחקיר ראשוני.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50
מאה להולדת רובינשטיין

סדרת קונצרטים מיוחדים
בנצחו של
זובין מהטה
ירושלים

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
הערב – 18.1.87
קונצרט מס' 2
יפים ברונפמן
עמנואל אקס
אריה ורדי
פנינה זלצמן
ראדו לופו
פסנתרנים
בתכנית מיצירות:
מוצרט, שופן ובטהובן

יום ב', 19.1.87
קונצרט מס' 3
אליסיה דה לארוצ'ה
ראדו לופו
פסנתרנים
בתכנית מיצירות:
פאליה, שומן ורחמנינוף

יום ג', 20.1.87
רסיטל
בבצוע
מאוריציו פוליני
בתכנית מיצירות:
בטהובן ושופן

יום ד', 21.1.87
קונצרט מס' 4
ירון מאוב
דניאל גורטלר
מאריי פרהיה
פסנתרנים
בתכנית מיצירות:
באך, מנדלסון ובטהובן

יום ה', 22.1.87
קונצרט מס' 5
עמנואל אקס
אילנה ורד
יפים ברונפמן
פסנתרנים
בתכנית מיצירות:
מוצרט, רחמנינוף וסן־סאנס

יום ו', 23.1.87, 2.00 אחה"צ
רסיטל אחה"צ
בבצוע
מאריי פרהיה
בתכנית מיצירות:
בטהובן, שומן ושופן

מוצ"ש, 24.1.87
קונצרט מס' 6
אלפרד ברנדל
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
בטהובן וברהמס

יום א' 25.1.87
רסיטל
בבצוע
אלפרד ברנדל
בתכנית מיצירות שוברט

ירושלים, בנייני האומה
יום א', 25.1.87, 8.30 בערב
מאריי פרהיה
ראדו לופו
פסנתרנים
בתכנית מיצירות:
מוצרט, מנדלסון ובטהובן

תל־אביב, היכל התרבות
יום ב', 26.1.87, 8.30 בערב
רסיטל
בבצוע
ראדו לופו
בתכנית מיצירות:
באך, מוצרט ושומן

יום ג', 27.1.87
רסיטל
בבצוע
דניאל בארנבוים
בתכנית מיצירות בטהובן

חיפה, אודיטוריום חיפה
יום ג', 27.1.87, 8.30 בערב
עמנואל אקס
אילנה ורד
יפים ברונפמן
בתכנית מיצירות:
מוצרט, רחמנינוף וסן־סאנס

תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 28.1.87, 8.30 בערב
קונצרט מס' 7
דניאל בארנבוים
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
בטהובן וצ'ייקובסקי

ירושלים, בנייני האומה
יום ה', 29.1.87, 8.30 בערב
דניאל בארנבוים
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
בטהובן וצ'ייקובסקי

תל־אביב, היכל התרבות
יום ו', 30.1.87, 2.00 אחה"צ
רסיטל אחה"צ
בבצוע
דניאל בארנבוים
תכנית מיצירות שופן

הרשמת מנויים חדשים בתל־אביב לעונת הקונצרטים 1987/88 החלה
פרטים בטלפון 03-295095
בשעות 10.00 – 13.00

מטוס ה„די.סי. 8" של המיליונר הסעודי עדנאן חאשוגי מקורקע וחונה במסלול צדדי בנמל־התעופה לה־בורג'ה שליד פאריס, לאחר שעוקל בצו־בית־משפט צרפתי לבקשת נושיו הבריטים של איש העסקים. מטוס אחר של חאשוגי, אשר שימש כמתווך בעיסקת הנשק האמריקאית־איראנית, עוקל עוד בתחילת החודש. (צילום: א.פ.)

מזכ"ל המפלגה בסין התפטר – והיכה על חטאו בטיפול במשבר הסטודנטים

הו יאו־בנג, שנחשב ליורשו של דנג הסיאו־פנג, פינה מקומו לראש הממשלה ג'או זיאנג

פקין (א.פ. ורויטר). – המזכיר הכללי של מפלגת השלטון הקומוניסטית של סין העממית, הו יאו־בנג, אשר נחשב עד העת האחרונה לבכיר המועמדים לירושת כסאו של מנהיג סין דנג הסיאו־פנג, התפטר ביום ו' מכהונתו, בנמקו זאת בהכרתו במשגים שעשה בטיפול במשבר הסטודנטים.

סוכנות הידיעות הסינית הרשמית הודיעה בסוף השבוע, כי הו בן ה־71 ביקש מחברי הפוליטבירו, במהלך דיון בהרכב מיוחד של גוף זה, להשתחרר מתפקידו „לאחר שמתח על עצמו ביקורת נוקבת על שגגה בטיפולו בנושאים מרכזיים".

חברי הפוליטביורו קיבלו את התפטרותו פה אחד ומינו תחתיו את ראש ממשלת סין ג'או זיאנג בן ה־67. בהודעת הסוכנות לא נאמר אם ג'או התפטר מכהונתו כראש הממשלה, או אם מונה לו מחליף.

הו נחשב, כאמור, ליורשו המיועד של מנהיג סין בן ה־82, אשר אינו נושא בכל תואר רשמי, ממלכתי או מפלגתי. בדומה לג'או הוא היה תומך נלהב של הרפורמות הכלכליות ושל מדיניות הדלת הפתוחה שהנהיג דנג מאז שנת 1978.

נראה כי תנו סר בעיני דנג עקב המתינות שגילה כלפי מבקרי המפלגה ופעילי תנועת הסטודנטים בחודש שעבר. הו לא נראה בציבור זה כשלושה שבועות, ובזמן האחרון רווחו שמועות על כך שהוא נתון במצוקה פוליטית. על שמועות אלו הגיבו פקידים סיניים באמירה הסתמית, כי מזכיר המפלגה מותש מעומס יתר.

חברי הפוליטביורו החליטו, כי הו יוסיף להחזיק בכל תפקידיו בפוליטביורו גם לאחר התפטרותו מכהונת מזכיר המפלגה. בהחלטתם נאמר, כי משתתפי הישיבה מתחו על־הו ביקורת חברית ורצינית, תוך שהם מכירים בהישגיו. בהחלטתם נאמר עוד, כי הו עשה משגים חמורים, תוך הפרת עקרון המפלגה של מנהיגות קולקטיבית.

בסוף השבוע לא ניכרה כל תכונה מיוחדת בפקין עם היוודע דבר התפטרותו של הו. עוברים ושבים בכיכר המרכזית של פקין השיבו לשאלות עתונאים מערביים באמרם שאין זה משנה להם מי יהיה המנהיג, ובלבד שהרפורמות הכלכליות יימשכו. עתוני סין לא ציינו בידיעותיהם על ההתפטרות את סיבותיה או את השתלשלות האירועים שהובילה אליה.

סטודנטים בפקין, אשר השיבו לשאלות כתבים מערביים, הביעו ספק באשר לגירסת סוכנות הידיעות הרשמית של סין, שלפיה היתה ההתפטרות קשורה לאירועי החודש האחרון בלבד. „חלקנו משוכנעים בכך, שמאחורי הקלעים התנהל מאבק פוליטי משמעותי ושהשמרנים יצאו ממנו כשידם על העליונה", אמר אחד הסטודנטים. „איש אינו יודע בדיוק מה התרחש. הדבר אירע בעת שרובנו נמצאים בחופשה מחוץ לקאמפוסים. אינני חושב שתהיינה הפגנות".

מקורות סיניים אחרים הביעו בסוף השבוע את הערכתם, כי בעקבות חילופי הגברי בצמרת המפלגה צפויה האטה של הדפודמות במחירי המוצרים ובביצוע התוכניות למתן יתר אוטונומיה למנהלי מפעלים, שני מרכיבים מהרגישים יותר שבתוכניותיו של דנג.

בקרב הסטודנטים רווחים עתה חששות מפני מיתקפה מחודשת של הממסד על תנועות הסטודנטים ועל אינטלקטואלים, והם מייחסים לכוונה מסתמנת זו את פיטוריהם של שני אקדמאים באוניברסיטת פקין, סבה החלה ההפגנות, ואת הוצאתו של סופר סיני נודע, אשר מתח לאחרונה ביקורת על הממשלה, משורות המפלגה.

מחיר שיא של מיליון ו־825,000 דולאר הושג בסוף השבוע תמורת התמונת־שמן זו של פראנסואה בושר בן המאה ה־18 במכירה פומבית של „סותבי" בניו־יורק. (צילום: א.פ.)

ראש ממשלת אוסטרליה פותח בעמאן מסע ביקורים בבירות המזרח־התיכון

מאת שלמה שמיר, סופר „דבר"

ראש ממשלת אוסטרליה רוברט הוק עומד להגיע ביום ו' לרבת־עמון, תחנתו הראשונה במסעו המזרח־תיכוני וביום ב', 26 בינואר, הוא יגיע לביקור ממלכתי ראשון שמקיים ראש ממשלה אוסטרלי בישראל.

הוק יבוא לארץ דרך קפריסין ובתום ביקורו, ביום ה' 29 בינואר, ייצא לדבוס שבשוויץ, כדי להשתתף בפורום כלכלי עולמי. ב־1 בפברואר יחזור מביקור של שלושה ימים במצרים כאורחו של הנשיא מובארק.

האורח האוסטרלי יוועד בארץ עם נשיא המדינה חיים הרצוג, עם יו"ר הכנסת שלמה הלל, עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם מבלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס. כן יוועד עם ראשי ההסתדרות ומפלגת העבודה.

הוק, הידוע ביחסו הידידותי לישראל ולעם היהודי, כבר ביקר בארץ פעמיים, ב־1971 ובעת מלחמת יום הכיפורים ב־1973, כאשר כיהן כנשיא ברית האיגודים המקצועיים של אוסטרליה. הפעם יתרכז ביקורו בירושלים בלבד, ויכלול גם שיחות עם קבוצת ס"עים ופלסתינים. תנא סיניזוה כבר הודיע על הסכמתו להיות נוכח בשיחה, ומצפים גם להשתתפות אישים אחרים. כן יבקר ראש ממשלת אוסטרליה בבית־לחם וייפגש שם עם ראש עיריית בית־לחם אליאס פריג'.

שגריר אוסטרליה בישראל ד"ר רוברט מריליס אמר ביום ו' לעתונאים, כי בשיחות בין ראש ממשלת אוסטרליה ובין מארחיו הישראלים יידונו בוודאי תהליך השלום, המצב בלבנון, מצבם של יהודי ברה"מ ושיתוף הפעולה הכלכלי והמדעי בין שתי המדינות, אם כי לא צפויה חתימת הסכמים חדשים בין אוסטרליה וישראל בעת הביקור. הוק בא לישראל ולבירות המזרח־התיכון האחרות לשמוע ולא לתווך – אמר השגריר האוסטרלי.

ראש ממשלת אוסטרליה יגיע לאזור עם שלושת הבכירים של משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ ובמשרד המסחר והתעשייה של אוסטרליה.

חיילי סוריה בנמל־התעופה של ביירות

ביירות (ע"צ וע"ד). – כמה עשרות חיילים סוריים התפרסו אתמול בבוקר בשטח נמל־התעופה של ביירות ומסביב לו ותגברו את הכוח הלבנוני המוצב באיזור. אחד ממפקדי הכוח אמר לכתבים, כי צעד זה נועד להגביר את הבטחון בנמל־התעופה. הכוח הסורי ידכא, לדבריו, בכלוא העוצמה כל נסיון להפר את הסדר או לשגר לבקום אנשים חמושים.

המפקד הסורי הוסיף ואמר כי בקרוב יינקטו אמצעי בטחון נוספים כדי להבטיח את הדרך המובילה לשדה התעופה ולאפשר לנוסעים להגיע למקום ללא הפרעה.

כזכור נסגר שדה התעופה הבין־לאומי של ביירות ליותר מ־60 שעות בעקבות הפגזות לפני תשעה ימים.

בקבוק תבערה לעבר רכב ישראלי בעזה

(ע). – בקבוק תבערה הושלך אתמול בצהריים לעבר רכב ישראלי בעזה. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק.

בקבוק התבערה הושלך לעבר מכונית ישראלית, שעברה ליד בנין העיריה בעזה. הבקבוק התנפץ על הכביש ולא גרם לכל נזק.

כוחות הבטחון הוזעקו למקום וערכו סריקות לאיתור משליכי בקבוק התבערה, אך לא נעצרו חשודים.

על איזור הפיגוע הוטל עוצר חלקי ובעלי חנויות נסגרו נוקדו. העוצר החלקי על האזור הוסר כבר בשעות הצהריים המוקדמות.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מילווה קצר מועד

ביום 21.1.1987 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא: –

מספר הסדרה	כמות מוצעת במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0237 א'	10	18.2.87	28
0337 ב'	40	18.3.87	56
0437 ג'	50	15.4.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 20.1.87 (ערך יום ד', 21.1.87).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות בסוג א', ב' וג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

בהסבירו דבריו ל„רויטר"

שמיר: לשבת למו"מ ולשכוח חלום הוועידה

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר הסביר, כי אין כל שינוי בעמדתו בקשר ליהודה ושומרון ולמו"מ עם ירדן.

בפגישה שקיים בסוף השבוע בלשכתו עם נציגים ליברליים נשאל ראש הממשלה על דברים שצוטטו מפיו בראיון לסוכנות „רויטר" ואמר: „מה שאמרתי הוא, שעל ישראל וירדן לשבת פנים אל פנים וללבן בלי תנאים מוקדמים את כל הבעיות. אם זה יקרה, איש אינו יכול לנבא את התוצאות, ולכן אין טעם לומר עכשיו מה שאומר בתחילת המו"מ לנציגי ירדן. אנו מוכנים להקשיב לעמדת המלך חוסיין ולתת לו את תשובותינו. הדרך הטובה ביותר לקידום השלום היא מו"מ והפסקת החלומות על ועידה בין־לאומית".

הפוגה בחורף בארץ: אלפים יצאו לטיולים

מאת אריה אגוזי ושמעון וייס, סופרי „דבר"

בעוד אירופה סובלת מגל קור עז השתרר בארץ בסוף השבוע מזג־אוויר קיצי, ואלפי נופשים יצאו לאתרי טבע ברחבי הארץ.

החזאי התורן אמר אמש בשיחה עם סופר „דבר", כי הפוגות חמות כאלה אינן יוצאות דופן ויש כמותן כל חורף, אם כי הימים האחרונים היו מעט חמים מן הרגיל לעונה זו. אין זה מקרה, שהפוגה חמה כזאת מופיעה דווקא כאשר על אירופה עובר גל־קור, מציין החזאי.

עקב מזג האוויר הנוח הגיעו עשרות אלפי מטיילים לאתרי הנופש והטיולים בגליל ובגולן. תנועה ערה ביותר של כלי רכב נרשמה בכבישים סביב הכנרת ובגליל העליון.

רבים מהמטיילים באזור הכנרת לא ויתרו על רחצה קיצית באמצע ינואר בכנרת ורבים התמקמו עם אוהליהם ומטלטליהם לשבת של סטייקים ורחצה בחופי הכנרת.

באתרי הטבע והנופש נרשמה תנועה ערה ובאתר המרחצאות התנינים בחמת גדר השתרך תור מכוניות של כשני ק"מ. נמסר כי כשמונת אלפים מטיילים הגיעו לאתר. גם לאתר החרמון המכוסה עדיין שכבת שלג רצינית הגיעו כמה אלפי חובבי סקי ושלג.

צילום ארכיון של נשיא אקוואדור ליאון פברס קורדרו, אשר נחטף ביום ו' בידי קבוצת אנשי צבא בעת שערך ביקור בבסיס חיל־האוויר „טאורה". לדברי רדיו גואיאקויל, שמסר על דבר החטיפה, נהרגו ארבעת שומרי ראשו של הנשיא בנסיון למנעה. יותר מאוחר נמסר, כי הנשיא שוחרר וחזר למעונו. (צילום: א.פ.)

משלחת סובייטית סיכמה על חילופי ידע בחקר התא

(עט"ה). – המשלחת מטעם ועד השלום הסובייטי, המבקרת כעת בישראל, ביקרה במכון ויצמן בהזמנת התקבלה על־ידי נשיא המכון פרופ' אריה דבורצקי. במכון נפגשו חברי המשלחת עם המומחים לגנטיקה הפרופסורים ליאו זקס ומיכאל פלדמן. בראש המשלחת הסובייטית עומד ד"ר ניקולאי בוצ'קוב, שהוא גם ראש המכון לגנטיקה שליד האקדמיה למדעים של ברה"מ. בסיום הביקור במכון ויצמן סוכם על פיתוח חילופי מדע וידע בגנטיקה ובחקר התא והתנהגותו בין ברה"מ לבין מכון ויצמן.

כן ביקרה המשלחת באוניברסיטת תל־אביב, בבית־הספר לרפואה ובמרכז לחקר על־שם משה דיין – המכון לחקר מזרח התיכון.

ביום ה' בערב קיימה המשלחת פגישה עם הוועד היוזם לשיפור היחסים עם ברה"מ. בפגישה השתתפו חברי הכנסת וכן חברי־הכנסת אורה נמיר, מאיר וילנר ודוד ליבאי. המשורר ארז ביטון ואחרים.

מו"מ רשמי על קשרים בין ברה"מ לקהיליה האירופית

נציגי הקהיליה האירופית וברה"מ ניהלו בסוף השבוע שעבר שיחות רשמיות ראשונות במגמה ליצור קשרים דיפלומאטיים רשמיים ביניהן.

דוברת מטעם הקהיליה האירופית אמרה ביום ו' בבריסל, כי השיחות, שהתנהלו ב„אווירה קונסטרוקטיבית", היו שלב ראשון בלבד בדיונים שעוד עתידים להימשך בין שני הצדדים.

מוסקווה היא שיזמה את המגעים עם הקהיליה האירופית לפני כשנתיים, זמן קצר לאחר עליית מיכאיל גורבצ'וב לשלטון. קודם לכן סירבה מוסקווה להכיר בשוק המשותף.

ברה"מ היא האחרונה בבין מדינות קומקו"ן הפותחת בשיחות רשמיות דו־צדדיות עם הקהיליה האירופית. מגעים עם מדינות אחרות של קומקו"ן – גרמניה־המזרחית, פולין, צ'כוסלובקיה, הונגריה, בולגריה ורומניה – החלו עוד בשנה שעברה.

אנשים ○ אנשים ○ אנשים

שאלות נוקבות

וולטר מונדייל, מי שהיה סגן נשיא ארה"ב (בתמונה), סיפר בשבוע שעבר על מאמצי־השווא שלו לעודד השקעות בישראל. בסימפוזיון שנערך בים־המלח מטעם „המכון הלאומי הדמוקרטי" שהוא עומד בראשו, אמר מונדייל, כי מאז פרש מן החיים הפוליטיים – בהם סייע רבות לישראל, הוא מנסה לסייע לה על־ידי עידוד השקעות, במיוחד מחברות לא־יהודיות. רוב המאמצים האלה יוצאים לריק – גם כאשר מדובר בגורמים המוכנים לרכוש, הרוכשים, אגרות מלווה של מדינת ישראל בסכומים גדולים. דהיינו, הם אוהדים אותנו, אבל השקעות, לא. מונדייל גם ברק ומצא, כי לחרם הערבי אין השפעה ממשית בעניין הזה. על ישראל לשאול את עצמה, אמר, מדוע כך הדברים.

★

באותו סימפוזיון אמר סם לואיס, מי שהיה שגריר ארה"ב בישראל, כי הדבר המדאיג אותו ביותר הוא התלות הגוברת של ישראל בארה"ב, וההנחה של הישראלים כי הסיוע רב־הממדים הוא נתון לטווח רחוק. לא כך הדברים. הדוד סם לא תמיד יהיה אביר על סוס לבן, ומוטב לדעת זאת מראש כדי למנוע תוהו ובוהו כלכלי.

ניצל

יעקב סמראנו (בתמונה משמאל), הניצול היחיד מהתקפת המחבלים על בית הכנסת נווה־שלום באיסטנבול, טופל בהדסה עין־כרם. על כך נודע ערב שחרורו של החשמאלי בן ה־49 מבית־החולים לאחר אשפוז של מספר שבועות לצורך טיפול אורטופדי וניתוח. סמראנו עבר ארבעה ניתוחים ברגלו באיסטנבול אך הרופאים שם לא הצליחו לרפאו והתפתחה אצלו דלקת בעצם הרגל. לבסוף הופנה על־ידי רופאו לטיפול בהדסה ובתמיכת הקהילה היהודית של איסטנבול הגיע לישראל, בלוויית אשתו רישל. 22 מתפללים נהרגו בהתקפה זו, שלושה נפטרו מאוחר יותר מפצעיהם. סמראנו סיפר כי ניצל הודות לכך שהעמיד פני מת בעת ההתקפה. רגלו נפצעה קשה מרסיס והוא טופל במחלקה האורטופדית של הדסה בעין־כרם. בסוף השבוע שוחרר סמראנו מבית־החולים והוא ישוב לתורכיה ולשני ילדיו שנשארו שם.

צילום: אבי חיון

יצאו נשכרים

„לים", רשת חנויות למוצרים פטורי מכס, שהיא חברת בת של „צים", ערכה בסוף השבוע קבלת פנים לאנשי הסגל הדיפלומטי בישראל, עם מלאות 50 שנה להיווסדה. 8 שגרירים ובני משפחותיהם כיבדו את האירוע בנוכחותם, ואליהם התוספו נספחים ומזכירים רבים, אף הם בלוויית בני משפחותיהם. הגדיל לעשות הסגל המצרי, שהופיע בהרכב מרשים של 35 דיפלומטים – בראשם ממלא מקום השגריר מוחמד זגלול והנספח לענייני עתונות. גורם המשיכה העיקרי בקבלת הפנים היתה כנראה הגרלת פרסים רבי־ערך, שרובם נפלו בחלקם של אנשי השגרירות המצרית, כמובן.

פרץ בשער

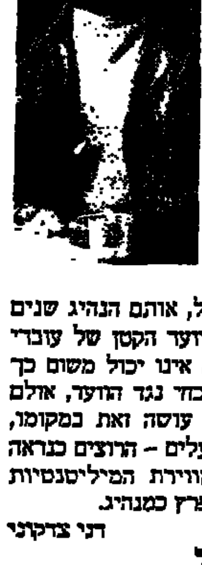

מזה כחודש מורגשת תסיסה בקרב עובדי נמל אשדוד בנגד הוועד שלהם. כמה מחברי הוועד התפטרו ומאות פועלים חתמו על עצומה התובעת פיזור הוועד ובחירת ועד חדש. נראה כי יהושע פרץ (בתמונה) הוא העומד מאחורי יוזמה זו, שתאפשר לו לחזור בדלת האחורית לימי הזוהר שלו כ־מנהיג פועלי הנמל. פרץ אינו משתייך כיום אל פועלי התפעול, אותם הנהיג שנים רבות, ומשמש מזכיר הוועד הקטן של עובדי מחלקת הים. הוא אמנם אינו יכול משום כך להנהיג את המאבק הנוכחי נגד הוועד, אולם אחיו, מרקו פרץ (46) עושה זאת במקומו, ומשמש דוברם של הפועלים – הרוצים כנראה להחזיר את הנמל לאווירת המיליטנטיות שאיפיינה את ימיו של פרץ כמנהיג.

דני צדקוני

הלך לעולמו

יוכקי פון פוטקאמר, שהיה שגריר מערב־גרמניה בישראל בראשית שנות ה־70 וייצג את הרפובליקה הפדראלית בעת רצח הספורטאים במינכן ולאחר מכן בימי מלחמת יום־הכיפורים, מת בשבוע שעבר בגיל 67. פוטקאמר, נצר למשפחה פרוסית מיוחסת, הצטרף ב־1944 בהיותו בשבי הצבא האדום ל„ועד הלאומי גרמניה החופשית". אחרי המלחמה נעשה עתונאי ולמעלה מעשר שנים היה עורך ראשי של השבועון „פורוורטס" – בטאון המפלגה הסוציאל־דמוקראטית המערב־גרמנית. לאחר מכן כיהן כשגריר בישראל, ביוגוסלביה ובשוודיה.

ש"ין

להכעיס

„מספר היהודים בעולם הולך ומתמעט ואנו משקיעים כל מאמץ כדי להגדילו, אך בישראל נראה כי עושים הכל כדי לזרז התמעטות זו עוד יותר", הזהיר נשיא „הוועד היהודי ה־אמריקני" תיאודור אלינוף (בתמונה) במסיבת עתונאים בירושלים ביום ו'. הוא התייחס לגישת יהדות ארה"ב לפרשת שושנה מילר וההצעה לרישום גרים בתעודות הזהות.

אלינוף, העומד בראש ארגון שנודע כמאבקו להגן על זכויותיהם האזרחיות והדתיות של יהודים בארה"ב ומחוצה לה, אמר כי הטענה שמשמיעים האורתודוכסים בארץ לפיה היהדות הרפורמית היא שלב ביניים בדרך להתבוללות, היא חסרת אחריות. עוד הזהיר כי כל שינוי בחוק השבות עלול לפגוע במאמצי ארגונים יהודיים „להביא להתקרבות בין שלושת הזרמים הגדולים של יהדות ארה"ב". „הצעות לשינויים אלה זוכות לכיסוי נרחב בתקשורת היהודית, בעקבותיהן מקבלת ישראל תדמית של מדינה תיאוקרטית בקרב הדור הצעיר. הדבר עלול להשפיע בשלילה על העליה לארץ".

משלחת „הוועד היהודי האמריקני" הגיעה השבוע לישראל לסדרת פגישות עם ראש הממשלה, ממלא מקומו, חברי כנסת ואישי ציבור, כדי לדון בהרחבת פעילות הוועד בישראל.

יצא בזול

בית משפט בפאריס הורה לבמאי רודיה ואדים (בתמונה) לשלם לשתיים מבנות־זוגו לשעבר, ה־שחקניות בריז'יט ברדו וקתרין דנב, סכום של עשרת אלפים דולר לכל אחת – כפיצוי על פגיעה בחייהן ה־פרטיים בספר זכרונותיו שראה אור בצרפתית. עם זאת הודיע בית המשפט כי הגילויים המובאים בספר הם כתובים ביחס למהדורה האנגלית שלו, שהופיע בארצות הברית וכללה תיאורים פיקאנטיים למדי. לכן לא הורו השופטים הצרפתים על עיקול העותקים של המהדורה הצרפתית כפי שדרשו התובעות.

ברכה ידין

חוסיין מלך ירדן (במרכז התמונה) שוהה בימים אלה ברומא בביקור רשמי. בשבת התקבל אצל האפיפיור וכאן הוא נראה בטקס הנחת הזר על קבר החייל האלמוני. לימינו של המלך ניצב ג'ובאני ספאדוליני, שר ההגנה האיטלקי. עליו שמענו בהקשר ישראלי דווקא בשבוע שעבר, כאשר קיבל תואר דוקטור כבוד של אוניברסיטת תל־אביב.

המדור נערך היום בידי מיכל מלג

דבר פתוח

ריבוע מעגל המשבר

מאת דן דינר

ייתכן מצב שיחייב בחירה פוליטית בין שני המרכיבים של ההכרה הציונית: הצעה סובייטית לנסיגת ישראל מהשטחים שכבשה ב־1967 – תמורת הגירה של יהודי

רייגן וגורבאצ'וב בריקיאוויק: מניע חדש אפשרי לברה"מ?

שבתוקם ב... הציבור הישראלי, שיאפשר לו הכרעה כזו.

כדי להבין את קשייה של הדרך המוליכה להכרעה כזו יש להעיף מבט בנתונים התוקתיים של הפוליטיקה הישראלית. מה שברור הוא, שלאנשים המוכנים לנסיגה מן השטחים תמורת שלום לא יהיה די ברוב פרלמנטארי מצומצם. אמנם רוב כזה מסוגל לקבל הכרעות חוקיות ולגאליות, אך הכיעוס הגדול שיעמוד מולו לא יקבלן כלגיטימיות.

העדיפות שיש בישראל ללגיטימאציה האידיאולוגית על־פני הליגאליות השלטונית, היא בראש וראשונה תולדת ההתפתחות שהתחוללה כאן מאז 1967. שמה של הלגיטימאציה הוא „ארץ־ישראל", בין אם בסיסה הוא פסבדו־דתי ובין אם הוא בעל פנים כאילו־חילוניות. עוצמת הלגיטימיות של ארץ־ישראל גדולה כיום מעוצמת הלגיטימיות של המדינה עד כדי כך, שאין דבר בטוח פחות מאשר תוצאותיה של התנגשות בין שני סוגי הלגיטימיות הללו.

החשש מפני התמודדות שתוצאותיה לוטות בערפל הוא המרתיע את המחנות הציבוריים מפני התנגשות אמיתית – או יותר נכון מעשיית צעדים ראשונים במסגרת סיטואציה הכרוכה בתשלום מחיר פוליטי. נסיגה מן השטחים המוחזקים, סיבה מארץ־ישראל למדינת־ישראל, נגיעה בתפיסה העצמית הישראלית, הלגיטימיות של ארץ־ישראל גם למדינת־ישראל – כל אלה חוזרים ועולים ... של־שולחן הדיונים.

הקוראים נכונה את השפה הפוליטית
ת, מבינים שלא מספיק רוב מספרי
סיבה מארץ ישראל למדינת־ישראל.
פוליטי, שבבסיסו נסיגה, נראה חסום
מ־כן, כיצד בכלל לתאר את הדרך

★

יא בביסוס לגיטימאציה ציונית שונה,
את גורלם של היהודים מעל גורלה

ד משני סוגי הלגיטימאציות מאפשר
ל טריטוריאליזם בארץ־ישראל:
ליזם, המתממש במדינת־ישראל.
ן ארץ ואנשים לא התהווה במישור
אבל בצבעים היסטוריים מסויימים
... הצר ניגוד בין העקרון, המציב בראש סולם העדיפויות את היהודים, לבין זה המעמיד בראש את הארץ. בתקופת הנאציזם והשואה כבר התהווה ניגוד דומה: ההנהגה הציונית עמדה בפני הדילמה: האם להציב במרכז מדיניותה את הצלת היהודים – יהיה אשר יהיה המקום שיעניק להם מפלט – או לתת עדיפות לארץ ולישובה. אז, מתוך עיוורון לקאטאסטרופה של השואה, גויסה כל האנרגיה לטובת העדיפות האחרונה. האחריות, אולי האשמה, שנטלה עליה ההנהגה הציונית, עוד לא עובדה לחלוטין בתחום ההיסטורי ובתחום התודעתי – וטרם חדרה לגמרי להכרה. הוויכוח הזה לא יסתיים בלי מכאובים.

ובכל זאת, מה לכל אלה ולאישיותו של שמעון פרס כאסטרטג מדיני? מה לכל אלה ול„פשרה ההיסטורית" האפשרית?

★

מדילמת־הלגיטימיות אפשר למצוא דרך־מוצא, ואת על בסיס ציוני. תאמרו: הצדקה ציונית לנסיגה ישראלית מן השטחים המוחזקים – דבר שלא נשמע כמותו: הרי ההחזקה, הכיבוש, יותר נכון הסיפוח, תמיד הושתתו – במידה שהמצדיקים נזקקו בכלל להנמקה חילונית – על נימוקים של „אנשים", שלהם דרושה הארץ. ובכן, בעקרון אין ניגוד – במסגרת מכלול תהליך ההתיישבות הציונית – בין אנשים וארץ. להיפך, אלה מרכיבים משלימים, חוץ מאשר במצב, שבו מתרחש בעולם אירוע כמו הנאציזם, שמחולל תפנית היסטורית קטאסטרופאלית. גם היום יכול להתהוות ניגוד כזה. אמנם לא בצורת קטאסטרופה, אך בצורה המחייבת בחירה פוליטית בין שני המרכיבים של ההכרה הציונית. כוונתי להצעה מצד ברה"מ – הצעה, היכולה להתבסס על מדיניותה העולמית יותר מאשר על מדיניותה האזורית: נסיגת ישראל *מהשטחים שנכבשו ב־1967, תמורת הגירת יהודי־ברה"מ.*

הצעה כזו, אם תועלה, תוכל לשמש בידי פרס כחרב פוליטית, שבאמצעותה יבתק את הקשר־הגורדי המחניק של הקפאון הבין־לאומי.

★

נשאלת השאלה, כמובן, מה יניע את ברית־המועצות להציע הצעה כזו? כאן יש להבחין בין שני מישורים: מישור המדיניות העולמית ומישור המדיניות האזורית, כלומר הערבית. במישור העולמי שורחת ברית־המועצות, תחת שלטון גורבאצ'וב, להעמיד מעל לכל את פיתוחה ואת המודרניזאציה שלה. אבל גורבאצ'וב פועל גם במסגרת סדרי־עדיפויות פנים־סובייטי. שני סדרי־העדיפויות הפנימיים – הסובייטי והישראלי – יכולים להיפגש בנקודה אחת: ההגירה היהודית.

הקשר בין יחסי החוץ של ברית־המועצות ויהודי ברית־המועצות הוא, שהעיוותים האנטישמיים הקלים גרמו לכך, שיהודי העולם, ובראשם יהודי ארצות־הברית, הפעילו את השפעתם – שאינה מבוטלת כלל ועיקר – בעיקר על יחסי מזרח־מערב. „העוצמה היהודית" – שיש לה, אגב, תדמית חזקה גם בעולם השלישי – יכולה להיות מנוטרלת, באמצעות מדיניות הגירה ליבראלית, כך שלא תפריע לשיפור יחסי ארצות־הברית ברית־המועצות. את ההגירה הזו אפשר להפנות לכיוון ישראל, וכאן נכנס לתמונה ההיבט האזורי הערבי.

עד כה הביט הצד הערבי על הגירה יהודית, ולא בלי צדק, כעל דבר המנוגד לאינטרסים שלו. מלחמת מאה השנים בין הערבים והיהודים על ארץ־ישראל היתה, לאמיתו של דבר, תמיד מלחמה על העליה. אך מה שהיה נכון היסטורית וכללית יכול, במציאות ובהקשר היסטורי קונקרטי, להתהפך. ברית־המועצות יכולה, באמצעות הגירה יהודית כזו, לא רק להישאר בעלת־בריתם האסטראטגית של הערבים. באורח פראדוקסאלי יכולה הגירה יהודית – בסיטואציה הנוכחית – רק לחזק את מעמדה של ברית־המועצות, היא יכולה להופיע בתור הגורם שהביא לנסיגת ישראל מן השטחים הכבושים. ברית־המועצות יכולה להשיג בשביל הערבים את ההישג שציפה סדאת להשיג מארצות־הברית בלי להגיע אליו, למעט בגבול ישראל־מצרים.

הפלסטינים לא ישלמו מחיר פוליטי – להבדיל ממחיר היסטורי: הנסיגה הישראלית מן הגדה המערבית ומחבל־עזה תשמור אותם לפחות מפני המשך הכיבוש ומהחרמת הקרקעות הנעשית בצילו. בנסיבות מסויימות תוכל הנסיגה להוביל להקמת מדינה פלשתינאית, שתשמור על קשר כלשהו עם ירדן – או אף עם ישראל.

הגירת־המונים יהודית מברית־המועצות אל ישראל תחזק את ישראל מבחינה דימוגראפית עד כדי כך, שתוכל לשרת גם את המאבק להשגת השוויון המלא לערבים־הפלשתינאים אזרחי ישראל. תיבת־פאנדורה של הסכסוך ההיסטורי על ארץ־ישראל לא עוד תיפתח שוב ושוב, כל אימת שתועלה השאלה של שוויון דמוקראטי.

גם הדרישה להקמת מדינה ערבית־פלשתינאית בחלק מן הארץ – לפי המשוער, בשטחים שנכבשו ב־1967 – תאבד את האופי המאיים שמייחסים לה מתנגדיה: ישראל מחוזקת מבחינה דמוגראפית אין לה צורך לחשוש מנטיות אירדנטה פלשתינאיות. להפך, תמיכה פלשתינאית ב„עסקת־חבילה" מעין זו – הגירה תמורת השטחים המוחזקים – תאפשר את מה שמכנים „הפשרה ההיסטורית", כלומר הכרה דחוייה־בזמן מצד הפלשתינאים בסיטואציית־1948.

בדרך זו יאבד הסכסוך את אופיו הטוטאלי וייפתח, בכל התחומים, לתהליך הפשרה.

מבחינת ברית־המועצות, כמו מבחינת ישראל, יהיה במצב החדש מעין גלגל־חוזר: בעוד שברית־המועצות שללה, היסטורית, את הפרוייקט הציוני – הרי שהכריעה את הכף, ב־1948, בעד הקמת המדינה: בעוד שבמשך כמעט 40 שנה היו ברית־המועצות וישראל ביחסי עויינות, עשויה להיווצר קונסטלאציה, שבה תפעל ברית־המועצות לסיומו של הסכסוך. היא תוכל לעשות זאת באמצעות פתרון־השלום הכולל, תוך התירה לשילובה של ישראל במזרח־התיכון, מעין הקמה מחודשת של המדינה, והפעם – בניגוד ל־1948 – לא נגד הערבים כי אם יחד איתם.

את מעגל המלחמה אפשר לרבע באמצעים פוליטיים.

★

ושמעון פרס? האם יידע בקונסטלאציה כזו להנהיג „מט" על יריביו בתחום הפוליטיקה הפנימית של ישראל? האם יהיה ביכולתו לתפוס סיטואציה היסטורית כזו בקרניה בהחלטיות – כפי שעשה בן־גוריון ברגע ההיסטורי של הקמת המדינה?

זו כבר שאלה הנוגעת לאופיו ולאישיותו – שוב אותה שאלה, על מקומה של האישיות בהיסטוריה. האפשרות, מכל מקום, עומדת פתוחה. המדובר בהפיכתה למציאות.

(הכותב הוא פרופסור להיסטוריה באוניברסיטת אסן בגרמניה וקשור עם בית־הספר להיסטוריה של אוניברסיטת תל־אביב)

מבט לאחור על התכנית הכלכלית

לקחים מבריטניה

מאת דויד קלונר

מבחינת תנועת העבודה ראוי להפיק לקח ממהפך המסתמן בבריטניה: בעלי הכנסות ממוצעות ומעלה מוכנים לוותר על הפחתות ממסים ובלבד שייעשה לצמצום האבטלה ולחיזוק השירותים הציבוריים

כמי ששב לאחרונה לישראל משהות ממושכת בבריטניה, יש לי חשק לפהק לשמע ההצעות של שר האוצר וההנחות שביסוד תכניתו. יש קווי־דמיון ברורים בין הבעיות שעליהן מנסה התכנית לענות והדרכים והאידיאולוגיה שעליהן היא מבוססת, לבין שבע וחצי שנות הכלכלה השמרנית בבריטניה.

כשהגעתי לבריטניה, חודשים מספר אחרי עלייתה של תאצ'ר לשלטון, במאי 1979, היתה תגובת ממשלתה על האינפלציה, בשעור שנתי של 20־30 אחוז, על בעיות יחסי העבודה ועל מה שנתפס כרפיון כלכלי, חברתי ומוסרי – מדיניות של דפלאציה מסיבית. לשם כך השתמשה בשני אמצעים עיקריים. הראשון, העלאת מחירי ההון על־ידי חיזוק שער הריבית. פועל־יוצא מאמצעי זה היה תיסוף חסר־תקדים בשער השטרלינג. האמצעי השני לדפלאציה היה קיצוץ עמוק בתקציבי הממשלה, בין היתר באמצעות קיצוץ תקציבי הרשויות המקומיות, והכפפת תקציביהן ביותר תוקף לפיקוח מלונדון, תוך שחיקת הדמוקראטיה המקומית.

בד בבד עם מדיניות דפלאציונית זו שונתה מערכת המיסוי הפיסקלי על שוק ההון. המטרה היתה לעודד יוזמה בקרב אנשי המעמד הבינוני והגבוה או כמאמר הממשלה, לתת גמול הולם למי שהוכיח יוזמה באי־השתייכותו לעשירונים התחתונים. אידיאולוגיה זו, שלפיה ההצלחה תלויה אך ורק ביחיד, קיבלה ביטוי באימרתו המפורסמת והבוטה של נורמן טביט – היום יו"ר המפלגה השמרנית ובעבר שר התעסוקה ושר התעשיה והמסחר – שהזמין את המובטלים „לעלות על האופניים שלהם ולחפש עבודה".

התוצאות לא איחרו לבוא. בתקופת ממשלת תאצ'ר גדלה האבטלה פי שניים ויותר והגיעה עד מעל ל־3.2 מיליון, אפילו לפי הנתונים הרשמיים, המשופצים קמעא. התעשיה הבריטית הכשירה בשנים הראשונות עשרות אלפי עובדים מדי חודש, בתמיכת הממשלה, שגרסה מגזור תעשייתי רזה ובעל כושר תחרותי. אך המדיניות המוניטארית, שטענו כי היא הכרחית לכיבוש האינפלאציה ולמניעת בריחתם של משקיעים בין־לאומיים מן השטרלינג, מנעה השקעות מחודשות בתעשיה ובמקביל, הצרה קשות את כושר התחרות של התעשיה המקומית, הן בשוקי היצוא והן מול יבוא מתחרה לבריטניה. כדי להמחיש את מידת הדוגמאטיות בשנות תאצ'ר הראשונות אפשר לציין, כי שער החליפין לעומת הדולר נע זמן ממושך סביב 2.3 דולאר לליש"ט ויותר, לעומת שער של 1.4 היום. שגם על גובהו קובלים התעשיינים.

למדיניות הכלכלית שנקטה ממשלת בריטניה יש גם היבט גיאוגרפי מובהק, שעיקרו הקיטוב בין דרום אנגליה ושאר חלקי בריטניה.

בעוד שבדרום אנגליה נהנים התושבים משגשוג חסר תקדים, בשל צמיחת שוקי הון ותעשיות מתוחכמות, האזורים שבסיסם הכלכלי־ההיסטורי היה במחצבים ובתעשיה כבדה וקלה, סובלים מאבטלה מרקיעת־שחקים – לעיתים קרובות 20% ויותר מכוח העבודה. השקעות חדשות, אם יש כאלה, מסתמכות במידה מכרעת על תמיכה ממשלתית ישירה. אפילו בלונדון, שבה רב עתה מספר המיליונרים משהיה אי־פעם, יש כחצי מיליון מובטלים ויש רבעים שהאבטלה מגיעה בהם לי־40%. בקרב אוכלוסיות מוגדרות, כגון צעירים שחורים, שכיחה אבטלה בשיעור 60% ויותר.

במכלול המדיניות הנקוטה בבריטניה בולטת בהעדרה הצמיחה הכלכלית. שחרור מוסרות היזמה הפרטית לא הביא לגידול ניכר בתוצר, אלא הצמיח תופעות אחרות, שהבולטת בהן היא הפיכת בריטניה ליבואנית נטו של מוצרים מוגמרים והצלתו החלקית של מאזן התשלומים השוטף על־ידי הכנסות מנפט מהים הצפוני והכנסות „נסתרות" מתנועות הון וממכירת ביטוח.

כך צמחה מחדש בבריטניה אותה תופעה, שדיזרעאלי הגדירה במאה הקודמת כתופעת „שתי האומות". מי שיש לו משכורת סבירה, גדל ערך הכנסתו ונכסיו – הן בשל בלימת האינפלאציה והן בשל *הפחתות במס: לעומתו* הורע מצבם של בעלי הכנסות נמוכות, גימלאים ומובטלים. לא רק שגדל מספרם של אלה, אלא ששגשוגם של העשירונים העליונים והמעמד הבינוני ממומן על־ידי קיצוץ באותם תקציבי רווחה המיועדים להקל את מצוקתם של העניים. יתירה מזו, אין מבצעים עבודות תשתית, הדרושות לחידוש מערכות שניבנו בעידן הוויקטוריאני והיו יכולות לספק עבודה לרבבות, משום שמעדיפים, פוליטית, לחלק את העוגה לטובת קיצוצי מסים ומשום שמעדיפים על פני השכבות החלשות מגזרים כגון שוק ההון, שהזדקקותם לתשתית פיזית מעטה יחסית. „השוב", כאמור, לתופעת שתי האומות יש היבט גיאוגרפי מובהק בקיטוב שבין דרום אנגליה, סקוטלנד, צפון אירלנד ווילס.

במדיניות שננקטה בבריטניה מקופלות הנחות פוליטיות, מעבר לאידיאולוגיה הקפיטאליסטית המובהקת. הבסיסית שבהנחות אלו היא, כי אפשר לשרוד בשלטון על־ידי הקרבת השכבות העניות ביותר, לטובת הסבה עם המעמד הבינוני והגבוה. יש להערכה זו קשר אמיץ עם שיטת הבחירות בבריטניה, שלפיה נבחר רק מועמד אחד מכל איזור בחירה, ושאר הקולות הולכים לאיבוד. אם ישנם במחוז בחירה, כמיקרה בל, שלושה מועמדים, אפשר לבחור חבר פארלמנט על־ידי 34% מן הבוחרים. מכאן, שאין השמרנים חייבים לשכנע יותר מ־50% מכלל הציבור לבחור בהם, כדי לזכות ברוב בפארלמנט. די שמועמדיהם יגיעו ראשונים לקו הגמר במחצית אזורי הבחירה. ואכן, בבחירות 1983 הגדילו השמרנים את הרוב שלהם בפארלמנט, אף שבסיכום לאומי פחת אחוז הבוחרים בהם מתחת ל־50%. כלומר, לא כדאי להשקיע מאמצים במחוזות בחירה ובקרב קבוצות בוחרים, שרובם לא יצביע בעד השמרנים, ולעומת זאת כדאי גם כדאי לטפח מרכזים, שבהם יש ממילא רוב לבוחריהם.

ההקבלות לישראל, גם אם שיטת הבחירות שלנו הוגנת יותר, גלויות לעין. התכנית הכלכלית היא מוצר ליבראלי מובהק, כלכלת בחירות בהתגלמותה, הממנת הטבות לשכבה מסוימת על חשבון השכבות הנמוכות. האירוניה היא כי דווקא השכבות ה„מוקרבות" הן אלו שהעלו את „חירות" והליבראלים לשלטון או לשותפות בו. גלומה כאן לפחות אחת מכמה הנחות: שהציבור המוקרב ממילא מצביע לליכוד, ואין בו בוחרים צפים שיש לפרגן להם; בציבור הזה כלולה האוכלוסיה הערבית, שלא תצביע לליכוד ממילא: שהמספר, במונחים אבסולוטיים, קטן ממילא, גם אם הוא מרוכז גיאוגרפית באזורי מצוקה (מצב שיש לו השלכות פוליטיות הפוכות מאשר בבריטניה, שם חשוב הריכוז הגיאוגראפי יותר מהמספר האבסולוטי), ושלפחות חלק ממצביעי שכבות המצוקה ב־1977 רואים עצמם עתה משתייכים למעמד הבינוני או על־סף הצטרפות אליו, כך שהשינוי החברתי שהתחולל בישראל מחייב את הליכוד לשנות הדגשי מדיניותו, כדי להמשיך ולפרגן לאותם הבוחרים שבעת המהפך תמכו בו כממעמד חברתי אחר.

דמות הראי של שיקולי הליכוד היא הדילמה של המערך. מחוייבותו המוסרית, וקשריו עם ההסתדרות, מחייבים חסימת התכנית. אך כאן עולה הנתק בין היעוד ההיסטורי של תנועת העבודה לבין המציאות, שבה רבים מבוחריו משתייכים למעמד שתכנית האוצר מפרגנת לו (וכאמור, לא ברור באיזו מידה ישתלם לנכר את אלה לטובת ציבור שהמערך מסופק אם יגמול לו בצורת תמיכה בבחירות). יתרה מזו, לא ברור עד כמה תפגע תכנית האוצר באנשי המעמד הבינוני הנמוך־יחסית – עובדי ציבור, למשל – שמשכורותם תישחק במסגרת קיצוצי התקציב ושגם ירגישו נפגעים מירידת רמתם של השירותים הציבוריים.

בנקודה זו, שהיא לטעמי לב העניין – כלומר, עמדתה של תנועת העבודה – ראוי להפיק לקח ממהפך שמסתמן לאחרונה בבריטניה. סקרים שקויימו בשנה האחרונה מראים בעקביות, כי בעלי הכנסות ממוצעות ומעלה מוכנים לוותר על הפחתות מסים, ובלבד שייעשה דבר־מה לצמצום האבטלה ולחיזוק השירותים הציבוריים. למהפך זה, לדעתי, שתי סיבות, שאותן צריכה מפלגת העבודה לשקול, בטרם תסכים לדרך שהנסיון הבריטי מורה שהיא רצופה קורבנות־שווא. הסיבה הראשונה היא מצפונית: הסניה כרוכה בו, ומתבטאת בערעור היציבות החברתית. ישנו ציבור גדול בבריטניה – וללא ספק גם בישראל – שיהיה מוכן לוותר על תוספת הכנסה פנויה של *20 שקלים בחודש* או יותר, אם ישתכנע כי מיסיו אכן מוקדשים למטרות צודקות: פיתוח כלכלי חברתי מכוון ויעיל. השיקול השני הוא מחיר טיפוח החזקים על־חשבון החלשים: בבריטניה, עם הכנסות מנפט של יותר עשרה מיליארד דולר בשנה, הכנסות שחלקן הגדול מוקדש ל„כיבוי־שריפות" חברתי, ועם מערכת חברתית מגובשת יותר מזו של ישראל – אם־כי מרובדת יותר – סובלת מבעיות יציבות חברתית בגלל המיתון היזום המתמשך. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה ערעור שכזה, הנובע מהכפפת החברה לדוגמאטיות ולאינטרסנטיות כלכליות צרות. בישראל צריכה הכלכלה להמשיך ולשרת יעדים חברתיים. על תנועת העבודה מוטל, בראש ובראשונה, לנסח בבהירות יעדים אלה. אם תצליח בכך, יש תקווה כי תקבל גם את הגיבוי הפוליטי הנדרש כדי להוציא אל הפועל מדיניות כלכלית וחברתית, שתעודד צמיחה, תוך רגישות לצרכים מגזריים ואזוריים, ושתציב תכנים של הזדהות חברתית, מול הפיתוי המיידי להעלאת רווחתם הפרטית של חלק מתומכיה לכאורה.

ד"ר דויד קלונר הוא חוקר באוניברסיטה העברית, ובמכון ירושלים לחקר ישראל.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבוקר

קופת חולים

לקופת חולים הכללית
דרושים
רוקחים/ות
לעבודה בבתי מרקחת
במרפאות בכל רחבי הארץ.
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב, תוך ציון פרטים מלאים ותעודות אל קופת חולים הכללית, מח' הרוקחות, ארלוזורוב 101, תל אביב.

הכרזות

דרושים

הצעות עבודה

באר־שבע

ריפוי והדיה

בוליש וקיון

נרשמו לנישואין

שרותים

וילות ובתים

רוצים לקנות

רהיטים

ריפוי והדיה

מכוניות

עיר תיירות הצ'רטרים, אילת, מתהדרת בנושא חדש – דייגים; ולא סתם דייגים, אלא בלגונה שליד בתי-המלון.
צילום: שמואל תגר

דרושה תשתית לתיירות עממית

מאת דויד מושיוב

בחנוכת המשרדים החדשים של חברת-התעופה הסקנדינאווית „ס.א.ס." אמר מנכ"ל החברה נתן וגנר, כי ישראל יקרה לתיירות עממית וכי בישראל חסרה תשתית ברמה של שלושה כוכבים. „משפחת תיירים משלמת במסעדה 20 דולר ואילו ביוון היא משלמת 5 דולר בלבד", אמר. משפט זה ממצה את בעייתו של מיגזר שלם בתיירות לישראל.

ישראל התרכזה בתשתית לתיירות-פאר ברמה של חמישה כוכבים. ברמה זו אכן יש בארץ מלונות, שבהם השירות הוא ברמה מקבילה למלונות בחו"ל. אולי התייר האמריקאי יכול להרשות לעצמו לגור במלונות ברמה זו, אולם לא כל היתר. אדרבא, גם חלק מהתיירים האמריקאיים היה מעדיף להתגורר במלונות זולים יותר, בתנאי שרמת השירות בהם תהיה סבירה.

מרבית התיירות האירופית היא תיירות עממית. תיירים אלה אינם יכולים להרשות לעצמם להתגורר במלונות-פאר ברמה של חמישה כוכבים. מיליוני האירופים הנוסעים לספרד, ליוון ולארצות הים התיכון מבקשים מלונות נקיים וטובים, שבהם השירות יעיל וטוב, שהמחירים עממיים ושווים לכל נפש.

בישראל חסרים מלונות במחיר של שלושה כוכבים, שבהם השירות, הנקיון היעילות ברמה של חמישה כוכבים. באירופה יש הרבה מלונות כאלה, בעוד שבישראל קשה למצוא דוגמתם.

לא כל התיירים הבאים לישראל עשירים, המוכנים לשלם 50, 60, 70, ו־80 דולר ללילה. מאות אלפי תיירים, במיוחד תיירות-הנופש התיירות הצליינית, באים ליהנות מהשמש ומהים. אלה אינם יכולים להרשות לעצמם הוצאות כה גבוהות, מה גם שהנסיעה לישראל יקרה. הרבה יותר זול לגרמנים להיכנס למכוניתם ולנסוע לשוויץ, לצרפת או לאיטליה – מאשר לטוס לישראל.

אם רוצה ישראל לשבור את מחסום מיליון התיירים בשנה, אם רוצה ישראל להיות לארץ, שמיליוני תיירים יבואו אליה, עליה לדאוג לתשתית לתיירות עממית ברמה גבוהה ובמחיר שווה לכל נפש. דבר זה אינו אמור רק כלפי המלונאים: גם השאר חייבים להבין, כי התייר אינו „פרה חולבת". אסור לגבות מחירים תמורת משקאות, ארוחות בבמסעדות, נסיעה במוניות או סיורים, שיבריחו את התיירים. תיירים, שיחושו כי ישראל יקרה מדי להם, יספרו לכל ידידיהם שאין טעם לבוא אליה, משום שהיא אינה מתאימה לאפשרויותיהם הכספיות.

התיירות יכולה להיות כתרנגולת המטילה ביצי זהב, אם נדע לטפל בה כהלכה. תייר שיהיה מרוצה מביקורו בארץ, יפרסם את שמה כארץ תיירות טובה ונוחה, כארץ שבה מתייחסים לתיירים באדיבות ובהגינות, כארץ שבה המחירים סבירים. תיירים כאלה ישמחו לשוב לישראל. בידי כל העוסקים בענף התיירות להשפיע, אם מספר התיירים ינוע סביב המיליון בלבד או יפרוץ ויעלה, גם אם באיטיות, למספרים גדולים יותר.

„בסט וסטרן" בישראל

רשת המלונות הבין-לאומית „בסט וסטרן" החליטה באחרונה לצרף אליה 11 מלונות ישראליים בני שלושה וארבעה כוכבים.

לרשת „בסט וסטרן", שמרכזה בארה"ב, 3,200 מלונות ברחבי העולם. ישראל כבר כלולה במסע הפירסום של הרשת. המלונות הישראליים יהיו קשורים לרשת הזמנות ממוחשבת ב־35 מדינות.

המלונות הישראליים, הכלולים ברשת „בסט וסטרן", הם „כפר המכביה", „פארק" בתל-אביב, „גני חמת" בטבריה, כפר-הנופש „כינר" שליד הכנרת, „גלי זוהר" לחוף ים-המלח, מלונות „קיסר" באילת ובירושלים, מלונות „נוף" ו„שולמית" בחיפה ומלון „חוף התמרים" בעכו.

גלגלים מאוזנים תורמים לנסיעה יציבה בכל מהירות ובכל מזג-אוויר

מאת רחמים בן

הפטיש הספורטיבי, שאנו רואים בתחרויות האתלטיקה, שוקל 7 ק"ג. האתלט מניף את הפטיש בעזרת כבל פלדה שאורכו 1.22 מטר. בתחילה הוא מניף את הפטיש בתנועה ניגודה סביב גופו, אך ככל שגוברת מהירות הסיבוב, גובר העומס המתוח המופעל על ידו ולבסוף עליו להרפות מן הפטיש ולהניח לו לעוף. כדאי לזכור פטיש זה כאשר אנחנו בוחנים את התנהגותו של גלגל מכונית בזמן תנועה.

אל הגלגל צמוד צמיג והצמד הזה לעולם אינו מאוזן לחלוטין. חלוקת המשקל של הגלגל והצמיג אינה שווה סביב היקף הגלגל כולו ומשום כך נוצרים בזמן התנועה מוקדי כובד, הגורמים חוסר איזון ורעידות. לפעמים מסתכם חוסר האיזון ב־5 גראמים בלבד ולפעמים הוא יכול להגיע עד 50 ואפילו עד 100 גראם.

ומה רע בגלגל שאינו מאוזן? בזמן נסיעה מסתובבים גלגלי המכונית, תחילה לאט ובהדרגה יותר ויותר מהר. בדיוק כשם שפטיש הספורט מפעיל עומס על ידו ועל גופו של האתלט, כך בפעיל הגלגל המסתובב עומס על ציר הגלגל ובאמצעותו על כל המכונית. הכוח הצנטרפוגלי מתורגם כך, שבמהירות של 60 קמ"ש מפעיל חוסר איזון של 100 גראם עומס של 5.8 ק"ג על נקודה מסויימת בגלגל; במהירות של 100 קמ"ש מתורגמים אותם 100 הגראמים לעומס של 16 ק"ג, ובמהירות של 140 קמ"ש שווה העומס ל־31.4 ק"ג (נתונים אלה נכונים לגלגל בקוטר של 31 ס"מ, כמו למשל גלגל של מכונית מדגם „גולף" או „פאסאט").

קל להבין מדוע כל אותם קילוגראמים של עומס, שאינו ממורכז, משפיעים על הגלגל. העומס המיותר עובר מן הגלגל אל צירו, אל מערכת ההגה ולמערכת בלימת הזעזועים של המכונית: בכם, אל כל שאר חלקי המכונית. התוצאה היא שחיקת צירים ובלאי של הצמיגים ושל בולמי הזעזועים. כל אלה הם מרכיבים חיוניים בשמירה על בטיחות הרכב והנהיגה.

כדי להתגבר על בעיות של חוסר איזון בגלגלי המכונית יש לבצע תהליך, המכונה „איזון גלגלים". במוסך המוסמך לביצוע האיזון יש ציוד מיוחד, המיועד לבדיקת הגלגל וקביעת הכמות המדוייקת של הסטיה מן האיזון הדרוש לו. באמצעות משקולות עופרת המוצמדות אל חישוק הגלגל מתוקנת הסטיה מן האיזון. מכונת הבדיקה קובעת את משקל התוספת הנדרשת ומיקומה ולאחר הצמדת המשקולות מסתובב הגלגל ללא עומסים מיותרים וללא גרימת בלאי מיותרת.

קיימים שני סוגים שונים של חוסר איזון בגלגלים:

★ חוסר איזון סטאטי, היכול להתגלות כאשר המכונית מודמת על גבי מגבהה: אז יכול הגלגל לנוע בחופשיות והוא מגיע למצב, שבו הנקודה הכבדה ביותר מושכת כלפי מטה: גלגל כזה יקפץ על הכביש בזמן נסיעה:

★ חוסר איזון דינאמי אפשר לגלות, כאשר הגלגל מסתובב במהירות סביב צירו: אז אפשר לאבחן עומסים מיותרים, שהם תוצר של חוסר איזון דינאמי, הבאים לידי ביטוי ברעידת הגלגל לצדדים.

שני האיזונים אינם יקרים וכדאי חשוב לעשותם ללא דיחוי. חברת „פולקסווגן", למשל, מייעצת לנהגים לבצע איזון גלגלים מושלם כל 15,000 קילומטר. איזון גלגלים תקופתי יתרום ליציבותה של המכונית על הכביש ולהקטנת הבלאי הכולל של הצמיגים ושאר מערכות הרכב.

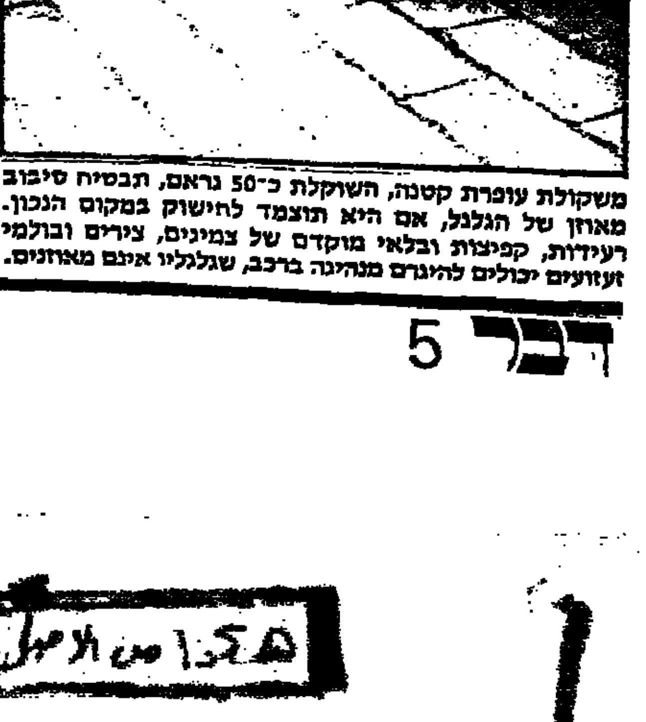

משקולת עופרת קטנה, השוקלת כ־50 גראם, תבטיח סיבוב מאוזן של הגלגל, אם היא תוצמד לחישוק במקום הנכון. רעידות, קפיצות ובלאי מוקדם של צמיגים, צירים ובולמי זעזועים יכולים להיגרם מנהיגה ברכב, שגלגליו אינם מאוזנים.

מדוע מפרקים מגבים?!

תמיד אני רואה אותם עומדים מחוץ רטובים ומרכיבים מגבים עם בוא הגשם. אפילו השבוע, לאחר שניים שלושה ימים יפים כבר ראיתי מכוניות ללא מגבים. תמיד אני שואל עצמי, בעצם מדוע הורידו אותם.

יש סבורים, שמגבים מתקלקלים בקיץ ואין זה לארנכה. אבל מחירם של מגבים כה נמוך, עד כי מי שמחזיק ברכב באמת לא ירגיש בהוצאה. חוץ מזה, גם מגבים אינם מה שהיו פעם. אני עצמי, שלא יעלה על דעתי להוריד את המגבים בקיץ, מחליף גומיות אולי פעם בשלוש שנים. מי שנוסע במכונית חדשה ויחליף אותה כעבור שלוש־ארבע שנים, לא יצטרך להחליף מגבים לעולם. אז מה פה החסכנות הזאת?

חוץ מזה, מגבים דרושים לא רק בחורף. בקיץ השמשות מזדהמות באבק ומחוקים הנדבקים אליהן. אין כמו התזת מים, אולי בתוספת דטרגנט מן המצויים בשוק, כדי לנקות בעזרת המגבים שמשות מזוהמות, המפריעות לראות. הרבה יותר נוח מעצירת המכונית לשם ניגוב השמשה בסמרטוט, לא כל כך נקי כשלעצמו.

המחיר הוא שיש אנשים המוכנים להוציא הון תועפות על אביזרי מותרות למיניהם, אך חוסכים פרוטות על מגב: אחר־כך הם מוכנים להסתכן במכת־שמש או ברלקת־ריאות ולהרכיב את המגבים בגשם שוטף. באמת מוזר.

לשכת המסחר תפעל להגברת התיירות

מאת תמר ישראלי

לשכת המסחר ישראל אמריקה רואה בדאגה רבה את הירידה במספר התיירים, המגיעים לישראל מארה"ב.

ועדת הסחר והתיירות של הלשכה פנתה לממשלה ולגורמי התיירות, בבקשה שיקדישו יותר מאמצים ואמצעים כדי להגביר את שיווק ישראל בארה"ב כיעד תיירותי.

הלשכה עצמה החליטה לפעול גם בארה"ב בקרב 11 הלשכות האחיות שלה בערים הגדולות במאמץ לארגן בכהלך הקנה סיורי משלחות ענפיות ומקצועיות בישראל.

ידיד תיירות בגני התערוכה

ידיד תיירות ארצי, שמטרתו לעודד ישראלים לבלות בארץ, יתקיים במארס בגני התערוכה בתל-אביב.

הירידה יהיה פתוח גם לקהל הרחב והוא יציג ביגוון אפשרויות לבילוי חופשה בישראל. בידיד יהיו גם מופעי בידור.

משרד-התיירות קורא לכל גורמי התיירות להשתתף בפרוייקט.

בריטניה וישראל ישתפו פעולה בעידוד התיירות

מאת תמר ישראלי

סיכום בדבר שיתוף-פעולה בין בריטניה וישראל לעידוד תיירות לשתי המדינות הושג בביקורו של שר-התיירות הבריטי דייוויד טריפר בשבוע שעבר. בין השאר סוכם על שיתוף-פעולה בעידוד תיירות ספורט ומרפא. כן סוכם על שיתוף-פעולה לעידוד התיירות לשתי המדינות מארצות אחרות, במיוחד מארה"ב. שתי חברות-התעופה הלאומיות, „אל על" ו„בריטיש איירווייז" ישתפו פעולה במכירת חבילות-תיור, שבהן ישולבו ביקורים בישראל ובבריטניה.

שני השרים הבטיחו, כי יעשו הכל לסגור סיסות המיסוי הקיימות כדי להקל על התיירים.

בין שתי המדינות קשרי תיירות הדוקים. אשתקד באו מבריטניה 135 אלף תיירים לישראל ואילו מחצית הישראלים היוצאים מהארץ מבקרים בבריטניה.

אינגמר ברגמן מביים את „האמלט"

השחקן האמריקאי ג'אסון רובארדס יופיע לראשונה על בימת לונדון ואינגמר ברגמן יביים לראשונה את „האמלט" במהלך העונה הבאה בתאטרון „נשיונל" בלונדון. „תאטרון לאומי 1987" אמורה להיות הסידרה החשובה ביותר בתולדות ה„נשיונל" במסגרת האירועים לציון עשור לפעילותו בגדה הדרומית של התמזה.

רובארדס יגלם את התפקיד המרכזי במחזהו של יוג'ין אוניל „איש הקרח מגיע" בחודש פברואר. כן יופיעו להקות מברלין, משטוקהולם ומטוקיו.

„סטרבינסקי פלוס"

סידרה מיוחדת של יצירות איגור סטרבינסקי תוגש במרכז ברביקן בלונדון בין 29 בינואר ו־21 בפברואר.

בניהולו האמנותי של המנצח הרוסי גנאדי רוז'דסטוונסקי תכסה התוכנית „סטרבינסקי פלוס" את השנים 1910–1945 ותכלול קונצרטים מיצירותיו ומשל מלחינים אחרים באותה תקופה. כן ייערכו קונצרטים בשעות הצהריים ויוקרנו סרטוני וידאו על קונצרטים היסטוריים.

משלחת של 13 מלונאים, מנהלי תיירות אזוריים, אנשי תחבורה ויחסי־ציבור ביקרה באחרונה בישראל ומסרה פרסים על מחוז ברינס אוברלנד שבמרכז שווייץ. מדי שנה באה לישראל משלחת מאזור זה לשיחות עם גורמי תיירות בישראל על עידוד הדדי של תיירות בין שתי המדינות. באזור האמור מצויות עיירות כמו גרינדלוואלד, שפיץ ואינטרלאקן. אשתקד ביקרו שם 30,000 ישראליים. מספר היהודים המבקרים בברניס אוברלנד מהווה 10 אחוזים מכלל התיירות הבאה לאזור.

דויד מושיוב

צילומים מלכותיים

תצלומים מהארכיון המלכותי במצודת וינדזור יהיו השנה נושא התערוכה בגלריית המלכה בארמון באקינגהם. 240 פריטים נבחרו מתוך אוסף של אלפי תצלומים כדי לתאר באמצעותם את חיי המשפחה המלכותית.

התערוכה תיפתח בעוד חודשיים ותימשך שנה. יוצגו בה צילומיהם של 100 צלמים.

מלבד תצלומים של בני משפחת המלוכה יוצגו גם תצלומים של מקורבים לחצר־פוליטיקאים, מוסיקאים ואישי ציבור.

האלו דולי

כ־200 בובות, שנוצרו בשנת 1700 ועד ימינו, מוצגים במוזיאון של לונדון בימים אלה. התערוכה תימשך עד 28 באפריל.

אחד המוצגים המרכזיים נקרא „האלו דולי" ובמרכזו בית-הבובות, שבו נהגה לשחק המלכה מרי בילדותה.

חופשה ב„דורצ'סטר"

מלון „דורצ'סטר" המפואר בלונדון מציע זו הפעם הראשונה חופשות-חורף מיוחדות.

בעד 220 לי"ש יקבל זוג אורחים בקבוק שמפניה, ארוחת-ערב במטבחו של השף אנטון מוסימן, שהיה ללילה אחד וארוחת-בוקר אנגלית, המבילה המוצעת עד מארס.

לפגוש במקומיים – בוויילס

לאורחים הבאים השנה לוויילס תינתן הזדמנות לשתות תה עם משפחה מקומית בביתה וללמוד את אורח־חייה.

התוכנית תופעל באמצעות יותר מ־50 מרכזי מידע לתייר בכל רחבי ויילס, שם יקשרו את המבקר עם משפחה מקומית. ההשתתפות בתוכנית אינה כרוכה בתשלום.

לשמור על הגיזרה באברדין

בית-מלון בעיר הסקוטית ההיסטורית אברדין חנך באחרונה מרכז ספורט ונופש. שירותיו של מלון "STAKI'S TREE TOP" כוללים בריכת שחיה מקורה, ג'אקוזי, אולם ספורט, מכונת ג'וגינג, מגרשי טניס, סאונה וסולאריום.

אברדין מצויה 200 קילומטר צפונית-מזרחית לאדינבורו והיא בסיס אידיאלי לסיורים באזור.

כוכבים ל„גלנאיגלס"

„גלנאיגלס", מלון הספורט הסקוטי המפורסם המצוי 60 קילומטר צפונית-מערבית לאדינבורו, הוא המלון הראשון מחוץ ללונדון, שזכה ב־5 כוכבים אדומים במדריך של מועדון המכוניות הבריטי.

המלון השלים לא מזמן תוכנית שיפוצים נרחבת בהשקעה של 9 מיליון לי"ש.

כמעט שלא תמצא ממשלה בעולם, שאינה חומדת את כיסו של בעל הרכב ואומרת לו בעת קניית רכב חדש: „התחדש והשלם". השינוי האחרון במסי הרכב מעורר את השאלה, „ואיך קובעים הגויים את המסים על המכוניות?" הנה תשובות אחדות מאירופה. חמש מדינות – בלגיה, צרפת, יוון, אירלנד ואיטליה – מטילות את המס על-פי עוצמת המנוע בכוחות-סוס. בדניה ובהולנד נוהגים לשקול את המכונית הריקה ולהטיל את המס על-פי משקלה העצמי. בבריטניה קניית „פולו" או „אודי 100" אחת דינן – מס של 90 לי"ש. רק שתיים ממדינות אירופה מטילות את המס כבישראל, על-פי נפח מנוע – גרמניה ולוקסמבורג. אך שלא כבישראל, אין שום דרגת סמ"ק מלאכותית, המעוותת את הביקוש ויוצרת מכוניות כבדות עם מנועים קלים. על „גולף", שנפח מנועה 1,600 סמ"ק, הספקה 75 כח-סוס ומשקלה העצמי 870 ק"ג, נקבעו בגרמניה מולדתה מסים בשיעור של 128 דולר, בבלגיה – 77 דולר, בדניה – 155 דולר בתוספת מס-קניה, בצרפת – 31 דולר, בבריטניה – 133 דולר, באיטליה – 41 דולר ובהולנד – 175 דולר. בישראל מגיע המס על האחות „גולף" ל־10,710 דולר בתוספת 12 אחוז הפקדה.

האופוזיציה ב„אגד": אולי יודעים לשבור כסאות – אך לא לשבת עליהם

מאת אריה ארד

המהומות שהקימו פעילי האופוזיציה ב„אגד" לאחר פירסום הדו"ח החמור של מבקר המדינה על הקואופרטיב, הושפות אולי מערכת יחסים עכורים, שהותיר אחריו היו"ר הקודם ח"כ שלמה עמר, אולם הדו"ח כשלעצמו, ספק אם הוא מצדיק שחברי האגודה יעלו בגללו על בריקדות. מבחינתם, זה היה צריך להיחשב כציון לשבח להנהלה, שידעה לסחוט כספים ללא חשבון, כביכול, ממשרדי הממשלה כדי להיטיב את הכנסות החברים.

שכן, אם נסלק מהדרך כמה פרטים שוליים בדו"ח, הממצא העיקרי הוא, שהנהלת „אגד" הביאה את משרדי האוצר והתחבורה לכך, שכיסו את חובות הקואופרטיב בסכום של כ־300 מיליון דולר ללא התחשבנות מפורטת ומנומקת. ומה עשתה ההנהלה בכספים אלה? העלתה את שכר החברים ב־6–7 אחוזים מעל למוסכם וב־40 אחוז מעל לשכרם של השכירים. בו בזמן הצליחה כנראה להעביר סכומים ניכרים ל„חברות החברים".

הוגבלה הכנסת „בעלי התפקידים"

נכון, כי ההנהלה קיבלה על עצמה גם צעדי ייעול מסויימים והסובסידיה מהקופה הציבורית הוקטנה בהתאם, אולם היא עשתה זאת בלית ברירה בתמורה להסכמת המפליגות שהשיגה למען האגודה והחברים. במסגרת זו הוצאו מאות חברים לפנסיה מוקדמת והנותרים נאלצו לקבל על עצמם סידורי עבודה קשים, לפרקים בלתי נסבלים. אולם במקביל הוקטן בשיעור ניכר מספרם של „בעלי התפקידים", נושאי המישרות במרכז האגודה ובסניפיה, והביטוי החיצוני לכך הוא בהקטנת מספר כלי־הרכב הצמודים בכ־50. הוגבל גם שכרם של „בעלי התפקידים" הנותרים ולכאורה הם מרוויחים עתה פחות מהחברים שעל ההגה.

לכאן ראוי לצרף את מימצאי המבקר על טיב השירות, שנותן הקואופרטיב לנוסעים. המימצא המכוער ביותר בתחום זה הוא, שההנהלה מדללת את ההתחייבות של הקווים הסדירים כדי לספק את האוטובוסים לנסיעות המיוחדות הרווחיות בהרבה. המבקר הוא כמובן לספר את רווחיות האגודה. על כך עלים חברי הקואופרטיב על הבריקדות?

האופוזיציונר פורץ בבכי

מאידך, אינני יכול לעבור בשתיקה על המחזה שניגלה לעיני בשכונה השקטה, שבילותי בבית „אגד" ביום ההתפרעות הגדולה בשבוע שעבר. החברים, שפרצו למשרדו של יו"ר „אגד" שלמה לוין, בזזו אותו והשתוללו בו, נראו לי יותר באספסוף בוסה שמנהיגיו איבדו שליטתם עליו, כאשר חברי הקואופרטיב הגדול במדינה, המבקשים לתקן דרכי הניהול של אגודתם. פעילי האופוזיציה קיימו בחדר אסיפה, שבמהלכה הודיע מנהיגם קמיחר באור על דרישתו, שמשרד-העבודה יפזר את ההנהלה הנבחרת, יקיים בחירות חדשות באגודה ויקים ועדת-חקירה על מימצאי מבקר המדינה. „יעקב גואטה מקריית-חיים הכריז, „מדוע זה אנחנו כפורים את ההנהלה הזאת. חברי 'אגד' לא מכירים בה יותר. לא ניתן לכם לנהל את 'אגד'". אבי דיין מהרצליה העלה האשמה מרומזת, כי חברי ההנהלה קיבלו שלמונים מהיועצים, שאת שכרם קבעו.

היו"ר עצמו יצא בבכקר היום לפגישות עבודה בעיר. כאשר חזר אחר־הצהריים, בא לחדרו של מזכיר-הוועד חיים קוזאריץ שם שוחחו עם סופר „דבר" שוזאריץ עצמו, ראש אגף התנועה מנחם ניזביץ וכמה מהמזכירים. בעקבות לוין פרצו לחדר פעילי אופוזיציה והטיחו דברים קשים בהנהלה. „אני מפרגס את הגבלות האלה", קרא בזעם אברהם נקס באשקלון לעבר חברי המזכירות. מישהו קרא לעברו, „אתה בהמה". על כך ענה נקש, „אתה והאמא שלך, בדרונה", ופרץ בבכי מר. הוא נלקח לחדר צדדי על־ידי אנשי ההנהלה דווקא, כדי שירגע.

במהלך הדברים חזרה ונשנתה הקריאה, שההנהלה תתפטר. „מדוע לא תצאו לעם ותעמידו עצמכם לבחירה?" קרא אחד הנוכחים.יעקב גואטה אמר בפנותו לסופר „דבר", „ההנהלה בגדה בכל עקרונות ההסתדרות והקואופרציה". אהרון בז'רנו, שהעיד על עצמו שהיה שותף בחתימת החוזים עם היועצים, אמר, „לא קרה שב'אגד' שילמו משכורות כאלה ליועצים. איפה ההסתדרות?!"

גם חבר עולה 6,000 שקל בחודש

כל זה מוכיח, כי פעילי האופוזיציה אולי יודעים לשבור כסאות, אך לא לשבת עליהם. אכן, יש במימצאי המבקר כמה פרשיות לא סימפטיות, גם אם שוליות מבחינת היקף עסקיו של „אגד". שכר היועצים העובדים על־פי חוזים מיוחדים נראה גבוה מאד, לפי שבהבר 1,500 שקל נטו לאחר אידיסוף שעות נוספות על ההגה. נמצא, כי שכרם של שניים מן היועצים האלה נע בין 18 ו־20 אלף שקל בחודש ושכרם של עוד עשרה, בין 9,000 ו־15,000 שקל. שכרם של 31 עובדים נע בין 6,000 ו־9,000 שקל בחודש. עוד נמצא, כי כמה מבעלי החוזים האישיים קיבלו הלוואות עוזרות בתנאים נוחים ביותר והקואופרטיב גילם את ההטבות לצורכי תשלום מס־הכנסה. שווי ההטבות הללו הגיע לרבבות דולרים.

אולם בהערכת הנושא יש להביא בחשבון גם זאת, שעלותו הכוללת של חבר „אגד" מגיעה כיום ל־6,000 שקל בחודש. פרנסתו של חבר הקואופרטיב מובטחת כל ימיו ואילו עם היועצים נחתם חוזה לשנה בלבד. למשל, דווקא כעת עומדים לשוב מאוניברסיטה כמה עשרות חברים, שיחליפו בעלי חוזים אישיים במחלקה המחשב ואלה יצטרכו למצוא לעצמם מקום עבודה אחר. אבל מעבר לזאת, כי לדעת המתפרעים היה מצליח להשיג את ההטבות המפליגות מפקידי האוצר המסופספים, אילמלא עמדה ל„אגד" מיומנותם של היועצים הפיננסיים המשפטיים? וכיצד, לדעתם, „וסג הייעול במינימום ההכרחי של כאבים. אם לא בעזרת אנשי המחשב המעולים של האגודה?

לא לעצמם

בעיון בצד הציבורי של נושא היועצים ראוי להביא בחשבון גם זאת, שכבלות הכל לא חברי הזוכיורות נכלו הנאי שכר חריגים אלה לעצמם. ואילו האשמתו המרומזת של אבי דיין מהרצליה, כי חברי ההנהלה קיבלו שלמונים מהיועצים, שאת שכרם קבעו, פשוט אינה משכנעת.

יש גם הטענה, כי אין נוהל מסודר בעניין נסיעות שליחי הקואופרטיב להוליוארץ וכיוצא בזה. אין בליבי ספק, כי יש שקיבלו מבעד לפירצה זו טובות-יתר מעבר לכה שהגיע להם ומעבר למה שראוי שיהיה בחברה קואופרטיבית. אבל באותה מידה אינני מאמין, שהחברים בתחום זה הגיעו למבדים, שעליהם ראוי להתפרע לעיני התקשורת - ודי להחכימא ברמיזא.

לי נראה, כי מימצאי מבקר המדינה חמורים, אך לא ביחסים שבין הנהלת הקואופרטיב והחברים, אלא ביחסים שבין „אגד" ומשרדי הממשלה, הנושא המקבל שיחות נרוע מכפי שהוסכם לתת. אולי עוד נשמע על כך במו"מ, המתנהל עתה בין ראשי האגודה ונציגי הממשלה על סל-התחבורה החדש. אבל כאשר מתפרעים בשל כך חברי „אגד", זה פשוט מצחיק.

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

בן־מאיר חשב להדיח את כצמן מחב' „עזרא ובצרון”

מאת נתן רועי, סופר „דבר”

חבר הכנסת דוב בן־מאיר ניסה להביא לאישור במועצת עיריית תל־אביב את הדחתו של עורך הדין חיים כצמן מחברותו בדירקטוריון של חברת „עזרא ובצרון” – החברה העירונית־ממשלתית – וזאת בלי להתייעץ עם חברי סיעת „המערך” בעיריית תל־אביב.

ביום ה' התברר, כי חבר הכנסת בן־מאיר ניסה להדיח את חיים כצמן, יושב ראש המחלקה המוניציפאלית בעיריית תל־אביב, מתפקידו בדירקטוריון חברת „עזרא ובצרון”, כנקמה על התבטאויותיו של כצמן נגד בן־מאיר מעל דפי „דבר”.

בו ביום הגיש עורך הדין חיים כצמן עתירה לוועדת הביקורת המרכזית של מפלגת העבודה, כדי שזו תוציא צו המונע מחבר הכנסת בן־מאיר מלמנות את עורך הדין אהוד גרא במקומו של כצמן לתפקיד במועצת המנהלים של חברת „עזרא ובצרון”.

חבר הכנסת בן־מאיר החליט, בעקבות זאת, לבטל את הצעתו להדיח את חיים כצמן ובתגובה שמסר ל„דבר”, אמר: „החלטתי לרדת מזה, אבל – שלא ייווצר הרושם שלהתקפותיו של עורך הדין חיים כצמן נגדי לא יהיה סוף”.

במרוצת השבוע שיגר עורך הדין חיים כצמן מכתב לחבר הכנסת דוב בן־מאיר ובו הוא הגיב על התקפות של ח"כ בן־מאיר נגדו במכתב ששוגר לחבר הכנסת אליהו שפייזר, יו"ר סניף מפלגת העבודה בתל־אביב.

במכתבו הכחיש כצמן „לחישות” על התארגנות מחנה שפייזר־כצמן נגד בן־מאיר ואמר: „הויכוח בינינו הוא על אידיאולוגיה, ולא על „כיסאולוגיה”, והחברים מציגים שאלות לגיטימיות כגון: האם עלינו לשבת בקואליציה עם ראש עיר המקצץ תקציבי רווחה מחד גיסא ומשקיע הון עתק במפעלי ראווה מבוזבזים מאידך גיסא?

„היש לתמוך בראש עיר המזלזל ברצונם של רבבות תושבים המבקשים לא לעקור גנים ציבוריים, כ„גרמאיר”ן האם על מפלגת העבודה לשמש עלה תאנה וחותמת גומי לניהול כספי כושל של שלמה להט? וישנן כמובן שאלות נוקבות רבות אחרות המחייבות לעלות על סדר היום של הדיון הציבורי”, דברי כצמן במכתבו לבן־מאיר.

במכתבו דורש כצמן מבן־מאיר להבהיר מנן שני לראש העיר, שיוכל לנקוט עמדה תקיפה ועצמאית ולשמור על זכויות המפלגה בקואליציה.

רופא נכה, עולה חדש, נשרף למוות בדירתו בב"ש

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר” בנגב

הדוקטור ולדימיר ליפשיץ, בן 51, עולה חדש מברית המועצות, נשרף שלשום למוות בדירתו, בשכונה ג' בבאר שבע, בדליקה שפרצה במקום, מסיבות בלתי ברורות.

ביום ו', סמוך לשעה 8 בבוקר, החל מיתמר עשן סמיך מדירתו של ליפשיץ, ברחוב רוטנברג 25 בשכונה ג'. שכנים שהבחינו בעשן, הזעיקו את מכבי האש ואמבולנסים של „מגן דוד אדום”.

הכבאים, שהשתלטו על הדליקה תוך זמן קצר, גילו במקום את גופתו של ולדימיר ליפשיץ, כשהיא חרוכה כמעט לחלוטין. הדליקה כילתה את כל הריהוט בדירה ובמהלך פעולות הכיבוי גם נפצע אדם נוסף, באורח בינוני.

יהושע גולן, שכן שהכיר את ליפשיץ מקרוב, סיפר כי ד"ר ליפשיץ היה נכה בשיעור 100 אחוז ובתקופה האחרונה היה מרותק לגמרי למיטתו. לדבריו, ליפשיץ עלה מברית המועצות לפני כשנתיים, והיה מכור לטיפה המרה.

„הוא חי בתנאים קשים מנשוא”, סיפר גולן, „דירתו היתה תמיד מטונפת והוא נהג לישון על מיטה שבורה. באחרונה הוא היה בטיפול התחנה לגמילה בבאר שבע, אולם נראה שהאיש לא חדל מלשתות”.

חוקרי תחנת כיבוי האש בבאר שבע והמשטרה עדיין חוקרים את נסיבות הדליקה. אחת ההשערות היא, שוולדימיר ליפשיץ נרדם במיטתו וכי סיגריה שהשאיר דולקת היא שגרמה את הדליקה.

החוקרים גם אינם מוציאים מכלל אפשרות שדוקטור ליפשיץ התאבד על־ידי הצתת דירתו.

השביתה ב„תא"ת” נמשכת: ההנהלה „לא רוצה את ההסת”

מאת דני צדקוני, סופר „דבר” בדרום

השביתה שפרצה במפעל לאבזרי תעופה „תא"ת” שליד גדרה לפני שבוע עדיין נמשכת. בית המשפט ברחובות ידון היום במשך צו המניעה שהוציא, האוסר על העובדים השובתים לחסום את הגישה למפעל.

כזכור, פרצה השביתה על רקע החלטת ההנהלה לפטר 80 מהעובדים הקבועים, ומאבקה בארגון העובדים במפעל, שהיא מתנגדת לקיומו.

בפגישה בין יושב־ראש הוועד משה גולדשטיין ונשיא החברה שלמה אוסטרוצר, שנערכה במסגרת המגעים לפתרון הסכסוך, הבהיר הנשיא ליו"ר הוועד, שגם הוא אחד המפוטרים, שההנהלה „לא רוצה את ההסתדרות במפעל”, ואינה מעוניינת בכל מגע עימה.

מכיוון שהשביתה במפעל מתנהלת באישור ההסתדרות, שהודיעה כי תתמוך בכל ועד שיצא למאבק נגד עובדי חברות קבלניות במפעלים, יקבלו שובתי „תא"ת” תשלומים מקרן השביתה ההסתדרותית.

הכפור באירופה פגע בייצוא הפרחים מישראל

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר” לענייני חקלאות

גל הכפור העובר בימים אלה על ארצות אירופה פגע בייצוא הפרחים מישראל לאירופה. מסתבר, כי אזורי אירופה השונות, שם שורר קור עז ביותר, יוצאים מבתיהם רק לקניות הכרחיות של מצרכי מזון, ואין הם רוכשים פרחים, לפחות לא בכמויות שרכשו קודם לכן.

מצד שני, מזג האוויר הנוח השורר בישראל גרם לפריחה של פרחים בכמויות גדולות יותר. אם יימשך גל הקור בארצות אירופה, עלול הדבר ליצור עודפי פרחים שאותם אי־אפשר יהיה לשווק כלל.

ה„רב” בקבר שמעון בר־יוחאי הוא השומר הדרוזי מחורפיש

מאת שמעון וייס, סופר „דבר” בצפון

הרב המברך את עשרות אלפי המבקרים הפוקדים את קבר רבי שמעון בר יוחאי במירון אינו אלא... השומר הדרוזי באתר, שהברכות המדומות מזכות אותו ב„טיפים” נכבדים שמשלשלים לידיו המתפללים והמבקרים התמימים.

תחקיר שנערך במקום העלה, כי המבקרים זוכים לברכתו של השומר הדרוזי, איש מחברת „השמירה”, ג'מאל פארס, תושב מהכפר הדרוזי חורפיש שבגליל.

עדי ראייה סיפרו, כי השומר עושה את מלאכת הרב כבר למעלה משנתיים וכל מתפלל ומבורך מעניק לו „טיפ”, בשיעורים הנעים בין חמישה לעשרה שקלים.

מתברר, כי השומר־הרב ממלמל ברכה לא מובנת, בעברית צולעת, והמבורכים הנרגשים כלל אינם שמים לב לעובדה שאינו דובר עברית רהוטה ואינם מעלים על דעתם, כי מדובר בשומר המקום.

בכל מקרה, נוהג „הרב” לסיים את ברכתו בברכה הבלתי מחייבת: „תהיו בריאים בזכות הצדיק”.

רבים מהמבקרים המתפללים, שאינם יודעים כי האיש הוא שומר, פונים אליו בתואר „כבוד הרב” ומכבדים אותו בפתיתות בקבוקי יין ובשתייה, כדת וכדין.

השומר עצמו, כמתברר, משתף פעולה לא רק בשתייה, אלא גם בסעודות שעורכים המתפללים והמבקרים באתר הקדוש.

נודע, כי לאחרונה הפנו כמה מבקרים את תשומת־ליבם של משרד הדתות ושל הרב הראשי הספרדי מרדכי אליהו לעובדה כי „הרב” באתר קבר שמעון בר־יוחאי הוא השומר הדרוזי – אך דבר לא נעשה בעניין זה עד כה.

ממשרד הדתות הגיבו בתדהמה על המידע ודובר המשרד מסר, כי „העניין ייבדק וכי אם יהיה צורך, יוחלף השומר”.

„אלסינט” מתכננת לסגור את סניפה בנצרת־עילית

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר” בעמק

סניף „אלסינט” בנצרת־עילית, המעסיק כ־150 עובדים, עומד בפני סגירה. מזכיר מועצת פועלי נצרת־עילית אמר בסוף השבוע ל„דבר”, שאם אמנם תממש „אלסינט” את כוונתה לסגור את סניפה בעיירה, ייפלטו ממעגל העבודה 150 איש, מהם כ־100 תושבי נצרת עילית, שייאלצו לחפש תעסוקה חלופית במרכז הארץ, ואולי אף לעקור לשם מחופר בדירה אחרת, עם משפחותיהם.

בדיון שהתקיים בעניין זה בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, טענה הנהלת „אלסינט”, שהמשך הפעלתה של השלוחה בנצרת עלית יעלה לחברה בהפסד שנתי של 6 מיליון דולר.

פרנסי נצרת־עילית טענו באותו דיון, כי „אלסינט” נהנתה מסיוע ממשלתי נדיב בתור תמורת הקמת שלוחתה בעיירה ולא ייתכן שעתה הם יסגרו אותה, צעד העשוי להביא, כאמור, לעזיבתם של עשרות משפחות מאיזור פיתוח לטובת מרכז הארץ.

נמסר, כי „אלסינט” מעוניינת להפסיק את ייצורו של המיכשור הרפואי המיוצר בנצרת עלית, ובדעתה לרכז את פעילותה בחיפה ובמעלות בלבד.

כשל הירידה הגדולה במכירותיה, צימצמה „אלסינט” את מספר עובדיה מ־2,000 איש ל־1,200 איש, לאחר...

החינוך והאוצר מנהלים „קרב נתונים” על הקיצוץ

מאת יעל מישמיין, סופרת „דבר” לענייני חינוך

משרדי החינוך והאוצר החלו להתמודד ביניהם, על ידי הצגת נתונים סותרים, על היקפו האמיתי של הקיצוץ בחינוך. צוות בכיר במשרד האוצר, בראשותו של הממונה על התקציבים אהרן פוגל, עיבד שורה של נתונים, לפיהם הקיצוץ המלא לשנת הלימודים יהיה 40,000 שעות הוראה – ולא 100,000 שעות הוראה, כפי שטוען משרד החינוך.

מתוך 40,000 שעות אלה, כך טוען האוצר, יוחזרו למערכת החינוך 20,000 שעות, בעקבות ביצוע „הסכם צפיוני”.

הצורך בפיטורי מורים לא יהיה 3,700 פיטורים, כי אם רק 740 – וגם אותם לא יהיה צורך לפטר, אלא ניתן יהיה לצמצם קבלת מורים חדשים למערכת החינוך ולא לאייש משרות מורים שפרשו לפנסיה או לשנת השתלמות.

עוד נחלקים משרד החינוך ומשרד האוצר על שיעור ההפחתה בתקציב החינוך בעקבות תשלומי הורים.

לדברי משרד החינוך, סכום ההפחתה עומד על כמיליארד שקל ואילו האוצר טוען, שמדובר רק ב־76.9 מיליון שקל.

ראש צוות החינוך במשרד האוצר איזי קפלן מסר, כי משרד החינוך „מגלגל” את הקיצוץ בתקציבו על שעות הוראה לתלמידים, בגלל שאינו רוצה להתמודד עם בעיות עקרוניות. לדבריו, בידי משרד החינוך מאגר של 80,000 שעות הוראה, שאינו כפוף להסכמים עם המורים ולמערכת השעות המחייבת, ניתן לבצע את הקיצוץ באמצעות צמצום מאגר זה.

עוד מסר קפלן נתונים על „בזבוז בחינוך הבינעירוני”, הפועל רק ב־75 מתפוסתו וב־32 סמינרים למורים, המכשירים מורים פי שניים מצורכי מערכת החינוך.

מנכ"ל משרד החינוך דוקטור שמשון שושני מסר נתונים הסותרים מכל וכל את טענות האוצר, לפיהם שיעור החינוך בהוצאה הלאומית ירד מ־8.5 ל־7.5 אחוזים. כן חלה, לדבריו, ירידה של 5 אחוזים במספר השעות לתלמיד.

בתגובה לדברי אנשי האוצר, אמר שר החינוך יצחק נבון: „אם הנתונים של האוצר יתבררו כנכונים, אשמח לשלוח להם זר פרחים. בינתיים, לצערי, המציאות נראית אחרת”.

ינסו להגדיל ההקצבות של חסידי אומות העולם

מאת נתן רועי, סופר „דבר”

המוסדות היהודיים בעולם מעבירים לכ־300 חסידי אומות העולם, המתגוררים בארצות שונות, סכום של... 20 דולארים לחודש, כהוקרה על תרומתם לעם היהודי בזמן השואה. גורם בכיר, המעורה בתמיכות לחסידי אומות העולם בחוץ לארץ אמר אתמול ל„דבר”, כי „זוהי אחת הבושות הגדולות של העם היהודי”.

סכום פעוט זה מסייע, אמנם, לחסידי אומות העולם המתגוררים מעבר למסך הברזל, כיוון שבסכום כסף כזה ניתן לרכוש שם מוצרי מזון לא מעטים, אך רבים מחסידי אומות העולם מתגוררים במערב אירופה, וקשה מאוד לסייע סיוע ממשי בסכום כזה לחסידי אומות העולם המתגורר שם.

שרה קריב, חסידת אומות העולם שהגיעה מהונגריה כדי להשתתף בערב העיוני שעורכת היום „תנועת ארץ ישראל טובה”, אמרה ביום ו' ל„דבר”, כי חסידי אומות העולם בחוץ לארץ אינם מצפים לתמיכה מהעם היהודי, משום שכל מעשיהם נעשו מתוך חובה קדושה, כאזרחי העולם.

נציגי תנועת „ארץ ישראל טובה” אמרו אתמול, כי תנועתם תאבק למען העברת סכומים גבוהים יותר מגופים יהודיים לחסידי אומות העולם, שכן „מדובר בחובתו של העם היהודי לאותם מופלאים, ואין להתעלם מצרכיהם הפיסיים”.

היום בשעות הערב יתקיים השלב הראשון במאבק למען חסידי אומות העולם שהחל ב„דבר” לפני למעלה משנה. תנועת „ארץ ישראל טובה” מקיימת ערב הוקרה למען חסידי אומות העולם, שבו משתתפים חמישה חסידי אומות העולם מחוץ לארץ.

אנשי ערב אל חואלד אסירי תודה למפ"ם ולקיבוץ הארצי

מאת מחמוד חליליה, סופר „דבר”

יושב־ראש הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות איבראהים נימר שיגר אתמול מברק למזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז, שבו בירך את מפ"ם ואת הקיבוץ הארצי על תרומתם לערב־אל־חואלד. במברקו כתב נימר „פעולכם. זה מותיר רושם עמוק מאוד על הציבור הערבי – בארץ ומחוצה לה”.

עוד כתב נימר למזכיר מפ"ם: „תרומתכם הנדיבה, המתבטאת בהגשת מחסה לילדים, לנשים ולזקנים מהקור העז, מסמלת את [illegible]. במעשכם זה, הוספתם נדבך חדש לרקמת היחסים היהודיים־ערביים”.

סופר „דבר” מציין, שהמפקח על הבנייה בוועדת התכנון והבנייה המחוזית בחיפה מיכאל גור ביקר ביום ו' בליווי כוח של משמר הגבול בערב־אל־חואלד ותבע מן התושבים לפרק את המכולה ואת הצריפים שהקימו במקום בתיהם שנהרסו.

התושבים סיפרו, שכאשר אמרו למפקח על הבנייה שהם שרויים בעיצומו של משא ומתן עם השר ארנס, השיב להם המפקח גור: „מי זה ארנס? איני מכיר אותו”.

עוד נודע, כי המפקח על הבנייה באיזור חיפה איים, שאם עד יום ג' לא יפרקו אנשי ערב־אל־חואלד את המכולה והצריפים, הוועדה לבנייה תפרק אותם בכוח.

ביום ו' שעבר נפגשו נציגי ערב־אל־חואלד עם עמוס גלבוע, יועצו של השר משה ארנס.

לסופר „דבר” נודע, שנציגי התושבים הביעו נכונות לרכז את שני חלקי הישוב במקום אחד – אך גלבוע דחה את ההצעה.

נציגי התושבים דחו, לעומת זאת, את הצעתו של גלבוע להתפנות מהמקום ולעבור לבסמת טבעון, או לראס עלי.

לסופר „דבר” נודע, ששני הצדדים ישובו וייפגשו בשבוע הבא, להמשך המשא ומתן.

מבצע גיוס בני קיבוצים למשטרה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר” בצפון

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס פותח במבצע הסברה לגיוס בני קיבוצים לשירות במשטרה, במטרה להעלות את רמת המתגייסים ולהרחיב את השורות המתדלדלות במשטרה, בעקבות פרישתם של קצינים ושוטרים רבים.

רב ניצב קראוס קרא לראשי רשויות אזוריות־קיבוציות ולראשי התנועות הקיבוציות לסייע בידיו, ולהתייחס לגיוס למשטרה כאל צו השעה.

הוא קרא לבני הקיבוצים להתייחס למשטרה כמו אל יחידה מובחרת, ולהתגייס לשורותיה כדי לסייע בהתמודדות בפשיעה, בנגע הסמים ובכל תחום אחר המסייע לשמירה על החברה.

„יש להעלות את רמת המשרתים במשטרה ולהעשיר את השורות המתדלדלות כיום, כשרמת שכרו של השוטר נמוכה ויש קושי להביא למערכת אנשים מעולים ובעלי מוטיבאציה”, אמר המפכ"ל.

התאבד גם בחבל גם באש

מאת שמעון וייס, סופר „דבר” בצפון

קשיש בן 72, תושב שיכון ד' בטבריה, שם אתמול בבוקר קץ לחייו בצורה מרכבת.

הקשיש, כך העידו שכניו, ביקש כבר זמן רב למות, אך התקשה לבצע זאת בעצמו. אתמול בבוקר הזעיקו השכנים את המשטרה לדירה בשיכון, שממנה עלה עשן.

אנשי המשטרה, מד"א ומכבי אש, הגיעו למקום ופרצו לדירה, שם גילו את הקשיש מוטל על מיטתו, ללא רוח חיים, כאשר חלק מגופו תלוי וסביב צווארו כרוך חוט ניילון.

חקירת המשטרה העלתה, כי האיש הערירי ביקש להתאבד בתלייה, אך משנכשל בנסיונו זה, הצליח להצית את המיטה שבה שכב, וכנראה נכווה קשה ונחנק בעשן, עד שנפח את נשמתו.

נעילת יובל השידור העברי

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר” בירושלים

במלאת 50 שנה לשידור העברי, תתקיים הערב ב„בנייני האומה” בירושלים עצרת היובל של „קול ישראל”, אשר תנעל את אירועי חג היובל, שהתפרשו על־פני השנה החולפת.

במהלך העצרת יתקיים מפגש עובדי הרדיו לדורותיו ויחולק „מדליון השדר” לראשוני הרדיו, לגמלאיו ולעובדיו הקבועים.

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי הרוח
ביה"ס למדעי היהדות ע"ש חיים רוזנברג
החוג ללשון העברית

קרן מילגות למחקרים בלשון העברית ע"ש יעל וזאב יעקובי ז"ל

טכס חלוקת המילגות לתלמידי מחקר בלשון העברית יתקיים ביום שלישי, י"ט בטבת תשמ"ז 20.1.87, בשעה 18.00, באולם 20, בניין רוזנברג, קריית האוניברסיטה, רמת אביב, תל אביב.

דברי פתיחה:
פרופ' אברהם טל, ראש בית הספר למדעי היהדות
דברים לזכרם של יעל וזאב יעקובי:
מר אליעזר דרכליס, חבר הנהלת הקרן
הרצאות מקבלי המילגות:
חיים כהן: „איך” לפני הבינוני בכינוי חבור ובלעדיו
משה פלורנטין: ה„תולידה” והכרוניקה החדשה – נקודות ציון בכתיבה השומרונית.

חלוקת המילגות ע"י מר מרדכי קליימן, חבר הנהלת הקרן

(הכניסה משער אוסטריה (1) ברח' קלאוזנר. בניין רוזנברג ממוקם בסמוך למוזיאון בית התפוצות. ההזמנה – אישור כניסה לרכב)

– הציבור מוזמן –

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מועצת פועלי ירושלים

המחלקה לקליטה במועצת פועלי ירושלים והתאחדות עולי רומניה יערכו, מחר, לכבוד חודש ההסתדרות, מפגש חברים. וקונצרט ביום שני (19.1.87) י"ח טבת תשמ"ז באולם הכינוסים של מועצת הפועלים – רח' שטראוס 17.

בהשתתפות:

ארתור ישראלוביץ – מזכ"ל ההסתדרות – **אורח הכבוד**
ניסן הרפז – מזכיר ההסתדרות בירושלים
צבי רוזן – חבר הנהלת עיריית י־ם ויו"ר התאחדות עולי רומניה
יצחק ברקאי – יו"ר המחלקה לקליטה – הוועד הפועל
אסתר ביתן – מנהלת המחלקה לקליטה במ.פ. י־ם

בתכנית האמנותית: קונצרט – בהשתתפות משפחת אברמוביץ

הצבור מוזמן

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה בקווי בניין, והיינו הקמת קוטג' חד משפחתי בקו בניין הצפוני והמזרחי של 4.5 מ' במקום 5.0 מ' המותרים.
של החלקה: 197 בגוש: 18175, רחוב דרך שלמה 11 נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
המחלקה לקשרים בינלאומיים

סימפוזיון בנושא

שנה לכינון היחסים הדיפלומטיים בין ספרד וישראל – האיגודים המקצועיים בשתי המדינות ותרומתם להשגתו

יתקיים ביום ב' 19 בינואר 1987, בשעה 10.00, באולם הישיבות של הועד הפועל (רחוב ארלוזורוב 93, תל אביב)

בתוכנית
09.45 התכנסות
10.00 דברי פתיחה – **אברהם אלון**, מנהל המחלקה לקשרים בינ"ל בהסתדרות
„איגוד מקצועי כתנועה חברתית” – **ח"כ ישראל קיסר**, מזכ"ל ההסתדרות
„האיגוד המקצועי בעיצוב חברה דמוקרטית” – **ניקולס רדונדו**, חבר בית הנבחרים ומזכ"ל האיגוד הכללי של העובדים בספרד
„תנועת פועלים כגשר חי בין העמים” – **ירוחם משל**, יו"ר מכון לבון לחקר תנועת העבודה.
„ספרד־ישראל: מפגש מחודש” – **פרופ' שלמה בן־עמי**, מביה"ס להיסטוריה באונ' תל־אביב וראש האקדמיה של מכללת „בית ברל”
11.30 דברי חברים
הסימפוזיון יסתיים עד שעה 13.00.

הציבור מוזמן.

לחברינו **לאה וישראל שיוו**

ברכת מזל טוב להולדת הנין

עמוס ערן והנהלת מבטחים

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי־מחוזי, מחוז חיפה
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

נמסרת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה ע"י רשות שמורות הטבע לאשר מתקני עזר לחוף בר כרמל בשטחים הבאים:
גוש 12272, חלקות 1, 2.
הבקשה מתייחסת להקמת 3 כלובי דורסים ומגדל תצפית והיא כרוכה בהקלה מהוראות תכנית מס' 566 – גן לאומי ושמורת טבע על הר הכרמל.
ניתן לעיין בבקשה במשרדי הועדה המחוזית האמורה ברח' חסן שוקרי 11 חיפה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי ראשל"צ
תאריך: 29.12.86

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלה, חלקה 37 בגוש 3942 רחוב הרצל, לפי תכנית מתאר/תכנית מפורטת, במבנה בחלקה הנ"ל באזור תעשיה המותר לבנות עליה – קיים מבנה תעשיה 3 קומות. בקשת בעלי החלקה בקשה לתוספת בניה במגמרת 2% בקומה שניה ל„אחוזים יצרני הסיפים”.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהוא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו.
באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון־לציון

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה
בקשה לשימוש חורג

בהתאם לסעיפים 146 – 150 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה 50 בגוש 3784.
השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל למשרדים. תקופה ל־5 שנים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבניין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית קומה ד' כל יום בשעות העבודה הרגילות פרט ליום ששי ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6415 חלקה: 499 ברחוב: שבולת 5 המסווגת כאזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה בבית מגורים קוטג'. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

להסתדרות – תודה, הערכה וברכה!

ציבור הגימלאים בישראל והסתדרות הגימלאים
מודים להנהגת ההסתדרות הכללית

על עמדתה האמיצה והאיתנה במו"מ עם הממשלה נגד הגזרות שעלולות היו לפגוע בציבור הגימלאים ע"פ הצעת הריפורמה של שר האוצר משה נסים.

הסתדרות הגימלאים מוקירה ומעריכה את ההישג ההסתדרותי המשמעותי של ביטול הגזרה להטיל תשלום על חולים במרפאות ותשלום בעד אישפוז בבית־חולים – דבר שעלול היה לפגוע ראש לכל באוכלוסיה המבוגרת ובגימלאים.

הסתדרות הגימלאים בישראל

היום, יום א', 18.1.87 תתקיים אזכרה – שלושים למותו של חברנו לעבודה

אבירם דוד ז"ל

בית פניציה

במלאת שנה לנפילת חברנו היקר

חזי לוצקי ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין בקבוץ חצרים ביום שלישי י"ט בטבת תשמ"ז 20.1.87 בשעה 16:00.
נתייחד עם זכרו בערב שיתקיים בחדר האכילה של קבוץ חצרים בשעה 21:00.
הסעות יצאו מתחנת רכבת צפון בת"א בשעה 14:00
חבריו וידידיו מוזמנים

המשפחה ובית חצרים

יקירתנו

יעל מרגלית (בקמן)

איננה

ההלויה תצא היום, יום א' 18.1.87 י"ז טבת תשמ"ז בשעה 15.00 מבית מרגלית לבית העלמין בבני עטרות

יאיר, יורם ואפרת מרגלית – בני עטרות
משפחת אולשה – בני עטרות
משפחת בראון – אורות
משפחת אבידי – רחובות
משפחת מרגלית – ת"א
וגאולה בן מיכאל ת"א

ביתנו שרוי באבל כבד
חברינו

שמואל (שורקה) לנגלייב

איננו
הלויה תתקיים ביום שני י"ח בטבת תשמ"ז (19.1.87) בשעה 15.00.

המשפחה וקיבוץ רמת דוד

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של יקירנו

שלום ברד (רוטברד) ז"ל

מאנשי העליה השלישית ומוותיקי גבעתיים שהלך לעולמו בשנת ה־90 לחייו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"ז בטבת תשמ"ז 18.1.87 בשעה 16.00 בבית העלמין בקבוץ אור הנר.

המשפחה ובית אור הנר

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה

שמאס עוזי
על מות
אביו ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחתו

בית זקוק אשדוד
ההנהלה וציבור העובדים

דבר היום

נימים צורמות

בסוף שבוע זה צפויות בחירות כלליות בגרמניה המערבית, שיקבעו את הרכב ממשלתה לארבע השנים הבאות. חרף אבטלה גבוהה למדי, נהנית כיום הרפובליקה הפדרלית ממצב כלכלי איתן, המומחש בין השאר בעודף גדול במאזן התשלומים ובעוצמת המארק לעומת הדולר והמטבעות האירופאיים. מערב־גרמניה שומרת איפוא על מעמד הבכורה האירופי שלה בכלכלה, בצד חיוניותה בנאט"ו. בזירה הפנימית, הופעת מפלגה רביעית, של ה"ירוקים", לא גרעה מיציבות המשטר הדמוקרטי הפרלמנטרי בבון.

עם זאת נשמעו במערכת הבחירות אי־אלה נימים צורמות שאנחנו, כיהודים וכישראלים, איננו יכולים להתעלם מהן. הכוונה לקריאתם של פוליטיקאים שמרניים מהמחנה הדמו־נוצרי והנוצרי־סוציאלי להשתחרר ממועקות העבר המכבידות־כביכול על טיפוח זהות לאומית גרמנית חדשה, בתנאי ליציבות היישות המערב־גרמנית בברית המערבית. בחלקם עולים דברים אלה בקנה אחד עם התבטאויות של היסטוריונים גרמנים ידועי־שם, אשר בלי להכחיש את רצח העם היהודי מבקשים לטשטש את ייחודו, תוך העמדתו בהקשר פשעים שביצעו עמים אחרים. יש מי שרואה בדברי הפוליטיקאים מאמץ לגיוס פוטנציאל הבוחרים השמרנים כדי לזכות ברוב מוחלט בבחירות הקרובות. אך יש גם מי שרואה בכך אות מבשר רעות לגבי מפנה שמרני בלתי־סימפטי, הלכה למעשה.

טיפוח זהות לאומית גרמנית מגובשת יותר, למעלה מארבעים שנה אחרי מלחמת העולם השנייה, אינו תחום שאנו יכולים להתערב בו. אולם תהליך זה אסור שיפר את מצוות "זכור" לגבי העבר הנאצי, שלה מטיף הנשיא וייצזקר, והמקובלת גם על האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית וגם על ה"ירוקים". הדבר חשוב לנו במיוחד כאשר ישראל נערכת לקראת ביקורו הממלכתי של נשיא המדינה חיים הרצוג במערב־גרמניה – מסע החייב לשמש גם הזדמנות לאיזכור מחודש של האחריות ההיסטורית שיש לעם הגרמני כלפי היהודים במדינתם, אחרי השואה שהביא עליהם בתקופת היטלר.

מפלגת בירגרמייסטרים

מאת יצחק ארצי

אם ייכנסו נבחרי הערים לכנסת להגן על נושאיהם המקומיים, יהיו ח"כים גרועים שמזניחים עניני המדינה המרכזיים – וייהפכו גם לראשי ערים גרועים שיתנתקו מהמגע הישיר עם מקומותיהם

התייעצות שהוקדשה לבעיות השלטון המקומי בהשתתפותם של טדי קולק, שלמה להט, אריה גוראל ויו"ר מרכז השלטון המקומי דב תבורי, הולידה את הרעיון להקים במשותף, לקראת הבחירות הבאות, מפלגת השלטון המקומי.

זה המשך לחשיבה שנושא ספציפי שנראה מקופח, יזכה לפתרון חיובי, אם יעלה בידו לשלוח לכנסת נציג שייצגו במלוא העוצמה. לפי משנה זו, היינו עדים לפני חודשים אחדים לראשית התארגנותה של "מפלגת הגימלאים". אך ההיסטוריה הקצרה של הפרלמנטריזם הישראלי, מכירה ניסיונות רבים של התארגנות פוליטית... על פי אינטרסים ספציפיים. אם המדובר ביריה באוויר, סקטית, שנועדה להסב תשומת לב ולהפחיד את המפלגות ההיסטוריות, הדבר מובן. אם הכוונה רצינית, היא ראויה להתייחסות יסודית יותר.

בעיות השלטון המקומי שייכות לבעיות היומיומיות, המטופלות הרבה בזירה הפרלמנטרית. ואין תימה בכך. בכנסת יושבים מספר ראשי ערים. כיוון שהם ראשי ערים בינוניות או קטנות, יש להם גם הזמן לעסוק בפעולות הציבוריות המאפשרות לאיש ציבור להיבחר לכנסת מחד גיסא וגם לחלק את זמנם בין הדאגה למקומם לבין התפקיד הציבורי הממלכתי מאידך גיסא. ייתכן שלמקומותיהם של נבחרים אלה אף צומח יתרון כלשהו בגלל קרבתם "לצלחת השלטון" ולקובעים בתחומים השונים. מטבע הדברים, הם הראשונים להעלות את הנושאים המוניציפאליים.

בכנסת פועלת ועדת הפנים אשר עיקר עיסוקה בנושאים המוניציפאליים. כמעט כל הח"כים הקשורים לנושא המוניציפאלי יושבים בוועדה זו. אחרים מהם יושבים גם בוועדת הכספים.

נוסף על כך, קיימת בכנסת שדולה לענ־ינים מוניציפאליים המופעלת במישרין על ידי מרכז השלטון המקומי. שדולה זו ניתנת להפעלה כשעל הפרק נושא הקשור בחקיקה מוניציפאלית. רבים מחברי הכנסת בעלי עבר מוניציפאלי ועברו בצורה זו או אחרת את בית הספר המוניציפאלי.

תל־אביב מיוצגת על ידי שלושה חברים שהם במועצת העירייה. חיפה מיוצגת על ידי שני חברי מועצת העירייה לשעבר. הוא הדין בירושלים והרשימה ארוכה.

אהיה האחרון לזלזל בנוכחותם בכנסת של אנשים בעלי ניסיון כמו ראשי הערים הגדולות או יו"ר מרכז השלטון המקומי. ישיבתם תתרום לכנסת כפי שיכולים לתרום אנשי

(המשך בעמוד 8)

תנו לנו מוטיבציה

מאת חנה זמר

מעשה בפושע אמריקאי שנדון למוות, לא עלינו. אחרי מיצוי כל הליכי העירעור, ולשווא, הוא עמד להיות מוצא להורג בכסא חשמלי. אלא שבבוקר המיועד התברר כי הכסא החשמלי צר על הנדון, ואולי נכון יותר השופט רחב על הכסא, כי השמין רבות בימי המעצר הארוכים. ביקש ממנו המוציא לפועל, שנאלץ לדחות את הביצוע של גזר הדין, שישתף פעולה ויעשה דיאטה. הגיב הנדון למוות: "האמת היא שאני דווקא בעד דיאטה, והייתי מוכן למאמץ, אבל עכשיו אין לי מוטיבציה..."

שמעתי את המעשה מפי השר גד יעקבי, בסימפוזיון אמריקאי־ישראלי שנערך לפני שבוע בים המלח. יעקבי העלה אותו כמשל כלכלי, וגם אני משתמשת בו בהקשר כלכלי – וליתר דיוק, בהקשר חבילת הצעדים הכלכליים שעליהם החליטה הממשלה ביום ראשון שעבר ושאחד ממרכיביה, "העיסקה", עומדת להחתם בקרוב, אולי עוד היום.

בתמצית, הצעדים החדשים מהווים הכבדה על האזרח. לא הכבדה דרמטית, מכל מקום כפי שדברים מצטיירים עכשיו, אלא הכבדה סודרנית, מה שלפעמים גרוע יותר. כדי שהציבור ישתף פעולה עם קברניטי הכלכלה, ובלעדי זה שום תוכנית לא תצלח, מן הראוי שתהיה לציבור מוטיבציה לעשות כן. אדם צריך לדעת מדוע הוא נדרש לקרבן, או לויתור, או למאמץ, אחרת לא ייענה. הוא צריך לדעת שיש טעם לדבר, שיש בצידו סיכוי או לפחות תקווה.

הטעם שניתן לו רישמית, הריהו הצמיחה, אכן טעם טוב הוא ויש בו כדי ליצור מוטיבציה. אבל הצמיחה המוצהרת איננה מוצאת סימוכין בתכנית ואני מוכנה להסתכן ולנבא כי לפי מה שהוגש עד כה, לא תהיה צמיחה, כשם שלא היתה כבר שנים רבות בישראל, ובוודאי לא בעשור האחרון.

במקרו אפשר לומר שהגענו לרגע – ואולי הוא הרגע האחרון – שישראל תעשה משהו לשיפור משמעותי של מאזן התשלומים שלה, כי הצטמקות הסיוע האמריקאי שוב איננה איזה איום מופשט אלא תחזית ריאלית, ואנחנו חייבים למצוא בנו את הכוח לחזק את תשתית היצוא ולהניח יסודות חדשים להקטנת התלות האיומה שלנו בארה"ב. פירוש הדבר, שחלק מן המשאבים שעדיין עומדים לרשותנו צריך להיות מופנה להבטחת הקיום בעתיד ולא רק הזלילה בהווה. בכל שנחפש, לא נמצא זאת בתכנית הכלכלית. רק במילות ההסבר שלה...

היה חזון. הוא היה ירחמיאלי, ואילו אנחנו הורגלנו להיות ירחמיאלים עד שגם המושג חזון שוב איננו במילון הסימבולי שלנו. החזון של ימינו הוא תנור מיקרוגל והחלפת מכונית, ולשם כך יש "להשאיר בידי האדם את רוב הכנסתו". להשאיר בידי האדם את רוב הכנסתו, זה לא דבר פסול. רק שחזון גדול אין כאן – מה גם שכל הסיסמה הזאת שבכוח קיסמה נולדה המדיניות הכלכלית 1987, היא אחיזת עיניים כפולה. ראשית, כל הפרס הנטו לטובת הפרט שיתוסף להכנסתו בעקבות הורדת המס השולי, ייבלע – אם לא למעלה מזה – על ידי תוספת ההוצאות שמכתיבה לו המדיניות, גם על־ידי ההתייקרות גם על ידי אגרות חדשות והיטלים חדשים. גם להם אפשר לקרוא מיסים, וכל ההבדל בכך הוא שהמס שהוקטן היה פרוגרסיבי, והמס שהיתוסף הוא רגרסיבי.

אחיזת העיניים השניה הקשורה ב"השארת רוב רכושו של אדם בידיו" היא ההנחה האוחזת את עיני המניחים שתוספת ההכנסה – אילו היתה, או למי שתהיה – תקדם את הצמיחה על ידי השקעות. נו, באמת! אפילו תיאורטית הטענה הזאת איננה תופסת בישראל. כל מה שהושקע כאן בפיתוח הושקע ביזמה ציבורית (בוודאי בצד הכספי) וכל מה שהושקע כאן ביזמה הפרטית, הגיע דרך הבורסה לאן שהגיע.

צמיחה היא פיתוח, ופיתוח הוא השקעות, ואין בתכנית הכלכלית שום תנופה של השקעות, ושום אמצעים של השקעות, ושום השקעה בהשקעות. מה כן יש? יש ביטול סובסידיות, שגם אם איננו אכזרי בהיקפו, יכביד רק על המסכנים בלאו הכי, וממילא יגדיל את הפערים. יש פיחות שיעזור במשהו ליצוא, במיוחד אחרי שההסתדרות הסכימה לתרום 2.7 אחוזים מתוספת היוקר. אבל גם בפיחות יש הגדלת הפערים כמובן. בעבר, כאשר עשו פיחות, טרחו לפחות לרשום את המלאי כדי שצרת הרבים לא תהפוך לחגיגת המעטים. עכשיו גם את זה לא עושים.

לאיש מן השורה יהיה קשה יותר. סל המזונות שלו יעלה יותר, חינוך ילדיו יעלה יותר, וכל צריכתו תעלה יותר. זה לא נורא, כאמור. יש פיצוי כזה וכזה, רק אין כל פיצוי שבסיפוק. שום ידיעה כי למען העתיד הוא. שום מעשה שיפגין כי למען העתיד הוא, שיהיה בו משהו המעורר התלהבות.

מפעל הפיתוח האחרון שבו ביקשו להלהיב את הדמיון הלאומי שלנו, היתה תעלת הימים, והיא טבעה בימים. תנו לנו משהו, שיחזק את המוטיבציה. משהו מן היצירה, מהבניין, שנדע לשם מה. שיהיה לחיזוק התשתית ולא אכול וחסוף. ניטול לדוגמא את התחבורה בגוש דן, למיליון איש העושים כאן מדי יום ביומו את דרכם לעבודה וממנה. כל יום יש יותר ויותר מכוניות פרטיות, כי צריך להיטיב עם הפרט ובעיקר עם זה שכבר יש לו, אבל צריך לחסוך בקופה הציבורית ולכן אי־אפשר להשקיע בתשתית, אי־אפשר גם לבנות רכבת תחתית או רכבת פרברים, משהו שישרת את הרבים ויחסוך זמן יקר למשק.

בסימפוזיון בים המלח שהוזכר לעיל ביקשו המשתתפים האמריקאים לברר מה הם המודלים של הדמוקרטיה הישראלית שאפשר ליישם אותם בעולם השלישי. כולנו, כמובן, ביקשנו להוכיח שיש כאלה. אבל האמת היא, שלישראל של שנות השמונים אין מה להציע כמודל לארצות מתפתחות שאין להן כסף לפיתוח. כי ישראל של שנות השמונים מקבלת כאלף דולר לנפש בשנה סיוע חוץ. יש אליה וזרימת הון מקסימלית, בשעה שהפיתוח הוא מינימלי, ונע על קו האפס.

לך תגיד לאזרח שיתגאה. הרי לכל אחד מאיתנו היתה יותר סיבה לגאווה בשנות החמישים ועד מחצית שנות השישים. היה לנו פחות רכוש, היתה לנו רמת חיים יותר נמוכה, אבל היה לנו הרבה יותר סיפוק ואתגר. גם לכלל וגם לפרט בתוכו.

שבוע עד לבחירות בגרמניה

הקוהלוניאליזם יימשך

מאת זאב סטרומינסקי

ואולי נהנה הקאנצלר מתמיכת בוחריו השמרניים לא למרות הערותיו היהירות והבוטות, אלא בגללן דווקא

בבון אוהבים לספר את הבדיחה הבאה: "מה המרחק הקטן ביותר בין שתי התבטאויות מביכות? התשובה: קוהל אחד". ואכן, מסלולו של קאנצלר גרמניה משופע באמירות מביכות, בהתגרויות פוליטיות ובזלזול ברגשות של אחרים.

גם בישראל מכירים היטב את טעמם. כשעשה בארץ בתחילת 1984 וביקר ב"יד ושם" הפסיק את דברי ההסבר שניתנו לו בטענה: "אני מכיר את ההיסטוריה הגרמנית". במהלך אותו ביקור בארץ ניסה קוהל גם להציב חיץ בינו לבין פשעי הנאצים בדיבורים על "החסד של לידה מאוחרת", שמתנגדיו מרבים להזכיר לו, ובהערה כי היה רק ילד כתום מלחמת־העולם השניה. יהודים בארץ ובתפוצות לא שכחו גם את התעקשותו של קוהל בפרשת ביטבורג ב־1985, חרף ההתנגדות החריפה של יהודים ברחבי תבל, של נרדפי נאצים אחרים ושל השמאל הגרמני. לפני שלושה חודשים גרם קוהל – במלים מעטות אך בעלות משקל רב – למשבר בינלאומי בין גרמניה לברית המועצות כאשר השווה את שליט הקרמלין מיכאיל גורבצ'וב לשר התעמולה הנאצי יוזף גבלס. לא חלף זמן רב וקוהל שוב השווה משטר מזרח־אירופי

של קוהל והאיגוד הנוצרי־סוציאלי, הימני יותר, של ראש ממשלת בוואריה פרנץ־יוזף שטראוס. שטראוס נחשב בעיני רבים למנהיגם של אותם פוליטיקאים נוצרים המבקשים להתנער, במידה רבה, מהאחריות לתקופת הנאצים. שטראוס ניצב בראש התומכים בליבראליזציה של יצוא הנשק הגרמני ובראש המאבק למען אספקת נשק גרמני לערב הסעודית. אין זה מקרה ששטראוס נימק את דרישותיו בנושא יצוא הנשק בטיעון: "הגרמנים אינם רוצים להיות לנצח בצלו של היטלר ופשעיו". אבל אפילו לשטראוס קמו עוקפים מימין, שעלולים לגזול ממחנהו קולות של בוחרים – אם לא בבחירות הקרובות, הרי בבחירות בעתיד הלא־כל כך רחוק. "הימין החדש" קוצר הישג שכמותם לא קצרו עד כה כוחות ניאו־נאציים והמפלגה־הלאומנית "הדמוקרטים הלאומיים" המושכת נאצים רבים (ישנים וחדשים). בבחירות לפרלמנט המחוזי של בוואריה, ביולי אשתקד, הופיעה לראשונה בזירת הבחירות מפלגה ימנית חדשה בשם "רפובליקאים". "הרפובליקאים" ביססו את מערכת הבחירות שלהם, בין היתר, על שנאת זרים וזכו בשלושה אחוזים מקולות הבוחרים על חשבון הנוצרים־סוציאליים של שטראוס.

נושא אחר שהעסיק את הגרמנים בשנה שעברה ושגם בו הציב הימין הקיצוני את עמדתו הוא מתן מקלט מדיני לקרבנות של רדיפות פוליטיות. "הנרדפים מסיבות פוליטיות נהנים מהזכות למקלט מדיני", נאמר בחוקה המערב־גרמנית. זכות המקלט תופסת מקום גבוה בסולם הערכים של הרפובליקה הפדראלית ואין זה מקרה. אבות החוקה זכרו את הקשיים שנתקלו בהם פליטים

הלמוט קוהל: אמירות מביכות סערות תקשורתיות

למשטר הנאצי. במזרח גרמניה, טען קוהל, מחזיקים אסירים פוליטיים "בבתי־סוהר ובמחנות־ריכוז". מזרח גרמניה הגיבה במחאות, האופוזיציה יצאה בהתקפה על קוהל, ואפילו כלי־תקשורת "ימניים", התומכים במפלגה הנוצרית־דמוקרטית שקוהל עומד בראשה, הזכירו לקאנצלר שהמונח "מחנות־ריכוז" הוא בעל מטען סמלי נאצי. הקאנצלר, שכל מלה שלו מעוררת סערה תקשורתית – מה יכול להיות טוב יותר בשביל האופוזיציה, המנסה להחליף את השלטון בבחירות שיתקיימו בגרמניה ב־25 בינואר? אלא שתדמיתו של קוהל אינה נפגעת, כנראה, מהכשלונות התקשורתיים שלו. אדרבא, תדמיתו משתפרת והולכת. על כך מעידים סקרי דעת־הקהל. הפופולאריות שלו, שפיגרה אחרי זו של המועמד הסוציאל־דמוקראטי לכתר הקאנצלר, יוהנס ראו, היא עתה גדולה יותר. אולי קוהל נהנה מתמיכת בוחריו לא למרות הערותיו היהירות אלא דווקא בגללן? המשקיפים מקפידים להצביע על הנזקים שקוהל גורם למעמדה הבין־לאומי של מערב־גרמניה, אך בעם הגרמני יש רבים שהיו רוצים להביע מה שמביע קוהל, לו רק נמצאה להם במה מתאימה לכך. המסר שמעביר קוהל לציבור, ולו במשתמע, הוא שפשעי הנאצים לא היו כל־כך מיוחדים במינם, כפי שמקובל לחשוב בעולם, ושאחריותם ההיסטורית של הגרמנים לאחר תקופת הנאצים אינה צריכה להתמשך עת ארוכה כל־כך, כפי שטוענים בצד הקרבנות.

אימרותיו של קוהל זוכות להבלטה בתקשורת בגלל עמדתו הבכירה של האיש ובגלל סגנונו הבוטה, אך הן רק ביטוי להלך־רוח הנפוץ הן בפרוזדורים של משרדי הממשלה והן במחנה השמרני. על שתי מפלגותיו הגדולות: האיגוד הנוצרי־דמוקראטי

רבים מגרמניה הנאצית, שביקשו מקלט מדיני במדינות אחרות בשנות השלושים, והחליטו לצרף לחוקה את הזכות למקלט מדיני. הימין – בעיקר הנוצרים־סוציאלים – דורשים לשנות את החוקה כדי להחליש זכות זו. דרישתם עוררה ויכוח, שגלש מייד לדיון על יחס הגרמנים כיום לרייך השלישי.

שנאה לזרים מעוררת בחוגים רחבים בגרמניה תהודה שלילית, בגלל התפקיד שמילאה שנאת "גזעים זרים" בימי הנאצים. גרמנים רבים הרגישים להיסטוריה סבורים כי דרושה הפרדת סמכויות מרחיקת־לכת בין זרועות הבטחון השונות – המשטרה ושירותי הבטחון: הם זוכרים שביד־הברזל האחת של המשטרה החשאית הנאצית, הגסטפו, רוכזו תפקידים בטחוניים רבים, מה שהקל על משטרה זו להיות לכלי רצח יעיל.

על־אף הפופולאריות העולה של קוהל אין מקום לקביעה שממשלתו תנצח בבחירות רק, או בעיקר, משום שהיא מציגה התייחסות סלחנית יותר לתקופת הנאצים. אם רוב הגרמנים יצביעו בעד הממשלה הקיימת, הם יעשו כן לאו־דווקא בגלל התעוררות לאומנית על רקע העבר, אלא פשוט בגלל מצבם הכלכלי הטוב של רוב האזרחים – בגרמניה כיום שוררת יציבות כלכלית והאינפלציה היא אפסית למעשה. עם זאת, יש קשר כל־שהוא בין רווחתם הכלכלית של הגרמנים לבין הרצון של רבים מהם להשתחרר מצל העבר הנורא. לא מעטים גורסים ש"עם שעבד כל־כך קשה אחרי הבלהה כדי לשקם את כלכלתו, ראוי שלא יזכירו לו תמיד את אושוויץ". קיים מכנה משותף־רחב בין הקאנצלר קוהל לרוב בני עמו: גם הוא וגם הם מקרינים תחושה של שובע ובטחון עצמי ונראים מרוצים מעצמם. נראה שתקופת הקוהלוניאליזם הגרמני עדיין רחוקה מסיומה.

מה הם רוצים משמיר?

מאת אוריאל בר־נעמי

כמו בימים הזכורים מסבסטיה, כאשר שיחק גוש־אמונים בין פרס לרבין, מפנה הפעם מועצת יש"ע את מיסמך הדרישות שלה לשמיר, אך מנהלת רומן מקביל עם לוי

מועצת יש"ע לקחה על עצמה להקים 72 ישובים, עוד בימי כהונתה של הממשלה הזאת, כנאמר בהסכם הקואליציוני. במסמך מפורט, שהגיש מנכ"ל יש"ע עתניאל שנלר לראש הממשלה יצחק שמיר, פורטו שמות הישובים המוצעים, מיקומם, הגרעינים העתידים להתיישב בהם, מועד אישורם בוועדת השרים להתיישבות וכן משמעויות הקמתם, האסטראטגיה שכדאי לנקוט לגביהם ואיך מעריכה מועצת יש"ע את התייחסות המערך להקמתם.

בתחילת המסמך מדגיש עתניאל שנלר כי גישת מועצת יש"ע דומה לזו של "אמנה" וגוש־אמונים, למעט היבטים מסויימים. "היעד הוא לאכלס, בתוך שנתיים, עוד עשרים וחמישה עד שלושים אלף תושבים", נאמר במסמך. דגש מיוחד שם מסמך־שנלר בהתיישבות באזורי מחלוקת מובהקים. בין מסקנותיו: "יש להקים מספר נקודות ישוב במרכז גב ההר, וזאת במוקדי המחלוקת המדינית (איננו ממליצים על התיישבות יהודית בתוך הערים הערביות). יש להקים ישובים, אשר בעצם הקמתם יחזקו גוש ישובים ואותם ישובים יהיו חי הנושא את עצמו.

"בחוגי המערך – נאמר במסמך – יקבלו (חלקם אף בשמחה) התיישבות התואמת את תכנית אלון. המחנה הלאומי, הדוגל בשלמות הארץ, חייב להקים ישובים גם באזורים אחרים. כניעה לקו האידיאולוגי של המערך תעמוד בסתירה לערכי המחנה הלאומי. אמנם איננו מתעלמים מן הכורח הפוליטי להתחשב בעמדות המערך, אך אין זאת אומרת שיש להיכנע לו לחלוטין".

ועוד: "הקמת הישובים לא מהווה נטל כלכלי מהותי על תקציב משק המדינה. הטיעונים הכלכליים אמנם חשובים, אך אינם מכריעים. עלות ישוב בממוצע היא כשני מיליון ש"ח ותקציב הקמת כל הישובים אמורה להתפרס על פני שלוש שנות תקציב".

מבין ששת הישובים, שעל הקמתם הוחלט בשנת ממשלת האחדות הראשונה, הוקמו רק שלושה: קדר, מגדלים והדר־בית"ר, הנמצאת בשלבי בניה. בפלס שבמורדות בקעת הירדן יושבת היאחזות נח"ל. כעשהאל שבדרום הר־חברון מחפשים מקום חלופי לקיבוץ של התק"ם. באבני־חפץ טרם נפתרו בעיות מקרקעין וטרם הוחל בבניה. במסמך מועצת יש"ע לשמיר מוזכרים תשעה ישובים של היוזמה הפרטית: יערית, צופים, נריה, אלישמע וגבריאל בשומרון, מצפה יהודה בגוש־עציון, גני מודיעין וגבעת אהוד באיזור בנימין. שנלר כותב לשמיר: "מבחינה משפטית אין מניעה מאנשי היוזמה הפרטית להקים את הישובים, משום שחברי העמותות השונות קיבלו היתרי־בניה עוד לפני כינון ממשלת האחדות הלאומית. זו הסיבה שאין טעם ואין צורך להכלילם במסגרת הישובים, שעליהם הממשלה צריכה להחליט".

להלן שמות הישובים שצויינו במסמך:

★ דוגית – בצפון חבל עזה. אושר בוועדת השרים להתיישבות ב־2.1.84. משמעות פוליטית: מחיקת הקו הירוק בצפון החבל וקשר הדוק עם גוש זיקים. הערכתנו להתייחסות המערך: שר־הבטחון מחייב, מתאם הפעולות ביש"ע מסתייג. סבירות גבוהה להסכמה.

★ פאת־שדה – בדרום חבל עזה ובסמוך לגבול המצרי. אושר בוועדת השרים ב־2.1.84. משמעות פוליטית: תשובה התיישבותית על הכוונה להוצי"א איזור זה מגדר "איזור מוסכם", דבר שבא לידי ביטוי בהחלטת ועידת מפלגת העבודה האחרונה. הערכתנו להתייחסות המערך: סבירות גבוהה שהשר רבין יקבל הצעה זו.

★ תרצה – מצפון לאלון־מורה. אושרה בוועדת השרים ב־9.1.84. משמעות פוליטית: נוגד את תפיסת־העולם של המערך בשל היותו פוסל אופציות קשורות לתכנית אלון. הערכתנו להתייחסות המערך: שלילה מוחלטת על־ידי שר הבטחון. המלצתנו שישוב זה יוגש למו"מ בשלב ראשון, מתוך מגמה לדחות את הקמתו לקראת סוף תקופת כהונת ממשלת האחדות.

★ ענר – במרכז חבל בנימין מצפון לדולב ומדרום לנחליאל. אושר ב־15.7.84. משמעות פוליטית: איזור הנוגד את תפישת תכנית אלון ומהווה דגל לתפישת המחנה הלאומי. הערכתנו להתייחסות המערך: באופן בסיסי תהיה התנגדות למקום. ישנה חשיבות גדולה ביותר לעמוד בתוקף על הקמת הישוב הזה ולא לדחות זאת למו"מ.

★ כור – מערבית לקדומים וצפונית לקרני שומרון. אושר בוועדת השרים ב־5.11.83. משמעות פוליטית: איזור מחלוקת עם המערך. סוגר ממזרח את ההתיישבות הערבית הצפופה של אזורי טול־כרם וקלקיליה. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים תוך מו"מ.

★ סוסיא ב' – ממערב לישוב סוסיא. אין אישור ועדת שרים. משמעות פוליטית: מסויימת אך לא משמעותית, משום היותו באיזור מוסכם פחות או יותר על המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים, על אף שאין אישור ועדת שרים.

★ נבע – מצפון לקו הירוק כשני קילומטרים מדרום־מערב לסמוע. אושר בוועדת השרים ב־10.4.85. משמעות פוליטית: קטנה. איזור מוסכם על המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ גינת – בצפון השומרון, ממערב לג'נין. אושר ב־5.10.83. משמעות פוליטית: לא רבה. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ נגוהות – בשיפולי גב ההר, באיזור הר חברון. אושר ב־21.9.82. משמעות פוליטית: מסויימת. איזור מוסכם על המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ עירית – באיזור סובאס, מדרום לג'נין. אושר ב־10.5.84. משמעות פוליטית: גדולה, כאשר האיזור נוגד את תפישת המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: בשלב זה שלילית.

★ ירקעות – בדרום־מערב הר חברון.

(סוף בעמ' 8)

הבטחתו האחרונה של דולפי

(שבעה למותו)

מאת טדי פרויס

אומרים כי דולפי היה צדיק. אם צדיק הוא מי שמעולם לא עולל רע לזולתו ומוכן לעזור גם לכי שבעצמו אינו מוכן לנקוף אצבע למען מישהו אחר, הרי שדולפי היה כזה. אולם תואר זה מעורר בדרך כלל אסוציאציות של אחד נאיבי, תם ותמהוני, האומר גם על רעל־עכברים "פארפום" וגם על נבל "נחמד". מבחינה זו דולפי לא היה צדיק כלל ועיקר. הוא ידע בדיוק מי בן־אדם ומי לא, מי דובר אמת ומי שקרן, על מי מותר לסמוך ועל מי חלילה מלהסתמך. אלא שהוא לא ניסה לעשות נפשות לאבחנותיו (המבצע תמיד נכונה) ולא ביצע עבודה מיסיונרית כדי לשכנע, שמאן־דהוא, המקובל כ"בחור טוב" או אף "נחמד", הוא לאמיתו של דבר משהו אחר לגמרי. רק בין חברים אינטימיים הירשה לעצמו לומר כי ההוא "ש... (וארבע אותיות) מהאורייתא" וכי מן הדין לספור את כפות הכסף כל פעם שהוא נכנס לביתך. אבל גם כהדגמויות שהמחיש כי ראייתו חדה וטביעת עינו מעולה, הוא היה מתבטא בכל־כך הרבה הומור ובכל־כך מעט רשעות חדה, עד שאי־אפשר היה לדעת אם הוא באמת מתכוון לזה (הוא התכוון) או רק הוסר לו לצחוק. ובעיקר לכל: גם לש...ים מהאורייתא הוא מעולם לא עולל רע ואף פעם לא אמר על הש..." שהוא "ש..." באזני מישהו שעלול היה לנצל זאת לרעה או בהקשר שעלול היה להזיק ל"ש..."

מבחינה זו היה דולפי המאקס בהתגלמותו, אבל נאיבי – אם הוא היה נאיבי אז גם בן ארצו (צ'כוסלובקיה) יוזף שווייק היה נאיבי.

אף שתמיד סבר על חוש ההומור וכיצד יכולים היו 170 ס"מ גובה להכיל כל־כך הרבה צחוק, הומור ובדיחות־הדעת, היה אין פירוש הדבר כי לא כאב דברים, ציבוריים יותר מאישיים. כיוון שהיה חסר מרפקים לחלוטין, לא אחת קופח ולא אחת הושב בשולחן שליד השירותים, אף שרבים שנכנסו אחריו למסעדה קיבלו בלי תורף מקום ליד האח. הוא היה מגיב כפי שהגיב שווייק בעת שנענש בחצי יום תרגילי־סדר אצל רס"ר נאסלקה וכשבסופו של היום נפל הרס"ר, ולא שווייק, מאפיסת כוחות. בצחוק שלו ובהומור שלו יכול היה להכות כל אחד. וכשם שלא הזיל דמעות בגין עצמו, כן שמח וצהל כשחבר ג'וניור זכה בבונוס זה או אחר. עוד בהיותו ב"למרחב" הופיע במערכת בוקר אחד עם ארשת־פנים כעוסה ורצינית, שלא כדרכו. "איבדתי את האמון בעצמי. תמיד אמרתי כי אין ב"למרחב" אף בן־אדם אחד ועכשיו אני צריך לחזור בי. למערכת הגיעה הזמנה לסיור בשווייצריה ובמערכת החליטו כי מ. יסע, כי הוא בחור טוב, עובד קשה ומעולם עוד לא היה בחו"ל. באופן יוצא מהכלל המערכת צדקה. אני טעיתי כשאמרתי שכולם בני־זונה ואני מיואש מכושר ההבחנה שלי". לא מצחיק? לו ראיתם את הבעת פניו של דולפי ושומעים את ניבת קולו הייתם מתגלגלים מצחוק. הוא באמת לא לקה בקורטוב קנאה אחד ולא פלט מלה רעה אחת כשגם "ש...ים" זכו בצ'ופרים: קל וחומר אם זכה בו בן־אדם. מה פלא שלא היה לו ולו שונא אחד ויחיד?

ברצינות הוא התייחס לעוולות ציבוריות. הוא היה יורד לשכונות לשמוע על תנאי חייהם של "מעוטי־אמצעים" ולאחר־מכן היה פונה אל סוציולוגים, אל פסיכולוגים ואל עובדים סוציאליים כדי לקבל חוות־דעת "מקצועית" על ההתפתחויות והמגמות הרווחות בקרב השכבות המקופחות. התיאוריה והפראקטיקה הלכו אצלו יד ביד. ורשימותיו לא היו בנוסח "ניגשה אלי ציפורה לוי עם תינוק ופרוסת לחם יבש בידה: זה כל מה שהילד אכל". הוא גם לא עסק בניתוח סטאטיסטי של עשירונים, קווי עוני, חלוקת הכנסה לאומית וכיו"ב "דיסציפלינות" יבשות. לעומת־זאת כתב באירוניה, אף־פעם לא מרושעת, על חוגים נוצצים, על כצליחנים ועל יפתים למיניהם. גם כאן רק אחרי לימוד ועיון. כושר התבטאותו ויכולת כתיבתו לא הגיעו ברכתם לעומק המחקר ולכמות המידע שאסף למאמריו. גם ההומור הכשיל לא אחת. לעתים הפריז בכמות הבדיחות והחידודים שסכן בתוך מאמר אחד, כך שהקורא קיבל את הרושם שלפניו סיפור של דרדאנוב ולא בעיה רצינית בתחום החינוך, הבריאות או המחסור.

לאור התמסרותו לענייני חברה, בכיוון העיסוק המקיף של הכלה, אין פלא שתושבי שכונות ומקופחים אמיתיים ומדומים ראו בו פטרון וכתובת. דולפי התייחס לדבריהם באותה מידת רצינות וסובלנות שייחס לדברי שרים, מנכ"לים ופרופסורים. לשון אחרת: במעמד שרים, מנכ"לים ופרופסורים הפגין אותה מידה של הומור, חוסר־כבוד וחוצפה שגילה מול מקופחים ונדכאים. כל אדם היה שווה בעיניו, שפל מעמד ורם מעלה, "חשוב" ופלבאי, מצליחן ומפסידן. רק טובים, נבלים וסחטנים לא סבל, אולם גם את פניהם לא הלבין ושמר בלבו את הידיעה שהם "ש...ים מהאורייתא". אבל הוא לא קנה כל סיפור על קיפוח ועוול. הוא הקפיד להבחין בין חלכה אמיתי, לבין סחטן שכל רצונו למצוץ עוד ועוד מהקופה הציבורית. בשביל "מסכנים", שהתפרנסו ממסכנותם, לא היה דולפי הכתובת הנכונה.

בעבודה קשה היה למצוא קולגה נאמן וחבר טוב ממנו. נתקבלתי לעבודה ב"דבר" ב־9 בפברואר 1962, יום הפיחות הגדול. פיחות אז היה עדיין פיחות, שהפך כמדי בראשית בעסק, להיות כירון ביום שבו לא היה פשוט יותר מלעשות את הכסף; הראשון בשחיה חופשית באוקיאנוס סוער. במוצאי שבת, 10 בפברואר, הופיע דולפי, איש "למרחב", במערכת "דבר" ושאל איך אני מתקדם. "ככה ככה", השבתי והוא שלף מילקוטו את צרור הידיעות שליקט, הניחם על שולחני באומרו "תתכבד". משהודיתי לו על עזרתו הרים את קולו "אתה חושב שזה בחינם? בפיחות הבא, כשאני כבר אהיה סנילי, מטומטם ועצלן עוד יותר משאני כיום, אתה תביא לי את צרור הידיעות שלך. זו בסך־הכל הקפה בנועד..."

בעבודתו גילה מקוריות בהשגת מידע. במשרד התעשיה והמסחר נהגו בשעתו לחסוך בשקם נייר מאלה הנהוג בבית הכבוד העתיק במכתבים יוצאים. פעמיים בשבוע היה דולפי סוקר את בתי־השימוש בבניין "פלס", מוריד את הניירות המשופדים על מתלה נייר־הטואלט, לוקח אותם עמו ולומד את תוכנם. לא אחת חצב משם ידיעה טובה, וראשי המשרד שברו את ראשם: "מניין הוציא גבע את זה". "מההתחת", השיב דולפי לאחד הפקידים שגילה עודף ענין במקור האינפורמציה שלו. אם מונתה ועדה שאמורה היתה "לסיים את עבודתה בתוך שלושה חדשים", נהג דולפי לרשום את תאריך "הסיום" בפנקסו. בתאריך הנכון היה כותב, כי "היום יפורסמו המלצות הוועדה לעידוד היצוא". פנחס ספיר היה רותח. הוועדה הרי הוקמה כדי לקבור את הנושא ולא כדי לקדמו. אבל "השכנדריק הזה גבע" בא, והזכיר לכולם את שכבר נשכח מהם.

מחלת הלב שפקדה אותו הכבידה כמובן על עבודתו, אבל דולפי לא ויתר. האמביציה דירבנה אותו לעבוד כאילו כלום לא קרה לו. בגלל מזגו הנוח (הוא לא הרבה לריב עם עורכים: גם לא עם "ש...ים מהאורייתא") סברו רבים שאילו הוא חסר אמביציה. הם לא הבחינו שלא שאפתנות חסרה לדולפי אלא שלא היה נגוע ברדיפת קאריירה. ההבדל הוא שקארייריסט עובד קודם־כל למען הגמול והקידום ולשם כך עליו להרשים בראש וראשונה את הממונים עליו. האמביציוזי רואה לפני הכל את העניין־הנושא ואחר־כך הוא מבקש לספק את עצמו בעשיית מלאכתו נאמנה. התגמולים, ההוקרה והערכת הממונים באים רק במקום השלישי ואצל דולפי גם זה לא היה כך תמיד. לכן, על־אף מחלתו, המשיך לחקור, לברר ולכתוב, כדי שיהיה בטוח כי עשה כמיטב יכולתו למען העניין. לכן המשיך לפקוד שכונות מצוקה, לשוחח עם תושביהן ולאמת את טענותיהם במשרדים ובחוגים הנוגעים בדבר. ההומור המשיך ללוותו, גם כשנזהר באכילה ("אילו ידעת איך אשתי מבשלת היית מבין שזו לא אבדה קשה"), הבעיה ללכת למשחקי "הפועל" ירושלים ("בגלל זה הם ירדו לליגה הארצית. כי מי מסוגל לעודד אותם? עוזי ברעם?") והתגעגע לסיגריות. באלה היה חוטא פה ושם ולעתים היה סוחב אחת מחבר והוגה אותה לשנים ("אני מעשן ברודווי 40", היה אומר אחרי שסנורר סיגריה ברודווי 80) או מתגנב לבית־קפה כדי לפתות שוקולד חם ולנגוס עוגת שמרים עם הכר. בהקשר זה יש לי סוף־סוף טענה נגדו. לפני כשבועיים, אחרי שגמרנו סיבוב קפה, רבנו כרגיל מי ישלם וכשידו של דולפי היתה על העליונה הוא הבטיח: בפעם הבאה, כשנאכל סוף עוגת קאבב ענקית בבית־לחם, בתוספת בקבוק קוניאק ולא כתם עוגה מתורבנת, אתה תשלם.

הבטחתו זו לא עמד.

מכון לבון

מכתבים למערכת דבר

על הפטור של בחורי הישיבה

אינני יודע אם הרב פרץ, מי שהיה שר הפנים, יודע את הפרסים בדבר שיחרורם של בחורי ישיבות מחובת השירות הסדיר והתנאים שבשיחרור. אך מוטב שיידע הוא והרבנים האחרים, שב־1951 על יסוד סעיף 12 לחוק שירות הביטחון נתן דוד בן־גוריון, שר הביטחון דאז, לרמטכ"ל – ולמנהל משרד הביטחון הודעה:

„שיחררתי בחורי הישיבה מחובת השירות הסדיר. שיחרור זה חל אך ורק על בחורי הישיבה העוסקים בפועל בלימוד תורה בישיבות כל עוד הם עוסקים בלימוד התורה בישיבות.

השיחרור אינו חל על בחורי הישיבה שעוזבים את הישיבה לזמן מה (אם לא מסיבות מחלה) ועוסקים בעניין אחר אפילו בעניין שמוטל עליהם מטעם הישיבה, כגון: הוראה במתנות וכו'.

הודעתי על כך לשר י.מ. לוין על מנת שיודיע זאת לראשי הישיבות והוא קיבל על עצמו להודיע להם. במקרה שיימצאו בחורי ישיבה מחוץ למקום לימודם בישיבה ולוא גם בשליחות איזו שהיא על המשטרה הצבאית לעצור בחורים אלה ולהביאם לכלא צבאי".

בידי נמצא מכתב אותו כתב דוד בן־גוריון בשדה בוקר בעניין זה ב־1954 לפנחס לבון, שהיה אז שר הביטחון ואלה הדברים:

„אולי יועיל אם תדע זאת, אף פעם לא נעשה ביני לבין שום מפלגה דתית הסכם בעניין פטורי בחורי הישיבה. רק כשנודע לי, שהאגודה שולחת בחורי ישיבה לנהל תעמולה מסוג זה הודעתי לי.מ. לוין שאם בתוך 3 ימים יימצא בחור ישיבה מחוץ ללימודים ייתפס ויישלח למחנה צבאי ונתתי פקודה מתאימה למשרד הביטחון ולצבא בעניין זה.

כל מה שהיה כתוב בעיתונות בעניין מסויים בדבר הסכם קואליציוני לא היה ולא נברא".
חתום דוד בן־גוריון.

ישראל קרגמן
תל־אביב

להפסיק מסע ההשמצות

במחוז תל־אביב של מפלגת העבודה סוערות מלחמות היהודים והצופים מן הצד חוככים ידיהם בהנאה. ביטויים כמו „שקרן וסוסה", „קל־גולה וההכורים", „יופיטר הזועם וחותר", „הורס המפלגה בתל־אביב", מקשטים את עמודי העיתונות.

יש להפסיק את מסע ההשמצות ההדדיות הזה. נכון, יש בתל־אביב ויכוח שהתפתח סביב בחירת סגן שני לראש העיר. ה"כ רב בדמאיר הגיש עתירה לבוחר לביקורת של מפלגת העבודה ובה תבע שהבחירה תיערך בסיעת המפלגה ולא בוועדה המרכזת, הגוף העליון של המפלגה בתל־אביב. עתירה זו נראית הסרת־יכוה, שכן הדעת לא נותנת ששבעה חברים, שלושה מהם מועמדים, יבחרו את הסגן, מה גם שהנוהל לפיו נבחר דב בן־מאיר עצמו, בעבר, היה במסגרת הוועדה המרכזת של המחוז.

אולם ישנה עתירה שניה, זו של יוסי ספרלינג, האומרת שהוועדה המרכזת עצמה נבחרה בנוהל לא תקין. המוסד לביקורת קיבל את עתירתו של ספרלינג. אכן, היה ליקוי בבחירתה של הוועדה המרכזת, וצודק ספרלינג בעתירתו. על כן יש לתקן את הליקוי (שהוא סבני בעיקרו) ולקיים בחירות חדשות לוועדה המרכזת בהקדם המירבי, והוועדה תוכל לבחור מייד את הסגן השני של ראש העיר.

את כל התהליך הזה ניתן לבצע ללא השכצות וכינויי גנאי והסתת בוץ אחד בשני. רצוי מאוד שאלה אשר מביהים בוץ יזכרו שהם הראשונים המתלכלכים ממנו, והחבר מן השורה אינו אוהב מנהיגים שיש להם ידיים מלוכלכות או פה מלוכלך.

מיכאל בר־זהר
תל־אביב

שני סוגי תושבים

במאמרו מיום 29.12.86 תוקף אוריאל בן עמי את שלוש מאות אנשי „יש גבול" שפנו לרוה"מ ולשר הביטחון וביקשו שלא לשלוח אותם לשרת גם בשטחים הכבושים. בן עמי דורש לשלוח אותם לכלא, „כדי שישראל תמשיך להיות מדינה דמוקרטית".

ברצוני להזכיר לבן עמי, כי למעשה מאז 1967 ישראל איננה מדינה דמוקרטית לחלוטין, כי אם צירוף מוזר של דמוקרטיה ודיקטטורה. תחת שלטון ממשלת ישראל חיים אנשים משני סוגים: אזרחים, שלהם זכויות אזרח, הרשאים להשתתף בבחירות ולבחור כנסת וממשלה, הזכאים להתאגד במפלגות, להביע דעתם בעיתונות, אשר ישיבתם בארץ מובטחת מכוח החוק ואשר זכויותיהם מובטחות ומעוגנות בחוקים. לעומתם, ישנו מעמד של נתינים, תושבי השטחים הכבושים, אשר לא בחרו בממשלה הזאת (ולהיפך, מביעים בכל הזדמנות את רעתם, כי אין זאת הממשלה אותה הם רוצים). על תושבים אלה נכפה שלטונה של ממשלת ישראל בכוח הזרוע, אין הם זכאים לא לחופש הביטוי, לא לחופש התארגנות ופעילות פוליטית ואף לא לזכויות האזרח הבסיסית ביותר, ודי לציין, כי אפילו זכותם לשבת בארץ בה נולדו אינה מובטחת, ורשויות צה"ל רשאיות לגרשם, כפי שקרה לאחרונה לאכרם חנייה.

אנשי „יש גבול", המסרבים לקחת חלק בתהליך הדיכוי והכיבוש, אינם רוצים, כי מישהו אחר יעשה עבודה זו במקומם. אין הם רוצים, כי מישהו אחר יבוא למחנה הפליטים בלאטה כדי להרוג שם ילדים בני 12 ולקרוא לכך „מניעת כרוז" (כפי שמכנה זאת אוריאל בן עמי). אנשי „יש גבול" רוצים, כי שום חייל של צה"ל לא יהיה נוכח בשטחים הכבושים, כי מדינת ישראל תהיה מדינה דמוקרטית באמת ותחיה בשלום עם שכניה בני העם הפלשתיני.

נתנאלה אהרוני
תל־אביב

אוריאל בן עמי מעיר:

אני מצטרף לגב' אהרוני בכמיהתה לשלום. להבדיל ממנה, אני מאמין שגם את השלום צריך להשיג בשלטון החוק ולא במצפון יחסי.

נגד הגשת כתב־אישום

אנו „ארגון ילדי טרנסניסטריה" הודיענו עמוקות מהידיעה שפורסמה לאחרונה בעיתונות, בקשר לכתב־אישום פלילי שהוגש נגד מר סטפאן גראייק, יו"ר הארגון העולמי של הלוחמים והניצולים היהודים, באשמה של גרימת נזק למצבה שהוקמה לזכר קורבנות אוקראינים במלחמת העולם השניה.

אנו „ילדי טרנסניסטריה" שהננו שרידים של כ־400,000 יהודי בוקובינה ובסרביה אשר ניספו בגיטאות טרנסניסטריה (חבל ארץ באוקראינה, לשם גורשנו), יודעים על בשרנו מה עוללו האוקראינים בשנות מלחמת העולם השניה בגיטאות.

עלי לציין, כי האוכלוסיה האוקראינית בכללותה (פרט ליוצאים מהכלל מעטים), התנהגה באכזריות בלתי־רגילה כלפי היהודים ועלו במקרים רבים באכזריותם אף על הגרועים שבנאצים (ראה פרשת איבן [האיום] דמיאניוק שהוא, כידוע, אוקראיני).

אי לכך, אנו רואים כשערוריה וכחוצפה בלתי־רגילה בהקמת האנדרטה בישראל לזכרם של אלה, אשר להם חלק בלתי־מבוטל בהשמדה ובאכזריות כלפי העם היהודי, ומכריזים בזאת על מחאתנו הנמרצת על הגשת כתב־האישום בנדון נגד סטפאן גראייק.

מאיר שפי
יו"ר ארגון ילדי
טרנסניסטריה

יחי האבסורד!

הגב' א. עלתה ממדינות הים, התגיירה דפורמית וקשרה גורלה מרצונה בעם היהודי, ממשיכה לגור בישראל, נישאה ליהודי וילדה לו ילדים המשרתים בצבא. אבל אצל הקונסרבטיבים היא וילדיה כלל אינם נחשבים ליהודים ואף ייקברו מעבר לגדר.

הגב' ב. נולדה בישראל לאם יהודיה ולאב נוכרי וגם אבי האם, הסב ואפילו אבי סב סבו היו יכולים להיות נוכריים), ירדה למדינות הים, נישאה לגוי, ילדה לו ילדים וכולם מבקרים בסדירות בכנסיה. אולם הפלא ופלא: אצל הקונסרבטיבים היא וילדיה נחשבים עדיין בעל כורחם ליהודים.

האין אבסורד זה מוכיח לנו, כי כל כולו של הוויכוח על הגיור „כהלכה" למעשה מטרתו היא אחיזת עמדות כוח והכרעה ותו לא?

יהודה פלד
באר שבע

איחוד הקרנות וניהול יעיל

בהחלטה של הוועדה המרכזת על איחוד קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, הובא, בין השאר, הצורך ביעילות וחיסכון בניהול הקרנות כאחד הנימוקים שבהחלטה. משום מה מוצג גורם זה, בהשוואה לנימוקים האחרים, כגון: עזרה הדדית וכו' כשולי במהותו, ולא כן הדבר.

בקופה ציבורית ובייחוד בקרנות פנסיה הניהול התקין הוא צו חיוני, אולי החיוני ביותר, במערכת האמורה להבטיח את עתידם של החברים בקרן.

העוקב אחרי המתרחש בקרנות הפנסיה דעתו אינה שלמה עם אופן ניהולן. הדבר מתבטא במנגנוני כוח־אדם מנופחים, צי רכב צמוד ולא צמוד (אף לכאלה שלא מחזיקים הגה בידיהם), מערכות מיחשוב יקרות ובמוסר עבודה ירוד.

בפנסיה תלוי עתידו הכלכלי של החבר ובניהולה היעיל של קרן הפנסיה ערובה לעתיד זה.

איחוד הקרנות הוא דבר בעיתו ולוּ רק מסיבות חיסכון ויעילות ויש לברך על כך.

ד. פרסקי
תל־אביב

הצעת תיקונים לכללי אתיקה

התקופה האחרונה הוכיחה שוב, גם לאלה שהיו ספקנים, עד כמה צדק הוועד המרכזי בהחלטתו מלפני שנה לאסור על עו"ד המשמש יועץ משפטי של חברה ציבורית לכהן גם בתפקיד דירקטור באותה חברה.

למרבה הצער בלחץ כבד שהפעילו בעלי עניין, מבין חברי המועצה, הצליחו לעכב את תחולת החלטת הוועד המרכזי ולאחר מאבק של שנה גם ליצור רוב במועצה, כשהם מהווים חלק ממנו, לביטול החלטת הוועד המרכזי.

הגילויים החמורים, שנתגלו לעינינו זה עתה, מביאים אותי לבקש להעלות לפני המועצה הארצית את הצעתי הבאה לתיקון כללי לשכת עורכי־הדין (אתיקה מקצועית) תשמ"ו – (1986) (להלן: „הכללים") כדלקמן –

אחרי סעיף 14 לכללים יבוא:
14א'

(1) עורך־דין המשמש כיועץ משפטי בין חיצוני, או כשכיר של חברה, בחברה ציבורית כמובן חוק החברות (נוסח חדש), אינו יכול לכהן כדירקטור באותה חברה.

(2) דירקטור בחברה ציבורית לא יוכל לתת לחברה שירות משפטי כל עוד הוא משמש כדירקטור באותה חברה.

(3) הוראת סעיף (1) תחול גם על עורך־דין שהוא שותפו, או עובדו של עורך־דין כאמור בסעיף (1).

(4) סעיפים קטנים (1) ו־(3) ייכנסו לתוקף לגבי עורכי־דין המשמשים כיועצים משפטיים וכדירקטורים של אותה חברה ביום 1.6.1987.

(5) הוראת סעיף קטן (2) תחול גם על עורך־דין שהוא שותפו או עובדו של עורך־דין כאמור בסעיף קטן (2).

(6) סעיפים קטנים מס' (2) ו־(5) לא יחולו על מי שהתחיל בטיפול משפטי בטרם התקבלה החלטה זאת והוא יהיה רשאי להמשיך ולסיים הטיפול שהחל בו.

רוצה אני לקוות, כי הצעתי הנ"ל תובא לדיון בישיבה הבאה של המועצה וכי היא תופס בין חברי המועצה לקראת הישיבה.

שמעון בן־יעקב, עו"ד
תל־אביב

מדוע נעצר חוקר פרטי

ביום 14.1.87 פורסמה ידיעה בכותרת "המשטרה מטרידה חוקר פרטי יותר משנתיים". להלן תגובתנו:

א. החוקר הפרטי בני פרלמן נעצר ביחד עם אחרים ביום 11.1.87 בחשד לכליאת שווא של אדם, תקיפה בנסיבות חמורות, איומים ואיומים בנשק על צעיר. בתלונתו מסר אותו צעיר, בין השאר, כי החשודים כלאו אותו מספר שעות שבמהלכן חקרו אותו, הפשיטו אותו ערום, קשרו אותו בחבלים, איימו על חייו על־ידי הצמדת אקדח לרקתו ושיסו בו כלבים.

ב. מיסמך רפואי המצוי בידי המשטרה – מתייחס לסימני נשיכה שנמצאו על ידיו של המתלונן.

ג. בתום 48 שעות של מעצר במשטרה, הובאו החשודים לבית המשפט, על מנת לשחררם בערבות ובתנאים אותם ביקשה המשטרה.

ד. בית המשפט בדיון שהיה פתוח לציבור נעתר לבקשת המשטרה לשחררם בערבות כספית ובתנאי שלא יצרו קשר כלשהו עם הצעיר המתלונן.

ה. בגלל חומרת המקרה ונסיבותיו המיוחדות, היה מפקד תחנת מסובים מעורב ומצוי בחקירה מראשיתה. על כן החולט, שהוא יהיה זה אשר יופיע מטעם המשטרה בבית המשפט בדיון על שיחרור החשודים.

זאבה אהרוני, סנ"ץ
דוברת משטרת מחוז ת"א
משטרת ישראל

מה הם רוצים

(המשך מעמוד 7)

אושר ב־10.4.84. משמעות פוליטית: קטנה – איזור מוסכם על המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ סלעים – מערבית לעטרת ומזרחית לנווה־צוף. אושר ב־15.7.84. משמעות פוליטית: רבה, בשל התנגדות המערך להתיישבות באיזור זה. הערכתנו להתייחסות המערך: יקבל זאת תוך כדי מו"מ. אפשר להקים ישוב זה בהגדרה של שכונת קבע ליישוב עטרה.

★ ברוכין – מדרום מערב לאריאל וסמוך לפדואל. אושר ב־19.4.83. משמעות פוליטית: מסוייגת. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ צורף – ממערב לגוש עציון. אושר ב־5.10.83. משמעות פוליטית: לא גדולה, מוסכם על המערך. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ אלישע – מצפון ליריחו. אושר ב־15.10.83. משמעות פוליטית: רבה, בגלל הסמיכות לעיר יריחו מצפון. הערכתנו להתייחסות המערך: בגלל ההיבט הפוליטי־מדיני תהיה הסתייגות גדולה.

★ עופרים – דרום־מזרחית לבית אריה. אושר ב־7.1.82. משמעות פוליטית: קטנה. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ אביר יעקב – מדרום לרמאללה. אושר ב־10.5.8. משמעות פוליטית: מסוייגת. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ נעלה – מזרחית לנילי. אושר ב־25.4.82. משמעות פוליטית: חיזוק יהודי בגב ההר והשיפולים המערביים. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

★ למהון – סמוך לצומת לסרון, מצפון־מזרח לו. אין אישור ועדת שרים. משמעות פוליטית: קטנה. הערכתנו להתייחסות המערך: יסכים.

המסמך הזה אמנם נכתב לשמיר, אך מועצת יש"ע מנהלת במקביל רומן עם דויד לוי. כמו בימים הזכורים מסבסטיה, שבהם שיחק גוש־אמונים בין פרס לרבין, הוא משחק עכשיו בין שמיר ללוי. שמיר, המהסס להקים ישובים חדשים, נתפש השבוע כ„איש הרע" של ההתיישבות ביש"ע. דויד לוי כתב לו מכתב שבו תוכנית להקמת שישה ישובים לאלתר. דויד לוי מציע להקים את פאת־שדה, סוסיא ב', נטע, ענר, עידית וצורף. הוא מבטיח לשמיר שמשרד השיכון ערוך למלאכה ויבצע אותה מיד עם אישורה.

עכשיו, לכאורה, לאחר האונס של דויד לוי, אין לשמיר ברירה. אבל לא רק דויד לוי יושב לו על הראש – גם המערך.

בירגרמייסטרים

(המשך מעמוד 7)

מעשה המכירים ביסודיות שטח ספציפי זה. אבל מהפכה שתצדיק הקמת מפלגת השלטון המקומי לא תתחולל.

מפלגת הנבחרים המוניציפאליים זו מהפיכה בכיוון הפוך. היא מחליפה את הראיה הלאומית הרחבה בראיה מקומית צרה. מכל המסגרות אין כמו הרשות המוניציפאלית שיש לה ייצוג נכבד, כמותי ואיכותי, בכנסת. אם המערכות העוסקות בנושא – ועדת הפנים, השדולה והח"כים למיניהם אינם פעילים במידה מספקת, יש להפעילם. אינני זוכר בשנתיים האחרונות יוזמה של ראשי הערים הגדולות לשוחח על הנושאים הבוערים עם השדולה המוניציפאלית המונה עשרות חברים.

הידוק הקשר בין נבחרי הרשויות המקומיות לבין נבחרי הכנסת, הזמנה לסיורים, מפגשים לשיחות והבהרות, אלה הם אמצעים שטרם מוצו.

הקמת „מפלגת שלטון מקומי" הוא רעיון נפל, פתרון מדומה. אם ייכנסו נבחרי הערים לכנסת כדי להגן על נושאיהם המקומיים, יהיו ח"כים גרועים המזניחים את הנושאים המרכזיים של המדינה, בתיתם עדיפות לנושאים מקומיים הקרובים ולא תמיד לנושאים החשובים. הם גם ייהפכו לראשי ערים גרועים, מפני שלעבודתם המתבססת על מגע ישיר עם הציבור והמצריכה זמן והתמסרות, יתוספו ימי עבודה ארוכים ועמוסים בירושלים, שינתקו אותם מהמערכת שלהם.

לכן אני מייעץ להוגי הרעיון לנסוש אותו בעוד מועד ולהתרכז במיצוי האפשרויות הפרלמנטריות הקיימות, כי רבות הן.

(הכותב הוא חבר־כנסת, איש הליברלים העצמאיים שהשתלב בסיעת המערך).

קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: עיסקה ללא רחמים
5 ,7.15 ,9.40
אורלי: חורה לנעורים
4.30 ,7.15 ,9.30
גיון (אלנבי לשעבר): הריפה העירונית... לעזאזל!
5 ,7.30 ,9.40
בן־יהודה: משפט הנשרים
4.30 ,7.15 ,9.30
גורדון: אוונטי פופולו 7.15 ,9.30
גת: ג'ק פלש המקפץ
5.00 ,7.15 ,9.40
דיזנגוף 1: מכבסה יפהפיה שלי
11 ,1.30 ,4.45 ,7.15 ,9.40
דיזנגוף 2: מונה ליזה
11 ,1.30 4.45 ,7.15 ,9.40
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה
11 ,1.30 4.45 ,7.15 ,9.40
דקל: סיגליות הן כחולות 7.15 ,9.30
דרייב־אין: אהבה בשחקים
7.15 ,9.30
סקס – חצות
הוד: הקוטב הלוהט 4.30 ,7.15 ,9.30
בית ליסין: בננות 11.15
חן 1: חטיפה נעימה 5 ,7.30 ,9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום
5 ,7.25 ,9.45
חן 3: מלקולם 5 ,7.30 ,9.40
חן 4: דונה פלור נשואה לשניים
11 ,2 ,5 ,7.30 ,9.45
חן 5: קטיפה כחולה
11 ,2 ,4.30 ,7.15 ,9.40
לימור: להתחתן שנית
4.30 ,7.15 ,9.30
לב 1: הקשר הגורבני
2 ,5 ,7.40 ,9.40
לב 2: הנבל הבורמזי 7.30 ,9.30
לב 3: מסע אל האושר 2 ,5
גבר ואשה לאחר 20 שנה
7.30 ,9.40
לב 4: בעקבות הכרך 7.30 ,9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שתי אצבעות מצידון
7.15 ,9.30
סינמה 1: שוטר ללא חוק
4.30 ,7.15 ,9.30
סינמה 2: אהבה בשחקים
4.30 ,7.15 ,9.30
כמודיה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: קציר הזעם 7.15 ,9.30
פריז: את מכוכב אחר
12 ,2 ,4 ,7.15 ,9.30
11.30 פארודיה על נושא רומנטי
צפון: המשימה 4.30 ,7 ,9.30
תמוז – רמת־אביב:
בארי לינדון 8.30
שחף: חנה ואחיותיה
4.30 ,7.15 ,9.30
תכלת: כולם נפלו על הראש
7.15 ,9.30
תל־אביב: חזיז ורעם
4.30 ,7.15 ,9.30

■ **ירושלים**
אדיסון: חורה לנעורים 4.30 ,7.00 ,9
אוריון 1: המשימה האחרונה
4.30 ,7.00 ,9.00
אורנע: גבר ואשה לאחר 20 שנה
4.30 ,6.45 ,9.00
בית אגרון: בשם כל בני ביתי 5.30
עמנואל 8.00
10.45 הבז ואיש השלג
האולם הקטן בנייני האומה: סגור
הבירה: אוונטי פופולו 4.30 ,7 ,9.15
אור 3: [illegible] 4.30 ,7 ,9
אור 4: שתי אצבעות מצידון 4.30 ,7 ,9

אור 5: הצבע ארגמן 5.30 ,8.30
גיל אור: חטיפה נעימה
5 ,7.20 ,9.40
כפיר: חנה ואחיותיה
4.30 ,7.00 ,9.00
סמדר: דונה פלור נשואה לשניים
7 ,9.15
עדן: שוטר ללא חוק 4.30 ,7 ,9
רון: כקסי 4.30 ,7.00 ,9.00
מיטשל: משימה 7.00 ,9.15

■ **חיפה**
אורה: המשימה 6.30 ,9.00
אורלי: הנבל הבורמזי 6.45 ,9.00
אמפיתיאטרון: מחיר הסקופ
4.30 ,7.00 ,9.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 7 ,9.15
עצמון 1: חורה לנעורים 7 ,9.15
עצמון 2: אוונטי פופולו 7.15 ,9.30
חן: כולם נפלו על הראש 7 ,9.15
פאר: ג'ק פלש המקפץ
4.30 ,7.00 ,9.15
קרן אור: ג'ינג'ר ופרד 6.45 ,9.15
רון: משפט הנשרים
4.30 ,6.45 ,9.00
רב גת 1: קטיפה כחולה 6.45 ,9.15
רב גת 2: חטיפה נעימה
4.30 ,7.00 ,9.15

■ **קרית־ביאליק**
כפיר: הרומן של אתמול בלילה
7.00 ,9.15
סביון: עסקה ללא רחמים 7 ,9.15

■ **קרית־חיים**
בית העם: משפט הנשרים
7.00 ,9.15
היובל: אהבה בשחקים 7.00 ,9.15

■ **קרית־ים**
ציצן: שתי אצבעות מצידון

■ **קרית־מוצקין**
אורות: שוטר ללא חוק

■ **אשדוד**
אסתר: משפט הנשרים 7.15 ,9.30
אשדוד: חטיפה נעימה 7.15 ,9.30

■ **אשקלון**
אסתר: שבט דב המערות 7.15 ,9.30
מאור: נסיעה נעימה 7.15 ,9.30
רחל: ראן 6.30 ,9.30

■ **באר־שבע**
חן: קוד הנינג'ה 4.30 ,7.30 ,9.30

■ **בת־ים**
עצמאות: הטרמפיסט
4.30 ,7.15 ,9.30

■ **גדרות**
בית העם: הטרמפיסט
4.30 ,7.15 ,9.30

■ **הרצליה**
היכל: איש הנצח 4.30 ,7.15 ,9.30

■ **עפולה**
מוסיתרון: המבט 8.30

■ **חולון**
ארמון: עיר ללא רחמים
4.30 ,7.15 ,9.30
מגדל: עסקה ללא רחמים 7.15 ,9.30
מגדל קרית שרת:
הצבע ארגמן 6.45 ,9.30
סבוי: יפה בורוד 4.30
פולטרגייסט II 7.15 ,9.30
רינה: ג'ושע אתמול והיום
7.15 ,9.30

■ **טבריה**
אביב: שודדי הלבבות 7.15 ,9.30

■ **כפר־סבא**
עמל: המשימה 7 ,9.15
חן: גבור מבוא אחר 7

■ **לוד**
אורלי: משפט הנשרים 7.15 ,9.30
נוה זיו: שתי אצבעות מצידון
7.15 ,9.30

■ **נהריה**
הוד: צביטה כלב 7.15 ,9.30

■ **נתניה**
סמדר: נשיקת אשת העכביש
5 ,7, 9.15
אסתר: אהבה בשחקים 7 ,9.15
שרון: שואה חלק א' 6.30

■ **פתח־תקוה**
שלום: עסקה ללא רחמים 7.15 ,9.30
היכל 1: שוטר ללא חוק
4.30 ,7.15 ,9.30
היכל 2: חורה לנעורים
4.30 ,7.15 ,9.30
הדר בת הדרים 4.30
היכל 3: משפט הנשרים 7.15 ,9.30

■ **ראשון־לציון**
נגמן: אוונטי פופולו 7.15 ,9.30
ראשון: אהבה בשחקים 7.15 ,9.30

■ **רחובות**
בית העם: חנה ואחיותיה 7.15 ,9.30
הדר: זכרונות אהבה מפירנצה
7.15 ,9.30
חן: צרות גדולות בצ'יינה טאון
7.15 ,9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**
אוראנים: ג'ק פלש המקפץ
7.15 ,9.40
ארמון: כלגן טאורגן 7.15 ,9.30
לילה: חנה ואחיותיה 7.15 ,9.30
הדר: משפט הנשרים
4.30 ,7.15 ,9.30
רב גן 1: חטיפה נעימה 7.25 ,9.45
רב גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה
7.00 ,9.40
רב גן 3: מלקולם 7.20 ,9.40
רב גן 4: ג'ושע אתמול והיום
7.20 ,9.40
שביט: נשיקת אשת העכביש
7.15 ,9.30

■ **רמת־השרון**
כוכב: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7
הסיפור האמיתי 9.30

■ **רעננה**
אורות: שבט דב המערות 4.30 ,7 ,9

■ **רמלה**
אורן: אהבה בשחקים 7.15 ,9.30

■ **עכו**
אודיטוריום: מלכת הכיתה 7,9

טלוויזיה

5.30 „שיישאר ביניגו" – אורחים כוכבי הפופ: „בי הקדושים", „פלפל פול בלוני" ו„בי ההוללות הרוסיים". מנחה: דורון נשר.
6.00 „לאקי בר־מזל" – שם הפרק: „במעלה המיסיסיפי".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 עם הכוכבים – תכנית עם מדונה, זמרת הפופ. סקירת דרכה המוסיקלית, קטע ראיון קצר וקטעים משיריה הידועים: „לייק א וירג'ין" „לאקי סטאר", „מטריאל גירל" „פאפא דונט פריצ' מי" (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – מזון למחשבה, חלק א'. סכנת הרעב מביאה חקלאים בכל רחבי העולם לשנות את עיסוקיהם המסורתיים, של החקלאות לסוגיה, ו„לגדל" מזון בים – דגים (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „עד פופ" – ראיון עם קריסי היינד, סולנית להקת „מעמידי הפנים" (פריטנודרס). היא גם מבצעת את להיטם האחרון.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שרשרת" – פרק 27: בלייק קרינגטון גורם את דומנו של ריינור לחקירה לפני ועדה להקירת פשעים. התרגשותו של בלייק בהופעה לפני הוועדה משיבה לו את ראייתו, הלקית. ניק מפציר בקריסטל שתינשא לו.
10.20 „סוף ציטוט" – ענייני ספרות. מנחה ירון לונדון.
11.00 „בני הייל" – בהשתתפות שחקנים אורחים.
11.30 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלסקופ: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 מסך לספרות ויסוריא והצלמים הצדרצר.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: בגדי המלך החדשים (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ו'.
10.30 פרשר נחמני: ורעים.
11.00 חשבון ה': חיבור שברים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'–ו': סין, ארץ מרושת פניה.
12.00 ספרות (חטה"ב העז הגדי, גלגולו של מוטיב.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: בלונים קסומים.
2.00 טלסקופ: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי סודות: ביניים 4.
2.40 ההד ישראלי: ישראלים חדשים.
3.00 עליה לרגל להימליה.
4.00 רחוב סומסום: כרטיס רכבת.
4.30 בית ספר לשוטרים, פרק 8: חברים.
5.00 ערב חדש. מנחה רן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינתיה – פרטוריום: „טרפסיכורה", סוויטת מחולות (לתהקת פרטוריוס בהדרכת קריסטופר בולו; בוקריני: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לצ'לו ולתזמורת (מ. זינדרון עם תזמ. למורה בניצוחו של פאבלו קסאלס; בהתהלך: שלישייה מס' 9 בסי במול מג'ור לכנור, צ'לו ופסנתר; מנדלסון: „וריאציות רציניות" אופוס 54 (מארי פרחיה, פסנתר); שומאן: שלוש רומנסות אופוס 94 (ה. הוליגר, אבוב + א. ברנדל, פסנתר); צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך הבלט „אגם הברבורים" (תז. פילדלפיה / ר. מוטי).
09.00 קונצרט בוקר
12.00 „אבנים באולפן" – בעריכת פאול לנדאו. מרסלו אריך – חליל / יונתן זק – פסנתר. באך: סונטה מס' 1 בסי מינור, הינדמית: סונטה (1936), פרוקופייב: סונטה מס' 2 ברה מג'ור, אופוס 94.
13.00 צ"ו – חדשות (העברה מרשת ב').
13.05 בהאזנה בינתיה – ס.ל. וייס: סוויטה מס' 17, בפה מינור, ללאוטה (ק. יונגהנלא גלוק: אריה מתוך „אורפאו ואאורידיקה" (כ. פאסבנדר, מצו־סופראן); בטהובן: קונצ'רטו מס' 2 בסי מג'ור, לפסנתר ולתזמורת, אופוס 19 (מ. פוליני / הפילה. מינה / ק. בוהם); ברהמס: סימפוניה מס' 2, ברה מג'ור, אופוס 73 (הפילה. המלכותית מליברפול / מ. יאנסונס)
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון – דבוז'אק: דקויאם (ג. בנאצ'קובה צ'פובה / ב. פסבנדר / ת. סוזר / י. הנדריק רוטרינג / המקה. והתז. הפילה. הצ'כית / וו. סאבליש); וויליאם וולטון: השנים־עשר (מ. רולינסון / ג. הייוורד + ג. ג'ונס / ס. דרלינגטון / מקהלת הקתדרלה „כנסיית ישו" מאת מאוקספורד / ס. פרסטון).
18.00 הזירון המוסיקלי (ש.ש.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו, מאה להולדת ארתור רובינשטיין, שידור חי מ„היכל התרבות" בתל־אביב. התז. הפילהרמונית הישראלית / מנצח: זובין מהטה / סולנים: יפים ברונפמן, עמנואל אקס, אריה ורדי, פנינה זלצמן, ראדו לופו – מוצרט: קונצ'רטו מס' 7, ל־3 פסנתרים, ק. 242 (ברונפמן, אקס, ורדי); שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 (זלצמן); בטהובן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 4 (לופו).
23.00 מחזורי יצירות – הרביעיות לכלי קשת מאת לודוויג ון־בטהובן.

רשת א'

12.05 בעקבות הבשם.
14.06 בראש צעיר.
15.30 השכלה ודעת לכל – צרפתית למתחילים – שעור מס' 3.
16.05 רדיו־עשרה – מגזין נוער.
17.10 שירים עבריים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „השתקפות השאלה הערבית בספרות העברית בארץ־ישראל בסוף המאה הקודמת ועד ימינו". והפעם: „חיי הערבים מבט מבפנים".
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – על הקשר בין הורים לילדיהם, סדרת תכניות בנושא „משפחות המצאות בשלבים שונים של תהליך הגירושין" והפעם: כעסים, האשמות ואשמות בתהליך הגירושין – ריגושים ומתחים אצל האם, האב והילדים.

רשת ב'

18.06 מסיבת עתונאים.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אזמר בשבחין – פיוטים ופרקי חזנות מפרדיים.
22.05 „צמוקים ושקדים" – מבחר שירים ביידיש והפעם „רשינגתם לבניך" – שירים מאב לבנו.
23.05 צלצול סלולרי – שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.00 רדיו ספורט.
18.00 שעה קלה על כלכלה.
20.00 חיילים, אנשים צעירים – חיילי היחידה לעבודות תת־מימיות של חיל הים.
20.00 סבבבבסים – F.M.
21.30 אוניברסיטה משודרת – אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה. אינטליגנציה מלאכותית.
23.00 לילה לילה – F.M.
23.50 שיחת חצות – עם ד"ר שמואל ברנר מנהל המכון לחקר בריאות הסביבה.

תורנות בית מרקחת

תל־אביב
בבלי – עוזיאל 1 פינת טולדנו 10, בבלי – 440552
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
אשר – מ. מסורי ק. יובל – 415841
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רמת יצחק – שד' ירושלים 96 – 777506
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381
בירושלים
מוקד מירפאתי מלפני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' – עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערב חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – 03-284649
בימים א' – ה' מ־21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה
הנביא 26 קומה ג' 04-525566
כל יום מלל ערבי חג, שבת ושבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב
ש' למבוגרים 03-261111
ש' לילדים ונוער 03-261113
בירושלים – 02-227171
בחיפה – 04-672222/3

מנת דם
חיים
לאדם
לתרומת דם
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

דבר ספורט

שמשון ונתניה ברגל אחת בחצי־הגמר

בנצחון ביתי 0:1 על מכבי חיפה, זינקה שמשון ת"א לראשות בית ב', עם מקדמה של שתי נקודות על פני הפועל כפר־סבא, שסיימה בתיקו תיקו מול בית"ר נתניה 0:0.

שמשון זקוקה במחזור השני והאחרון של השלב הזה, לתיקו בלבד מול הפועל כפ"ס כדי להעפיל לחצי הגמר. אבל אם כפ"ס תנצח, היא תעלה.

במצב דומה לשמשון מצויה מוליכת בית א', מכבי נתניה, שסיימה אתמול בתיקו 0:0 את משחקה הביתי נגד הפועל ת"א. במחזור הבא תתמודד נתניה מול בני־יהודה, שסיימה אתמול בתיקו 1:1 עם הפועל פ"ת. תיקו יספיק לנתניה כדי לרשת את הכרטיס לחצי הגמר. ה"יהודים" חייבים לנצח כדי לעלות.

בשני הבתים האחרים המצב סבוך יותר. בבית ג' יש לכל ארבעת הקבוצות סיכויים להעפיל לחצי הגמר, אם כי הסיכוי של יבנה היאורטי בלבד.

מכבי פ"ת, שנעדה ערב המחזור במקום האחרון, שיפרה את מצבה בנצחון חוץ על בית"ר ת"א 0:1. למכבי ת"א לא הספיק יתרון 0:2 בדקה ה־87 וסיימה בתיקו 2:2 את משחקה עם מכבי יבנה.

בבית ד' יצאה ממעגל הסיכויים רק בית"ר ירושלים, שאמנם מחקה פיגור 3:0 מול מכבי יפו לסגתה תיקו 3:3, אך נמצאת במקום האחרון, חמש נקודות פחות מאשר למוליכת הבית, הפועל לוד. קבוצה זו ניצחה בבאר־שבע 1:0 וסיימה תקופת נצחונות יפה. בבית זה מצבה של לוד הנוח ביותר.

משחקי השבת הבאה בגביע הטוטו בלאומית

בית א'
בני־יהודה – מכבי נתניה
הפועל ת"א – הפועל פ"ת

בית ב'
הפועל כפ"ס – שמשון ת"א
מכבי חיפה – בית"ר נתניה

בית ג'
מכבי פ"ת – מכבי יבנה
מכבי ת"א – בית"ר ת"א

בית ד'
מכבי יפו – באר־שבע
הפועל לוד – בית"ר ים

הניחוש הנכון

1.	הפועל פ"ת – בני־יהודה	X
2.	מכבי נתניה – הפו' ת"א	X
3.	בית"ר נתניה – כפר־סבא	X
4.	שמשון ת"א – מכבי חיפה	1
5.	בית"ר ת"א – מכבי פ"ת	2
6.	מכבי יבנה – מכבי ת"א	X
7.	באר־שבע – הפועל לוד	1
8.	בית"ר ים – מכבי יפו	X
9.	הפועל חדרה – הפועל ים	2
10.	הפו' יהוד – הפו' עכו	2
11.	הפו' טבריה – הפו' חיפה	X
12.	בית־שאן – בית"ר רמלה	1
13.	רמת־עמידר – מ. שעריים	1
14.	דימונה – הפועל ר"ג	2

בלאומית

טבלת בית א'

1. מכבי נתניה	5	4–6	10
2. בני־יהודה	5	7–7	8
3. הפועל ת"א	5	4–5	6
4. הפועל פ"ת	5	8–5	2

טבלת בית ב'

1. שמשון ת"א	5	4–10	12
2. הפועל כפ"ס	5	4–10	10
3. מכבי חיפה	5	7–4	6
4. בית"ר נתניה	5	15–6	1

טבלת בית ג'

1. מכבי ת"א	5	7–9	8
2. מכבי פ"ת	5	3–6	6
3. בית"ר ת"א	5	3–6	6
4. מכבי יבנה	5	10–7	5

טבלת בית ד'

1. הפועל לוד	5	8–8	9
2. מכבי יפו	5	8–10	7
3. באר־שבע	5	6–7	7
4. בית"ר ים	5	10–7	4

בארצית

טבלת בית א'

1. הפועל עכו	4	1–5	8
2. הפועל ים	4	3–5	5
3. הפועל יהוד	4	8–5	4
4. הפועל חדרה	4	6–3	3

טבלת בית ב'

1. הפועל חיפה	4	2–11	10
2. הפועל טבריה	4	5–3	5
3. בית"ר רמלה	4	7–5	4
4. בית־שאן	4	7–3	3

טבלת בית ג'

1. מכבי שעריים	4	4–6	9
2. רמת־עמידר	4	4–5	5
3. הפועל ר"ג	4	5–3	4
4. הפועל דימונה	4	5–3	4

טבלת בית ד'

1. צפרירים חולון	4	2–12	10
2. הכח ר"ג	4	6–2	7
3. מרמורק	4	5–5	4
4. בית"ר נהריה	4	5–1	1

משחקי השבת הבאה בגביע הטוטו בארצית

בית א'
הפועל יהוד – הפועל חדרה
הפועל עכו – הפועל ים

בית ב'
בית־שאן – הפועל טבריה
בית"ר רמלה – הפועל חיפה

בית ג'
הפועל דימונה – רמת־עמידר
הפועל ר"ג – שעריים

בית ד'
בית"ר נהריה – הפ' מרמורק
הכח ר"ג – הפועל חולון

אכזבה במחנה הישראלי בעקבות התיקו באוקלנד

מאת משה היינגעש
ניו־זילנד (מיוחד ל"דבר").

אכזבה ניכרה אתמול במחנה הישראלי לאחר התיקו 1:1 מול ניו־זילנד במשחק הפתיחה של טורניר קדם גביע העולם לנבחרות נוער.

לפני המשחק הצהיר המאמן גיני כהן כי ברצונו לעבור את המשחק הראשון בשלום ואכנם הנוער הישראלי עבר בשלום את המשחק נגד המארחים, אך לאור מה שהתרחש בשדה יש מקום לאכזבה.

לאחר פתיחה הססנית וספיגת שער חובה כבר בדקה ה־6, חלה התאוששות הדרגתית בקרב הנבחרת הישראלית, עד אשר שחקנינו נטלו את היוזמה ובמחצית השניה צרו ללא הרף על השער הניו־זילנדי והחטיאו מעמדות קורצות.

כאמור, בדקה ה־6 הובילו המארחים 0:1. תרגיל עונשין על קו ה־16, בו התייצבו חלק מחלוצי ניו־זילנד בתוך החומה הישראלית והסתירו את קו הראיה של השוער קוניצקי, הסתיים בהסטת הכדור לקשר המצטיין, סטיב אורדנהו, ששיגר בעיטה עזה ומדוייקת לפינה השמאלית הגבוהה. אורדנהו משחק בליגה האוסטרלית.

גם השער המשווה הישראלי (דקה 42) היה פרי מבצע עונשין מוצלח. אליאור ברנס הגביה מ־25 מ' אלכסונית אל הפינה הקרובה. משה אייזנברג הגיח במרוצה ונגח היטב לרשת – 1:1.

במחצית השניה נרשמו שלוש החטאות ישראליות משוועות. דקה 70: איתי מרדכי בעט מקרוב לקורה ("בעטתי מהר מדי בלי לכוון ופגעתי בקורה"). דקה 76: דורון ביטון ניצב לבדו מול השוער, שהרף לקרן את הבעיטה ("בעטתי בסיבוב ברגל שמאל ולרוע המזל פגע הכדור בשוער"). דקה 86: אייזנברג פרץ היטב, אך מול השער החשוף בעט בחופזה לחוץ ("רציתי להכניס ברגש, אך לרוע מזלי הכדור ברח החוצה").

הבולטים בהרכב הישראלי היו המגן הנתנייתי אלעד קורן, שהיה בשיאו, וכן גיא שרעבי, אלון חזן, ברנס ואייזנברג. הבלם יצחק לוי נפגע בראשו במחצית השניה והוחלף על־ידי תמיד דניאל.

שפט ידיסיק הום מסאייוואן לעיני 500 צופים באוקלנד.

★ ישראל: קוניצקי; שרעבי, יצחק לוי (תמיד דניאל), קושווילי, קורן; לוזון, ביטון, ברנס, חזן; אייזנברג, סנדורי (איתי מרדכי).

★ ניו־זילנד: ויליאמס; זוריצ'יץ', אומיידה, איידונסייד, גרין (הודסלי): אורדנהו, קונרוי, גרגץ, רייס: אשטון (דדינגסון), כרשל.

שינויים בהרכב לקראת המשחק נגד אוסטרליה

המאמן הישראלי גיני כהן הצהיר אמש כי יערוך שינויים בהרכב נבחרת הנוער לקראת המשחק נגד אוסטרליה, שייערך מחר בשעה 06.15 בבוקר לפי שעון ישראל. משחק נוסף מחר יהיה בין אוסטרליה וטייפה.

כהן אמר כי צעד זה ייעשה כדי להטעות את המאמן האוסטרלי, לס שיינפלוק, שחזה במשחק בין ישראל לניו־זילנד. במחנה הישראלי מורגשת עתה תכונה רבה ומכתירים את המשחק מחר כ"קרב המכריע על הכרטיס לגמר".

כהן הוסיף: "אנו יכולים לנצח את אוסטרליה. תקפנו את ניו־זילנד ואילו הכנסתי חלוץ נוסף היינו מנצחים, אך פציעת הבלם לוי שיבשה את תכניתי".

יצחק לוי נפגע בראשו והרופא ד"ר רוסטובסקי אבחן זעזוע מוח קל. הד"ר ציין כי השחקן יטופל ויהיה כשיר למשחק מחר. היום יערוך גיני כהן לחניכיו אימון קל וטקסי לקראת המשחק.

דון ג'ונס, מצוות מאמני ניו־זילנד, אמר: "היה לנו מזל שלא הפסדנו לישראל". המאמן האוסטרלי ציין: "ישראל היתה צריכה לנצח. אלעד קורן היה מס. 1 בשדה. חזן ואייזנברג טובים. ברור לי שישראל ואוסטרליה יתמודדו על אליפות הטורניר".

אוסטרליה – פיג'י 0:7

במשחק השני אתמול הביסה אוסטרליה את פיג'י 0:7 (0:2). האוסטרלים שלטו במגרש ללא עוררין והנצחון הגבוה אינו מדד לכושרם האמיתי. פיג'י עוררה גיחוך בהופעתה העלובה.

מההרכב האוסטרלי נעדר הכוכב לו אריסטודולו, השריד היחיד מהטורניר לפני שנתיים בסידני. השחקן נשאר באוסטרליה עקב נישואי אחיו, אך יגיע הנה היום כדי להשתתף במשחק נגד ישראל מחר.

השערים לאוסטרליה: טרימבולי (11, 62 מ־11 מ'), ואנבלארק (14), אנסטסיוס (51), ריינדולף (52 מ־11 מ'), מופיס (73) ואדוארדס (78).

הטבלה:

1. אוסטרליה	1	0:7	2
2. ישראל	1	1:1	1
נירזילנד	1	1:1	1
4. טייפה	0	0:0	0
5. פיג'י	1	7:0	0

• שחקן הקישור דורון ביטון בולם את הניו־זילנדי סטיב אודונגו אתמול באוקלנד

• כמו בבית: דורון ג'מצ'י נישא על כפיים בסיום משחק הגומלין נגד הרוסים בבריסל

הפועל חיפה ומכבי שעריים בעמדת זינוק לשלב חצי־הגמר

מאת שמואל טל

למרות שאיבדו אתמול נקודות, מצויות קבוצות הפועל חיפה ומכבי שעריים בעמדת זינוק טובה לקראת העפלתן לחצי הגמר. במחזור אתמול איבדו שלוש קבוצות נקודות בבורה, אולם עבירה זו לא תפגום בבראה בבשייחק.

בבית א' ניצבה עכו בעמדת זינוק טובה, לאחר נצחון החוץ שלה על הפועל יהוד בשיעור 0:1. היחידה המסוגלת לסכן אותה היא הפועל ים, שהפתיעה בנצחון חוץ את הפועל חדרה.

בבית ב' איבדה אמנם הפועל חיפה נקודות בבורה, לאחר תיקו חוץ מול הפועל טבריה, אולם מצבה מצויין באחר שהיא מקדימה בהפרש נקודות את הדולקת אחריה. הפועל בית־שאן זכתה בנקודות בבורה על חשבון בית"ר רמלה אותה ניצחה בשיעור 1:2.

ההפסד הצורב, אותו ספגו כדורגלני מכבי שעריים ובית ג' ברמת עמידר (3:1), לא ימנע מהם להוראי את העליה לחצי הגמר. [illegible] הפועל דימונה בהפסד בבית [illegible] 1:3.

בבית ד' איבדו צפרירי חולון נקודות ארבע דקות מהסיום (1:1) מול הפועל מרמורק. גם המשחק בבית זה, בין בית"ר נהריה והכח ר"ג, הסתיים ללא הכרעה ללא שערים.

3200 צופים הגיעו עצמם למגרשים.

המחצית השניה ובעיקר סיומה עמדו בשליטה מוחלטת של המקומיים. בדקה ה־75 הבקיע אורנן גרין את השער השני והעלה את קבוצתו ליתרון 1:2. שתי דקות מהסיום הבקיע תג'ר את שערו האישי השני וחתם את תוצאת המשחק.

בשער עמידר ניצב הפעם רמי עיזואן, שוער הנוער של מכבי ת"א, שצורף רק השבוע לקבוצה. הוא הפגין יכולת מעולה והיה שותף מלא לנצחון.

שפט עמית קליין לעיני 200 צופים ברמת עמידר.

הפועל ר"ג 3
הפועל דימונה 1

בה שלא הצליחה הפועל ר"ג בליגה היא עשתה אתמול בגביע הטוטו. היא התארחה בדימונה וגברה על הפועל דימונה בצורה משכנעת 1:3.

יעקב גובדר היה גיבור הנצחון של קבוצתו, כשהבקיע שני שערים. לראשונה עשה זאת בדקה ה־22 ולאחר מכן, במצב של 0:2 ולאחר שער נוסף של חברו ירון זהבי בדקה ה־66, הוסיף שער שלישי בדקה ה־75 כדי לכבב את נצחון קבוצתו. גם שערי הכבוד של עובדיה צבי, 10 דקות מהסיום, לא היה כדי לנחם את המקומיים.

שפט יעקב כהן לעיני 700 בדימונה.

בית ד'

הפועל מרמורק 1
צפרירים חולון 1

צפרירים חולון איבדה את נקודות הבכורה הלה, כשספגה שער בשוה מהפועל מרמורק ארבע דקות מהסיום (1:1).

חולון היתה טובה יותר ברבית שלבי המשחק, אולם חלוציה כשלו בכל פעם שהתקרבו לרחבת המארחים. רק פעם אחת בדקה ה־50 הצליח ליאון פנסו לאסוף את רגלו ולהשחיל מקרוב לרשת.

בדקות הסיום ניסו המארחים להשיג שער בשווה, מול התגוננות נמרצת של החולונים. ואכנם בדקה ה־86 הצליח זרח סעובי, הטוב בשדה, להבקיע את השוער האורח ולקבוע חלוקת הנקודות.

שפט צבי אלנקוה לעיני 200 צופים ברחובות.

בית"ר נהריה 0
הכח ר"ג 0

במשחק הלש ודהוד ברבתו נפרדו קבוצות הכח ר"ג ובית"ר נהריה בתיקו הסר שערים.

גיבור המשחק היה שוערה הותיק של נהריה ברוק אברהמי, שהציל בזינוקים מרהיבים ובבייקוב בצויין את קבוצתו מהפסד בטוח.

שפט קלמן ציברבון לעיני 500 צופים בנהריה.

בית א'

הפועל ים 3
הפועל חדרה 0

לאחר שבועיים של אי הצלחות [illegible] הפועל ים [illegible] על הפועל חדרה בשיעור 0:3 ושיפרה סיכוייה להעפיל לחצי הגמר.

הירושלמים היו טובים יותר לאורך כל דקות המשחק, הם ניצלו עד תום את חולשתה של ההגנה המקומית בעיקר במחצית הראשונה כדי להדיר פעם אחר פעם לרחבה ולסכן את השער. [illegible] יתרון לקבוצתו. ארבע דקות בסיום המחצית העלה חברו [illegible] את הירושלמים ליתרון שני שערים.

תוצאת המשחק נקבעה כבר בדקה ה־50. [illegible] הטוב בשדה, [illegible] כדי לבעור מקרוב ברשת.

שפט יעקב אלימלך לעיני 300 צופים בחדרה.

הפועל עכו 1
הפועל יהוד 0

הפועל עכו עשתה ביום שישי צעד נוסף לקראת עלייתה לחצי הגמר, לאחר שגברה על הפועל יהוד בתוצאה 0:1.

לאחר מחצית ראשונה מאופסת, בה התנהל במגרש מאבק שקול ובינוני ברמתו, פתחו האורחים את המחצית השניה בתנופה ואכנם בדקה ה־69 הצליח דוד חלפון להבקיע שער נאה שהפך בהמשך לשער הנצחון.

עד לסיום ניסו המארחים להבקיע לפחות שער משווה, אך נתקלו ביכולתו המעולה של שוער עכו גיורא אנטמן, שמנע בזינוקים מרהיבים את הבקעת שערו.

שפט יצחק יחבס לעיני 500 צופים ביהוד.

בית ב'

הפועל טבריה 0
הפועל חיפה 0

נסיונה של הפועל טבריה ל"נקום" בהפועל חיפה על הפסדה בסבוב שעבר בליגה, הצליח רק חלקית. המפגש בין השתיים הסתיים אתמול בתיקו ללא שערים.

חיפה, בניצוחו של דוני רוקבן, היתה טובה יותר, אולם חלוציה היו רכים ולא הצליחו לתרגם את יתרונם לשפת השערים.

שפט שבתאי רווה לעיני 300 צופים בטבריה.

בית־שאן 2
בית"ר רמלה 1

מחצית ראשונה טובה הספיקה להפועל בית־שאן כדי לזכות בנקודות הבכורה שלה בגביע טוטו. היא גברה בביתה על בית"ר רמלה בשיעור 1:2.

הגנת רמלה לא הצליחה לעבור בלחץ התקפות האורחים שהחלו עם שריקת הפתיחה. הרמלאים נכנעו לראשונה בדקה ה־25 למאיר אלפקיס, שבעט מקרוב לרשת. דקה לפני סיום המחצית העלה חברו אלי כדיסקוביץ את בית־שאן ליתרון 0:2.

במחצית השניה נרגעו המארחים ואיפשרו לאורחים לצאת להתקפות מתפרצות, שבסיום אחת מהן, 10 דקות מהסיום, הצליח מאיר בלוסטיין להקטין ולקבוע את תוצאת המשחק.

שפט שלמה יוסף לעיני 500 צופים בבית־שאן.

בית ג'

רמת־עמידר 3
מכבי שעריים 1

מכבי שעריים ספגה את הפסד הבכורה בגביע הטוטו, כשנכנעה למכבי רמת עמידר בתוצאה 3:1.

המחצית הראשונה היתה שקולה ובמהלכה רכשו המקומיים יתרון ברגלי אלי תגר בדקה ה־40 ואיבדו אותו בהחלף שתי דקות בעקבות שער משווה של אורן קרן.

בית א'

מכבי נתניה – הפו' ת"א 0:0

מאת דוד בכר

התוצאה המרכזית של מכבי נתניה, רוני לוי, היה אתמול "בלוק המהמציבים" במגרש. שלוש פעמים ניצב לבדו מול שוער הפועל ת"א, אריה אלמר, אך החטיא ואיפשר לשתי הקבוצות להיפרד בתיקו ללא שערים – 0:0.

במחצית הראשונה היה להפועל ת"א יתרון קל במרכז השדה. משה סיני ואלי כהן נטלו את היוזמה לרגליהם וניסו לדחוף את החלוצים למתקפה, אך ללא הצלחה יתרה.

בדקה ה־28 בעט סיני כדור עונשין בסוכן מעל המשקוף. בדקה ה־44 נכנס רוני לוי לרשימת המוזמנים, כשמקרוב בעט סמוך לקורה.

במחצית השניה נשתנתה מעט התמונה. מכבי נתניה פתחה היטב. מהלוף בעט מ־16 מ' ואלמר הדף בקושי לקרן. הדקות 60 ו־61 היו יכולות להביא את התהלולה לרוני לוי, שביזבז שתי הזדמנויות פז והחטיא שוב.

ברבע השעה האחרונה חזרו התל־אביבים לעצמם ויזמו תקפות על שער נתניה. לכלל סיכון ממשי של השער לא הגיעו.

שפט היטב רחמים דינצ'י לעיני 1500 צופים במגרש מכבי נתניה.

★ מכבי נתניה: חביה; שמעון מנחם, בר, חסן (חיים לוי), מהלוף; גאטה, חלפון, גבאי, תקוה; יגאל מנחם, רוני לוי (עזריה).

★ הפועל ת"א: אלמר; עמר, אקהויז (קרביאן), זאנה, פינטו; הרשליקוביץ (מועלם), מוסה, אלי כהן, סיני; דאנו, שבתאי לוי.

הפועל פ"ת – בני־יהודה 1:1

מאת משה רוזנברג

במשחק ירוד והפר ענין נפרדו אתמול הפועל פ"ת ובני־יהודה בתיקו 1:1.

המחצית הראשונה התנהלה ביתרון ברור של שחקני בני־יהודה, שסימנו את יתרונם רק לאחר החטאה מרהימה של דהר מבצור בדקה ה־20.

השער הגיע בדקה ה־40 לאחר התקפה מתוכננת. צזר קוסטיקה הסיט בתוך הרחבה לחוץ כירוזי, שמקרוב הבקיע את רוני ג'רבי. 0:1.

במחצית השניה התהפכו היוצרות. צעירי הפועל פ"ת החלו ליזום התקפות רצופות. לאחר כדור משקוף של אבינועם קייסי, הושג שער המביגה.

בדקה ה־74 שלח רן קלכנוביץ כדור מדיד מהאגף השמאלי ועזר אליה, שגם הבקיע את שער המשווה נגד מכבי חיפה, הקדים את הגנת בני־יהודה ומקרוב קבע 1:1.

שתי הקבוצות חסרו שחקני מפתח, המצויים עם נבחרת הנוער בטורניר באוקלנד, אך אין בעובדה זו לתרץ את אזלת הרגל של השחקנים.

שפט צבי שריד לעיני 200 צופים בפ"ת.

★ הפועל פ"ת: רוני ג'רבי; קייסי, בדניוק, ניר אלוה, לסרי; רוני רחמים, ליאור אברהם (נהרי), מהסר וקלכנוביץ, אליהו מרכוס, לויך.

★ בני־יהודה: אסייאג; סלמן, בר־סובים, סגל, עלו; אליהו, אייל חיים, קוסטיקה (אריב), מנצור; גוזרנגה, שירזי.

בית ב'

שמשון – מכבי חיפה 0:1

מאת מ. רוזנברג

יובל קפיטולניק, ההרון של שמשון ת"א, שנכנס לשחק רק בדקה ה־70, הצליח בעליל ארבע דקות להכריע את גורל המשחק מול מכבי חיפה, 0:1.

החיפאים, ללא הקשר המכביני דניאל בריילובסקי, הבלם אלי כהן והחלוץ זאהי ארמלי, גילו תכלית בלתי מובנה. די אם נציין כי לאורך כל המשחק כמעט ולא סיכנו את שערו של אבי חדד השמשוני.

המחצית הראשונה היתה דלה והסרית אירועים. במחצית השניה התעוררו השמשונים מתרדמתם [illegible]. בדקה ה־68 נפסל שער של גדי דמתי בטענת נבדל.

בדקה ה־74 הגביה שלמה מזרחי את הכדור משמאל, אברהם אבוקרט הדף בידו מחוץ לרחבה והשופט עוזיהו צבי הורה להמשיך. הכדור הגיע לקפיטולניק, שמ־16 מ' ניצל יציאה חפוזה של השוער החיפאי, אבי רן, כדי להקפיץ את הכדור מעליו לרשת. 0:1.

100 צופים בלבד חזו במשחק שנערך באיצטדיון "וינטר".

★ שמשון ת"א: חדד; דהרי, [illegible], אורי כהן, הלוי; יוסי כהן וקפיטולניק, אבי בלכה, שבעוני, [illegible], מזרחי.

★ מכבי חיפה: אבי רן; אהרוני, קלינגר, אוסטו, [illegible], אבוקרט, [illegible], צדוק מלכה, עופר מזרחי, [illegible].

בית"ר נתניה – כפ"ס 0:0

מאת דוד בכר

קבוצות בית"ר נתניה והפועל כפר־סבא לא התחשבו בקומץ האוהדים, שהטריחו עצמם בבוקר יום שישי חשוך וגשום לאיצטדיון "סמבראקי", כשסיימו את משחקן בתיקו 0:0.

התוצאה אינה משקפת [illegible]. שיחקו ללא התלהבות וללא תכליתיות. בעיקר איכזבה הפועל כפר־סבא. אמנם, [illegible] אלי יאני, בר ברגה והפועל יפה המצויים, אולם אין בעובדה זאת להצדיק הצגה כה חלושה.

שני הארועים היחידים [illegible]. בדקה ה־44 [illegible] לוי הבית"רי, אך הכדור [illegible]. בדקה ה־56 נגח [illegible] מקרוב, [illegible] הרחיק מהקו בנגיחה.

בתחרות קבוצות לאומיות ניתן להתייחסות יותר רצינית למפעל [illegible] של ההתאחדות, בה עוד שמדובר במפעל נושא רווחים בכספים נאים. הקבוצה המנצחת זוכה ב־10.000 ש"ח. אך המשחק שעסם, לא רק את הצופים, אלא גם את המאמנים והשחקנים.

שפט [illegible] לעיני 200 צופים ב"סמבראקי", נתניה.

★ בית"ר נתניה: לביא; גולן (מחזן), סאסי, [illegible].

★ הפועל כפר־סבא: [illegible].

בית ג'

מכבי פ"ת – בית"ר ת"א 0:1

מאת יוסי משדה

במשחק חלש ומשעמם הצליחה קבוצת מכבי פ"ת לנצל מצב אחד מתוך בודדים כדי לנצח את בית"ר ת"א 0:1 ולצבור את מלוא 3 הנקודות [illegible].

בית"ר ת"א, למרות ששיחקה עם חלוץ וחד אחד בלבד במשך כל דקות המשחק, שלטה במחצית הראשונה בשדה, יזמה התקפות, אך לא הצליחה לתרגם עובדות אלה לשפת השערים. מהרכב בית"ר נעדר החלוץ הצעיר המצוין, רון פז, שהבקיע לפני שבוע שלושער לרשת מכבי יבנה.

לעומת זאת, מכבי פ"ת, הצליחה במחצית השניה הטובה יותר שלה, לנצל מצב כיבוש אחד. דקה 50: עופר אבישל בעט היטב מ־18 מ' והבקיע את השוער הבית"רי, נסים ג'רבי.

שפט יאיר סילינגר לעיני 400 צופים באיצטדיון "וינטר".

★ מכבי פ"ת: פביאן; אז'ובל, פרסלני, צופין, נוריאל; בגלייבטר, נאדל, אלישע לוי ואבישל, אלון ידוחם; רפי כהן (סנדרוב), אסי בר־שמעון.

★ בית"ר ת"א: אלי ג'רבי (נסים ג'רבי); סודס, יעקב כהן, מזרחי, עמרן; קצב (ידידי), נסים כהן, צמח, מאיר יחזקאל (אבן־צור), עמרי ידין כהן.

מכבי יבנה – מכבי ת"א 2:2

מאת יצחק פרי

87 דקות מתוק אתמול [illegible] מכבי יבנה את אוהדיהם. רק לאחר שמכבי ת"א הובילה ביתרון מבטיח 0:2, התעוררו המקומיים ותוך שתי דקות בסיום השוו השפר בחוז לשוויון 2:2.

למען הסדר הטוב נאמר כי הקבוצה הטובה יותר במגרש היתה המארחת מיבנה. שחקניה לקחו את נושא גביע הטוטו ברצינות. הם לחמו בשדה, נעו במהירות, אולי כדי לשכנע את מאמנם החדש אליהו עופר בקשר ליכולתם.

אבל למרות יתרונם בשדה הם לא הצליחו לתרגמו לשפת השערים. הקליסאה השחוקה אומרת כי מי שאינו כובש, סופו נכבש בסופו של דבר. בדקה ה־28 עשה בני טבק את מה שלא הצליחו מארחיו. בבעיטה מתוך הרחבה קבע 0:1. יבנה המשיכה לשלוט בשטח, אך השיגה כמה קורות הדיפות.

ואז, בדקה ה־87 פרץ אלון נתן לבדו במרכז השדה, חלף על פני ההגנה והשוער פרדי לסנר, שיצא לקראתו ומול שער חשוף הבקיע. 0:2.

סוף פסוק? האורחים חשבו כך. אך אז התעורר לפתע החלוץ המקומי, דוד ועקנין. הוא פרץ לצד חברו רפי אוסמו. קיבל מסירה ברחבה ומול גינצבורג צימק ל־2:1.

המתוג החל את סיבובו האחרון לעבר הדקה ה־90. בין יעקב פרץ משמאל ל"הדביק" עוד כדור לעמוד השער. חיים אזולאי הצעיר השתלט על הריבאונד מול הגנה קפואה ובעט לשער. אשר חלפון המאוסר "קרע" את הרשת בבעיטה מעבר לקו. 2:2.

שפט יעקב סיינר לעיני 500 צופים ביבנה.

★ מכבי יבנה: לסנר; אבי פרץ (אזולאי), אלקבץ, עלוואה, בואחן; בדשטאעו, אוסמו, צייון יעקב; חלפון, גוזרדה, ועקנין.

★ מכבי ת"א: גינצבורג; קריס, אבי כהן, סמקוטב, דהד אזולאי; גולדנברג, מיקי כהן, גראני (איתן לוי), אלון נתן; טבק, מבכס (גגולי).

בית ד'

בית"ר ים – מכבי יפו 3:3

מאת עמירם ירון

מי היה מאמין שמכבי יפו תוביל 0:3 מול בית"ר ירושלים, ומי היה מאמין שבמצב כזה תצליח בית"ר לסיים המשחק בשוויון 3:3.

בדקה ה־65 נראה המצב אבוד לבית"ר, שפיגרה כבר 3:0, אך בליץ בית"ר בסיום הביא לשוויון תוך ארבע דקות.

הפתיחה היתה מהממת. דקה 21: 0:1 מרגלי מנשה מזרחי שהמשיך לרשת כדור קרן. הלחץ היפואי הביא שער שני בדקה ה־39 מרגלי הקשר המצטיין, יוסי לוי, מתוך ערבוביה.

גם לאחר ההפסקה הלמו היפואים בהגנת בית"ר. דקה 61: 0:3 מרגלי אלקולומברה, שנראה במצב נבדל ברור למדי.

בדקה ה־68 צימק יעקב שוורץ מקרוב. אך הגאולה נראתה עדיין רחוקה. בדקות הסיום תקפו הבית"רים עם כל צבאם. דקה 83: שוורץ, שהתעורר במחצית השניה, הגביה ואלי אוחנה נגח פנימה.

שלוש דקות בהסיום [illegible] אבי כהן בבעיטת מספרת נהדרת מ־16 מ' [illegible]. 3:3.

שפט בני כהן לעיני 1000 צופים [illegible].

★ בית"ר ירושלים: [illegible]; אבי כהן, [illegible], שוורץ, [illegible], אוחנה, [illegible].

★ מכבי יפו: [illegible]; מאיר יונה, [illegible], סלימן, [illegible], דניאל (אלקולומברה), [illegible].

הפועל ב"ש – לוד 0:1

מאת רונן בילב

שער נצחון, שהבקיע מאיר עזרן כבר בדקה הראשונה, הכניס את הפועל באר־שבע למעגל הסיכויים לרשת את הכרטיס לחצי הגמר בבית ד', לאחר נצחון על מוליכת הבית, הפועל לוד 0:1.

לוד, בעלת שבעה [illegible] נצחונות ליגה ושניים בגביע הטוטו, נחכמה אתמול בבירת הנגב, בזכות משחק טוב של עזרן, מאיר צרפתי ואבי היזן המקומיים.

הפועל לוד חסרה את האחים יצחק ואורי בנודים, שמהווים את עמוד ההגנה וכן את החלוץ הותיק והמנוסה ויקי פרץ.

בבאר־שבע הסתבר כי ההרכב הצעיר שהציב כרנור היה יעיל יותר. צעירי ב"ש הפגינו רוח לחימה ורצון לנצח את לוד, מולה הפסידו פעמיים העונה, הן במשחק גביע הטוטו (3:2) והן בליגה בב"ש (1:0).

הנצחון אתמול היה הוגן. ב"ש היתה טובה בהרבה והיתה קרובה להבקעות נוספות, אך אזלת רגל של החלוצים [illegible], סוסני ואף דב רמלר וביטון, מנעה הגדלת התוצאה.

בלוד קשה לציין שחקן, מלבד בני סבדיגה, שניסה להנדיד את שער ב"ש בבעיטות עקנין.

שפט יצחק רוזנבוים לעיני 1000 צופים בב"ש.

★ הפועל באר־שבע: כהן; חיון, ידידי, אילת, גוגן; צרפתי, יזהאה, מולכו (אוחנה), סוקני (רבלר); עזרן (אלמליח), ביטון.

★ הפועל לוד: יעקב בנדיבה; [illegible], געבן, חביב; [illegible], יעקב הלל, [illegible], רובן הלל.

הנצחון בגומלין לא השכיח שמכונת המכבים עדיין חורקת

חסר לאלופה הישראלית מנהיג בדמותו של מיקי מהימים ההם • ג'מצ'י לא בא עדיין לידי ביטוי מלא בגביע אירופה אם כי נגד הרוסים צלף מכל מצב • אראוסטי לא חזר אל עצמו וליפין מהווה תקווה גדולה • ג'ונסון הצטיין בהגנה אך לא היה יעיל בהתקפה • הבעיה העיקרית נעוצה בשחקני החוץ

מאת משה בוקר
שליחנו המיוחד

המחצית השניה הטובה של מכבי היא נגד ז'לגיריס קובנה, עודדה שמחה אדירה במחנה הישראלי. לאחר ההפסד הראשון ניצחה מכבי במשחק הגומלין ושמרה על מסורת השוויון במפגשים עם הרוסים.

אולם השמחה נמוגה לאחר שעה קלה. למרות הנצחון ברור למכבים, כי משהו עדיין חורק במכונה. בשלושת משחקי החוץ, שקיימה מכבי בשמונה ימים, נתגלו כמה נקודות תורפה. אין ספק, שהאחראים המנוסים על הקבוצה יצטרכו לתת את הדעת.

שחקני החוץ לא באים לידי ביטוי מספיק. ההבדל הגדול ביותר בין ימי מכבי העליזים לתקופה הזו, נעוץ במיקי ברקוביץ'. האם הוא בסוף הקריירה שלו?

יכולתו מספיקה העונה להפועל ר"ג, אך כדאי שלא ל"אריות" הכדורסל האירופי. הוא עושה מאמצים כבירים לבצע את אותם תרגילים אופייניים, שבה אהבנו אצלו, אך עתה הוא מרבה להחטיא ואיבד מכושרו המפורסמת.

מיקי: כוכב דועך או שפל מקרי?

העיתונאים הצרפתים והבלגים הביעו תמיהה ושאלו אם יכולתו הנוכחית היא מקרית. מיקי אינו מסוג השחקנים המסוגלים לקום מהספסל. אחרי 15 שנות נגינת "הכינור הראשון", קשה לו להתמודד מבחינה פסיכולוגית עם בעיית הגיל.

במשחק השני נגד הליטאים הזכיר מיקי איזה כשרון. הוא קודם חומר של אלופים. 12 הנקודות שקלע באו בדיוק בזמן. כח הרצון שלו מרשים. הוא הקדיש שעות לריצה ואימונים אישיים, בעבר לאימון הקבוצתי. נראה שהגיל חוק גם ממנו.

ברקוביץ' עצמו סבור אחרת: "עברתי תקופת שפל, שיכולה לקרות לכל ספורטאי. אני בטוח שעוד אראה את יכולתי האמיתית".

ג'מצ'י: יד של צלף אמיתי

דורון ג'מצ'י לא בא לביטוי מלא במשחקי גביע אירופה הקודמים כי טרם עבר תקופת התאקלמותו במפעל. אבל, בשני המשחקים נגד הרוסים היתה ידו מאופסת וצלפה מכל מצב.

סידרת סלי ה־3 נקודות שקלע הדהימה את כולם. אין ספק, בשנים הבאות יתן ג'מצ'י את הטון בהתקפת מכבי.

אראוסטי: עצוב ליפין: תקווה

עצוב היה לראות את מוטי אראוסטי, שאף הוא לא בגני לקום מהספסל. הג'ינג'י ניסה, לחם, אך לא הצליח. כניסתו למשחק כמחליפו של חן ליפין, אינה מאפשרת לו להתבטא.

ליפין עצמו מהווה תקווה גדולה. בצרפת הוכתר כ"הפתעת המשחק". בהדרגה הוא תופס לעצמו מקום מרכזי בהרכב, כשהוא מנווט היטב וקולע בבהוק.

מגי: יציבות ג'ונסון: אכזבה

יש לזכור שקווין מגי אינו שחקן ציר טבעי ולכן הוא התקשה להתמודד מול שחקני הציר המצטיינים של היריבות. כך "נעלם" מול בוב מקאדו והתקשה מול סאבוניס, למרות שזה שיחק פצוע ברגלו.

לי ג'ונסון ניחן במשחק אלגנטי. מול הרוסים הצטיין בשחק ההגנה שלו, אך התגלה כלא יעיל בהתקפה. חסר לו האופי העיקש וחוסר הפשרות של מגי.

הבעיה: שמירה על שחקני החוץ

הבעיה העיקרית של מכבי ת"א בשלושת ההפסדים בבית הגמר נעוצה בשחקני החוץ. השמירה של המכבים על שחקני החוץ היריבים היתה לקויה ואיפשרה להם לקלוע סלים רבים ומכריעים.

מאידך, שחקני החוץ של מכבי לא היו יציבים ולא הצליחו לרשום אחוזי קליעה גבוהים. כך ניצחו שלושה צלפים את מכבי: פרמייר עבור מילאנו, הופגנל עבור אורטז ומוקיצ'וס עבור קובנה.

• קווין מגי בקליעת ניתור לסל הרוסי מתחת לחוטמו של ציביליס

• לי ג'ונסון מקדים את הכוכב הסובייטי סאבוניס בקליטת הכדור החוזר מהסל

לסיים העונה בכבוד ולהחליף את "הסוסים"

אצלנו תמיד רגילים לבכות על הלב שנשפך. אילו היתה מכבי ת"א משחקת במשחק הראשון כמו ששיחקה בשני, או אילו היו השופטים פוסקים אחרת נגד אורטז... הנסיון להציג את הקבוצה "שלנו" כאתת שרק המזל אינו מאיר לה פנים וכל השאר בסדר, מביא לא אחת את הספורט הייצוגי שלנו לשאננות ולחשיבה מעוותת כאילו שאנחנו בני תמותה רגילים והפיספוסים באים מידי שמיים ולא נעשים במו ידינו.

מה אם כן צריכים לחשוב בני ליטא על המשחק השני שלהם תוך 24 שעות נגד מכבי ת"א? באיזה קנה מידה עליהם לנתח את הנצחון (הראשון) וההפסד (השני)? הרי הם יותר מאשר אנחנו יכולים בהחלט להטיל את האשמה באי הצלחתם לנצח את מיפגש הגומלין בארבע העבירות שצבר הענק שלהם סאבוניס, עובדה שהכריחה את המאמן גראסטם להושיב אותו על הספסל ובלי סאבוניס ז'לגיריס קובנה אינה קטלנית כל כך.

כבאן המסקנה שגם בכדורסל "הכדור הוא עגול" הוא ספורט ככל הספורטים האחרים שהכל דרוכים לשריקת הפתיחה עם הרבה עצות טובות על מהלכים טאקטיים ואיסטראטגיים ואז באים הכוכבים הזהרים וטורפים את הקלפים. אבל מה שברור מעל לכל ספק הוא, שמכבי ת"א של העונה הזאת איננה אותה קבוצה אשר במשך השנים האחרונות ריתקה אותנו בהופעותיה בגביע אירופה וכל גאוותנו הלאומית בזירה הבין־לאומית היתה תלויה בשמות כמו מיקי, מוטי, פרי, בוטרייט, סילבר, ויליאמס ולאחרונה מאגי וג'ונסון.

פסק זמן

הסיכויים להגיע למשחק הגמר של גביע אירופה לאלופות נראים במבט קר על טבלת הבית כקלושים ביותר, נוכח שלוש היריבות המצפות למכבי במשחקי החוץ (ואראר היוגוסלאבית, טרסר מילאנו וריאל מאדריד) ושני משחקי הבית (מול ריאל מאדריד ואורטז הצרפתית). העבר הרחוק והקרוב מצביע על עובדות קשות: ריאל מאדריד כבר הוכיחה את נחת זרועה אצלנו ביד־אליהו וגם ואראר ואורטז ולבסוף טרסר מילאנו הפתיעו בנצחונות בית וחוץ מה שאין להגיד על מכבי ת"א אפילו בתקופות השיא שלה כאשר מדובר באיטליה ובספרד.

אולם כפי שאמרנו בספורט הכל אפשרי, כי הרי מכבי ת"א ביום טוב כמו נגד הרוסים בגומלין אינה קוטלת קנים. המכבים זקוקים בדחיפות לנצחון חוץ אחד. זאראר עשויה "לספק את הסחורה" לישראלים הידועים בלחימתם העיקשת כשגבם אל הקיר. באותה מידה אפשר בהחלט לנצח בבית עם מוטיבאציה גבוהה את הספרדים של ריאל ואת הצרפתים של אורטז, אם להסתכל על מה שהיה שם כעל "תאונה" שלא באשמת "הנהג שלנו". אם כל זה יתרחש וקבוצות אחרות בבית האירופי, המוליכות כרגע בביטחה, ייחלשו פה ושם ודימעדו במשחקים בטוחים שיניבו הפתעות עוד אפשר יהיה לזעוק בגרונות ניחרים "יש אלוהים".

אבל אם נסתכל על הדברים בעיניים פקוחות בלי אותו דוק של לאומנות המכסה אותן בכל פעם מחדש כשאנו "על הסוס" על מנהליה המקצועיים של האלופה להוציא מסקנות חד משמעיות בכל הקשור להרכב שחקניה לעונה הבאה או יותר נכון לעונות הבאות. מסתבר כי לנצח כיום קבוצות בליגה הישראלית – לא מספיק. היריבות הישראלית נחלשו ובכבר מזמן הרימו ידיים כאשר מדובר ביריב כמכבי. הצוות המכבי עוד יכול לכל קבוצה ישראלית תהיה מחוזקת עם כל השחומים שבנמצא, כי זאת קבוצה עם נשמה ואוהדים. אך כאשר מדובר במשחקי חוץ רוח הלחימה כלבד לא מספיקה. יש כמה כלים בקבוצה שאינם יכולים להיות בחמישיה הראשונה בכל משחק כל הזמן. מיקי ומוטי סחוטים. דמצ'י מפגין רק מעט ממה שניתן היה לצפות ממנו כאשר עבר ממכבי ר"ג והוא איננו תחליף למיקי. גם שני המחוזקים מאגי וג'ונסון הם לא מה שהיו לפני שתי עונות. רק חן ליפין יכול כיום להחשב כשחקן יציב, אך גם הוא לא מגיע לוירטואוזיות שהיה מפגין מוטי בהרבה רגעים גדולים שלו.

אם רוצה אגודת מכבי ת"א שלא לאבד את שמה הטוב באירופה ואת האהדה שיש לה בקרבנו כמיצגת נאמנה של הספורט הישראלי עליה לשדד מערכות כי' שבית הגמר של גביע אירופה לא יהיה יעד בלבד אלא משימה בדרך למשחק הגמר האירופי כמו בימים הטובים ההם כשהקפטן לשעבר טל ברודי קבע נחרצות "אנחנו על המפה גם בספורט".

אהרן להב

"גורל חורף" השבית האירועים באיים הבריטיים

"גורל חורף" היכה בשבת מכה קשה את החיים הספורטיביים באיים הבריטיים ובעיקר את הכדורגל ומרוצי הסוסים. בליגה האנגלית הראשונה נערכו רק שני משחקים ובהם ניצחו נציגות העיר ליברפול.

ארסנל השיגה נצחון בית על שפילד־וונסדי 0:2, כשגרי סטיבן כבש את הראשון מהנקודה הלבנה ושיגי חתם את התוצאה. נצחון זה היקנה לארסנל 50 נקודות והיא מפגרת רק בנקודה אחת מהמוליכה ארסנל אשר תארח היום האשון את קובנטרי. משחק זה יערך מכיוון של"תותחנים" יש מתקן חימום מתחת למשטח הדשא והוא אשר מאפשר לקיים את המשחק במועדו.

ליברפול נשארה אמנם במקום השלישי עם 45 נקודות לאחר נצחון חוץ על מנצ'סטר־סיטי 0:1. את שער הנצחון הבקיע הוולשי איאן ראש בעונה האחרונה שלו בליברפול בדקה ה־71.

בליגה השניה התקיימו גם כן שני משחקים. בלקבורן וגרימספי סיימו בתיקו 2:2 וברדפורד הביסה את מילוול 0:4.

בסקוטלנד התקיים משחק אחד בלבד בליגה הבכירה. ריינג'רס עלתה לראשונה לראש הטבלה מה יותר משנה כשניצחה את המילטון 0:2. דווקא בקור העז בא לאצטדיונה של ריינג'רס באיברוקס פארק קהל רב כן 44 אלף איש.

אנטוניו גאיידו, בן 25, מת בבית־החולים במלגה לאחר שנאבק על חייו מאז ה־21 בדצמבר.

השוער נפגע בראשו ולקה במוחו כתוצאה מהתנקשות עם החלוץ הברזילאי מלסאוד מקבוצת סלטה ויגו במסגרת משחקי הליגה השניה בספרד.

המדורגים הראשונים לרבע הגמר במלבורן

כל שלושת המדורגים הראשונים באליפות אוסטרליה הפתוחה בטניס במלבורן עלו לרבע הגמר. המדורג מספר 1 הצ'כי איוואן לנדל גבר על האמריקאי מאט האנגר 4:6, 2:6, 6:3, 2:6. האנגר ניצח קודם לכן את הישראלי עמוס מנסדורף.

בוריס בקר המדורג מס' 2 ניצח את חברו למשחק הזוגות סלובודן ז'יבוינוביץ' מיוגוסלאוויה 3:6, 3:6, 6:3, 3:6. השוודי סטפן אדברג המחזיק בתואר מאשתקד גבר אף הוא ב־4 מערכות על האוסטרלי פורלי.

את ההפתעה חולל האמריקאי דן גולדי שגבר על המדורג מספר 16 – ההודי ראמש קריסנאן ב־4 מערכות.

בין הנשים ההפתעה היחידה בינתיים היא שהאוסטרלית סמיילי ניצחה את האמריקאית רובין ווייט, המדורגת מספר 1. בעלת שלושה תוארים באליפות זו, מרטינה נאברטילובה, הכניעה תוך פחות משעה את האמריקאית בג'מין 2:6, 1:6 ותשחק בשלב הבא עם הבריטית דיורי.

גבור הזכיה בגביע דייויס האוסטרלי פאט קאש נקנס ב־500 דולר לאחר שהתווכח והעליב את השופטים והקוונים במשחקו נגד האיטלקי פיסטולזי אותו ניצח.

ארגנטינה – ברזיל בגמר הוותיקים

נבחרות הכדורגל של ארגנטינה וברזיל מעל גיל 35 ישחקו היום בערב (10 לפי שעון ישראל) בגמר טורניר הוותיקים הנושא גביע על שמו של פלה. המשחק יהיה בעיר סאן־פאולו.

ארגנטינה הביסה את אורוגוואי 0:4 בעוד שברזיל הצליחה להפוך פיגור במשחקה מול מערב־גרמניה בשניצחה אותה 1:2 בשני שערים שהובקעו תוך דקה בסיום. גיל כבש בדקה ה־98 ודבוליניו היקנה את הנצחון ממש בדקה ה־90. גרמניה הוליכה בדקה ה־84 ע"י הולצנביין.

מת שוער לאחר שנאבק יותר מ־3 שבועות

שוערה של קבוצת מלגה, חוזה

הולנד – ספרד בגמר ההוקי

נבחרות ההוקי של ספרד והולנד ישחקו בגמר טורניר על גביע גאנדי בנירודלהי לאחר שספרד הכניעה את דרום־קוריאה 0:3 והולנד גברה על קניה 0:3. בוה"מ סיימה בתיקו 1:1 עם הודו לאחר שההודים הצליחו ממש בדקת הסיום להשוות ממכת עונשין.

ברה"מ סיימה בתיקו אפס עם פולין בעוד שספרד גברה על פולין 1:4 וגם הולנד ניצחה את פולין 0:3.

• אוהדי מכבי ת"א מרעישים עולמות באולם אנדרלכט בבריסל

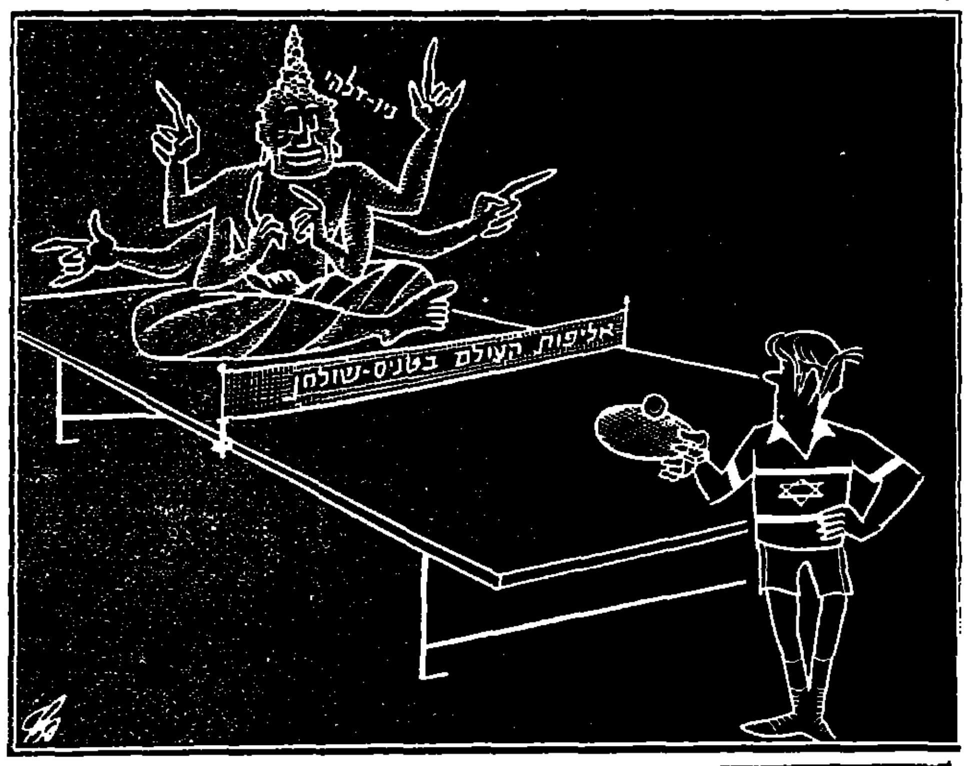

עופר יאמן את יבנה רק אם יתפטר המאירי ללא פיצוי

24 אחרי שבת

●●● מאמן על תנאי ביבנה. המאמן אליהו עופר, שהתפטר לא מכבר מאימון קבוצת מכבי שעריים מהליגה הארצית, "עלה כיתה" לליגה הלאומית והחל לאמן את מכבי יבנה. אך עופר וההנהלה היתנו את תחילת העבודה בכך שהמאמן משה מאירי יתפטר מתפקידו ביבנה בלי לדרוש המשך תשלום משכורתו עד סוף העונה. עופר הדריך אתמול את יבנה לראשונה. עתה, מחכים לשובו של מאירי ממסע בחו"ל כדי לסכם את הנושא. במקרה שמאירי ידרוש את שכרו, לא יהיה לאגודה כסף למאמן חדש ואז ידריך את הקבוצה ה"קפטן" ציון יעקב עד למציאת פתרון אחר. יעקב כבר אימן את קבוצתו בתקופת שביתתו ומחלתו של מאירי ●●●

התוצאה הפעם: אתמול בדקה ה־88 הצליח סוף־סוף תכבס לרשימת המבקיעים של יבנה העונה ●●●

●●● הזהיר ונענשו. לילדים בראשון־לציון יש ממי ללמוד ואולי זו הסיבה שהם מתפרעים. כך מתברר לפחות מזימונו של יו"ר מחלקת הכדורגל וסגן ראש העיר, זרח יעקובי, לועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל. כזכור, לזה משחק הנוער בין ראשל"צ לשמשון באלימות, שבעקבותיה נענשו 4 שחקני ראשל"צ על־ידי ההתאחדות בהשעייה. הנהלת הקבוצה קבעה כי הנערים יעמדו בפני ועדת משמעת פנימית שתחמיר בעונשם. היו"ר יעקובי ביקש לדחות את הדיון בעניינו בגלל שירות מילואים. הוא הוזמן בעקבות העלבת שופט במשחק חוץ של קבוצתו נגד לזרוס חולון. עתה מעניין, איך תגיב ועדת המשמעת הפנימית עם היו"ר ●●●

●●● אמונות טפלות. במשך חודשים רבים לא מצא דוד ועקנין, חלוץ מכבי יבנה, את הדרך להבקעת שערים. מה לא עשה ומה לא עשו איתו? שום בנעליים, דולרים בכיסים. והתוצאה: החטאות והחטאות. בצר להם החזירו אותו היבנאים למקורות. הלבישו עליו תפילין ולקחו אותו עם ה"קפטן" ציון יעקב לכותל. אחרי התפילה שמרו עליו מכל משמר.

●●● אהבה ישנה. דרורה ולצר, רעיתו של מאמן מכבי נתניה, זאב זלצר, ממשיכה לשמור אמונים לקבוצת העבר של בעלה, מכבי יבנה. אתמול ביקרה במגרש ביבנה מלווה בבנה ובתה כדי לחזות במשחק נגד מכבי ת"א ●●●

●●● הגב אתה, שסיגלו לראשונה בקריירה שלו כמנהל מקצועי, הורחק אתמול גיורא שפיגל משרה המשחק, לאחר שקבוצתו ספגה את השער מרגלי בני־יהודה. השופט צבי שריר הרחיק בגוון העלבת קוונו, הזימון, שטען כי שפיגל גידפו במלים שהנייר אינו סובלן. תגובת שפיגל: "בסך הכל אמרתי לו מטומטם" ●●●

●●● מה שטוב לטוטו. מפעל גביע הטוטו אינו נחשב למושך קהל. ברוב המגרשים אין מכירת הכרטיסים מכסה אפילו חלק מעלות האחזקה. הנחמה היחידה של הקבוצות היא הרווח הכספי בעקבות נצחון. בפ"ת נרכשו אתמול 113 כרטיסים ובגביע הטוטו זה נחשב לעסק לא רע ●●●

השתתפו במדור: משה רוזנברג, יצחק פרי ויגאל פרידמן

האוסטרי ספרל ראשון בגלשני המפרש הבינ"ל של אס"א באילת

אמיר ארד ניצב במקום ה־7 ואילו האלוף הישראלי גד אברהם נמצא במקום ה־11 אחרי 4 שיוטים • עלי חמאדי מעכו צועד ראשון בין הסטודנטים

מאת ברוך דגן

רודולף ספרל, סטודנט לכלכלה בן 23 מהעיר לינץ באוסטריה, מוביל את תחרות גלשני המפרש הבין־לאומית של אס"א, הנערכת בחוף אילת.

ספרל, חבר הסגל האולימפי של ארצו ובעל מדלית ארד באליפות אירופה 1982, ניצח ביום ו' בשיוט הרביעי וצבר עד כה 8 נקודות חובה בלבד.

למעשה, יכול היה האוסטרי לשפר עוד יותר את יתרונו, אולם הוא נכשל בשיוט השלישי בגלל זינוק מוקדם ואיבד את המקום השני בו זכה בסיום אותו שיוט.

התקוה האולימפית של נורווגיה, תומאס פריין, חייל בן 19, מחזיק במקום השני בפיגור של 3.4 נקודות מהאוסטרי. למקום השלישי העפיל במפתיע הדני ג'ון גוסלין עם 16 נקודות חובה.

החבורה האירופית בקדימה בהפרש ניכר את גולשי הנבחרת הישראלית. רק במקום השביעי מדורג ישראלי ראשון, אמיר ארד.

אלוף ישראל גד אברהם מדורג בתום ארבעת השיוטים במקום ה־11 לפני עמית עבער המפתיע בן ה־14. הנורווגית יורון הורגן, אלופת העולם ומהווה כאן אטרקציה בעצם השתתפותה בין הגברים, סיימה את השיוט השלישי במקום השלישי, אולם בסיכום הכללי היא מדורגת עתה עשירית.

רוח עזה במהירות 18 קשר, שנשבה בשיוט הראשון שלשום פגעה קשות בתחרויות הנשים ורק שתיים מהן הגיעו לקו המטרה. תמי ישראלי, אלופת המדינה, ממשיכה להוביל לאחר שניצחה בכל ארבעת השיוטים, לפני דיאנה טה.

בין הסטודנטים צועד ראשון עלי חמאדי, מוסלמי בן 24 מעכו, מורה לחינוך גופני. אתמול נערכה תחרות שלא מן המניין בדגם "פאן", בה ניצח גורי שטיינברג מהפועל ת"א. בין הנשים זכתה בבכורה הנורווגית הורגן, שדורגה גם חמישית בסיכום הכללי.

הבוקר יזנקו הגולשים במסלול האולימפי פעמיים. בערב צפויה תחרות מיוחדת בלאגונה שברחבת בתי המלון בעיר.

• חני קשנסקי (הפועל חיפה) זכתה בשבת באליפות הפועל בירי ברובה אוויר 20 כדור ב־3 מצבים, לאחר שצברה 561 נק' לפני גילה זאדא מהפועל פ"ת (547) ואורלי אלון מחדרה (456).

• באליפות הפועל לנוער זכה אילן סוורץ מהפועל חולון (552) לפני רן בן ארי – רחובות (542) ויואב ספיר – רחובות (541).

• קלעי הפועל פרדס חנה ניצחו בתחרות הליגה באקדח, לאחר שצברו 1097 נק' והקדימו את איילת השחר (1039). בדירוג האישי ניצח יהושע לוזנברג עם 370 נק' לפני ענה הופטר (368).

• קלעי הפועל חולון ניצחו אתמול בתחרות הליגה ברובה אוויר, לאחר שצברו 1058 נק', אולם בסיכום הכללי של הליגה במחוז הדרום זכתה הפועל ת"א (6276) לפני הפועל רמת אביב (6252), הפועל חולון (6057). באליפות הליגה הארצית במחוז צפון זכתה מכבי רעננה (6290) לפני בית הלוחם (6253).

• בנסיאי סוהו השתתפו באליפות מחוז הצפון – בגיל 18 גבר אורי בר מהגליל התחתון על זאב ביגדר 0:2; בגיל 16 זכה אמיר בר־שלום מקרית־גת ובגיל 14 ניצח אחוד בנדר – מדליה.

שיאי עולם באתלטיקה

שני שיאי עולם באולמות נקבעו בליל־שבת בלוס־אנג'לס ובמערב־גרמניה. הגרמני קרלו טריינהארט שיפר את השיא בקפיצה לגובה כשניתר 2.40 מטר והאמריקאי גרג פוסטר רץ 60 מטר משוכות ב־7.36 שניות.

ממשלת בלגיה תאפשר לסקוטים לשחק בבריסל

ממשלת בלגיה הסכימה לאפשר לנבחרת סקוטלנד בכדורגל לקיים את משחקה נגד בלגיה בחודש אפריל באיצטדיון הייסאל בבריסל, אל לא תרשה ליתר קבוצות מן האי הבריטי להופיע בבלגיה.

כידוע בסוף מאי 1985 אירע אסון ביצטדיון זה כאשר 39 איש מצאו את מותם באלימות שהיתה בין אוהדי הכדורגל של ליברפול ויובנטוס ומאז לא מאשרת הממשלה לקיים משחקים באיצטדיון זה, בעיקר מן האיים הבריטיים ורק לעתים רחוקות היא מאשרת זאת.

הפסדים מפתיעים לבת־ים ולחיפה

מאת שמואל טל

שתי הפתעות נרשמו אתמול במחזור ה־16, אחת בכל מחוז. בדרום ספגה הפועל בת־ים את ההפסד הבכורה שלה מול הפועל רמת־השרון מהתחתית (1:0). בצפון נוצחה בית"ר חיפה בתוצאה זהה ע"י מזנבת הטבלה הפועל טירת הכרמל.

שני ההפסדים איפשרו למוליכות, הפועל קרית־אונו בדרום ומכבי חדרה בצפון לפתוח פער של שתי נקודות על פני הדולקות אחריהן.

קהל שיא נרשם במפגש בין שתי נציגות המשולש הפועל טירה והפועל טייבה. למגרש בטירה הגיעו לא פחות מ־4000 צופים מספר שהרבה קבוצות לאומית היו שמחות להתברך בו. המשחק, אגב, הסתיים בתיקו חסר שערים.

• בחיפה: הפועל טירת־הכרמל – בית"ר חיפה 1:0. למרות ששיחק החל מהדקה ה־20 עם 10 שחקנים לאחר הרחקתו של בני יצחק ניצחו האורחים במפתיע משער של אבי ליברטי בדקה ה־68. שפט דני קרוצ'י, 50 צופים.

• בטירה: הפועל טירה – הפועל טייבה 0:0. 4000 צופים גדשו את המגרש וחזו בתצוגה דלה ומאכזבת. שפט שלמה שחר.

מחוז הדרום

• בלוד: מכבי קרית־גת – הפועל בית־שמש 0:1. עופר אלקבץ חרץ גורל המשחק בדקה ה־63 והותיר את קבוצתו בצמרת. שפט מאיר בנישתי, 200 צופים.

• בחולון: הפועל קרית־אונו – לזרוס חולון 0:2. שתי בעיטות עונשין מהנקודה הלבנה (37, 72) שבוצעו בהצלחה ע"י אבי ממן הותירו האורחים בפיסגה. חג'ג' המקומי הורחק חמש דקות מהסיום. שפט ארז זטלמן, 500 צופים.

• בירוחם: הפועל קרית־מלאכי – הפועל ירוחם 0:1. אטון האורח העניק נצחון לקבוצתו בהבקיעו את השער היחידי במשחק בדקה ה־50. שפט זינו, 500 צופים.

• באור יהודה: הפועל אור־יהודה – הפועל רמלה 2:2. המקומיים הוליכו כבר 0:2 משעריהם של דהוקי (4) והשוער ואזה (27 – 11 מ') אך במחצית השניה ספגו צמד מרגלי כדורה (58) ומרדכי בוהדנה (85). שפט אגקנינה, 700 צופים.

• באשקלון: הפועל אזור – הפועל אשקלון 0:1. האורחים הפתיעו במשחק נמרץ שהניב פרי בדקה ה־16 מרגלי שלום אחיאל. שפט בדבורך, 300 צופים.

• בחולון: הפועל רמת־השרון – הפועל בת־ים 0:1. בת־ים ספגה את הפסד הבכורה שלה העונה דווקא מול קבוצת התחתית מרמת השרון. את שער הנצחון הבקיע ג'קי דהאן בדקה ה־38. שפט יעקב לוי, 400 צופים.

• בבאר־שבע: בית"ר באר־שבע – הפועל ראשון־לציון 1:1.

מחוז הצפון

• בעפולה: מכבי עפולה – הפועל עליה כפ"ס 0:0. משחק חלש וירוד ברמתו בו רבו ההחמצות מצד שתי הקבוצות. שפט דוד יוסף, 100 צופים.

• ברעננה: הפועל רעננה – הפועל קרית־שמונה 0:0. המקומיים לא ניצלו את ביתיותם ואיבדו נקודה נוספת מול האורחת הצפונית. יצחק מנחם הורחק בדקה ה־40. שפט דאוד סוהיל, 500 צופים. • במגדל העמק: מכבי אחי נצרת – מכבי טמרה 0:0. הגנות שתי הקבוצות היו החלק החזק ולא איפשרו להתקפות לבוא לידי ביטוי. שפט יצחק בן־יצחק, 1000 צופים.

• בחדרה: מכבי חדרה – מכבי אור־עקיבא 0:3. חדרה ביססה עצמה בפיסגה לאחר תצוגה נאה שהניבה שלושה שערים מרגלי אלחדד (32, 69) ווייצמן (64). חכרם סווייסה החמיץ מהנקודה הלבנה שתי דקות מהסיום. שפט דיאמנט, 50 צופים.

• בטמרה: הפועל טמרה – הפועל קרית־אתא 1:4. מחצית שניה מעולה של המקומיים שהבקיעו מרגלי עייש (51 – 11 מ') שעבן (55) הייטם (64) ואדרי משה (82) מול שער בודד של ג'ינה האורח בדקה ה־80 מהנקודה הלבנה. שפט לייבוביץ', 500 צופים.

טבלאות ליגות א'

צפון

1.	מכבי חדרה	16	7–20	22
2.	הפועל רעננה	16	9–13	20
3.	בית"ר חיפה	16	11–18	19
4.	מכבי טמרה	16	8–15	19
5.	קרית־שמונה	15	11–13	17
6.	הפועל טירה	16	17–17	16
7.	מכבי עפולה	16	11–10	16
8.	הפועל טייבה	16	21–14	15
9.	בני־טמרה	16	17–17	14
10.	אחי נצרת	15	11–11	13
11.	קרית־אתא	16	20–15	13
12.	עליה כפ"ס	16	21–14	12
13.	אור־עקיבא	16	17–9	12
14.	טירת־הכרמל	16	21–16	11

דרום

1.	קרית־אונו	16	5–20	24
2.	הפועל בת־ים	16	11–21	22
3.	קרית־גת	16	10–13	19
4.	הפועל אשקלון	16	11–14	18
5.	קרית־מלאכי	15	10–8	17
6.	הפועל אזור	16	16–18	16
7.	בית־שמש	16	16–16	16
8.	ראשון־לציון	16	18–23	15
9.	הפועל רמלה	16	17–17	15
10.	לזרוס חולון	16	21–14	13
11.	הפועל ירוחם	16	21–17	12
12.	רמת־השרון	15	18–11	11
13.	בית"ר ב"ש	15	25–14	11
14.	אור־יהודה	15	14–8	9

ליגות ב'

• דרום ב': הפועל אילת – בית"ר קרית־מלאכי 0:2; בית"ר יבנה – מכבי קרית־עקרון 0:1; הפועל שדרות – מכבי בני־ברק 0:0; הפועל מרחבים – עירוני אשדוד 0:0; הפועל אשדוד – מכבי רמלה 2:2; ס.ב. נס־ציונה – הפועל באר־יעקב 0:1; מכבי רחובות – הפועל מבשרת־ציון 1:2.

• בין התוצאות הבולטות בסיבוב השני בגביע ירושלים לנוער: מכבי חיפה – הפועל ביר־מכסור 0:15; הפועל חיפה – הפועל מג'דל־כרום 0:2; הפועל חדרה – הפועל בית־אליעזר 0:4; מועדון הכדורגל נווה־יוסף חיפה – הפועל ג'יסר אל־זרקא 0:20; מכבי נתניה – הפועל טייבה 1:5; בנ"ע יהודה – הפועל בית־שמש 0:6; מכבי פ"ת – הכח ר"ג 2:5; הפועל קרית־אונו – הפועל ר"ג 3:3 (2:4 לקרית־אונו בבעיטות 11 מ'); הפועל פ"ת – הפועל שכון־המזרח 2:4; בני־יהודה – מכבי הרצליה 1:3; הפועל ת"א – הפועל צפרירים חולון 0:4; הפועל באר־שבע – מכבי רחובות 0:4; הפועל ירושלים – הפועל קרית־מלאכי 0:8; הפועל מרמורק – בית"ר ירושלים 2:2 (2:4 למרמורק בבעיטות 11 מ').

• צפון א': הפועל מג'דל־כרום – הפועל צפת 0:2; הפועל סחנין – מכבי קרית־ביאליק 1:1; בית"ר קרית־שמונה – הפועל אפיקים 1:1; מכבי עכו – הפועל בני־נצרת 0:0; הפועל נצרת־עילית – הפועל בני־עכו 0:0; מכבי גבעת־הקפות – בני־חצור 0:1; מכבי שפרעם – סקציה מעלות 0:4.

• צפון ב': הפועל איכסל – הפועל נחליאל 1:3; הפועל יוקנעם – מכבי עוספיה 0:0; הפועל כפר־סולם – הפועל גבעת־אולגה 2:3; הפועל אום־אל־פאחם – הפועל בית־אליעזר 0:1; מכבי צור־שלום – הפועל מגדל־העמק 0:0; מכבי צופי חיפה – בית"ר פרדס־חנה 0:2; הפועל דלית־אל־כרמל – הפועל תל־חנן 0:2.

• דרום א': מועדון מקומי גבעת־שמואל – בית"ר כפ"ס 2:5; מכבי שכון־המזרח – בית"ר פרדס־כץ 0:2; בית"ר כפר־יונה – מכבי בת־ים 0:2; מכבי הרצליה – מכבי השקמה ר"ג 1:2 (הופסק בדקה 81); הפועל הרצליה – הפועל ג'לג'וליה 0:1; בית"ר ראש־העין – הפועל כפר־קאסם 1:1; איחוד צעירי יפו – הפועל כפר־שלם 1:1.

בקרוב תוקם ועדת הצמצומים

מאת אשר גולדשלגר

בקרוב תוקם בהתאחדות לכדורגל הועדה המטפלת בשיטת המשחקים ובנושא הצמצום בליגות הלאומית והארצית, במטרה להסיק מסקנות ביניים ולהיערך לקראת עונת המשחקים 1987/88.

הועדה תורכב משישה או שבעה נציגי מרכזי הספורט המאיישים את הנהלת ההתאחדות לכדורגל והיא תצטרך לשבת על המדוכה, על מנת לגבש את התכנית לעונת המשחקים הבאה.

בין היתר תתייחס הועדה להצעת יו"ר ההנהלה, שאול סוררי, לקיים משחקי "פליי־אוף" בעונה הבאה. הועדה תצטרך להגיש סיכומים להנהלה על היערכות הקבוצות בעקבות ההחלטה על הצמצום. כל זאת כדי להתעדכן על המצב הכספי בקבוצות מבחינה מקצועית וכלכלית.

סוררי הבהיר כי כל ההחלטות המוסכמות של הועדה יובאו לאישור המוסדות בהתאחדות לכדורגל. לשאלה, האם נושא הצמצום סופי, השיב סוררי: "לא נראית לי אפשרות אחרת. יש לנו החלטות שמחייבות את כולם".

עם זאת נודע, כי קיים רצון להערכה מחדש במרכז הספורט של מכבי ובית"ר, אם יש צורך בצמצום נוסף בעונה הבאה.

אתלטיקה קלה

הישגים בינוניים נקבעו אתמול בתחרות פתיחת העונה באתלטיקה מטעם מכבי.

תוצאות בולטות: דן תרמון – 60 מ' ב־7.24 ש'; אבי ניסן קורן – 300 מ' ב־35.84 ש'; נחום רוגל – קפיצה למרחק 6.76 מ'; בין הנשים רצה סיגל גונן (אלופת ישראל בקפיצה למרחק) 60 מ' ב־7.90 ש'.

• יותר מ־250 רוכבי אופניים השתתפו אתמול במרוץ הגליל המערבי לזכרו של משה כהן שאורגן ע"י קיבוץ מצובה וגלגלי העמק. הרוכבים עברו 52 ק"מ במסלול מצובה, עכו, נהריה, ראש הנקרה ושלומי. בסיכום הקבוצתי זכתה דגניה א' לפני אשדות יעקב איחוד ובית זרע.

בתחרות האישית ניצח יאיר גרנות מהפועל חיפה, שעבר את המסלול בזמן של 1.15 שעה לפני דני ישראלי מהפועל באר־שבע באותו זמן.

שיטה לאבחון סרטן בשלב ראשוני

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

אחד האתגרים החשובים ברפואה הוא למצוא שיטה פשוטה לגילוי סרטן בשלב מוקדם ככל האפשר, כאשר סיכויי ההחלמה גדולים יחסית. היא צריכה להיות לא־פולשנית, נוחה לביצוע בקנה־מידה גדול וגם זולה, כדי שאפשר יהיה לסרוק בעזרתה אוכלוסיה רחבה. הצורך במציאת סמן מהימן לגידול ממאיר דוחק ביותר, מאחר שכיום חולף פרק־זמן ניכר בין רגע ההיהפכותו של תא בריא לממאיר ובין הופעת הסימנים הקליניים המקומיים הראשונים, בצורת כאב או גוש. בצילומי הרנטגן השגרתיים, ואפילו בסריקות הממוחשבות בטומוגראפים או במכשירי התהודה המגנטית הגרעינית (נמ"ר), קשה מאוד לאבחן גושים הקטנים מסמ"ק אחד – וגוש בנפח כזה כבר מכיל כמיליארד תאים ממאירים.

פרופ' א. פוסל מבית־הספר לרפואה של הרווארד ובית־החולים „בית ישראל" בבוסטון טוען עתה, כי מצא את השיטה הגואלת, בעזרת מכשיר נמ"ר שהותאם במיוחד לצורך זה.

כאשר נוצר גוש סרטני במקום כלשהו בגוף, הוא משפיע בדרכים שונות, שטרם הובררו דיין, על המבנה העל־מולקולרי של השומנים בנסיוב הדם. בעוד באנשים בריאים שומרות המולקולות של הנסיוב – ליפופרוטאינים, כולסטרול וטריגליצרינים – על סדר ומערך מוגדר ביניהם, משל היו חיילים במיסדר, הרי בחולי סרטן מתערער סדר זה והמולקולות דומות יותר לקהל היוצא באי־סדר גמור ממופע או לקהל המשתתפים במהומות רחוב. שומנים לא־מסודרים אלה קרויים אונקוליפידים (מלשון אונקו – גידול; ליפיד – שומן).

הבעיה היא, שעד כה לא נמצאה הדרך להבחין בין האונקוליפידים ובין השומנים הרגילים הערוכים כהלכה, מאחר שהם זהים מבחינת הרכבם הכימי וההבדל היחיד ביניהם הוא בסדר הבין־מולקולרי.

כאן נכנס לתמונה הנמ"ר. מכשיר התהודה המגנטית הגרעינית מסיט את ציר הפרוטונים באמצעות שדות מגנטיים אדירים ומודד את הזמן ואת הדרך של חזרת כיוון הציר לקדמותו, לאחר שהופסק השדה המגנטי. ברור שכאשר המולקולות אינן ערוכות בסדר גיאומטרי, חולף זמן רב יותר עד שהן חוזרות לציר אחיד. על כך אמנם מבוסס האבחון של גידולים ממאירים, בעיקר במוח, בעזרת מכשיר זה, אלא שאבחנה זו אפשרית רק בשלב מאוחר יחסית. אין היא מסוגלת להתחקות אחר המערך של חלבוני נסיוב הדם, מאחר שהללו מפוזרים גם אצל אדם בריא.

פרופ' פוסל ועמיתיו התגברו על בעיה זו, בהפעילם את הנמ"ר בשיטה חדשנית, המסננת ומעקרת את הסימנים הנקלטים מן המים ומחלבוני הנסיוב המסיסים שבהם. באופן זה הם קלטו במכשיר רק את רשט הפרוטונים של קבוצות המתיל והמתילן, האופייניות לשומני הדם, והתקבל ייצוג נקי מ„רעש" של ערעור סדר שומני הנסיוב. אגב, הבדיקות לא נעשו בחולים עצמם, אלא בדגימות הדם שנלקחו מהם, וגם זהו יתרון עצום.

הבדיקות הראו – וכאן אולי טמונה פריצת הדרך – שהסרטן לכל סוגיו, גם בהיותו נתון בשלביו הראשונים, מעורר אונקוליפידים הניתנים לאבחון בנמ"ר. כן אפשר להבחין בנקל בין גידול ממאיר ובין גידול שפיר במספר ניכר של אברים, בהם שכיחים הגידולים משני הסוגים האלה, כגון השחלה, השד, הרחם והמעי הגס.

בתרשים המתקבל בנמ"ר מוצג אי־הסדר המולקולרי בצורת רצועה. ככל שאי־הסדר בין מולקולות השומן גדול יותר, כן הרצועה צרה יותר. החוקרים קבעו, שרצועה הצרה מ־33 הרץ מצביעה על קיום סרטן בגוף, ושערכים גבוליים, הווה אומר הגדולים קצת מ־33 הרץ, מראים על אפשרות של קיום סרטן. דא עקא, שהתוצאה אינה מובהקת תמיד. למשל, מימצאים חיוביים־כוזבים (ז.א., הבדיקה מראה שיש סרטן, בשעה שהנבדק בריא לחלוטין) מופיעים במקרה של הגדלה שפירה של הערמונית וכן בהריון; לכן אין טעם לערוך את הבדיקה החדשנית באנשים מסוגים אלה. נוסיף, שהבדיקה נמצאת רק בשלבי ניסוי והיא אינה בשלה עדיין ליישום יום־יומי, אבל החוקרים מקווים שיצליחו לשכלל אותה ואז היא תוכל לשמש כלי־עזר חשוב ופשוט לאבחון מוקדם ביותר של סרטן.

מנסים להציל את פנדת הענק

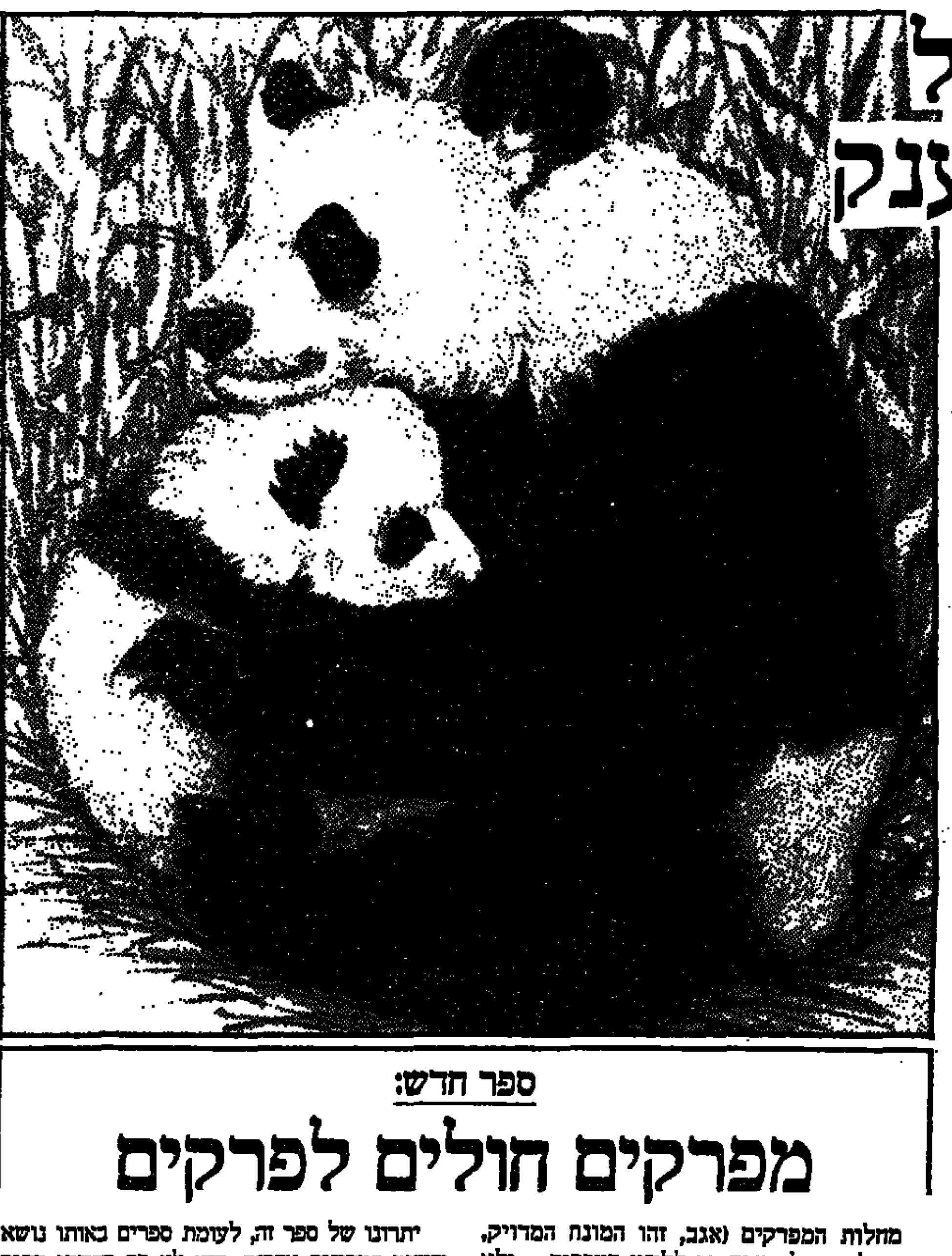

כל גן־חיות בעולם המחזיק באוסף שלו פנדת ענק דואג לתת לכך את מירב הפרסום, משום שזוהי כיום חיה נדירה מאוד, אפשר לומר: יקרתית. ייתכן שבעתיד הפנדה תהיה נדירה עוד יותר, ואפשר שתיכחד לעולמים.

מולדתה של פנדת הענק היא דרום־מערב סין, וכאן בלבד מצויות עדיין חיות ממין זה השוכנות בטבע. אולם מספרן אינו עולה על כ־1,000, וכמחציתן חיות בשמורות, שהוקמו במיוחד לצורך זה כדי להציל את יושביהן מכליה. אזורי המחיה הטבעיים של הפנדות הולכים ומצטמצמים בגלל פעילות האדם, וכמו־כן הולך ואוזל מאגר המזון הטבעי של הפנדה – קני החורן (במבוק). אחת לכמה עשרות שנים כלים מינים מסוימים של חורן. כך אירע ב־1983 לשני מינים של חורן, שהיו חביבים במיוחד על הפנדות. בעבר, כאשר כלה מלאי המזון במקום משכנן הטבעי של הפנדות בהרים, הן היו נוהגות לפלוש לבקעות סביב ולתור שם אחרי פיסות קטנות של שיחי חורן שנותרו לפליטה, אלא שפיסות אלה הולכות ונסוגות מפני מחרשות האיכרים.

התמעטות הפנדות בשמורותיהן הטבעיות יוצרת בעיה נוספת, של זיווגי קרובים. מבחינה זו אין פנדת הענק שונה מן האדם או מכל בעלי־חיים אחרים: זיווגי קרובים מגבירים את הסכנה, שהגזע יירש גנים מחליאים או אף קטלניים משני הוריו. צמצום המאגר הגנטי גם מקטין את יכולת הפנדות להתאים את עצמן לשינויים בתנאי הסביבה, על דרך הברירה הטבעית של הפרטים המתאימים ביותר. יש לזכור שקצב הרביה של חיות גדולות אלה קטן מאוד: נקבת הפנדה מעמידה כל פעם רק צאצא אחד או שניים, והיא לא תשוב ותמליט אלא כעבור שלוש שנים לפחות, לאחר שגוריה הגיעו לבגרות ולעצמאות.

חוקרים בסין, המסתייעים בחוקרים אמריקאים, מנסים לאחרונה להציל את פנדות הענק מכליה בצורה יזומה. בין השאר הם מנסים להתגבר על הקשיים העצומים שנתגלו עד כה ברבייתן של הפנדות הכלואות בגני־חיות, בעזרת תכניות של הפריה מלאכותית. כן הם חוקרים את תנאי הסובב הדרושים לפנדה, כדי שאפשר יהיה לשחרר לחיי בר פנדות שנולדו בגני־חיות ולהבטיח להן סיכויי הישרדות אופטימאליים.

תכנית מחקר נוספת נועדה לבדוק את המאגר הגנטי של הפנדות שנותרו לפליטה בשמורות. החוקרים נוטלים מן הפנדות דגימות דם ובודקים את הגנים שלהן. אם יתברר במחקרים אלה, שהמטען התורשתי בשמורה זו או אחרת כבר הספיק להתקלקל בצורה חמורה, עקב זיווגי קרובים תכופים, ינסו החוקרים לזווג פנדות משמורה אחת עם בני מינן משמורה אחרת.

אם יצליחו החוקרים במשימה זו ויצילו מכליה מין ייחודי ויפה זה, הדומה לדובים – ימים יגידו.

ספר חדש:

מפרקים חולים לפרקים

מחלות המפרקים (אגב, זהו המונח המדויק, המקובל גם על האקדמיה ללשון העברית – ולא „מחלות פרקים") שכיחות בעיקר בגיל המבוגר. כ־15% מן האוכלוסיה בגיל 65 ויותר סובלים ממחלת מפרקים זו או אחרת; בישראל מדובר איפוא בהרבה רבבות חולי מחלות אלה.

קשה לרפא מחלות אלה, אבל אפשר לפחות לקרוא עליהן וללמוד כיצד להתמודד איתן. לאחרונה יצא הספר „מדריך למחלות מפרקים – אבחנה, טיפול ומרפא", בהוצאת „כנה" בירושלים, המיועד ללוקים במחלות אלה ולבני משפחותיהם. מחבר הספר הוא פרופ' אברהם וינגרג, מנהל היחידה הריימטולוגית וראש החטיבה הפנימית במרכז הרפואי „בילינסון", המשמש גם פרופסור־חבר לרפואה פנימית בפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב. פרופ' וינגרג הוא בעל נסיון רב בטיפול בחולי מפרקים והדבר מורגש בבהירות החומר ובאופן הגשתו.

יתרונו של ספר זה, לעומת ספרים באותו נושא שיצאו במדינות אחרות, הוא לא רק בהיותו כתוב בעברית, אלא גם בהתייחסותו המיוחדת לבעיות המציקות לחולים בישראל. הספר נותן תשובות לשאלות של חולים רבים, בין השאר לגבי הציוד שצריך ורצוי לרכוש, כגון מכשירי עזר לביצוע המשימות השגרתיות של חיי יום־יום, החל בצחצוח שיניים וכלה בפתיחת קופסת שימורים.

פרופ' וינגרג מבהיר בספרו את אפשרויות הטיפול במרחצאות מרפא: לאילו סוגי מחלה טובים המרחצאות, אילו מרחצאות לבחור, האם יש להוסיף טיפול בסוגים שונים של בוץ, וכדומה. דגש מיוחד שם פרופ' וינגרג בהתעמלות מתאימה ובהתנהגות היום־יומית של הלוקה במחלת מפרקים.

יש לקוות, שה„מדריך" החדש יהיה לעזר לחולים הרבים בישראל הסובלים ממחלות מפרקים.

דנקה הרניש

דרכו האחרונה של כור גרעיני

פירוקה של תחנת כוח אטומית קטנה וישנה בבריטניה, שנסגרה לפני חמש שנים, מצביע על הקשיים ועל ההוצאות שיהיו כרוכים בבוא העת בפירוקן של תחנות גדולות יותר

תחנת הכוח הבריטית הוותיקה ביותר בווינדסקייל

כ־400 כורים גרעיניים פועלים היום ברחבי העולם, מאמריקה הדרומית ועד לסין. רובם נמצאים במדינות המפותחות. אבל דווקא במדינות אלה אין ממהרים היום להקים כורים חדשים מסוג זה, בעיקר בגלל בעיות הבטיחות שהגיעו לביטוין המחריד בתאונה בכור הסובייטי בצ'רנוביל ומפאת ירידת המחירים של הנפט. כיום יש בעיה אקוטית לא פחות, ואולי אף יותר: כיצד לפרק את הכורים הגרעיניים הראשונים, שכבר הגיעו לגיל זקנה. יש לזכור: מה שבתחנת כוח רגילה הוא מלאכה הנדסית גרידא ופשוטה למדי, הרי בכור גרעיני זהו מעשה מורכב, מסוכן ויקר מאוד, בגלל הרדיואקטיביות שהצטברה בחלקי הכור משך עשרות שנות פעילותו.

ראשוני כורי הכוח הגרעיניים קמו בשנות ה־50 במדינות שהיו החלוצות ברתימת האנרגיה הגרעינית למטרות צבאיות: ב־1954 בברה"מ, ב־1956 בבריטניה, ב־1957 בארה"ב וב־1958 בצרפת. כורים אלה והכורים שהוקמו מאז ועד אמצע שנות ה־60 בקירוב היו קטנים, בעלי הספק מותקן של כמה עשרות מגוואט, ואופיים היה ניסויי בעיקר. כורים אלה הם, איפוא, בני 20 עד 30 בערך וחלקם כבר „יצאו לפנסיה". כך, למשל, הכור בווינדסקייל שבמחוז קמבריה, בצפון־מערב אנגליה, והכור האמריקאי בשיפינגפיורט שבמדינת פנסילווניה, על גדות הנהר אוהיו.

כשם שתפעולם של כורים אלה נועד לא רק להפקת חשמל, אלא גם להפקת לקחים לבניית כורים גדולים יותר – כך גם פירוקם יתווה את הדרך לפירוקם של כורים בני מאות מגוואט, בבוא יומם לגווע. דברים אלה אולי אינם חלים בדיוק על הכור בשיפינגפיורט, משום שפירוקו מתנהל בדרך מקורית שאינה מתאימה לכורים גדולים. בעצם אין זה פירוק כלל: הכור נעטף במעטפת של בטון, והתכנית היא להעביר את המבנה כולו, שמשקלו 770 טונות, אל דוברה על הנהר אוהיו וזו תפליג עימו דרך המיסיסיפי, שאוהיו הוא אחד מיובליו, דרך תעלת פנמה ועד ל„בית־קברות גרעיני" ליד הבסיס הצבאי הנפורד שעל גדות האוקינוס השקט.

שונה המצב בווינדסקייל. זהו כור מדגם „מגנוקס", שבו החומר המאט את התגובה הגרעינית הוא גרפיט, וחומר הקירור הוא הגז פחמן דו־חמצני. יש בבריטניה עוד עשרה כורים כאלה, גדולים יותר, שנבנו גם הם בשנות ה־60. הם פועלים עדיין ומספקים יחד כ־8% מצריכת החשמל של בריטניה, אבל הם מיועדים לסגירה ולפירוק בעוד שנים אחדות. לקראת משימה זו הוקמה לא מכבר בבריטניה ועדת מומחים מיוחדת.

לב הבעיה – פירוק לב הכור

עבודות הפירוק בכור של וינדסקייל, שנחנך ב־1963, מתנהלות מאז 1981, עם סגירת הכור, והן מצביעות על גודל המשימה. הגישה היא מן הקל אל הכבד – מן הפריפריה אל המרכז, ליבת הכור. בתחילה הודמם הכור וסולקה שארית הדלק הגרעיני מתוך ליבתו. בשלב השני ניגשו המהנדסים להריסת כל הבניינים וחלקי התחנה הנמצאים מחוץ לקיר הבטון המקיף את הליבה, או לפירוקם ולהעברתם למקומות אחרים, כדי שיביאו שם תועלת. כאן היו הקשיים מועטים יחסית, בזכות מעטה הבטון שקלט את רוב הקרינה הרדיואקטיבית. הקושי הגדול ניצב בפני המהנדסים עתה, בגשתם לשלב השלישי – פירוק החלקים הנמצאים בתוך החלל הפנימי שמוקף על־ידי מעטה הבטון. כאן אין מכונה, מיתקן או אפילו צינור, שלא זוהם בדרך זו או אחרת על־ידי הקרינה, ובהתאם לכך יש לתכנן ולבצע את פעולות הפירוק. למשל, יהיה צורך לשטוף תחילה את ארבעת דודי הקיטור בחומצה, כדי שתסלק מתוכם את שרידי גז הקירור, הפחמן הדו־חמצני, שהכיל חלקיקים רדיואקטיביים רבים, לפני שאפשר יהיה להורסם. העובדים נעזרים בעבודתם ברובוט משוכלל המכוון בבקרה מרחוק. המשימה הקשה ביותר תהיה, כמובן, פירוק הליבה עצמה.

חברת החשמל הבריטית מעריכה, שמלאכת הפירוק בווינדסקייל לא תסתיים לפני 1995. הנקל לשער, שפירוקם של עשרת הכורים הגדולים יותר מדגם זה יהיה מסובך עוד יותר. כל כור כזה יכיל, בהגיע תורו לפירוק, 20,000 טונות של זיהום רדיואקטיבי ברמה נמוכה ו־8,000 טונות של זיהום ברמה בינונית – כמות שדי בה לכסות מגרש כדורגל בשכבה בעובי של שישה מטרים. החומרים בעלי הקרינה הרדיואקטיבית הגבוהה מועטים יחסית, אבל הם־הם הבעיה העיקרית. היכן ייטמנו חומרים אלה – דבר זה עדיין אינו ברור, אבל ברור שהטיפול בהם לפני הקבורה הסופית יהיה מסוכן ביותר.

בסופו של דבר, יש לשער, יתגברו המהנדסים בבריטניה ובכל מדינה אחרת שיש בה כורים מיועדים לפירוק על הבעיות ההנדסיות. אבל יש גם הבעיה הכספית. כאשר עושים אקסטרפולציה של ההוצאות המשוערות שיהיו כרוכות בפירוק כור קטן דוגמת זה שבווינדסקייל, יוצא שהוצאות הפירוק של כור גדול יגיעו במקרה הטוב ל־10%, ובמקרה הרע ל־50%, ממחיר הקמת הכור; במקרים מיוחדים, כאשר חלה תקלה בכור תוך כדי הפעלתו, כגון בכור שבאי שלושת המילין בארה"ב או בכור הסובייטי בצ'רנוביל, עלולות הוצאות הפירוק לעלות על הוצאות הבניה.

עוד מקימי הכורים הגרעיניים הראשונים הביאו בחשבון את הצורך לפרקם ביום מן הימים, אבל הם לא שיערו כלל במה כרוך עניין זה. ברור שכאשר מכניסים את הוצאות הפירוק בחשבון הכללי של תחנת הכוח הגרעינית ומחלקים אותן ל־25 עד 35 שנים, כשנות הפעלתה הצפויות של התחנה, החשבון מאמיר מאוד. ללמדנו שוב, שהאנרגיה הגרעינית היא לא רק מסוכנת, אלא גם יקרה מאוד.

תכנון רובוטים מיומנים לפי מערכת בקרת התנועה האנושית

סדרה של ניסויים שנועדו לנתח את הדרך האנושית להנעת הידיים, הן במסלולים ישרים והן במסלולים מעוקמים, תוך תיאום בין כל המפרקים המשתתפים בביצוע של הפעולות, לרבות ביצוע משימות פשוטות לכאורה, כמו נטילת ספל קפה – בוצעה לאחרונה על־ידי ד"ר תמר פלש מן המחלקה למתמטיקה שימושית, במכון ויצמן.

„אם אנו מבקשים לתכנן רובוטים שיוכלו לבצע תנועות מעין־אנושיות, רצוי לבדוק תחילה איך אנו שולטים בתנועות הגפיים שלנו", אומרת ד"ר פלש.

פעם סברו החוקרים, שהמוח האנושי מסתמך בפעולות אלו על סדרה רציפה של אותות משוב ועל ייזום של תגובות עצביות מתקנות. אבל בעקבות מימצאים חדישים החוקרים מניחים, שתנועות רבות, ובמיוחד תנועות מהירות, מתוכננות במוח מלכתחילה. הרובוטים התעשייתיים של ימינו יכולים לבצע את התנועות הללו רק בקצב איטי או מתון, משום שמחשבי הבקרה תלויים בעיקרו של דבר בתיקוני משוב ואינם מסוגלים לפתור את הבעיות החישוביות החיוניות במהירות גדולה די הצורך.

ד"ר פלש גילתה, בשיתוף עם חוקרים אחרים, כי תנועות יד מהירות ותנועות יד איטיות מתנהלות באותו מסלול עצמו. עובדה זו מפשטת את הבעיות החישוביות הכרוכות ביצירת מסלולי תנועת היד, ונקל להסיק מכך שהמוח אינו מתכנת בנפרד ומהתחלה כל תנועה בודדת, אלא מסתמך על תכנית כללית המוכנה מראש. הדעת נותנת שהמימצאים המתמטיים הבסיסיים שנחשפו בניסויים של ד"ר פלש יוכלו לתרום לתכנונם של רובוטים „ביומניים" יותר מאלה המצויים בידינו.

ועוד, מתוך מחקרים שונים מתקבלים חיזוקים נוספים להאוריית „הסיוות לשיווי־משקל". תוך כדי עבודה במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס, שנעשתה במחיצתם של מומחים ידועים בתחומי הבקרה הביולוגית של התנועה, הבינה המלאכותית וההנדסה המכאנית, ובהסתמך על בדיקות של בני־אדם וחיות מעבדה (בעיקר קופים), מצאו ד"ר פלש ועמיתיה ראיות לכך, שהמערכת המנחה את התכנון והבקרה של תנועת הגפה פועלת באופן שונה ממערכת מחשבים, הפותרת את כל הבעיות החישוביות החיוניות. במלים אחרות, המערכת מבוססת על העובדה, שהשרירים פועלים כאילו היו קפיצים (כך ששני שרירים מנוגדים, המחזיקים גפה במנוחה, כמוהם כשני קפיצים המפעילים כוחות זהים משני עברי הגפה). מכאן ברור שיש נקודת שיווי־משקל בין שני השרירים המנוגדים. אם המוח רוצה לגרום לתנועה, עליו ל„הזמין" הסטה של נקודת שיווי־המשקל בכיוון הרצוי.

משמעות המימצא הזה מבחינת מדע הרובוטיקה היא, שאם רוצים לבנות רובוטים שתנועותיהם יעילות ומגוונות יותר, על המהנדסים למקד את מאמציהם בתכנון ובפיתוח מבנים חדשים לזרועות מכאניות ולא להסתפק בתכנון של מחשבי בקרה מהירים או משוכללים יותר.

ד"ר תמר פלש

כאב־גב: לשכב יומיים במיטה ולחזור לעבודה

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

אפשר בהחלט להסתפק בשני ימי מנוחה במיטה, בהתקף של כאב־גב חריף, ואין כל תועלת רפואית בשכיבה ממושכת יותר – כך קובע ד"ר ר. דיאו מאוניברסיטת טקסס בפרסום עדכני ב„כתב־העת של ניו־אינגלנד לרפואה".

כאב־גב „מכאני" (להבדיל מכאבי־גב שיש להם בעלי רקע דלקתי או גידולי, או שהם קשורים למחלות שונות של חילוף החומרים) היא הסיבה השניה בשכיחות להיעדרות מעבודה, אחרי השפעת ומחלות דרכי הנשימה. מעריכים כי כל פועל אמריקני נעדר בממוצע 1.4 ימים בשנה בגלל כאב־גב. מכלול הטיפולים, הכולל מתיחת עמוד־השדרה, זריקות למיניהן, תרופות, חימום או קירור וכן רטיות וחבישות, אינו יעיל יותר מאשר מנוחה רגילה במטה בשכיבה פרקדן.

אשר לשאלה, כמה זמן לשכב: בסקר מפורט ומבוקר התברר, ששכיבה ממושכת יותר לא רק שאינה מועילה, היא אף בעוכרי החולה, מאחר שאז הוא מתחיל לנוע במיטה מחוסר שקט, מרים את עצמו לכעין חצי־ישיבה כשהוא נסעד בכרים או מפתל את גופו. תנוחות אלו מפעילות על עמוד־השדרה לחצים הגדולים אף מאלה הנוצרים בשעת עמידה.

יש להמליץ על לא יותר מיומיים מנוחת־מיטה, קובע ד"ר דיאו, וזאת לאחר שהתברר שכאב־הגב אינו משמש סימפטום לאיזו מחלה מאלו שנמנו לעיל ובתנאי שאין לחולה שיתוקים או חולשת שריר. מדיניות זו היא הטובה ביותר מבחינה בריאותית לסובל, והיא מועילה, כמובן, גם מבחינה כלכלית, בצמצמה את מספר ימי ההיעדרות מן העבודה.

מסונדה לסהול

מתיישבי גיניאה החדשה – יורדי הים הראשונים?

יישובה החדש של אוסטרליה החל בסוף המאה ה־18, אבל ההתיישבות הראשונה של היבשת היתה לפני כ־40,000 או 50,000 שנה, כפי שמעידים כלי אבן בני גיל זה שנמצאו בדרומה.

הדעת נותנת, שמתיישבים אלה הגיעו לדרום אוסטרליה מצפונה, ולשם – מן האיזור היבשתי הקרוב ביותר, הלא הוא גיניאה החדשה. אין כאן טעות: באותה תקופה היתה גיניאה החדשה, שכיום היא האי הגדול בעולם, מחוברת בתוספת עוד איים עם אוסטרליה, בגוש יבשתי ענקי המכונה „סהול". לפיכך ציפו הארכיאולוגים למצוא כלי אבן דומים ובעלי גיל דומה גם בגיניאה החדשה. ואמנם חפירות שנערכו לאחרונה בהוואון שבחוף הצפוני־מזרחי של אי זה, על־ידי ארכיאולוגים מאוניברסיטת פפואה–גיניגיני ומהאוניברסיטה הלאומית של אוסטרליה, העלו כלי אבן עם חריצים במרכזם, ששימשו כנראה לקביעת הידיות.

עדיין נותרת השאלה, מה היתה תחנתם הקודמת של מתיישבים אלה בגיניאה החדשה. סביר להניח, שהם הגיעו שמה מצפון, מן האיזור הקרוי היום אינדונזיה. באותה עת היתה אינדונזיה דהאידנא חלק מגוש יבשתי אחר, סונדה שמו, שהקיף את כל אסיה הדרומית־מזרחית. הווי אומר, המתיישבים הראשונים של גיניאה החדשה היו צריכים להפליג בסירות כדי לעבור מיבשת סונדה ליבשת סהול, וייתכן איפוא שהיו אלה יורדי הים הראשונים בתולדות האנושות.

הרפואה השחורה על שולחן הניתוחים

ערב דיון בחולון בהשתתפות ד"ר רם ישי ופרופ' אנדרה דה־פריז

מאת עמרם גבאי

האם אפשר לחסל את הרפואה השחורה בישראל? האם יש להתיר שירותים רפואיים פרטיים במסגרת ציבורית? על שאלות אלו ואחרות ניסו להשיב פרופ' אנדרה דה־פריז, חתן פרס ישראל ברפואה, וד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית, בפגישה שנערכה בשבוע שעבר במרכז הספורט והנופש בחולון, בשיתוף מועצת הפועלים המקומית ומועדון „מופת". רוב הבאים, כ־150 איש, לא הסתפקו בשמיעה. הם באו גם להשמיע. בנושאים רפואיים, כך נתנו לנו להבין, כל אחד מצפה לשמוע פתרון ספציפי לבעייתו־הוא. נוסיף, שרוב התלונות הופנו מטבע הדברים לעבר קופת־חולים הכללית ורופאי המרפאות שלה.

בדברי הפתיחה שלו גילה ד"ר ישי, כי כבר בשנת 1976 התריע בפני קופ"ח על הסכנה של היווצרות קרקע נוחה לרפואה שחורה, בבואו שהיא תלך ותשגשג במרוצת השנים, ולכן יש לבלום אותה בעודה באיבה. אולם דבריו נפלו על אוזניים אטומות. הוא אף הציע, כך אמר, פתרונות מעשיים כדי להפסיק את התופעה. אולם איש לא התייחס לאזהרותיו בכובד ראש.

ד"ר ישי, אשר הציג בדיון את עמדת התומכים ברפואה הפרטית, תקף בחריפות את מנהלי מרכז קופ"ח, שלטענתו הם־הם שתרמו להתפשטות הרפואה השחורה. במקום להתמודד עם בעיות ייחודיות לרפואה, למצוא פתרונות להקטנת זמן ההמתנה לניתוחים, לאשפוז ולזימון לרופא מקצועי – הרי הם מנסים רק לפתור את הבעיות של ההסתדרות.

דבריו של ד"ר ישי זכו למחיאות כפיים מצד הקהל. ניכר היה, שרבים מזדהים עם דעותיו.

המנחה מבקש מן הקהל להגיב, לשאול, להעיר.

גבר צעיר, הסובל ממחלה שאת סיבה אינו מגלה, מספר כי לאחרונה, כאשר הוא מבקר בבית־חולים, הוא יושב מול הרופא בהרגשה כאילו לפניו סוחר המנהל איתו מו"מ על דרך התשלום – בדולרים ירוקים או בשקלים.

אשה בגיל העמידה, הזקוקה לטיפול שוטף בבי"ח, אומרת כי כאשר היא באה לטיפול ואינה מעבירה שלמונים לרופא, יש לה הרגשה שהיא אינה זוכה לטיפול טוב. היא מוסיפה ואומרת, שלאחרונה פשטה התופעה של בקשת שוחד גם בקרב האחיות.

פרופ' דה־פריז, אשר הציג את עמדת תומכי הרפואה הציבורית, אומר: רפואה שוויונית היא אידיאולוגיה חברתית וכורח המציאות הישראלית. אבל אם ישאלו אותי, אם קופ"ח מספקת שירות טוב? – התשובה היא בפירוש לא! המערכת הארגונית הידרדרה בעשור האחרון ויש לעשות בה רה־ארגון. יש לאפשר למטופל לבחור לו כרצונו את הרופא המטפל. „אין אני חסיד של משטרים טוטליטריים, אך במקרה הזה אולי צריך איזה דיקטטור זמני, אשר ישליט סדר. אני מתבייש", אומר פרופ' דה־פריז, „בחברי הרופאים הלוקחים כספים מתחת לשולחן כדי להקדים תור לאשפוז, אולם לצערנו הציבור אינו מתלונן והוא גם מסייע לרופאים להתחמק מתשלום מס־אמת".

בנושא אחד שני המתדיינים מסכימים: חיסול הרפואה השחורה לא ייעשה ללא שיתוף פעיל של הציבור. הציבור צריך להתקומם, להתלונן, להתריע – ובשום אופן לא לתת יד ובוודאי לא כסף לרופאים בדרך לא־ישרה.

כאשר ד"ר רם ישי חוזר ונוטל את רשות הדיבור, הוא מביע פסימיות רבה לגבי השינויים שמציע עמיתו, פרופ' דה פריז. במקום זאת הוא מציע לעבור לשיטת הרפואה הפרטית בנוסח השר"פ (שירות רפואי פרטי), הנהוג ב„הדסה" בירושלים: התשלום נעשה בצורה מבוקרת והוא מתחלק בין הרופא ובין ביה"ח. הצעה חלופית: קביעת מס ברבי־[illegible] רפואה שוויונית עם תוספת תשלום מודרגת.

פרופ' דה־פריז סבור, כי אין להתיר בשום פנים קיומן של שתי שיטות הטיפול באותה המחלקה. יש לאפשר לכל אזרח לקבל טיפול שווה במסגרת הרפואה הציבורית. והוא מציג שאלה רטורית: כמה אנשים יכולים להרשות לעצמם לשלם את מלוא העלות של יום אשפוז, המגיעה בישראל ל־150 דולר?

אנשים מן הקהל מנסים לנדב הצעות משלהם לשיפור המצב, כגון: חיזוק הקשר בין הרופא והחולה במסגרת שעת רופא בקהילה, הגדלת החזר תשלום באמצעות הביטוח הלאומי, הסברה מונעת, יחס אישי, ועוד.

נקודה שניה עליה מסכימים שני הדוברים היא: צריך לתת אוטונומיה מוחלטת לקופ"ח ולנתקה מן הוועד־הפועל, כדי שתוכל לנהל את עניניה מבלי להיות תלויה במעביד שלה.

לסיום מביע פרופ' דה־פריז את דעתו, כי הרפואה הכפרית באנגליה היא הדגם המתאים ביותר למדינה כמו שלנו. בארה"ב הרפואה מתקדמת מאוד, אבל היא ממוסחרת ועל כן היא נתונה במשבר גדול.

תם ערב הדיון. המנחה צביקה ספירא, איש גלי צה"ל, מסכם: הפתרון הוא בידי הציבור.

מות הדחליל

לפני שנה, בסרט „זהו ריקוד", אוסף קטעי מחול נשכחים ובלתי נשכחים מתפארת ימי הוליווד, ראינו את ג'ין קלי מציג קטע ריקוד נפלא שהושמט מ„הקוסם מארץ עוץ" של ויקטור פלמינג מ־1952. הדחליל המדובלל הפליא בריחוף, זריזות רגליים והמצאה. בתוך הבגדים המרופטים של הדחליל, ממש כמו בצילום שכאן, היה ריי בולג'ר, שהלך לעולמו ביום חמישי סמוך ליום הולדתו ה־83, לאחר שנכשל במלחמתו בסרטן. בולג'ר שהחל במסלול הנדוש. כמנקה רצפות וכלים, תוך לימודי הריקוד, עבר מברודוויי להוליווד ב־1936. תפקידו הראשון בסרטים היה ב„זיגפריד הגדול". לעת בלותו הוסכם בדיעבד שכשרונותיו הברוכים של בולג'ר לא מוצו (תפקיד ראשי אחד ב־52' ב„איפה צ'ארלי") ושפוטנציאל הכוכבות שלו לא נוצל בהוליווד הפיאודלית של ימי זוהרו. כמה שנים מאוחר מדי.

„אין למנוע השמעת המוסיקה של ואגנר בישראל"

הפרופסור **יעקב כ"ץ**, מהאוניברסיטה העברית, מומחה בעל שם עולמי בחקר האנטישמיות, שספרו על ואגנר והאנטישמיות (הנקרא במהדורה העברית „ריכרד ואגנר בסבך האנטישמיות") זכה להדים רבים בארצות בהן יצא לאור, הגיב לראשונה בפומבי בסוגיית החרם על ואגנר בישראל, ואמר כי, לדעתו האישית אין למנוע נגינה פומבית של יצירותיו בארץ.

בתכנית „זרקור", ששודרה ב„קול ישראל" ביום ד' 14.1.87, אמר פרופסור כ"ץ כי הקשר שבין ואגנר להיטלר השתרש עמוק בתודעתנו, למרות חמישים השנים המפרידות בין שנת מותו של ואגנר לשנת עליית הנאציזם. על סמך המחקר ההסטורי המקיף והיסודי, דעתו האישית של כ"ץ היא שאין למנוע נגינה פומבית של המוסיקה של ואגנר בארץ. לדעתו, הפשרה הרצויה בשאלה זו, היא לנהוג כפי שייעץ בזמנו המנצח זובין מהטה. כלומר, לא לאכוף על המנויים ואלה הרוכשים כרטיסים מראש האזנה ליצירות ואגנר, אלא להשמיען במסגרת קונצרטים מיוחדים כתוספת לתכנית הרגילה, כדי לתת הזדמנות לאלה המעוניינים להאזין לה. הבחירה במקרה זה צריכה להיות אישית.

בשיחה שקיימנו עם הפרופסור כ"ץ, בעקבות התכנית, הוא הוסיף, כי המוסיקה שיצר ואגנר אינה, בשום פנים, אנטישמית, ואין בה סממנים של שנאת יהודים.

ישראל דליות

על תיאטרון, קהל וביקורת

תגובה למאמרה של **חוה נובק** על „מולייר" בתיאטרון חיפה

עם כל הערכתי לחוה נובק, מבקרת התיאטרון של „דבר", צר לי לומר שכאשר היא פולשת לסאטירה סוציו־פוליטית על חשבון סקטור גדול של צופי תיאטרון חיפה, גם טיפוסה וגם התמצאותה בעניינים לוקים בחסר. בכתבתה על „מולייר" בתיאטרון חיפה („יצא המרצע מן השק: שמאלנים!") היא מתייחסת בהתנשאות לאותו צופה בודד שבסוף ההצגה „העז לקום באומץ רב", כפי שהיא מתארת באירוניה כבדה „ולצעוק.. את האמת המרה: שמאלנים: סובול השתלט על התיאטרון הזה געוואלד! אך מה כבר יכול אדם אחד לעשות נגד אולם מלא מהופנטים – כן, כן, זו המילה, הרי ידוע כי הקומוניסטים כהפנטים אפילו את אלופי השחמט, אז מה יש כאן לדבר?"

גם אם העיתוני של הכהאה נראה למבקרת התיאטרון מגוחך, עובדה היא שאותו צופה אלמוני מייצג את הרוב הדומם של צופי ומנויי תיאטרון חיפה. רוב זה הביע תרעומת על הקו „האמנותי" הפוליטי של התיאטרון, ויצא נגד הצגות כמו „הפלשתינאית" ו„מלך ישראל" של סובול ומגבתם האנטי־ציונית והאנטי־יהודית. האנשים הביעו מחאתם בצורה ברורה ביותר: הם לא חידשו את מנוייהם והפסיקו לבקר בתיאטרון העירוני שלהם. הם לא צעקו „געוואלד" בשעת ההצגה, מפני שהם ברובם אנשים בגיל העמידה, בעלי נימוסים, ותיקי חיפה העובדת, „יקים" ליבראלים, אשר השכלתם והערכתם את החוויה התיאטרלית אינם נופלים, סבורני, אף מאלה של מבקרת התיאטרון של „דבר".

בראיון טלוויזיוני על „מולייר", הישווה גדליה בסר, במאי ההצגה, את הצנזורה של המשטר הסטאליניסטי ברוסיה, נושא הסאטירה של בולגאקוב, לצנזורה הישראלית, המנסה, לפי דבריו, לדכא באותה צורה כל התבטאות של חופש היצירה. גם אם הצופה האלמוני היה בעיני חוה נובק בור ועם הארץ בגלל חשרנותו ב„כנופיה של שמאלנים היושבת בתיאטרון חיפה", קשה להתעלם בריה אי־ההגינות האינטלקטואלית הנודף מההשוואה המכישה הנ"ל: שנים של דיכוי טוטאלי ואכזרי של סטאלין מול פסילת סצינה אחת מ„החילוני האחרון" על־ידי הצנזורה הישראלית.

פנינה גולדנר, קרית חיים

„מולייר" בגירסה החיפאית. גם לדיכוי חופש המחשבה במדינות הטוטאליטריות קדמו צינזורים „מתונים" יותר

חוה נובק מגיבה:

מלחמתם של אנשי תיאטרון ושל אנשי רוח רבים אחרים, נגד הצנזורה בישראל, לובשת צורות שונות. אליהן מצטרפת (לפחות זאת היתה כוונתי) גם הרשימה אליה מתייחסת הכותבת. סאטירה? אני מודה. סוציו־פוליטית? מודה על הקומפלימנט. אך במה שנוגע להתמצאותי הלוקה בחסר, הייתי מעירה רק שחוויתי כסופרת ועתונאית את התקופה הסטאליניסטית בארץ קומוניסטית, ויש לי קצת מושג, לפחות במה שנוגע לתפקידה של הצנזורה בחיי עם, חברה, מדינה, שהוא הנושא המעסיק אותנו כאן. האמת היא שלא באתי ברשימתי להשוות בין חומרתה של הצנזורה הסטאליניסטית לבין זו של הצנזורה שלנו. אגב, המועצה לביקורת סרטים ומחזות, שתחת שמה מסתתרת הצנזורה בישראל, לא פסלה רק קטע קטן מהמחזה „החילוני האחרון": היא פסלה גם מחזות בשלמותם, והתערבה אין ספור פעמים ביצירות שונות של מחברים מקומיים, ובמעשיה אלה היוותה, ועדיין מהווה, מחסום לחופש הביטוי שהרעת אינה סובלת במשטר דמוקרטי. נכון, אין אנחנו סובלים ממידת הדיכוי הסטאליניסטי, אך מי שמכיר קצת את ההיסטוריה יודע שלדיכוי הטוטאלי של חופש המחשבה וביטויה קדמו, בכל הארצות הטוטאליטריות, צינזורים „מתונים" שהתריפו עם הזמן והגיעו למה שהגיעו. תהיה זו בהחלט „אי הגינות אינטלקטואלית", כביטויה של הכותבת, להתעלם מעובדה זו ולא להילחם בכל האמצעים נגד סכנת המחסום שמנסים לשים על פיו של היוצר הישראלי.

מי שלוחם בארץ נגד הצנזורה, עושה זאת בדיוק למען אותו „רוב דומם" שהצנזורים מתיימרים להחליט בשמו מה הוא רוצה או מה הוא אינו רוצה לראות על בימותיו. אנו נלחמים כדי שתהיה לו אפשרות להחליט על כך בעצמו. הוכחה לכך שהצופה האלמוני הזה יכול לעשות זאת בלי עזרה מבחוץ, מצאנו בדברי הכותבת המצביעה על כך שמנויי תיאטרון חיפה שלא מסכימים עם הקו של התיאטרון, יכולים לבטל את המנוי ולסרב בכך לראות את מה שאינו מתיישב עם השקפת עולמם. זוהי זכותו האלמנטרית של הצופה והשקפת עולמו היא עניינו הפרטי. הוא, ולא צנזור כלשהו, רשאי לשפוט מה טוב ומה לא טוב בעיניו. אני, מצידי, סומכת על השכל הישר של הישראלי המצוי, ומשוכנעת, שאם השוללים את המחזות הישראלית העכשווית יהוו באמת את הרוב, דומם או לא, יהיה בכוחם להשפיע על דרכיה, ללא פורומים מוצנחים מלמעלה דוגמת הצנזורה. אני בטוחה שרוב זה ימצא את הכוח הנפשי להתמודד גם עם בעיות „לא נעימות", שהן, לצערי, חלק מהמציאות בה אנו חיים, ואשר חייבת להשתקף בעולמנו הרוחני המוצא את ביטויו בתופעה התרבותית.

לקראת שידור

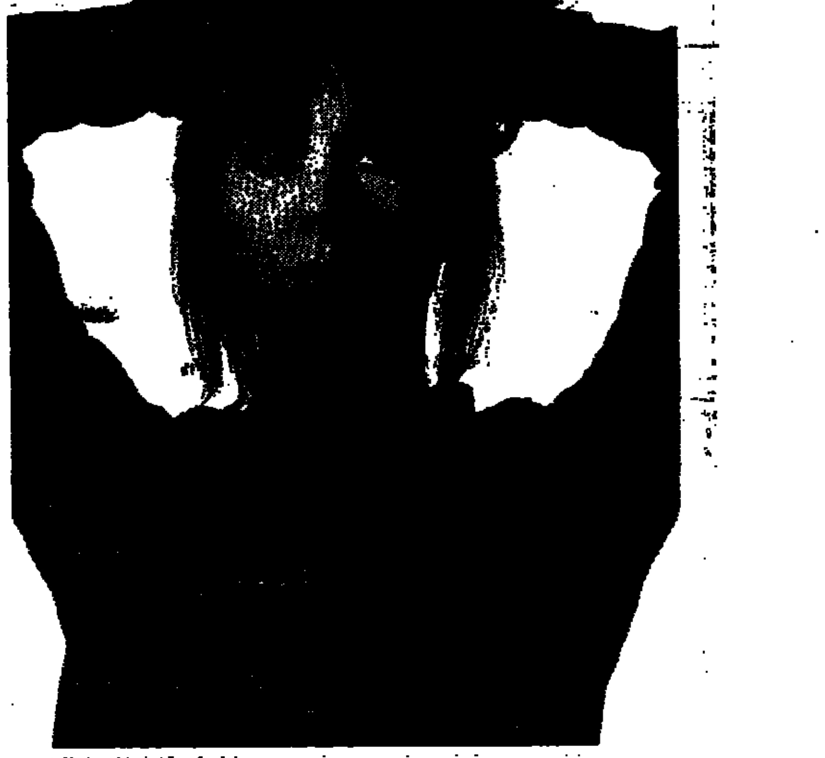

„עד פופ" הערב בטלוויזיה. עדיין משוגעת על גיטרות, עדיין מעריצה את איגי פופ, עדיין אחד הקולות המרשימים ברוק, גם אם היא לא בנקודת השיא בקאריירה. **כריסי היינד** (בתמונה), סולנית ה„פרטנדרס", במרכז תכניתנו הערב. ראיון קצר ושיר מתוך האלבום החדש – לא מספיק, אבל מוטב מעט..

עוד בתכנית הערב, שניים הצפויים להגיע אלינו לקראת סוף החודש וראשית החודש הבא – להקת **„מינימל קומפקט"**, הבאה לביקור מולדת שנתי ובאמתחתם חומר חדש ומעולה **וג'יימס בראון** קשישא, שידגים לבאי הסינרמה שעוד לא נולדו כשהוא הטריף את הבנות, איך עושים זאת נכון. גם **מיילס דייוויס וג'נסיס** מובטחים, ובתאום מושלם גם **מדונה**, שתהיה הערב כוכבת התכנית „עם כוכבים" במסגרת התכניות בערבית (18:23). בתכנית ראיון קצר וקטעי שירים משלוש שנות קאריירה שנייה במחלוקת.

אמיר רותם

ועכשיו: „קלטת לייזר"

תערוכה שתציג את חידושי הטכנולוגיה בתחום האודיו תיערך בתחילת פברואר במלון הילטון בת"א

מאת אמיר רותם

חובבי המוסיקה המתענגים על קולות החריקה והפיצוח שמשמיעים תקליטי הסימפוניות של מאהלר, קנטטות של באך, האלבום הלבן של ה„חיפושיות" או נפלאות הגיטרה של ג'ימי הנדריקס המנוגנים על ידי המקול המיושן המסובב את תקליטי הויניל המודקים, פטורים מהשורות הבאות. מדובר כאן בקידמה הבלתי נמנעת. חברת „סוני", לדוגמא, מייצרת היום מכלול "HI FI" ובו מגבר, סיונר, מקול לייזר, וטייפ. נפקד מקומו של המקול הישן עם צלחת התקליטים המסתובבת. חברת „מוטאון" האמריקאית הסירה 200 תקליטים מקטלוג תקליטי העבר שלה (כולל כאלה משל סטיבי וונדר ומרווין גיי). פחות ממחצית המספר הזה הוציאה החברה בתקליטי לייזר (ולהלן ת"ק, כלומר תקליטים קומפקטיים, כתרגום למקור: "CD" מלשון „קומפקט דיסק"). העתיד, מסתבר, כבר כאן. אמנם כל הסובב בחנויות התקליטים, גם הגדולות בעולם, מבחין מיד ברזונו של אגף הת"ק. גם עלותם הגבוהה של תקליטי המחר מאיטה עדיין את פריצתם לשוק והשתלטותם המלאה, אך המומחים טוענים שזוהי השתהות זמנית והפריצה בוא תבוא ותהיה אפקטיבית לפחות כמו הופעתו המטאורית של ה„וקמן".

„סיגמא טים", חברת בת של „צוות שטיד", מארגני תערוכות, תציג בראשית פברואר את חידושי הטכנולוגיה בתחום האודיו. תערוכות כאלה נערכו במהלך שנות השבעים ופסקו ב־1979 עם ימי ארידור האחרונים והסלוויזיות הצבעוניות, מכשירי הווידאו והמחשבים האישיים שנילוו אליהם. היום ישנה נטייה עולמית לחזור ולהתעניין בשיכלול. מערכת ה־HI FI [illegible] תכלול כמה חידושים מרגשים בתחום זה, עליהם נעמוד מיד; וכן מוצרים חדשים בתחום ההגברה לצופים [illegible] הקלטה באולפן מקצועי.

המוצר המרכזי, ככל הנראה, בתערוכה הוא ה־DAT, המכונה בפי העם „קלטת לייזר". מדובר בקלטת, המסוגלת לרשום את המידע הדיגיטלי באמצעות קרן לייזר על גבי סרט מגנטי. כלומר הקלטה ביתית (כמידה והיא נערכת מתקליט לייזר) באיכות של ת"ק. הסנונית הזו אינה מבשרת עדיין שיווק מקומי (אם כי חמישה מגדולי היבואנים בארץ נמצאים בתערוכה בין־לאומית מקבילה הנערכת בלאס וגאס), אך מעבר לים כבר מורגשת תנועה נרגשת לכיוון השיכלול הזה. מוצר נוסף שוודאי מעורר תשומת לב הוא רמקול ה„אקטיב דיימונד" של חברת „וודפרייל" המאפשר התחברות ישירה, ללא תיווך מגבר, למקור, כיון שאלמנט מקביל למגבר בנוי בגוף הרמקול. המוצר החדש אינו מחליף את מוצרי השורה הראשונה בתחום המערכות הביתיות, אך במחירים הסבירים מאוד בהם נמכרים הרמקולים האלה בחו"ל, בהחלט אפשר לתכנן שימוש בהם בחללים קטנים. חדר ילדים למשל.

התערוכה שתתקיים בין השני לחמישי בפברואר במלון הילטון, תארח יצרנים מ־12 מדינות ותאפשר הצטיידות במקום, במחירי הנחה ובתנאי תשלום נוחים (תקליט קומפקט ב־23 שקלים וכן מקול ת"ק מקוריאה במחיר שובר־שוק של 500 שקלים בלבד). במהלך התערוכה יהיו מספר התרחשויות למשיכת קהל רחב יותר מהמתעניינים הכפייתיים. אמני אולפן בולטים כגרי אקשטיין, אילן וירצברג, מזי כהן ואלון אוליארצ'יק יקליטו הקלטות לדוגמא בציוד החדיש שיוקם כאולפן לכל דבר. ציוד האולפן ישמש גם שמות מעט פחות גדולים, בנוסח אולפן „כוכב נולד", בשעות פחות עמוסות. ציוד ההגברה יודגם במהלך הקרנת סרטי וידאו של הופעות רוק חיות (טינה טרנר, ברוס ספרינגסטין, פרינס ועוד) בעוצמה המקסימלית שתאפשר האכסניה. רשת ג' לא תחמיץ את ההזדמנות לרדת לשפלה ותקים אולפן בתערוכה שישדר בשעות אחר הצהריים והערב.

לבד מציוד האודיו יודגם גם ציוד וידאו באמצעות סרטוני וידארדוק ואולי אף וידאוארט מתוצרת מקומית. כל מבקר בתערוכה יצוייד בחוברת הדרכה המסבירה מושגי יסוד ומציגה את המוצגים ואת אופן ההאזנה האידיאלי. בו ימוצה הפוטנציאל שלהם. פעם הכל היה פשוט יותר.

אריק קלפטון חוזר. „אוגוסט", תקליטו החדש, אותו הפיק ידידו ושכנו לאחוזה **פיל קולינס**, נמצא כבר בחנויות וקלפטון מלווה את האירוע בסדרה של שש הופעות, החודש ב„רויאל אלברט הול" בלונדון (בתמונה, הופעתו האחרונה שם, בשבוע שעבר). קלפטון, מגדולי הגיטריסטים של שנות השישים והשבעים („ציפורי החצר", „קצפת", ה„בלוזברייקרז" של ג'ון מאיאל, „אמונה עיוורת" ו„דרק והדומינוס"), נחשב לגדול מכולם בתחום הבלוז הלבן. בשנים האחרונות, לאחר שנגמל מהרגליו הרעים (הרואין ואלכוהול), מייצר קלפטון בלדות רגועות להאזנה קלה. „אילו הייתי ספורטאי כבר הייתי ודאי פורש. ישנה מידה של דינמיות האובדת לאחר שנתך ה־30. עליך ללמוד לקבל את זה – אחרת אתה רודף אחרי חלומות", אומר קלפטון המפוכח ומוסיף: „דומני שמכרתי את עצמי מזמן. עשיתי מעין עיסקה עם עצמי: להסתדר, להנות אנשים, להקל על החיים. מפריע לי לשמוע את עצמי אומר את הדברים האלה, אך עלי להודות באה, שכן את מי אני מרמה?" למרות הכל, עדיין גיטריסט גדול. נשמח לראות אותו גם על במותינו.

אמיר רותם

סינמטקים

על שניים מהסרטים המוקרנים השבוע במסגרת הרטרוספקטיבה היפאנית

מאת אמיר רותם

תכנית הרטרוספקטיבה היפאנית, הנמצאת בעיצומה בסינמטקים, מושכת קהל, אך מקומות למתעניינים חדשים תמיד יש. שניים מהסרטים שיעלו השבוע בשלושת הסינמטקים הוקרנו בהקרנות מוקדמות לעתונאים על מנת שנוכל לספר לקוראינו את נפלאותיהם. בבקשה:

„פו סאן" (כלומר „מר פו") שביים קון איצ'יקאווה בשנת 1953 יוקרן בתל אביב הערב ובחיפה מחר (בירושלים הוקרן כבר בשבוע שעבר). איצ'יקאווה זכור גם לבעלי הזכרון הקצר כמי שיצר לאחרונה גירסה חדשה לסרטו מ־1956 „הנבל הבורמזי". מי שראה את הגירסה החדשה הבחין ודאי בקפדנותו האסתטית של הבמאי שהעיד על עצמו: „התחלתי כצייר ואני עדיין חושב כצייר". „פו סאן" הוא קומדיה עגומה על אלמן מבוגר ומצניע לכת המוצא פרנסתו במשרת הוראה בבית ספר לנכשלים בבחינות כניסה לאוניברסיטה. שמו של הסרט לקוח מדמות פופולרית מחוברות „קומיקס" סאטיריות. גיבור הסרט, קורבן זוטר, במסורת האיש הקטן הדפוק, הוא מר נורה. הוא מוצא את עצמו מובכל לאחר שהוא נסחף להפגנה המתנית אליה אין לו שום זיקה ותמונתו מופיעה בעיתון למחרת. איצ'יקאווה הציני מתעמר בציבורו הסימפטי העורג לבת השכן. התקופה בה ממוקם הסרט, השנים הראשונות לאחר המלחמה, מוצגת על ידי איצ'יקאווה כמבולבלת מאוד מבחינה אידיאולוגית ולוקה בהכוונה שתוביל לבנייתה מחדש של החברה היפאנית הרצויה. סיפורו של הקולנל גוטסו, פושע מלחמה שעשה הון מכתביו שעסקו בימי הצבא שלו, הנעצר במהלך הסרט בעוון מעילה חוזר ועושה הון מפרסום חוויות המאסר שלו, פותח את הסרט וסוגר אותו. העובדה שדמויות מפוקפקות כמו גוטסו יכולות לפרוח בחברה היפאנית ה„חדשה" מטרידה את איצ'יקאווה ומשמשת מטרה לחיצי ההאשמה שלו. הסרט תבול בהרבה הומור שחור וקטעים משעשעים. למען ההגינות עלי לציין שמספר עמיתים הביעו פליאה אמיתית כשהתייחסתי לסרט כאל קומדיה. אך גם אספקט לימודי זה הוא מההסבות הגלות לצפיה במקבץ היפאני, הפגישה עם תרבות ואופני החשיבה של בני אנוש שונים מאיתנו בתכלית.

הסרטים של מיקיו נארוזה, שאמורים היו להיות מוקרנים במסגרת התכנית, עדיין לא הגיעו לארץ ובמסגרת ההיערכות לכיסוי החסר הכואב הזה, זכינו בסרט נוסף של יאסוז'ירו אוזו, אותו כבר הכרנו בפסטיבל ירושלים לפני שנתיים: „איגאנבאנה" (1958), סרטו הצבעוני הראשון, לאו דווקא מהחשובים שבלמעלה מ־50 סרטיו, אך יצירה נאמנה לעקביותו האסתטית של הבמאי. ההמנעות המוחלטת מתנועת מצלמה, הזווית הנמוכה מכנה הסרט מצולם, הקומפוזיציה הקפדנית והמזנסצינה המתחזמרת באמנות. על אף ה„שוטים" הארוכים והסטאטיים לא סובלים סרטיו של אוזו מכובד איטי בגלל התכונות האלה. ב„איגאנבאנה" בוחן אוזו, כדרכו, את מבנה המשפחה היפאנית ואת התנגשות המוסר החדש עם הישן. במשפחת היראיאמה נדמה שבעל הבית מאבד את השליטה על בתו הבוגרת. זו עומדת על זכותה לבחור בגבר איתו תחלק את עתידה, גם אם אינו עונה על הקריטריונים הידועים בתחומי הפרנסה והמעמד החברתי. בנסיבות אחרות, כשמדובר בגורמים חוץ משפחתיים מצליח האב לגלות יתר פתיחות אך לא בתוך משפחתו. הערמומיות הנשית מפילה אותו בפח וסופו שהוא, בדרכו ובקצב שלו, מתכופף אל מול המציאות. אותם חומרים אצל במאי אחר היו משמשים לרקיחת טרגדיה עתירת דמע. אצל אוזו זורחת אופטימיות, יופי וכנות.

אלה הם רק שניים מהסרטים שיעלו השבוע בסינבטקים, לא בהכרח הטובים ביותר, לבטח טובים בפני עצמם. חובה לבדוק.

„פו סאן" של קון איצ'יקאווה. הערב בת"א, מחר בחיפה

תקליטים/ קלאסי

מאת ישראל דליות

שחרזאדה

הסויטה הסימפונית של ניקולאי רימסקי־קורסאקוב (מ־1888) שייכת לאותן יצירות פופולאריות, המעוררות נימת זלזול מצידם של „מומחים אניני־טעם", המתרפקים על המסורת המרכז אירופאית. הכל מסכימים שהיצירה מצטיינת בתיזמור גאוני ובמנגינות מקסימות ביופיין. בילדותי הלהיבה ה„שחרזאדה" את דמיוני, בעיקר הודות לביצוע המפורסם של תזמורת פילדלפיה בניצוח לאופולד סטוקובסקי – בהקלטה מראשית שנות השלושים. המוסיקה עוררה בי תיאבון לקרוא את סיפורי „אלף לילה ולילה". עד היום אני מעיין, לעיתים קרובות, בסיפורי שחרזאד שבידה את הכליף הארון אלרשיד, בתרגום המופת (מערבית) של יוסף יואל ריבלין.

„שחרזאדה" היא אחת מהיצירות המוקלטות ביותר. מפגן־תזמורתי ססגוני, המשמש כ„כרטיס ביקור" לתזמורות, למנצחים, למפיקים ולטכנאים. בין ההקלטות המוצלחות, משנות החמישים וראשית שנות השישים, נמצאים ביצועים בניצוחם של קלצקי, מונטה, ביצ'אם, ואנסרמה. כנרים (נגנים ראשיים), המנגנים את קטעי הסולו לכינור, יכולים לתרום בצורה משמעותית לרמת הביצוע. כך בנגינת יוסף סילברסטיין בהקלטה היפה של תזמורת בוסטון בניצוח סייג'י אוזאווה (מ־1978).

מההקלטות החדשות (גם בקומפקט דיסק) ברצוני להמליץ על תזמורת הקונצרטחבאו מאמסטרדם, בניצוח קיריל קונדראשין, המנצח הרוסי הגדול שביקר בזמנו גם בארץ. הסולן הוא הכנר ההולנדי המצויין הרמן קרבים (פיליפס). פרשנות מפוארת, צבעונית ודרמטית אפשר למצוא בהקלטה של תזמורת פילדלפיה בניצוח ריקרדו מוטי (אי.אם.איי.ה.מ.ו.). בגירסה של הפילהרמונית הווינאית, בניצוח אנדרה פרווין, יש נימה ישירה ועניינית, ללא „שמאלציות" מיותרת (פיליפס). פרווין כבר הקליט את היצירה (ב־1969) עם הסימפונית הלונדונית (אר.סי.איי.). הקלטות מובחרות נוספות: ברנרד הייטינק והפילהרמונית הלונדונית (פיליפס) ושארל דטואה והתזמורת של מונטריאול בנגינה מזהירה (דקא).

עדיפות במיוחד, מוסיקלית וטכנית, ההקלטות עם מוטי וקונדראשין.

דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- ישראל וסוריה אל עברי פי פחת / גדעון רפאל
- סביבוני נגזרת ה„לביא" / אמיר אורן
- וינה חוזרת לקואליציה גדולה / שלמה שפיר
- והגיור הקונסרבטיבי? / מאיר בראלי
- בורסה (4); כלכלה (5); עכשיו (9); על הדשא (10); ספורט (11); כוכבים ולילות (12)

מזג האויר

בהיר עד מעונן חלקית.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 10־20, רמת־הגולן: 10־20, צפת: 12־17, חיפה: 14־24, טבריה: 13־24, נצרת: 12־21, עפולה: 4־24, שומרון: 11־22, תל אביב: 10־27, לוד: 6־28, יריחו: 4־23, עזה: 11־27, באר שבע: 10־28, אילת: 8־27, נהריה: עד 14־24.

יום שני, י"ח בטבת תשמ"ז, 19 בינואר 1987 ● גליון 19020

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

החבילה טרם נחתמה – המו"מ נמשך

קיסר: התקדמות בדיון על הסיוע לקופת־חולים ● נסים: הפער בין העמדות – בעינו

מאת אמנון אבוד, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

במשא־ומתן בין האוצר וההסתדרות, בנושא הסיוע לקופת־חולים, התברר אמש, אחרי הפגישה שנערכה בלשכת שר האוצר בירושלים, כי הפער בין עמדות הצדדים עדיין גדול.

בתום הפגישה, שנמשכה קצת יותר משעה, נשמע מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מעודד. קיסר הציג בפני השר את סיעוני ההסתדרות וקופ"ח, באשר ליישום וביצוע, הלכה למעשה, של הסכם יעקב גדיש, להבראת קופ"ח ולהמצאת המשאבים המתחייבים לפיתוח מערכת הבריאות הציבורית של קופ"ח לשנה הנוכחית וכן לביצוע הסכם השכר שנקבע עם

(המשך בעמ' 2)

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר „לוקח לעיון" את הצעת מכתב ההתפטרות שהגיש לו יו"ר סיעת הליכוד יעקב שמאי (מימין) בישיבה הסוערת של הוועד הפועל של ההסתדרות, שבה הוסמך קיסר לחתום על הסכם חבילה במשק (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: ישראל סימיונסקי)

זה לא יכול להימשך ככה

מסכימים הכל בירושלים ● העיר העתיקה היתה אתמול שוממת מישראלים ● למשטרה אין עדויות על התוקפים

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

שר המשטרה חיים בר־לב סייר אתמול בצהריים במקום שבו נדקרו האחים אוחיון. בר־לב אומר שהוא מופתע מכך, שעדי ראייה לא הגיעו למשטרה כדי לדווח על האירוע. הוא מוסיף, שהוא עדיין מקווה שהם יגיעו.

העיר העתיקה היתה אתמול שוממת מישראלים. רק תיירים המשיכו לפקוד אותה, כאילו כל המתח הזה אינו שייך להם. משטרת ירושלים הגבירה את הכוחות ב„תפר" שבין מוסררה לשער שכם. כל החשודים בדקירת האחים אוחיון שוחררו לאחר חקירתם. במשטרת ירושלים אין לפי שעה עצורים החשודים בדקירה.

בשכונת מוסררה התגודדו תושבים בצד הכביש. מולם ניצבו שוטרים חבושי קסדות ואלות בידיהם. דויד סויסה, בן 17, אומר, שהוא מזדהה עם תנועת ר"צ, אך נמאס לו. „זה לא יכול להימשך ככה" הוא אומר, הוא מספר על העלבון של השכונה. „ברדיו אמרו, שחוטמי מזה ממוסררה מכים ערבים. עושים לנו

(המשך בעמ' 2)

אותר צעיר ערבי שדווח כי נחטף

נער ערבי בן 16 התלונן אמש במשטרת ירושלים, כי הוכה בידי יהודים, כעת ששניים הלכו ברחוב שבטי ישראל בשכונת מוסררה.

שני הצעירים, בני 16 ו־18, עשו דרכם לביתו של צעיר בעתיקה ברחוב שבטי ישראל הקיפו אותם כמה צעירים יהודים והחלו להכות להם. הנער בן ה־16 הוכה ולדבריו הוכה על־ידי אחד היהודים.

משטרת ירושלים שאותרה את הצעיר הערבי, עליו דווח כאילו נחטף, כי גם הוא הותקף על־ידי קבוצת יהודים והגיע לבית החולים „שערי צדק", שם קיבל טיפול רפואי ושוחרר לביתו.

משמר הגבול בסימטאות העיר העתיקה בירושלים. (צילום: אילן אוסנדרייבר)

יעקבי – מועמד פרס לשגריר בוואשינגטון

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

השר גד יעקבי הוא מועמדו של ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לתפקיד השגריר בוואשינגטון, אך שמעון פרס לא מסר על כך עדיין לראש הממשלה יצחק שמיר. נודע, כי שמעון פרס אמר לשרים במפלגת העבודה ולאישים בכירים אחרים במפלגה, כי הוא רואה בשר יעקבי את מועמדו.

על־פי ההסכם הקואליציוני, היה צריך שמעון פרס להודיע על מועמדו לתפקיד השגריר בארה"ב „בהקדם האפשרי". ואילו ראש הממשלה צריך על פי אותו הסכם, לאשר את אחד המועמדים, שיוגשו לו „תוך שלושה חודשים". ואולם שר החוץ לא הגיש עדיין את רשימת מועמדיו ועל כן לא נתבקש ראש הממשלה להגיב בנושא זה.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין, אמר אתמול בפגישה עם כתבים מדיניים, כי אין הוא מועמד לתפקיד זה.

קמחי נפגש בלונדון עם נושהו של חאשוגי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

מה עושה דוד קמחי בלונדון? מי שהיה מנכ"ל משרד החוץ והיה מעורב במכירות הנשק לאיראן, הגיע בסוף השבוע שעבר לבירת בריטניה ונפגש בין השאר גם עם איש העסקים הבריטי רולאנד רולאנד. נראה, כי קמחי ניצל את ביקורו גם לפגישה עם איש העסקים הישראלי יעקב נמרודי.

רולאנד רולאנד, שהוא בעליה של חברת הענק „לונרהו", הזכור כמי שהעניק הלוואה לאיש העסקים הסעודי עדנאן חאשוגי, לצורך מימון ביניים של עיסקות הנשק עם איראן. לעומת זאת בדיווח אחר נמסר, כי עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור, המליץ אמנם בפני עדנאן חאשוגי לבקש הלוואה מרולאנד רולאנד, אך רולאנד דחה אותה, לאחר שהתייעץ בטלפון עם דוד קמחי.

איש העסקים הבריטי עיקל בסוף השבוע שני מטוסים שהיו שייכים לאיש העסקים הסעודי. עם זאת טען רולאנד רולאנד, כי העיקול אינו קשור למימון עסקות הנשק של איראן. „חאשוגי חייב לי מיליוני דולארים, אך אין לזה קשר לאיראן. הוא אומנם ביקש ממני הלוואה אך סירבתי להתעסק בזה".

ועדת המינויים קבעה כללים מחמירים לבחירת דירקטורים

הולצין: כל הסקטורים במשק יהיו מיוצגים בהנהלה; שמיר מאשר ל„דבר" שהציג את מועמדות שובל

מאת יואב יצחק ויקיר צור, סופרי „דבר"

ועדת המינויים, שהקימה מועצת הסוכנות, קיימה אתמול דיון ראשון וקבעה קריטריונים לבחירת דירקטורים למועצת המנהלים של בנק־לאומי.

נגיד בנק לאומי, אריה הולצין, אמר בתגובה, כי הוועדה תקיים ישיבות יומיות עד יום רביעי, זאת במטרה, להסכים, עד יום ו', על מועמד מוסכם לתפקיד יו"ר, ולמועמדים מוסכמים לתפקיד הדירקטורים במועצת המנהלים של הבנק. הולצין סירב להתייחס לקריטריונים שנקבעו אתמול, אשר ינחו, כאמור, את ועדת המינויים בבחירת דירקטורים. הולצין ציין, כי הוועדה תדאג לכך שכל הסקטורים במשק יהיו מיוצגים בבל"ל.

נודע, כי ועדת המינויים קיבלה אתמול קריטריונים מנוסחים מחמירים, זאת לאור הלקחים שהופקו

(המשך בעמ' 2)

שרה קאריש מהונגריה (משמאל), חסידת אומות העולם שפעלה יחד עם ראול ואלנברג, בערב הוקרה שנערך אמש באולם „הבימה" בתל־אביב (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: שאול רחמים)

החלטה לתת פומבי לשכר ותנאי בכירים בחברות הציבוריות

מאת אמנון אבוד, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים ושר התקשורת אמנון רובינשטיין החליטו אתמול לתת פומבי לשכר ולהטבות שמקבלים דירקטורים ופקידים בכירים אחרים בחברות ציבוריות.

את התקנות בנושא זה יתקין שר האוצר על־פי הסמכויות המוקנות לו בחוק ניירות־הערך.

תקנות אלה באות לאחר שורה של דיונים, שקיימו אנשי האוצר עם הרשות לניירות־ערך. התקנות החדשות יצטרכו לקבל את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת.

צה"ל יעביר ליוניפי"ל מימצאי הקצין הבודק הריגת החייל האירי

מאת מלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

צה"ל יעביר למפקדת יוניפי"ל את מימצאי דו"ח הקצין הבודק ואת פירוט הצעדים שננקטו לאחר שהושלמה בדיקת כל הפרטים המשפטיים, המשמעתיים והמבצעיים של תקרית הריגתו בשוגג של החייל האירי בשבוע שעבר.

הרמטכ"ל עמד על חשיבות שמירת יחסים תקינים עם יוניפי"ל והדגיש, כי „כל שיבוש מזיק, גם אם יוניפי"ל לא תמיד תורם לשליטה ולהרגעה בכל מקום או מצב". הוא הגדיר את התקרית „טעות מבישה" והסביר שהכוונה היתה לירות במחבלים.

שורה של טעויות, שנבעו מחוסר ידע, משיקול דעת לקוי ומאי־הבנות הביאו לירי בחייל האירי בעמדה שלצה"ל היה ידוע באותה העת כי היא אמורה להיות נטושה.

נודע כי הדיווח על תקרית החייל האירי היה רצוף תקלות ושלקח זמן עד שהדרגים בשטח העבירו מידע שלם ואמיתי על האירועים.

ישראל הציעה לשלם פיצויים למשפחת החייל האירי כמקובל במקרים דומים בעבר.

עובדי בתה"ח בשביתה ● מפנים חולים אין ניתוחים ● אין אוכל ● אין מרפאות

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

בתמיכת הסתדרות עובדי המדינה פותחים הבוקר כ־12,000 עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים בשביתה כללית על רקע תביעתם להשוואת תנאי עבודתם ושכרם לאלה של עמיתיהם בבתי־החולים של קופת־חולים הכללית. במסיבת עיתונאים, שקיימו אתמול נציגי מועצת העובדים בתל־אביב, הם אמרו, כי הסכסוך העבודה הוכרז כבר לפני חודש וחצי וכי עד היום לא יצרו אתם המעסיקים כל מגע.

השביתה עלולה לשבש קשה את פעולתם של 33 בתי־החולים הממשלתיים ברחבי הארץ ולפגוע בטיפול בחולים. אשנבי הקבלה ושחרור החולים יהיו סגורים, לא יהיה אוכל לחולים. לא יבוצעו עבודות נקיון ולא יחודש המלאי של החומרים הסטריליים לחדרי ניתוחים. השובתים ימנעו מן הקבלנים הפרטיים את הכניסה

(המשך בעמ' 2)

הרופאים לא ישבתו

(ע). – ארגון רופאי המדינה לא ישבית מחר את העבודה בבתי־החולים הממשלתיים, כפי שתוכנן.

השביתה בוטלה, תוך היענות לבקשת שר האוצר, שהבטיח לקיים פגישה דחופה עם ראשי הארגון. הרופאים בבתי־החולים הממשלתיים מוחים על הנזק החמור, שייגרם לשירות הרפואי כתוצאה מן הקיצוצים בתקציב מערכת האישפוז הממשלתית וכן נגד הפער בתקציבים של בתי־החולים השונים.

שני קולות במחלקת המדינה

שולץ חזר על העמדה האמריקאית הרשמית המרגיעה אך פקידיו צופים עימות קשה בין הנשיא רייגן לשמיר

מאת אמנון דנקנר, וואשינגטון ומרים סוקס, ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – מחלקת המדינה דיברה אתמול בשני קולות בנוגע למעורבות ישראל בפרשה האיראנית. אחד מרגיע, השני לא כל כך. ג'ורג' שולץ חזר בראיון טלוויזיה על העמדה האמריקאית הרשמית של הימים האחרונים, שנועדה להשקיט את החששות הישראליים, כי הממשל מנסה להפוך את ישראל לשעיר לעזאזל. „נכון שהישראלים היו מעורבים בדיונים עם רוברט מקפרליין", אמר שולץ למראיינו מארווין קאלב, „אולם בסופו של דבר איש אינו מחליט בשבילנו. אנחנו מחליטים, אנחנו לוקחים אחריות על ההחלטות שלנו ואיננו יכולים להאשים מישהו אחר".

אולם פקידים בכירים במחלקת המדינה שדיברו עם ה„ניוזוויק" ציירו את מה שעתיד להתרחש ביחסיהן של שתי המדינות בצבעים ורודים פחות. הם אמרו כי כשיבוא לכאן יצחק שמיר לביקור רשמי באמצע פברואר הוא יישאל על־ידי הנשיא רייגן שאלות נוקבות לגבי מעורבותה של ישראל ולגבי מעורבותם של סוחרי נשק ישראליים בפרשה.

מקור בסנאט הוסיף ואמר ל„ניוזוויק", כי הישראלים מודאגים פן ייקראו לוואשינגטון למסירת עדות עמירם ניר, דוד קמחי, יעקב נמרודי ואל שווימר. הישראלים מציעים, גילה המקור, כי חוקרי הסינאט ישלחו לנחקרים שאלונים, או יבואו

(המשך בעמ' 2)

תיקו ומסמכיו של הנעדר מצרעה נמצאו ליד הנהר

מאת שמעון ויים, סופר „דבר"

תיק־הצד ובתוכו מסמכיו האישיים של אמנון רייזנר, הצעיר מקיבוץ צרעה, שנעלם לפני חודש בנסיבות מסתוריות, נתגלה שלשום בגדה הקנאדית של הנהר המשמש כגבול בין ארה"ב לקנדה בחבל הסייר הקנאדי.

שוטרי צוות החקירה המיוחד, שהקימה משטרת קנדה לחקור בפרשה, חוששים, כי הצעיר ביקש אומנם לחצות את הנהר ולהיכנס לארה"ב בדרך לא חוקית ובדרכו טבע בנהר. עם זאת נמשכת החקירה בכיוונים נוספים ובתוכם גם אפשרות, שהצעיר נפגע על רקע חבלני עויין.

בתיק־הצד הרטוב שנמצא, ככל הנראה, למרחק של כשמונה ק"מ ממקום היעלמותו של רייזנר, נתגלו דרכונו הישראלי, ספר, כלי רחצה, מצלמה, כרטיסי אשראי וציוד אישי נוסף עטוף בניילון ושמור היטב. התיק נמצא במרחק כעשרים ק"מ דרומית לעיר סרניה בקנדה, שממנה יצא רייזנר לדרכו. יצויין, כי תרמיל הבגדים של רייזנר נתגלה בחוף האמריקאי של הנהר, סמוך למועד היעלמו.

ועננו מבקש להסיר החסיון מראיה נגדו

נסגר התיק נגד כתב ה„סטאנדארד" על פרסום תוכן הכתובת על כף־היד

(ע). – מרדכי ועננו הגיש לבית־המשפט העליון בקשה לגילוי ראיה חסויה, ובקשתו תידון בפני נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר.

על תוכן בקשתו של ועננו הוטל צו איסור פרסום לבקשת פרקליטות המדינה, אף כי בא־כוחו, עו"ד אמנון זכרוני, לא ביקש צו כזה.

על־פי החוק מוגשות ראיות חסויות לעיונו של השופט בלבד, ואילו לסניגורו של ועננו לא תינתן אפשרות לעיין בהן ולהשיב עליהן. על־פי החוק רשאי ועננו לפנות לבית־המשפט העליון בבקשה להסיר את צו החסיון, כדי שיראו לו את הראיות החסויות.

הרמטכ"ל בפגישה עם הכתבים הצבאיים:

כ־20 אחוז מלוחמי צד"ל ערקו והמצב בדרום לבנון – „בעיה"

מאת מלי זלינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

כ־300 מחיילי צד"ל עזבו את שורות צבא הדרום בתקופה האחרונה והם מונים כ־20 אחוז מהכוח הלוחם. רובם אנשים שאומנו ללחימה ונטשו מוצבים שהותקפו כבר או מחשש להתקפה.

הרמטכ"ל הגדיר אתמול את המצב שנוצר בעקבות האירועים האחרונים כ„בעיה". עם זאת, נמשכת גם אם בספטוף ההתגייסות לצד"ל, בעיקר מקרב הנוצרים. הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, שנפגש אתמול עם הכתבים הצבאיים ציין, כי אמנם התעוררה באחרונה בעיה קשה, ולפתרונה נדרש צה"ל לצעדים ארגוניים ומבצעיים שונים, שיחזקו את צד"ל באזור הבטחון: יותר נוכחות מבצעית של צה"ל, יותר חונכות מיומנת לצד"ל להשיב על מתקפות „חיזבאללה" ויותר ביצורים במוצבי צד"ל הקיימים. אין בכוונת ישראל בשלב זה ולאחר שורה של דיונים, לשנות את תפיסת הבטחון הבסיסית, הגורסת איזור בטחון בגיבוי צד"ל. „אני מעריך שאין

(המשך בעמ' 2)

הבמה הרעיונית המרכזית לערכי תנועת העבודה
העובדים, המשק וההתיישבות בצבת התכנית הכלכלית

היוזמים
אברמוביץ אוריאל
אגמי אורי
ח"כ אדרי רפי
אסף שמחה
אפרתי מיכה
בר־ישראל גדעון
גביש ישעיהו
גולץ אלפרד
גל גדליה
פרופ' דורון חיים
דניאל יוחנן (גוני)
הברפלד חיים
הראל ישראל (רליק)
הרפז ניסן
ולדמן משה
ורסמן משה
אילי נסים
זינגר אפרים
זכאי יחזקאל
ידלין אהרון
ישי יעקב
ישראלוביץ ארתור
לובלסקי מאשה
לוינסקי עקיבא
ליכטנברג חיים
לנדסמן יצחק
מצאלחה נואף
נסים זכי
סיוון עמירם
עיני גיורא
פסה נחום
פרי ישעיהו (שושי)
קאופמן הדי
קופלביץ חוה
קצב נוחהת
רוזוליו דני
שגיא גדעון
שילה אהוד

09.00 – 09.30
התכנסות, רישום וכיבוד.
09.30 – 11.00
חיים הברפלד – דברי פתיחה
דברים:
דני רוזוליו
יוחנן דניאל (גוני)
נחום פסה
יו"ר – **זכי נסים**
11.00 – 11.15
הפסקה – כיבוד קל.
11.15 – 12.00
דברים:
גד יעקבי, התכנית הכלכלית.
12.00 – 13.30

קבוצות דיון:
1. תקציב המדינה והשלכותיו.
פותח:
ארנון גפני בהשתתפות:
פרופ' **מנחם יערי**.
2. הרפורמה במיסוי.
פותחים:
פרופ' **אפרים צדקה**
נירה שמאי
3. הרפורמה בשוק ההון:
פותחים:
ד"ר **בן־עמי צוקרמן**
דני רוזוליו.

4. הרפואה הציבורית:
פותחים:
פרופ' **חיים דורון**
דב פלג
5. צמיחה כיצד?
פותחים:
נחום פסה
ישעיהו גביש
6. תפיסתה של תנועת העבודה מול תפיסת הימין החדש:
פותחים:
פרופ' **אברהם דורון**
אשר מניב.
13.30 – 14.30
ארוחת צהרים
14.30 – 16.00
המשך קבוצת דיון.
16.00 – 17.00
דיווח קבוצות הדיון למליאה
– 17.00
דברים:
אהרון ידלין
ח"כ **שמעון פרס**
גדעון בן־ישראל – דברי סיכום
יו"ר – **מאשה לובלסקי**

בית ברל, כפר־סבא ליד מושב צופית
יום ג' י"ט בטבת, 20.1.87 בין השעות: 18.00 – 09.00
חברים הזקוקים להסעה מחיפה וירושלים יתקשרו:
לח' נפתלי שטורם 02־207222 לח' בני רז 04־641781

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

יו"ר ארגון עולי איראן מאשים:

הסוכנות גילתה אזלת־ידה בהבאת יהודי איראן לארץ

מאת יוסי מלמן ונתן רועי סופרי "דבר"

יו"ר הארגון הארצי של עולי איראן בישראל, ששון סימן־טוב, תקף אתמול בחריפות את יו"ר מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, חיים אהרון, והאשימו במחדל חמור ובאוזלת־יד בכל הקשור להעלאת יהודי איראן לישראל.

סימן־טוב שלל מכל וכל את התנערותו של חיים אהרון מאחריות להגירתם של יהודי איראן לארצות־הברית. רק חמש משפחות מתוך 1,000 עלו לישראל והאחרות היגרו מווינה לארה"ב.

סימן־טוב סיפר, שעוד לפני חצי שנה הציע לסוכנות את עזרת הארגון של יהודי איראן בישראל בהשפעה על עולים אלה ובשכנועם לעלות לארץ – אך הוא לא נענה.

"זו עזות מצח מצד חיים אהרון להאשים את יהודי איראן בחוסר רצון לעלות ארצה, מה גם שחיים אהרון העדיף לשלוח לווינה אנשי־שלומו, חסרי כל נסיון, לפעולה בקרב יהודי איראן", טען ששון סימן־טוב.

חסידי סאטמר מול אנשי אגודה

"כוח שכנוע" של חסידי סאטמר, המכונה "רב טוב", ואנשי מחלקת הקליטה של ארגון "אגודת ישראל" העולמית מתחרים זה כמה חודשים על לבם של היהודים שהגיעו מאיראן לווינה. כל אחד מהגופים תומך כספית ביהודים ומנסה לצוד נפשות לעניינם: עלייה לישראל או הגירה לארה"ב.

מתברר, כי "כוח" גדול של חסידי סאטמר פועל בווינה לשכנע את היהודים המגיעים לשם מאיראן שיהגרו לארה"ב, כיוון שמדינת ישראל איננה יכולה לספק להם צרכי דת יהודיים והם עלולים להיפגע מבחינה רוחנית. הם מחזיקים סמוך למשרדי היא"ס בווינה חדר־אוכל של חסידי סאטמר והם משכנים חלק מן המעוניינים בבתי־מלון המתנים לאוחדים בהם "דמי כיס".

"כוח" נוסף שמשכנע יהודים מאיראן בווינה הוא זה של "אגודת ישראל" העולמית בראשותו של מ.ה. לווינשטיין. אנשיו מנסים לשכנע את יוצאי איראן לעלות לישראל. אנשי מחלקת הקליטה של "אגודת ישראל" מקיימים מגעים עם הפליטים, תומכים בהם כספית (דמי־כיס) ומספקים להם אוכל כשר בחדר־אוכל שהוקם לשם כך.

סגן ראש ממשלת עיראק מספר:

ארה"ב סיפקה לאיראן מודיעין מטעה – כדי להאריך המלחמה

רבת־עמון (א.ס.).– סגן ראש ממשלת עיראק טאהא יאסין רמאדאן אישר אתמול בראיון שהעניק לעתון הירדני "ג'ורדן טיימס", כי ארה"ב סיפקה לעיראק מידע מודיעיני מטעה במטרה להאריך בכך את המלחמה בינה לבין איראן.

לדברי רמאדאן, התכוונה ארה"ב בבקשה צעד זה ללבות את המלחמה, כדי שתוכל להשתמש ביתר שאת באיום האיראני על מדינות המפרץ העשירות השמרניות ולהגביר את השפעתה עליהן. "רק כשהחלו מתפרסמים הגילויים בדבר העברות הנשק האמריקאי לאיראן הבנו שהמידע שקיבלנו היה מטעה", הוא אמר. "הדבר נעשה בהתאם לתוכנית כוללת, גדולה יותר ומחושבת מראש. עיראק איבדה את האמון שהיה לה בארה"ב. כל גשרי האמון שהיו בינינו נהרסו."

באחרונה התרבו הדיווחים העיתונאיים בארה"ב על כך, שארה"ב סיפקה מידע מודיעיני מטעה הן לאיראן הן לעיראק. לדברי רמאדאן, גרם המידע המטעה שקיבלה עיראק מוואשינגטון, ובכלל זה מידע על תנועות צבא לאורך קו החזית בן 80 הק"מ, לאבדנו של חצי־האי פאו בשנה שעברה ולהתקרבות חזית הלחימה עד כדי מרחק חמישה ק"מ מגבול כווית.

עיראק שיגרה מחאה נזעמת לארה"ב ובה שאלה, בין היתר, אם היתה כוונת האמריקאים להביא במעשה זה לכיבוש עיראק בידי איראן. לדברי רמאדאן השיבו האמריקאים, כי העבירו לידי העיראקים כל מידע שהיה ברשותם וכי ההטעיה לא נעשתה בזדון. גם עתה מוסיפה עיראק, לדבריו, לקבל מידע מודיעיני מארה"ב, אם כי היא משלימה אותו במידע ממקורות אחרים.

עיראק שולחת כסף לפלאנגות לסיוע במלחמתם נגד הסורים

מאת טלי זליגר, המוסרת הצבאית של "דבר"

השלטון בעיראק מסייע לכוחות הלבנוניים סיוע בסכומי משמעותי בהתמודדות נגד הנוכחות הסורית בלבנון. במסגרת היריבות העיראקית־סורית ולנוכח העמידה התקיפה של הכוחות הלבנוניים נגד הנוכחות וההשפעה הסורית בלבנון, מתקיים, כך נודע, קשר בסתר ואחר בין העיראקים לכוחות הלבנוניים.

הקשרים בין הכוחות הלבנוניים לבין הפלשתינאים, קשרים ההולכים ומתהדקים בשל החשש הנוצרי מהשתלטות שיעית על השלטון בלבנון, מקבלים חיזוק מהיחסים שבין עיראק לפלשתינאים, יחסים שהם כיום יחסים קרובים מאד. כל אלה יוצרים כר נוח לשיתוף פעולה מבצעי בין הכוחות הלבנוניים לפלשתינאים. ישראל דואגת לתת פומבי לחוסר שביעות רצונה ממגעים אלה [illegible] היא נכונה לנקוט על מנת לשבשו. ההערכה כאן היא כי הכוחות הלבנוניים ועמדתם הנחושה של מרבית מנהיגי הכוח ולוחמיו נגד סוריה לא תאפשר לנשיא ג'ומאייל המבקש להתקרב שוב לסוריה, להגיע לדמשק עם הצעה שתתקבל על דעת שליט סוריה ותהיה בת ביצוע.

בכוונה לא לערב את דרום לבנון בהתכתשויות הבין־עדתיות המתרחשות בצפון לבנון ולהקטין עד למינימום את השפעותיהם, אסרה ישראל על פריסת משקיפים של הפלגות והכוחות הלבנוניים באזור הבטחון.

ב"חירות" עוד מחפשים נוסחה לכינוס הוועידה עם סדר־יום

בני בגין שוב מותח ביקורת על אריק שרון

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

ד"ר זאב־בנימין בגין המשיך אתמול למתוח ביקורת על שרון בשתי הופעות פומביות. בראיון ברדיו ובהופעה בסניף "חירות" בתל־אביב חזר בגין ואמר, שבתנועת "חירות" יש שני מחנות בלבד – מחנה שמיר ומחנה לוי – והם שצריכים להגיע להסכמה ביניהם.

עם זאת הוסיף שההתבטאויות של דוד לוי כלפי יצחק שמיר בכינוס תומכי לוי, שהיה בשבוע שעבר בירושלים "ציערו אותו".

בגין נשאל על־ידי חברי "חירות" בתל־אביב מדוע הוא מוציא אנרגיה נגד השר שרון ולא נגד יוסי שריד ושולמית אלוני ועל כך השיב: אינני מחפש מדליות או משרות ציבוריות ואסור שאכסה על מחשבותי. יש מאבק בתנועת "חירות" ועלי להביע את דעתי."

סופר "דבר" מוסר, שעדיין לא נמצאה ב"חירות" נוסחת פשרה, שתרצה את כל המחנות ותאפשר עריכת ועידה עם סדר־יום מוסכם מראש. השר משה קצב הודיע, שמנוי וגמור אתו להביא לכינוסה של ועידה בתוך חודשיים, ואם כי הוא מעדיף ועידה עם הסכמה אין הוא נבהל, כלשונו, מועידה שתהיינה בה התמודדויות.

סופר "דבר" מוסיף, שגם במפלגה האחות, המפלגה הליברלית, נמשכת ההתכתשות בין מחנה מודעי לבין מחנה שפ"ן (שריר, פת, נסים). כזכור הוסכם על כינוס מועצה מתחילת החודש הבא, אולם שני המחנות רבים ביניהם על סדר־היום. אנשי שריר טוענים, שמודעי מנסה לכפות סדר־יום, שינטרל את כוחו במועצה. הם חותרים לכינוס מרכז המפלגה עוד לפני כינוס המועצה, משום שלדעתם יוכלו להעביר במרכז החלטות נוחות יותר, מאשר במועצה.

אוטובוס נרגם בעזה

(ע). – אוטובוס ישראלי נרגם באבנים אתמול בצהרים ברצועת עזה, אך לא היו נפגעים ורק שמשות האוטובוס ניזוקו.

התקרית היתה סמוך לשעה 12.30 בצהריים, בעת שהאוטובוס עבר בצומת מורג ברצועת עזה.

נסיון להביא להצבעה חשאית ב"עבודה" על המיזוג עם "יחד"

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

כ־100 חתימות נאספו עד כה בין חברי מרכז מפלגת העבודה. החותמים דורשים הצבעה חשאית כשמרכז המפלגה ידון בסוף החודש בהסכם האיחוד בין מפלגת העבודה ל"יחד" של עזר וייצמן.

על־פי חוקת המפלגה דרושות כ־400 חתימות, כדי לאלץ את המרכז, על 1200 חבריו, להצביע הצבעה חשאית. שוללי ההסכם משוכנעים, שבהצבעה חשאית, ללא עינם הפקוחה של ראשי המפלגה, יעלה בידם לשבש את אישורו. שתי הקבוצות העיקריות, הפועלות לביטול ההסכם, הם אנשי דור ההמשך ואנשי התנועה הקיבוצית המאוחדת.

כזכור, מבטיח ההסכם עם "יחד" לאנשי וייצמן שלושה מקומות ריאליים ברשימת "העבודה" לכנסת הבאה, כיסוי חובותיה של "יחד" על־ידי מפלגת העבודה, ומתן תפקידים במועצות־מנהלים ובשירות הדיפלומטי.

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
סגן עורכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אהרון קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
שיווק: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאוריה קומה ב' טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111 מ. 33104

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
קלז חנה ז"ל
מדבינסק – ריגה לטביה
ההלוויה תתקיים היום, יום שני 19.1.87 בשעה 15.00
אחה"צ מבית המנוחה רח' הרצל 17 חדרה.
אבלים:
בעלה: דב (ביבי) קלז
בניה, כלותיה, נכדיה
וכל בני המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו היקר
יצחק (איצ'ה) מאיר
ההלוויה תתקיים היום, יום שני י"ח בטבת תשמ"ז
19.1.87 בשעה 14.00.
המשפחה
ובית גבת

החל מ־1 בפברואר

רכב עד 1600 סמ"ק מתייקר ב־7 אחוזים

מאת אריה ארד ואמנון אמר, סופרי "דבר"

מחירי המכוניות עד 1,600 סמ"ק יתייקרו בעוד שבועיים ב־7 אחוזים. הודעה משותפת למשרדי האוצר והתחבורה המליצה אתמול על ייקור המכוניות החל מ־1 בפברואר.

שיעורי הייקור משקפים החלטה שמתגבשת במשרדי הממשלה לסבסד את מחירי המכוניות הפרטיות שנפח מנועיהן עד 1,600 סמ"ק בשיעור של 10־15 אחוז בממוצע. החלטה זו נועדה למתן את עליית המדד בשלושת החודשים הקרובים. שליש מהסובסידיה יבוא מתוך רווחי היבואנים ושני־שלישים מהכנסות המיסים לאוצר.

20 ד' לחודש מקבלים חסידי אומות העולם

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

גזבר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי, הבטיח אתמול לסייע בהסבת תנאיהם של 400 חסידי אומות העולם, המתגוררים מחוץ לגבולות מדינת ישראל והמקבלים מהמוסדות היהודיים תמיכה של 20 דולר לחודש.

מתברר, כי עשרות מחסידי אומות העולם המתגוררים ברחבי העולם הם קשישים הזקוקים לסכומי כסף לצרכי מחיה מדי חודש בחודשו. המוסדות היהודיים אינם מעבירים כספים לכל אותם חסידי אומות העולם, והסכום המועבר לאלה מהם המתגוררים מעבר למסך הברזל מגיע לסכומים שאינם עולים על 20 דולר. חסידי אומות העולם המתגוררים במערב־גרמניה, למשל, מקבלים מהמוסדות היהודיים 150 מארקים לחודש בקירוב.

על מידע זה אמר אתמול עקיבא לוינסקי: "נדאג לכך, כפי שדאגנו לחסידי אומות העולם בישראל, שלא יחיו ברחבי העולם בחרפה. את מה שמוטל עלינו לעשות נעשה. אינני מקובל כאדם שמבטיח ואינו מקיים".

שופט בית־המשפט העליון, הד"ר משה בייסקי, אמר אתמול בערב הוקרה לחסידי אומות העולם שאורגן על־ידי התנועה למען ארץ ישראל טובה, כי בעולם מתגוררים כמה מאות מחסידי אומות העולם הזקוקים לעזרת העם היהודי "ואם לא נסייע להם ונעזור להם לא ננקה לעולם".

שני קולות במחלקת

(המשך מעמ' 1)

לישראל כדי לחקור אותם שם.

סיכום לגבי נוהלי החקירה עדיין לא הושג בין שתי המדינות, אולם נראה כי החוליה החלשה בכל העניין היא אל שווימר. האיש הוא, אחרי הכל, גם אזרח אמריקאי, ויש להניח כי עובדה זו לא נעלמה מעיני חוקרי הסינאט. את שווימר אין בעייה לזמן לאולם הישיבות של הוועדה המיוחדת, ואף אם נכון כי שווימר יכול, כפי שעשו לפניו כמה מעורבים בפרשה לסרב להעיד מחשש להפללה עצמית, קשה להניח שהדבר יתקבל בעין יפה, מכיוון שאחרי הכל, לבד מהיותו אזרח אמריקאי היה שווימר בעת התרחשות הפרשה גם יועץ ראש ממשלת ישראל לענייני טכנולוגיה.

זה לא יכול להימשך ככה

(המשך מעמ' 1)

סטיגמה, כאילו לא קרה כאן שום דבר" הוא אומר.

סוויסה אומר, שהאנשים כאן מוכרחים לפרק את הזעם. בצד עומדים ילדים עם שלטים וצועקים "מוות לערבים". על השלטים כתוב: "דם, דם". מדי פעם עוברים ברחוב ערבים, בדרכם לעבר שער שכם. עיניהם מתרוצצות מפחד, שקול הקריאות "מוות לערבים".

סוויסה אומר, "אני חושב שצריך לעשות הכל בשביל השלום. אבל שלום לא הולך עם סכין בגב. אם שמיר לא יתחיל לזוז – יהיו פה צרות. האנשים כאן רוצים באמת שלום עם הערבים, אבל הממשלה לא נותנת לנו בטחון. אנחנו לא נמשיך ככה להתבוסס כשתוקעים לנו סכין בגב".

בינתיים לכדו השוטרים, על סמך מידע מוקדם, צעיר מקריית־יובל, כשברשותו חמישה בקבוקי תבערה. שני צעירים שהיו עמו הצליחו להימלט. הצעירים התכוונו כנראה לפגוע בכלי־רכב ערביים באיזור שער שכם.

שמיר: מחשבותי לבטחון

"אינני חושב שאנו חייבים לפתוח במדיניות חדשה להפחתת מעשי הטרור בירושלים, אך עלינו להגביר את אמצעי הבטחון והמניעה כדי שמקרים כאלה, כמו הפיגוע בשבת בירושלים, לא יישנו" – אמר אתמול ל"דבר" ראש הממשלה יצחק שמיר.

שמיר הוסיף: "מחשבותי נתונות בימים אלה להגברת הבטחון בירושלים. תחילה בטחונה של האוכלוסיה היהודית, ואחר־כך אוכלוסית ארץ־ישראל כולה".

קולק: שבחים לאיפוק

ישיבה מיוחדת של ועדת השרים לענייני ירושלים התקיימה אתמול באולם מועצת העיריה. ראש עיריית ירושלים טדי קולק אמר אתמול, כי העיתוי לקיום הישיבה יום אחרי הפיגוע בעיר העתיקה, נותן תוקף לישיבה זו. הוא שיבח את תושבי מוסררה על האחריות וההתאפקות. "עם כל ההישגים נותרו הרבה בעיות, שיחייבו מאמץ גדול ואת הבעיות הקשות לא ניתן לפתור ב"זבנג וגמרנו".

ראש העיריה אמר עוד, כי עם כל ההישגים הגדולים של הממשלה והעיריה, "יש להרחיב את תשובותינו למקרים כאלה", על־ידי הבאת 500 משפחות נוספות לעיר, הגדלת התיירות וביסוס חברתי ודמוגרפי של העיר.

ישוחרר מבית־החולים מחר

ראש הממשלה יצחק שמיר, שביקר אתמול בצהריים אצל אבי אוחיון, המאושפז בבית־החולים "ביקור חולים" אמר, כי "המשטרה קיבלה הנחיות להגביר את הבטחון והשמירה במזרח־ירושלים".

ראש הממשלה התעניין בשלומו של אבי אוחיון, והפצוע אמר לו: "אני מרגיש בסדר, אולם אני דואג לאחי, שמצבו יותר מסוכן". הפצוע תיאר בקצרה באזני ראש הממשלה כיצד הוא ואחיו הותקפו. הוא נדקר בראשו ובצווארו, אך למרבה המזל הדקירות לא היו עמוקות. מנהל המחלקה הכירורגית ב"ביקור חולים", ד"ר משה דוואי מסר, כי אם לא תחול הרעה בלתי־צפויה במצבו הוא ישתחרר מבית־החולים כבר מחר.

אין עדויות בידי המשטרה

מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי, העריך, כי הפיגוע בשוק של העיר העתיקה בירושלים, בוצע על רקע לאומני. לדבריו, "אין סימנים, המעידים, כי המדובר בהתארגנות חבלנית, אלא שהדקירות בוצעו על־ידי קבוצה שהתארגנה על רקע מקומי".

יש לציין, כי זאת הפעם הראשונה שהדוקרים בחרו בקבוצה של יהודים. בדרך־כלל נדקרו עד כה אנשים בודדים. עוד יצויין, כי הפיגוע אירע בשעה שהשוק היה הומה, אף־על־פי־כן אין לפי שעה, בידי המשטרה עדויות העשויות לסייע בזיהוי התוקפים. גם שני האחים והבחורה לא הצליחו למסור פרטים משמעותיים על זהותם של תוקפיהם.

שני צעירים בשנות העשרים, תושבי שכונת מוסררה נעצרו במוצאי־שבת אחרי 10 בלילה, בחשד שתקפו קבוצת ערבים, שעשתה דרכה ממרכז ירושלים לעיר העתיקה.

הערבים נעצרו לאחר הפיגוע בעיר העתיקה, והובאו לחקירה במגרש הרוסים. בתום החקירה שוחררו ועשו דרכם ברגל בחזרה לעיר העתיקה. בעת שעברו בשכונת מוסררה תקפו אותם כמה צעירים יהודים והמשטרה הצליחה לעצור שניים מהם.

נחלש הקור באירופה; בארץ קיץ

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

מידות החום עלו אתמול במרכז הארץ במעלה עד שתי מעלות והלחות ירדה. החזאי התורן אמר אמש לסופר "דבר", כי עד יום ה' אין צפויים שינוי של ממש במזג־האוויר.

באירופה נמשכת ההיחלשות ההדרגתית של גל הקור. אתמול עלו מידות החום בלונדון, מ־17 מעלות מתחת לאפס לעשר מעלות "בלבד". מצפים, שעם עליית הטמפרטורות באירופה יתחלף מזג־האוויר בארץ והחורף ישוב.

בנמל־התעופה בן־גוריון הגיעו אתמול מידות החום ל־30 מעלות, בתל־אביב ל־27, בירושלים ל־21, בצפת ל־17 ובבאר־שבע ל־28 מעלות.

אסיר ברח מ"מעשיהו"

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אברהם יוסף, אסיר השפוט לתשעה חודשי מאסר בכלא "מעשיהו", נמלט אתמול מן הכלא.

אתמול סמוך לשעה שש בערב נראה האסיר בחדר האוכל. שעה לאחר מכן, בעת ספירת האסירים, גילו הסוהרים את העדרו של אחד האסירים. נערכה ספירה בתחום על־פי שמות, שארכה מספר שעות, ואז התברר שאברהם יוסף הוא הנעדר.

טרם ידועות סיבות בריחתו. מקרה הבריחה נבדק על־ידי קצין בודק שמינה גונדר דוד מימון. דובר שירות בתי הסוהר ציין אתמול, כי פעולות רבות נעשות במגמה "מעשיהו" לשינוי הרכב האוכלוסיה ולצמצום מספר המקרים החריגים. בחודש האחרון, לבד מהבריחה אתמול, לא נרשם כל מקרה חריג במגמה מעשיהו.

שצ'רנסקי בין מקבלי מילגות "קרן גולדה"

(ע). – נתן שצ'רנסקי היה אתמול בין 35 מקבלי מלגות לימודים מ"קרן גולדה מאיר" לשנה זו מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים. טקס הענקת המילגות נערך במעמד שר הבטחון יצחק רבין.

הענקת המילגה תאפשר לנתן שצ'רנסקי לחזור לתחום המחקר האקדמי, שאותו נאלץ לנטוש עם מאסרו בברה"מ. במסגרת המרכז לחקר ברה"מ ומזרח אירופה באוניברסיטה העברית יקדיש השנה נתן שצ'רנסקי את זמנו לכתיבת זכרונותיו.

בטקס עמד שר הבטחון מר יצחק רבין על דמותה ופועלה של גולדה מאיר. הוא אמר כי גולדה מאיר בעת כהונתה כראש ממשלה הבינה את חשיבות היחסים בין ישראל לבין ארה"ב ושהיא זו שהניחה את היסודות לקשר ההדוק בין שתי המדינות. הוא ציין כי היחסים שהנהיגה גולדה מאיר עם ארה"ב היו יחסי אמון הדדי, אך לא יחסי ויתורים. היא הבינה היטב לא אחת, כי אל לישראל לוותר לדרישותיה של ארה"ב, וכי עליה לשמור על חירות ההחלטה שלה.

כ־20 אחוז

(המשך מעמ' 1)

צורך לשנות עתה את התפיסה", הבהיר הרמטכ"ל הוא הטעים כי יש לתת תשובות למצבים חדשים שאינם בהכרח הולמים את התשובות שניתנו בתחילת התהליך. רב־אלוף לוי הצביע על מספר הצלחות של צד"ל בימים האחרונים.

כחלק מההתארגנות החדשה, נבדקת כל ערב מחדש נוכחות חיילי צד"ל במוצבים ויש מוצבים שבהם נמוכה הנוכחות והם מפונים ונשארים בלתי־מאויישים, כדי לא לחשוף את מעט החיילים שבהם לסכנת תקיפה. בסוף השבוע שעבר הותקף מוצב צד"ל והדבר, הודה הרמטכ"ל, לא הרתיע את התוקפים אף שלא נחלו שם הצלחה. לדברי רב־אלוף לוי חלק מתקיפת המוצבים נעשה במשותף עם מקומיים שמסייעים לחוליות חיזבאללה המגיעות מן הצפון. לא מן הנמנע שבתוקפים גם חיילי צבא לבנון.

תקיפות חיל־האוויר

הרמטכ"ל הבהיר, כי יעדי תקיפות חיל־האוויר נקבעים בהתאם לנוחות התקיפה במרחק מריכוזי אוכלוסיה ואלה מושפעים מהקרבות בין השיעים והפלשתינאים, כמו במקרה כן הוציאו הקרבות באזור עין אל־חילווה את המחבלים הפלשתינאים מהמחנה וכך התאפשר לחיל האוויר לתקוף אותם ביתר קלות. הוא הבהיר כל נסיון מרומז או חבוי לסייע של ישראל לאחד הצדדים באמצעות התקיפות הללו.

בתשובה לשאלה בעניין הצעת ישראל שהועלתה בשבוע שעבר באו"ם לפינוי הדרגתי מדרום לבנון בתמורה לשקט ובטחון, הבהיר הרמטכ"ל כי למד על העלאת ההצעה מן העיתונות ואין בה חידוש אלא שנסיון להעביר אזורים בדרום לבנון לידי יוניפי"ל, לבקשת מפקדת הכוחות שם, לא עלה יפה ולא נשמר הבטחון באותם מקומות.

הנעדרים

בהתייחסו לשאלת הנעדרים חיילי צה"ל מסר הרמטכ"ל כי אין כל מידע חדש וכי גם הגישה במקרה של מידע ודאי, כמו אל ארגון "אמל" במקרה של הנווט השבוי, אינה קלה בשל העובדה שיותר מגורם אחד שולט במצב ומכוון את מהלך הדברים שם.

שלום אוחיון בבית־החולים "שערי צדק" (צילום: אילן אוסטרייבר)

בישיבה סוערת הוסמך קיסר לחתום הסכם החבילה במשק

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות הסמיך את מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ואת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לחתום על הסכם חבילה במשק, בתום ישיבה מתוחה וסוערת שהתקיימה אתמול בתל־אביב.

בהצעות הוועדה המרכזת תמכה הקואליציה, ואילו סיעות האופוזיציה: ליכוד, תח"ש ור"צ – התנגדו להן. בדברי הסיכום שלו אמר קיסר, כי המאבק עדיין נמצא בתחילתו וכי הכיוון שבו הולכת הממשלה הוא לשינוי פני החברה הישראלית.

הישיבה התנהלה ברובה תוך חילופי מהלומות מילוליות בין הסיעות השונות. חיצי הביקורת כוונו בעיקר כלפי קיסר וכלפי סיעת מפ"ם, משום שנציגיה בכנסת הגישו הצעת אי־אמון בממשלה, ואילו בהסתדרות תומכים חבריה בהסכם. יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות יעקב שמאי דרש מקיסר להתפטר, בהציעו לו נוסח מכתב התפטרות. קיסר הגיב על־כך באומרו: "אעיין בזה".

יו"ר סיעת תח"ש בנימין גונן האשים את המזכ"ל בהתקפלות בפני ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס ולדבריו ציבור העובדים לא היה צריך לשלם במסגרת ההסדר ולו גם אגורה אחת. יו"ר סיעת ר"צ רן כהן טען כלפי צמרת הוועד הפועל, כי היא מגינה רק על קופת־חולים, בעוד שמערכות הבריאות האחרות מופקרות לשגיונות משרד האוצר.

האוצר לוחם להורדת רמת הבריאות והחינוך

קיסר אמר, כי משרד האוצר נלחם בשיניים כדי להוריד את רמת הבריאות והחינוך, במטרה לתת כסף לקבוצות מבוססות במסווה של צמיחה. כלפי מבקריו מימין ומשמאל אמר: "אין לי שום אינטרס מלבד טובת ציבור העובדים. אני משקיע את ימי ואת לילותי כדי לפתור בעיות בזמן שאתם מתהפכים במיטותיכם. אילמלא ההסתדרות והתמיכה מחוגים שונים בציבור לא היינו מצליחים לסכל את התוכנית המקורית של משרד האוצר".

מזכיר ההסתדרות הכללית יצחק ולבר בירך על כך ש"מתחילים סוף כל סוף לשמוע את המלה חינוך בהחלטות הוועד הפועל".

יו"ר הנהלת קופת־חולים, פרופ' חיים דורון, אמר, כי הרפואה הציבורית נמצאת בסכנה של ממש ואסור לתת יד להפקרתה.

החלטות

הוועד הפועל אישר שורה ארוכה של החלטות הוועדה המרכזת, שגובשו לפני הישיבה. בין ההחלטות: ההסתדרות תשמור ותגן על קיום הסכמי העבודה ותוספת היוקר – החתומים והתקפים עד אפריל 1988 – למען הבטחת השקט התעשייתי וסדרי חברה ומשק תקינים, ומזהירה מפני כל שינוי חד־צדדי של הסכמים והסדרים קיימים במשק, במסגרת מערכת השינויים במיסוי.

הוועד הפועל תומך ברפורמה במיסוי, אך מזהיר מפני כל נסיון לשינוי חד־צדדי של הסכמים, הסדרים, תקנות וזכויות מוקנות של עובדים וקבוצות אזרחים אחרות או ביטולן.

הוועד הפועל תומך ברפורמה בשוק ההון, אשר תוביל לשחרור אמצעים ומשאבים להשקעה ולפיתוח, בתנאי שהאמצעים והמשאבים שיגויסו מהציבור ומגורמים אחרים, יופנו לעידוד ישיר של המגזר היצרני והמייצא, ולא להסטות ללא הבחנה תוך הגדלת הפערים החברתיים. כן מודגש ששחרור אמצעים לשוק החופשי חייב להיות מלווה בהורדת שערי הריבית ועלות ההון.

הוועד הפועל מחייב ביצוע ההחלטות על הנהגת מס רווחי הון גם בלי לפגוע בחסכון.

החבילה טרם נחתמה

(המשך מעמ' 1)

האחיות לאחר שביתת אחיות בבתי־החולים. לדבריו, הושגה בדיון [illegible] ונסים, לדיון נוסף.

לדברי השר, נושא הסיוע לקופ"ח היא חלק מההסכם "עסקת החבילה" ולהסתדרות אין כל תביעות חדשות שלא הועלו קודם לכן. קיסר ציין גם, כי על הפרק לא עומד רק הסיוע לקופ"ח, אלא עתיד מערכת הבריאות כולה.

שר האוצר נשמע פחות אופטימי. לדברי נסים לא הושגה אמש כל התקרבות והפער בעמדות, שהיה בשבוע שעבר, קיים גם היום. לדבריו תפעל הממשלה רק לפי ההסכם בינה ובין קופ"ח מלפני תשעה חודשים.

נסים אמר, כי הוא מוכן לחתום על עיסקת החבילה ולהשאיר את פתרון בעיית הסיוע לקופ"ח למועד מאוחר יותר. עוד אמר שר האוצר, כי הוא אינו מעלה על דעתו, שהתנאי שהוביל לפיזות (עיקר 2.7 אחוזים מתוספת היוקר) לא יבוצע.

עיקרי עיסקת החבילה [illegible]

● תוספת יוקר – השכירים יקבלו בחודש מארס תוספת יוקר שקטנה. תשלום 2.7 אחוזים מתוספת היוקר, שתשולם במועד זה, יידחה לתאריך מאוחר יותר שייקבע במו"מ בין ההסתדרות והמעסיקים.

● הקלות למעסיקים – האוצר יפחית ב־2.7 אחוזים את דמי הביטוח הלאומי, שמשלמים המעסיקים.

● פיקוח על המחירים – הפיקוח יוארך בשנה נוספת, עד ה־31 במארס 1988.

● מחירי המוצרים המסובסדים – מחירם לא ישונה יותר במהלך שנת התקציב הבאה והשינוי היחיד יהיה במחיר התחבורה הציבורית.

● מסים – תבוצע רפורמה במיסים. שיעור המס לחברות יוקטן ויעמוד על 45 אחוזים. חברות תעשייתיות יהנו מהקטנה נוספת והמס עליהן יסתכם ב־42.25 אחוזים.

● הרפורמה במס ליחידים תבוצע ב־1 באפריל ותתבסס על שינוי במדרגות המס. מדרגת המס התחתונה, בשיעור 20 אחוז, תחול על הכנסות עד 895 שקלים. מדרגת המס העליונה תקטן מ־60 אחוז ותהיה 48 אחוז; היא תחול על הכנסות שמעל 3,160 שקלים. בשנת המס הנוכחית יוטל גם מס־יסף על בעלי הכנסות גבוהות במיוחד. המס יהיה בשיעור 10 אחוזים ויחול על ההכנסות שמעל 9,000 שקלים לחודש.

● עדכון מדרגות המס – תשונה שיטת עדכון מדרגות המס, נקודות הזיכוי והקיצבה. העדכון יבוצע בכל פעם שתשולם תוספת יוקר, בהתאם למלוא עליית המדד. יבוצע גם עדכון מתקן פעם בשנה, בחודש ינואר. גם עדכון זה יבוצע על־פי השינוי במדד.

עובדי בתה"ח בשביתה

(המשך מעמ' 1)

לבתי־החולים. "נאפשר עבודה רק במקרים של פיקוח נפש ולשם כך נשאיר בכל בית־החולים צוותי חירום", ציינו נציגי העובדים.

ראש שירותי האשפוז במשרד הבריאות, ד"ר משה משיח, הורה אמש לכל הנהלות של בתי־החולים בארץ לשחרר את כל החולים שמצבם הבריאותי מאפשר זאת. ד"ר משיח גם הורה לבטל את כל הניתוחים שתוכננו להיום, וכן לסגור את מרפאות־החוץ, כי שביתת עובדי המינהל אינה מאפשרת רישומים והוצאת תיקים.

הנהלת משרד הבריאות פונה למשפחות החולים ולמתנדבים לבוא לבתי־החולים ולסייע בטיפול במאושפזים.

הדוברים אמרו, כי הממשלה הכירה עוד בשנת 1972 בצדקת תביעתם של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים ולשם כך הוקמה ועדת פרה, שכללה נציגים מטעם משרדי האוצר והבריאות, נציבות שירות המדינה, ההסתדרות ונציגי העובדים. נקבע אז, כי ועדת פרה תפעל למען יישום עקרון ההשוואה, אך הביצוע התעכב עד היום.

במסיבת העתונאים הציגו הדוברים תלושי משכורות מתוכם התברר, כי פקידת קבלה בבית־החולים הממשלתי השתכרה בחודש אוקטובר האחרון 440 ש"ח נטו. באותו חודש השתכרה פקידת קבלה בקופת־חולים 1127 ש"ח. כך למשל קיבל פיזיותרפיסט בבית־החולים רמב"ם 990 ש"ח, ברוטו לעומת 1,500 ש"ח, שקיבל עמיתו בבית־החולים "סורוקה".

הדוברים טענו עוד, כי המעסיקים רוקנו מתוכן את התוספות הייחודיות, שקיבלו עובדי מינהל ומשק, בגין תנאי עבודתם הקשים. ושחקו סעיפים אלה בכ־100 אחוזים ויותר כשהם שוחים על מגזר עובדי המינהל והמשק, כל אימת שעולה על הפרק שאלת עידכון השכר לסקטורים של עובדים המועסקים בבתי החולים.

ועדת המינויים קבעה

(המשך מעמ' 1)

מפרשת יפת. כך לדוגמה החליטה הוועדה למנות, לתפקיד דירקטור, רק מועמדים שאינם מכהנים בתפקיד דירקטור בחברת האם של בל"ל (או.ה.ה.). כמו כן החליטה ועדת המינויים, למנות דירקטורים, שאין להם כל קשר ולו מזדמן עם בנק לאומי.

ראש הממשלה יצחק שמיר אישר ידיעה, שהופיעה אתמול ב"דבר", כי הציע את זלמן שובל ("אומץ") לתפקיד יו"ר בנק לאומי. דולצין אמר בתגובה, כי הצעה זו אכן התקבלה כמו רבות אחרות. אולם מעבר להצעות לא היו לחצים מצד המערכת הפוליטית למינוי דירקטורים, או למינוי מועמד מסויים לתפקיד יו"ר.

הוועדה, שמונתה בבנק לאומי ביום ראשון שעבר, בראשות היו"ר היוצא אלי הורביץ, כדי להכין דו"ח לנגיד בנק ישראל על הפיצויים ותנאי הפרישה של יפת – לא תספיק כפי הנראה להגיש לנגיד את הדו"ח, במועד שנקבע. הוועדה היתה אמורה להגיש כבר אתמול את ממצאי הבדיקה בפני מועצת המנהלים של בל"ל, שחבריה פרשו בינתיים. הוועדה היתה אמורה להגיש את ממצאי הבדיקה לנגיד בנק ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו ביום שלישי.

נודע, כי חברי הוועדה נתקלים בקשיים, בעיקר באיסוף הנתונים ובחשיפת פרטי משכורותיהם ותנאי הפרישה של יתר המנהלים הבכירים בבנק. כשמונתה הוועדה, ביום א' שעבר, היתה הכוונה כי תפקידה יהיה לטפל רק בעניין יפת, אולם לאור הפרסומים על שכרם של יתר מנהלי הבנק, הוחלט להרחיב את הבדיקה גם על חברי ההנהלה הנוכחיים ואלה שפרשו. נודע, כי בכוונת הורביץ לבקש מהנגיד לדחות במספר ימים את מועד הגשת הממצאים, וזאת כדי לאפשר לוועדה להגיש דו"ח מקיף ומדוייק ככל האפשר.

השאלה, מי יעמוד בראש מועצת המנהלים של בנק לאומי איננה שאלה פוליטית ומי שחושב שניתן להפוך זאת לבחירות במרכז המפלגה, מוטב שלא יעסוק בכך, כך אמר אתמול גזבר הסוכנות וחבר הוועדה מטעם "אוצר ההתיישבות היהודית" לבחירת דירקטוריון בל"ל, עקיבא לוינסקי.

הוא אמר זאת בתגובה על הפרסומים בכלי התקשורת, לגבי המועמדים השונים מקרב המערכת הפוליטית לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים.

נמסר, כי ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, הציע את מועמדותו לחברות במועצת המנהלים של בל"ל. דיין העלה, בשיחה שקיים עם דולצין, טענות על כך, שיישובי אזורי הפיתוח מקופחים בייצוגם במועצת המנהלים.

לחברנו ינאי יוסף
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו אתי ביסודה
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף הדר
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
סמוכה ויקטור
במות אחותו
עזיזה ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

כתבים מדווחים – הישראלים מכחישים:

קציני צה"ל לשעבר החיים בהונדוראס תיווכו בהעברת נשק ישראלי לקונטראס

הונדוראס (ע"ר). – קציני צה"ל לשעבר החיים בהונדוראס סייעו בהסדרת משלוחים סודיים של נשק ישראלי למורדי ה"קונטרה" הנתמכים על־ידי ארה"ב – מסרו אתמול כתבים צבאיים בהונדוראס. הישראלים שבהם מדובר הכחישו זאת.

לדברי המקורות, שרצו בעילום שמם, שימש קצין ישראלי לשעבר, המנהל כיום חברה חקלאית בבירת הונדוראס טגוסיגאלפה, איש קשר למשלוחי נשק ישראליים שעברו בשנת 1984 בהונדוראס בדרכם ללוחמי ה"קונטרה" בניקראגואה. לדברי אותם מקורות, היתה החברה הישראלית "מערכות בטחוניות והגנתיות בינלאומיות" קשורה לאותם משלוחי נשק. אמיל סעד, אחד השותפים ומנהל בחברת "אסנסה אנד שמש – אגרוטך" – זוהה על־ידם כאיש הקשר בעסקות אלו, ויהודה לייסנר, מעובדי "מערכות בטחוניות והגנתיות בינלאומיות", זוהה כעוזרו.

סעד הכחיש דברים אלה, בטענו כי סוחרי נשק מבקשים לפגוע בשמו הטוב ולעשותו שעיר לעזאזל. גם לייסנר הכחיש, כי היה לו חלק בסחר בנשק, באמרו כי אינו סוחר בנשק אלא במלונים.

מקור במחתרת ה"קונטרה" וקצין בצבא הונדוראס סיפרו, כי אחד המשלוחים הגדולים ביותר לצבא הונדוראס שהוסדר על־ידי ישראלים, הגיע לפורטו קורטס במאי 1985, וכלל, בין היתר, טילי "סאם" נגד מטוסים.

עוד טען אחד הקצינים בצבא הונדוראס, כי אנשי צבא הונדוראס ביקשו את עזרת ישראל בתרומה פרטית למורדים, כפי שנהגו גם כלפי יפאן, סעודיה ומספר מדינות בדרום אמריקה, לאחר שהקונגרס האמריקאי סירב לאשר את חידוש הסיוע למורדים ב־1984.

מנהלי גן החיות של בריסטול הגיעו למסקנה, שפשוט ומשתלם יותר לנקות את המשאבות, הצינורות והמסננים של 17 מיכלי הדגים של גן החיות באמצעות כריס לואיס בן ה־16 מאשר על־ידי ריקונם מן המים. (צילום: א.פ.)

איש עסקים מערב־גרמני נחטף עם הגיעו לביירות

בון (רויטר וא.פ.). – משרד החוץ המערב־גרמני אישר אתמול, כי איש עסקים מערב־גרמני נחטף בשבת בביירות בידי אלמונים. שני עתונים גרמניים, שדיווחו על כך אתמול, הביעו את דעתם, שמדובר בפעולת גמול על מעצרו של הלבנוני מוחמד עלי חמדי במערב־גרמניה בשבוע שעבר, בחשד שהיה מעורב בחטיפתו של מטוס "ט.ו.א" ביוני 1985.

ממשרד החוץ המערב־גרמני, שהתבקש להגיב על הפרסומים בעתונות, נמסר רק, כי אלמוני התקשר לשגרירות בביירות והודיע שאזרח מערב־גרמני נחטף בשבת. "לא ידועים כל פרטים נוספים, ולא הוצגו כל דרישות", נאמר בהודעה רשמית מטעם המשרד.

איראן ועיראק ממשיכות לדווח על הצלחות בלחימה המחריפה ביניהן

מאת דן אבידן,
סופר "דבר" לעניני ערבים

דוברים איראניים טענו אמש, כי צבא איראן הרחיב את ראש־הגשר שהוא כבש בתוך שטח עיראק מול העיר בצרה וכי יחידות של הצבא האיראני חונות עתה כחצי קילומטר ממזרח לעיר זו. יו"ר הפרלמנט האיראני רפסנג'אני טען, שהכוחות הי־איראניים הצליחו שלשום לחצות את נהר שאט אל־ערב ולהשתלט על כמה איים בנהר זה וכן על איזור אבו אל־חסיב השוכן כמה קילומטרים מדרום לבצרה.

דוברים עיראקים הכחישו אמש טענות אלו. הם טענו, כי צבא עיראק הדף את כל נסיונות הצבא האיראני להתקדם בחזית הדרומית או בחזית המרכזית (ליד העיר סומאר) וכי צבא איראן מחזיק עדיין רק במובלעת צרה של כ־10 ק"מ מרובעים בתוך שטח עיראק, בעומק 2 ק"מ מעבר לקו הגבול הבינלאומי.

שני הצדדים טענו, כי ביממה האחרונה עלה בידיהם להשמיד אלפי חיילים של הצד שכנגד. כתבים מאיזור בצרה דיווחו כי עיר זו נראית עתה כמחנה צבאי ענק. רוב התושבים הורים עזבו את בצרה לאחר שמלון "שרתון" בעיר נפגע בהפגזות האיראנים.

חיל־האוויר העיראקי המשיך ביממה האחרונה להפציץ ערים איראניות, בעיקר בדרום־מערב המדינה, ובכללן הערים הקדושות קום ואיספהאן. שלשום הפציצו העיראקים גם את עיר הבירה טהראן. רפסנג'אני האשים אתמול את בריה"מ במתן סיוע צבאי לעיראק "להמשיך בהפצצות בגדי יעדים בעומק שטח איראן ולהשתמש בנשק כימי בלוחמה בחזית". באחרונה סיפקו הסובייטים לחיל־האוויר העיראקי מטוסי קרב והפצצה משוכללים מטיפוס "מיג־29". מטוסים אלה דומים בכושר ביצועיהם למטוסי האף 15" וה"אף 16" האמריקאיים בהנחה שהסובייטים אכן מכרו לעיראקים את דגם ה"מיג־29", המצויד בכל מערכות האלקטרוניקה המשוכללות. יש לציין, כי הסורים, הנחשבים לבעלי בריתם העיקריים של הסובייטים במזה"ת, עדיין ממתינים לקבלת מטוסי ה"מיג־29".

מאז ראשית המיתקפה האיראנית היבשתית על איזור בצרה ב־9 בינואר, נהרגו בהפצצות חיל־האוויר העיראקי על ערים איראניות 870 איש ונפצעו יותר מ־2,000. העיראקים טוענים, כי הפצצות אלו מתבצעות כמעשי גמול על ההפגזות האיראניות נגד הערים בצרה ובגדאד, שגרמו עד עתה למותם של 120 איש ולפציעתם של 600.

ראשי המשטר באיראן דחו בינתיים את היוזמה החדשה של האו"ם להפסקת הקרבות במפרץ הפרסי. הם חזרו וטענו, כי המלחמה נגד עיראק תימשך עד הפלתו של הנשיא סדאם חוסיין. מקאהיר נמסר כי זה שבוע פועלת רכבת אווירית בין קאהיר לבגדאד, ובאמצעותה מעבירים המצרים כמויות גדולות של נשק ותחמושת לצבא העיראקי. ראש מחלקת המבצעים של הצי השישי האמריקאי, גנראל טרוסט, הכחיש בינתיים ידיעות שהפיץ השבועון המערב־גרמני "דר שפיגל", שלפיהן נערך צבא ארה"ב להתערב במלחמה לצידה של עיראק אם בצרה תיפול בידי האיראנים.

גל טרור חדש צפוי בצרפת ובערי אירופה

מאת גדעון קרז,
סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – גל טרור חדש מאיים על צרפת ועל אירופה, ובפאריס הוחמרו אמצעי הבטחון. על־פי מידע שהועבר לפקיד צרפתי בכיר על־ידי סוריה ועל־ידי סגן מפקד "החזית העממית לשחרור פלשתין" כאסם אבו־שארף, אנשי "הסיעות הלבנוניות המהפכניות", ארגונו של המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה, הכלוא בצרפת, מתארגנים מחדש לביצוע פיגועים בפיקודו של מחבל פלשתיני בשם סאלם אבו־סאלים.

השבועון "לה פואן" ריווח, כי הסורים הודיעו, שלא יוכלו למנוע את פעילותם אם עבדאללה לא יישפט לפני חודש מארס הקרוב.

בעלי כרטיסי טיסה לא ישאו בהפרש הפיחות

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

נוסע שקנה כרטיס־טיסה ושילם את מלוא מחירו לפני הפיחות, אינו חייב בתשלום הפרשים הנובעים מהפיחות. הודעה על כך מסר אתמול מינהל התעופה האזרחית לחברות־התעופה ולהתאחדות סוכני הנסיעות.

הודעה זו חלה הן על נוסעים ששילמו את מלוא מחיר הכרטיס לפני הפיחות אך לא הספיקו לקבלו, והן על נוסעים שקיבלו את הכרטיס ושאמורים לטוס במועד יותר מאוחר. מינהל התעופה האזרחית קבע, כי נוסעים אלה זכאים לקבל את כרטיסיהם ולטוס בלי לשלם את התוספת הנובעת מהפיחות האחרון.

אישור

ז'אק אטאלי (בתמונה), יועצו הבכיר של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, עושה עתה בישראל בביקור פרטי. אמש נפגש עם שר החוץ, שמעון פרס ואישר כי הנשיא מיטראן יארח אותו ביום שישי לסעודת צהרים בארמון האליזה בפאריס. אגב, לפני כשנה ערך אטאלי בישראל ביקור חשאי וכש"דבר" חשף את דבר הביקור נגרמה מתיחות בין משרד ראש הממשלה של שמעון פרס לממשלת צרפת. עתה אין מבקשים עוד להצניע את ביקור שר החוץ הישראלי.

יוסי מלמן

שגריר ערבי?

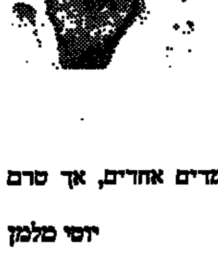

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין (בתמונה), מאשר כי יש לו כוונה למנות בקרוב אזרח ערבי לתפקיד של שגריר או לפחות ראש נציגות של ישראל בחו"ל. הוא אמר כי לעדה הדרוזית היה בעבר ויש גם כיום ייצוג בשירות החוץ של ישראל והגיע הזמן שגם לתושבים הערבים יהיה נציג כזה. לדבריו, נבדקים עתה שמות של מועמדים אחדים, אך טרם נפלה החלטה.

יוסי מלמן

פרס קולקטיבי

פרס אגרון לעתונות הניתן מדי שנתיים על־ידי עיריית ירושלים לאמצעי התקשורת יינתן השנה ל"קול ישראל". ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הודיע על הענקת הפרס לרדיו במהלך העצרת החגיגית שהתקיימה אמש לרגל מלאת יובל לשידור העברי. הפרס ניתן לרדיו על פעולתו הענפה במשך 50 שנות קיומו.

יעל ארמוני

מינויים

הממשלה אישרה אתמול שורה של מינויים, חלקם השניים במחלוקת: עוזרו של השר שרון, עודד שמיר, מונה למנהל מרכז ההשקעות. יורם בליזובסקי, כמנכ"ל הקבוע של משרד התעשיה והמסחר, ומינויים של חנן עולמי כשגריר ישראל בונצואלה, ושל מאיר פורן כשגריר במלאווי – אושרו גם כן.

יוסי מלמן

ברכות לידיד

היינץ פוצראט, סוציאל־דמוקרט גרמני יהודי פעל שנים רבות לחידוש היחסים בין המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית לבין תנועת העבודה הישראלית, בתוקף תפקידו כממונה על יחסי החוץ של המפלגה בשנות השישים. מאז יש לו אצלנו ידידים רבים. גם לאחר שיצא לגימלאות הוא ממשיך בפעילות ביו"ר איגוד נרדפי הסוציאל־דמוקרטים בתקופה הנאצית ועושה כל אשר לאל ידו כדי להילחם במגמות ניאו־נאציות וגזעניות מחודשות. בחודש שעבר חגגה המפלגה בראשותו של וילי בראנדט את יום הולדתו ה־70 של פוצראט. בין המברכים היתה גם פרופ' סוזאן מילר סוציאל דמוקרטית ממוצא יהודי שבדומה לפוצראט עברה שנות גלות בלונדון בימי מלחמת העולם השניה.

ש. שלמה

העשיר ביותר

דווקא סופר ממוצא יפני, קאזוו אישיגורו, הוא שזכה בפרס הספרותי הגבוה ביותר, מבחינה כספית, "ספר השנה של וויטברד". לאישיגורו הוענקו 8500 ליש"ט על ספרו השני "אמן העולם הצף" המתאר את נגאסאקי לאחר מלחמת העולם השנייה. אישיגורו נולד בנגאסאקי אך הגיע עם משפחתו לאנגליה כשהיה בן שש.

חשיפה

ההיסטוריון השואה, אפרים זורוף, מנהל מרכז ויזנטל בישראל, חשף לאחרונה חומר חדש על כומר ליטאי בשם זיגנוס איגנטאוויציוס, ששירת כרועה רוחני של הבטליון ה־12 של המשטרה הליטאית אשר ביצעה רצח המוני של יהודים במינסק, סלוצק, קוידנוב וקובנה. הכומר היה ידוע בתמיכתו הנלהבת ב"פתרון הסופי" ועודד את פקודיו לבצע את מעשה הרצח באומרו שזוהי "מלאכת קודש". עם סיום מלחמת העולם השניה נסע הכומר לרומא שם נתקבל במכללה הליטאית על שם קזימיר הקדוש. בשנת 1951 היגר תחת שמו האמיתי לברזיל בחסותו של סמינר לכמרים קתולים. הוא השתקע בריו־דה־ז'נירו והגיע לדרגת סגן הגמון ורועה רוחני לקהילה הליטאית בברזיל.

בימים האחרונים שיגר ריקן מרכז ויזנטל בלוס אנג'לס הרב מרווין הייר מכתב ל"שר החוץ של הוואתיקן", החשמן קזרולי, ובו הוא דורש ממנו לפתוח בחקירה יסודית של המקרה לרבות שהייתו של הכומר במכללה ברומא והסתייעותו במוסדות רשמיים של הכנסיה הקתולית.

נתן רועי

תיק פתוח

אתמול הוענקו בפעם הראשונה הפרסים על־שם ראול ולנברג (בתמונה) לזכויות אדם ולהיסטוריה. הטקס התקיים באוניברסיטת תל־אביב מטעם אגודת הידידות שוודיה–ישראל, ובהשתתפות משלחת של האגודה משוודיה.

בפרסים זכו דפנה שרגא, בוגרת הפקולטה למשפטים בתל אביב העושה את הדוקטוראט שלה באוניברסיטת לנבה, ואביהו רונן, בוגר הפקולטה להיסטוריה באוניברסיטת תל אביב בה הוא עושה את הדוקטוראט שלו. גובה הפרס לכל אחד הוא אלף דולר. בטקס נשאו דברים נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' משה מני, שציין כי על־פי ידיעות שהגיעו, נראה ולנברג בחיים לאחר התאריך שבו הודיעו הסובייטים כי איננו עוד בחיים. השגריר השוודי, פרון הירדמן שהודה בשמו ובשם ממשלתו לאוניברסיטת תל אביב על הכבוד שחולקים לוולנברג הוסיף: "אנו לא נסגור את תיק ולנברג עד שנגיע לאמת".

מזכיר האגודה, ד"ר קורט מורנקורסט הבטיח כי האגודה תמשיך לתמוך באוניברסיטת תל אביב, שכן התפתחות המדע חיונית לישראל. ד"ר דינה פורת, מהמחלקה להיסטוריה יהודית באוניברסיטת תל־אביב אמרה כי לעם היהודי יש בקורת עצמית גדולה, והוא מאשים את המנהיגות היהודית של זמן השואה במעשים דלים, וד"ר ברטיל נוימן, סגן היו"ר של האגודה הודיע, כי הפרס יחולק מדי שנה ב־17 בינואר, יום שבו של ולנברג על־ידי הסובייטים.

אורחת הכבוד

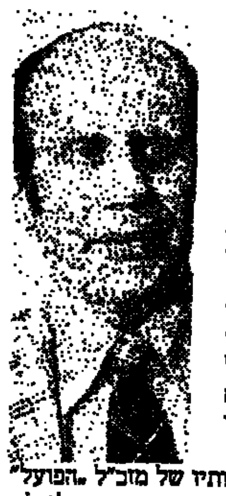

אירינה שבינסקה, האתלטית היהודיה הפולניה שהשתתפה בחמש אולימפיאדות וזכתה בעשר מדליות באליפויות אירופה, היא אורחת כבוד במשחקי הפועל ה־13. יחד אתה תגיע משלחת פולנית גדולה, שתכלול ששה עד שמונה אתלטים בכירים, נבחרת הכדורסל הלאומית וכנראה גם קבוצת התעמלות אמנותית.

על כך סוכם בשיחותיו של מזכ"ל "הפועל" יצחק אופק (בתמונה) בוארשה עם בוליסלב קפיטן, שר הספורט והתיירות הפולנית.

יצחק אופק מסר עוד, כי בפולין נשבר הקרח הספורטיבי ולכל ענף בהתאחדות הספורט הותר לנהל מו"מ נפרד עם מסה המשחקים. כתוצאה מכך, יהיו כנראה במשלחת הפולנית ג'ודאים בכירים וספורטאים מענפים נוספים.

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו אינה מקפחת גם את בתי־החולים שבמיגזר הערבי. ביום חמישי האחרון ביקרה בבית־החולים "שיפאי שבעזה (בתמונה עם מנהל בית החולים), שם השתתפה בטקס חנוכתו של מיכשור רנטגן חדיש, וכן בקליניקה של שיוח ורדואן.

מדור זה נערך בידי ורדה צימרמן

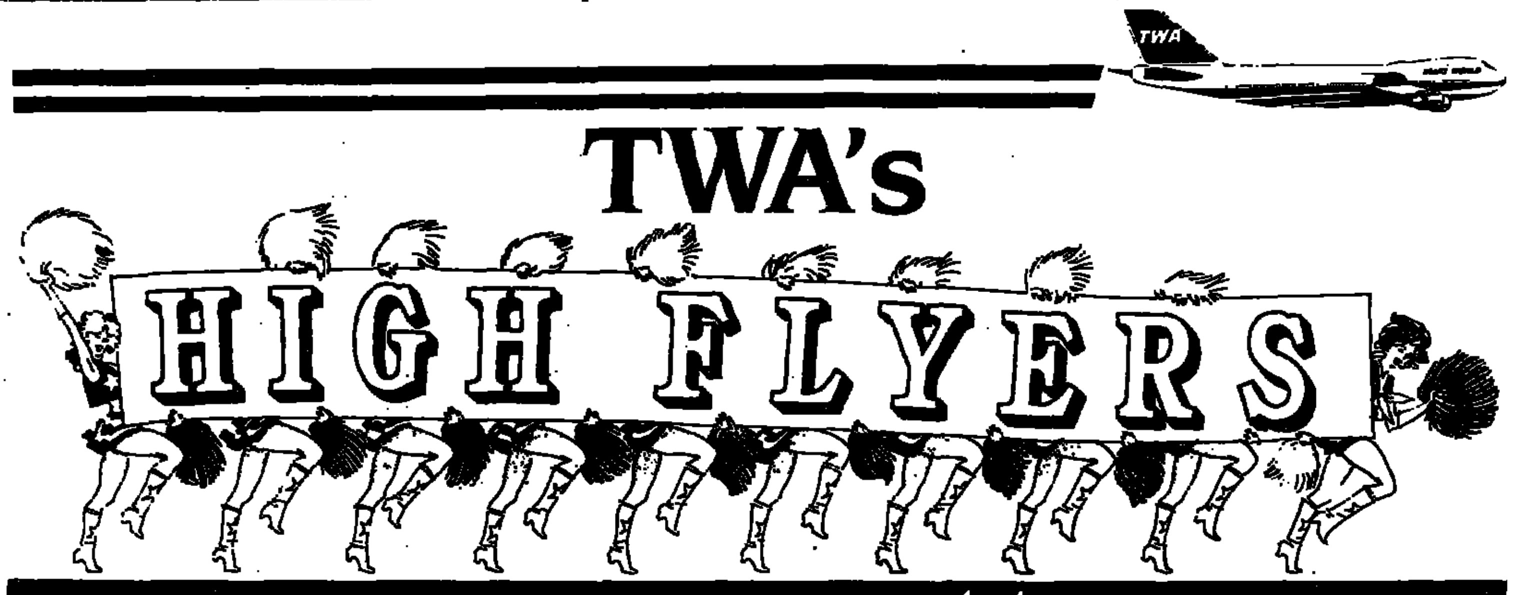

בחורף הקרוב תוכל להנות ב-ט.וו.א מהצעות מפתות מאוד.

1 טיסות בתוך ארה"ב-רק-$37.

טוס לאמריקה ב-ט.וו.א ותוכל לקחת כל טיסת ט.וו.א **בתוך** ארה"ב (פרט לאלסקה ואיי הוואי) תמורת-$37 בלבד. איזו מציאה! מן הצפון הרחוק ועד הדרום, וממזרח עד פאתי מערב. הכל שלך! הכרטיסים תקפים מ-1 בנובמבר 1986 עד 31 במרץ 1987. התאריך האחרון לטיסות - 15 באפריל 1987. תוכל לבחור בין 4 ל-6 טיסות-פנים, ועליך לרכוש את הכרטיסים 7 ימים מראש.

2 מכונית "הרץ" חינם.

שני אנשים הטסים ב-ט.וו.א לארה"ב זכאים לקבל מכונית "הרץ" חינם לתקופה של עד 7 ימים. תוכל לקחת את המכונית בתוך 7 ימים מיום הגיעך לארה"ב, באחד ממרכזי "הרץ" הקשורים עם ט.וו.א-לא כל הסניפים נכללים בהסדר זה, כך שכדאי לבדוק מראש. ועכשיו - דרך צלחה ברחבי ארה"ב. ההצעה בתוקף בין 1 בנובמבר 1986 ל-31 במרץ 1987.

או

3 סוף שבוע חינם.

סוף שבוע חינם עם מכונית ניתן לקבל במלון "הוליווד" בלוס אנג'לס או באורלנדו ב-"גולד קי אין". פרטים מסוכן הנסיעות שלך.

4 שירות אמריקאי אמיתי לאורך כל הדרך.

בונוס מיוחד לחופשה שלך הוא השירות האמריקאי הנפלא שתקבל. החופשה שלך באמריקה מתחילה בעצם מן העליה למטוס. לאורך כל הדרך תהנה מתשומת לבו של צוות יעיל השמח לעזור. קבלת הפנים הידידותית ביותר, ושירות אלף-אלף.

אנחנו עושים הכל כדי להבטיח שתהנה מהטיסה עצמה באותה מידה שתהנה מהחופשה.

טלפן אל ט.וו.א 03-651212 או פנה אל סוכן הנסיעות שלך כדי לקבל פרטים נוספים.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

TWA

מכאן ומשם

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה

מגמת מסחר חיובית באוירה אופטימית

הצעים וירידות בבנקאיות, עליות בחופשיות

מאת שמואל רוזנבלום*

מעבר קל נרשם בבורסה מהמניות הכבדות למניות החצי כבדות והחופשיות, תוך המשך אוירה חיובית וביקושים לקרנות הנאמנות. הבנקאיות שבהסדר ירדו בממוצע כחצי אחוז תוך היצעים גדולים יחסית וקליטת ההיצעים ע"י הגורמים המוסדיים והקרנות. התשואה הנוכחית בבנקאיות נעה סביב כ־18% לשנה והיא מהווה תשואה אטרקטיבית לסדרי בהשוואה לפיקדונות השיקליים לדוגמה. בבורסה קיים מעבר ברור מהשקעות דולריות לכיוון השקעות באגרות חוב ובמניות. זרימת הכספים המתמקדת באחרונה בקרנות הנאמנות מהווה סימן בולט לעניין הקיים במסחר הבורסאי. פרשני שוק מעריכים שבטווח זמן לא ארוך אנו עשויים לחזות במעבר כספי נוסף לכיוון הבורסה, הפעם זה יהיה מהשקעות הפדריות. במצב שהאנ"ה המודרי ימצה את עצמו בחודשים הקרובים, במידה ואכן רמת האינפלציה תרד לאחר שני המדדים הבאים, עשוי שוק המניות להוות אלטרנטיבת השקעה בולטת ביותר. במצב הנוכחי מצויים חלק מהמשקיעים בפוזיציות נמוכות יחסית מבחינת החזקותיהם במניות והם עשויים לנצל מימוש ע"מ להגדיל את תיק ההשקעות. מצב זה חל גם על קרנות הנאמנות שכמדומה מעט גודים יותר יגמו להגדיל החזקות במניות משמעותית.

מעבר מכבדות לחצי כבדות וחופשיות

אתמול התמקד שינוי קל במגמת המסחר כאשר למניות כבדות מסוג דלק, פולגת, דיסקונט השקעות וכלל תעשיות הוספות נרשמו עודפי היצע קלים. לעומת זאת נרשמו עודפי ביקוש באים למבדי מניות מסוג פטרוכימיים, כלל ישראל, תאת, כלל ליסינג, כלל נדל"ן המוגדרות כחצי כבדות או כחופשיות. מעבר קל זה מעיד על נסיון לשפר תשואות במניות שפיגרו לאחר הפיחות מבחינת עלית שערן. פעילות ערה מורגשת בכלל אלקטרוניקה, גבים 5, אזורים ורומות נוספות על רקע זהה. במניות הקלילות נמשכה פעילות דו כיוונית, אגריו, טרומאסבסט, ועמר וסלע ריכזו ביקושים ערים ולחלק מהאחרות נרשמה עליה קלה יותר.

סיבוב בקלילות

בחלק ניכר מהמניות הקלילות מסוג: אילון, לוינשטיין, הירון 5, קינג, צנו, רים מורגשת פעילות ערה לסדרי באחרונה. מניות אחרות מסוג קרדן, (חלוקת הטבה כ־485%), מגרב, אקרשטיין, תעל ונוספות מצויות בשלב „ההתעוררות". הפעילות בסוג המניות המוגדר כקלילות הינה ספקולטיבית לסדרי וכך גם תנודות השערים הגדות.

עניין מחודש בסקטור האלקטרוניקה

סקטור החשמל והאלקטרוניקה בבורסה לא היה מאפיקי ההשקעה המובילים או המעניינים בשוק המניות באחרונה. רווחיות סקטור האלקטרוניקה הוטלה בספק ובמהלך אמצע 1986 נשמעו קולות רבים המספרים על הקשיים בענף. מניות כלל אלקטרוניקה שיקפו את מצבו העגום של הענף בשנה הקודמת. שער המניות נשחק באורח ניכר לאור ציפיה בירדה להפסדים כספיים וקשיים כלכליים. הפיחות בשיעור 10% שבוצע באחרונה, בשילוב עיקור חלקי של תוספת היוקר, עשוי להוליך את סקטור האלקטרוניקה לפתור באורח זמני מקשיים ניכרים וניתן לצפות להתעוררות מסויימת בסקטור זה. השיפור בסקטור עשוי לגרום ליותר פעילות גם במניות קלילות, בעיקר אם המאזנים הבאים ישקפו רווחיות מניות, כתוצאה מהפיחות בשער המטבע השקלי בשכר.

קרנות הנאמנות – גידול בנזילות קושי בהשקעה

בשבועיים האחרונים זרמו לקרנות הנאמנות סכומי כסף המסתכמים בכ־140 מיליון דולר לערך. המעבר הנמור מאפיקי השקעה דולריים לכיוון השקעות מודדיות ובבנית עשוי להגביר את זרימת הכספים בזמן הקרוב לקרנות. חלק מהקרנות נקלע למצב מעט „מוזר" שבמהלכו כניסת כסף חדש לקרן פוגעת בתשואת הקרן. קרנות מסויימות המחזיקות כ־60% במניות ירדו לשיעור החזקה של כ־50% לערך כיוון שהחלק הנזיל גדל באורח ניכר הקטין בסיכום כלל את תיק המניות. במספר קרנות אחרות הגיעה נזילות גדולה שבעתיים. קרנות אלו צימצמו עד זמן מה לפני הפיחות החזקות במניות ונותרו בלאו הכי בנזילות גבוהה יחסית. נזילות כספית זו גרמה במישרין לפגיעה קשה בתשואות קרנות אלה. המדובר בעיקר בקרנות גמישות ויחסית „קטנות". עקב הגידול בהזרמה ביצעה מיא מקבוצת בל"ל רכישה של כ־25000 ע.נ. במניות גבים 5 מחוץ לבורסה ע"מ להגדיל את פוזיצית ההשקעה. ניתן להעריך שבנה"ע טובים עשויות הקרנות להשקיע שרירים ולהרביץ סחורה כנגד הצעים. תופעת רכישת הנזילות עשויה אף היא להתגבר בקרוב לאור רמות המדדים או היכולת לרכוש כמויות סחורה כבדות. אין ספק שבקרנות מסויימות יתבצע בקרוב נסיון לשפר תשואות ע"י פעילות בנ"ע קטנים יחסית בהיקפם הכספי.

ריבית בפיקדונות שיקליים

שם הבנק	הפקדון המזערי	ריבית תנאים שנתית	ריבית פקיד שבועית
בל"ל	10,000 ש"ח	17.25%	0.34%
בל"ל	50,000	17.75%	0.35%
הפועלים	10,000	16.50%	0.33%
הפועלים	50,000	17%	0.34%
דיסקונט	10,000	15.50%	0.33%
דיסקונט	50,000	16%	0.34%
המזרחי	10,000	15.5%	0.32%
המזרחי	50,000	16.5%	0.34%
הבינלאומי	10,000	15%	0.34%
הבינלאומי	50,000	16%	0.34%
ברוקרים פרטיים	10,000	17%	0.34%
ברוקרים פרטיים	50,000	18%	0.35%
פיקדון ג'מבו	100,000 ש"ח ויותר	18.5%	—

הערות: גרעונות הנזילות במערכת הבנקאית מסתכמים בסכומים כבדים ביותר, דבר שיגרום להעלאה צפויה בשערי הריבית בזמן הקרוב. חלק מסויים מהפיקדונות השיקליים עבר באחרונה לאפיקי השקעה כקרנות נאמנות דבר שהקטין את הנזילות הבנקאית. כיוון שרמת המדדים הצפויה בחודשיים הקרובים עשויה להיות גבוהה יחסית, ניתן לפיכך להניח שהריבית המשולמת למשקיעים הינה שלילית, ותמשיך להיות כזאת בזמן הקרוב.

* הכותב הינו יועץ השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	24100 תב	71.0	+1350	+5.8	+45.0
הספנות 0.1	1647 תב	16469	+80	+5.1	+7049
הספנות א 0.5	963 תב	8097	+55	+6.1	+9390
הספנות אופ 2	1305 תב	4582	+140	+12.0	+9909
כללי לא בהסדר	22050	58.0	+300	+1.4	+126
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	4501	5379			+2446
פ.י.ב.י. 0.5	5720	3872			+3086

כלולים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	87990	2312	-810	-.9	-3388
אידיבי ב 100.0	87990	21.0	-810	-.9	-24.0
אידיבי בכ א 2.0	544100				
אגוד 1שח	65330	636	-700	-1.1	-791
דיסקונט ב	112700	903	-780	[illegible]	[illegible]
דיסקונט א	112500	948	-850	-.8	-1291
דיסקונט שה ב	13200	10.0	-50	-.4	-89.0
המזרחי ש	36280	3189	-220	-.6	-3597
המזרחי מ	36280	94.0	-270	-.7	-94.0
המזרחי שה 9	16500	64.0	-210	-1.3	-205
הפועלים מבכ	104501				
הפועלים ש	59900	6419	-231	-.4	-8894
הפועלים מ	59900	1418	-200	-.3	-1310
כללי א 1.0	153100	99.0	-1100	-.7	-101
כללי שה 5	115500				
כללי שה 7	7300	37.0	-100	-1.4	-240
כלל טמוק 100.0	38037	10199			-10893
כלל שה 11	14220	37.0			+502
מימון וסחר 1.0	50500	12.0	-350	-.7	-9.0
מימון וסחר 5.0	25600	20.0	-200	-.8	-14.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	32500	49.0	+500	+1.6	+129
לאומי משכנתאו ש	8760	63.0	-40	-.5	-50.0
לאומי משכנתאו מ	8985	15.0	+100	+1.1	+14.0
כרמל ש	— הפסקת מסחר —				
כרמל שה 1	— הפסקת מסחר —				
בנין ב 5.0	8554 תב	41.0	+778	+10.0	+539
פת משכ ש	3090	2069	+140	+4.8	+2661
משכן ב ש	2865	889	+40	+1.4	+656
עצמאות 0.1	12200	117	+400	+3.4	+353
טפחות מבכ ש	20730	39.0	+600	+3.0	+87.0
טפחות רג ש	20060	234	+60	+.3	+98.0
טפחות שה 1	9335	39.0	+280	+3.1	+564
טפחות שה 2	4908	43.0	+55	+1.1	+187
יעמור 1.0	2430	563	+30	+1.3	+509
יעמור 5.0	1260	2500	+2	+.2	+679
מירב 1.0	7065	261	-5	-.1	-52.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	614	14287	+3	+.5	+8568
החקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	10650	245	-380	-3.5	-517
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר —				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1475	5167	-2	-.1	-3955
תיירות בכ	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	19250	36.0	-750	-3.8	-51.0
כלל ליסינג 0.5ב	15007	183	+507	+3.5	+442
כלל לסינג אג"ח1	12995	23.0			-23.0

ביטוח

איתן ביטוח 1שח	279	9100	-6	-2.1	-12504
ארדש 0.1	1470	762			+254
ארדש א 0.5	807	1113	+35	+4.5	+1792
בטוח משנה 0.1	530	1149			+638
בטוח משנה 0.5	182.0	3309	+2.0	+1.1	+1591
הדר 1שח	400 תב	5629	+30	+8.1	+10542
הדר 5שח	229	8674			-2726
הדר אופ' סד' 2	190.5	64098	+4.0	+2.1	+66257
הסנה ש	363	44855			+1887
הפניקס 0.1	820	7671	+36	+4.6	+20675
הפניקס 0.5	740 תב	5472	+40	+5.7	+3786
המשמר-הראל 1.0	6950		+50	+.7	+100
המשמר-הראל 5.0	3890	157			+79.0
מגדל 1.0	2168	176	-2	-.1	-15.0
מגדל 5.0	1120	935	-20	-1.8	-1074
כתר פיתוח ג	5500	505	+1		+495
סקויריט 1שח	945	2421			+990
צור ש	337	9488	+5	+1.5	+3709
ציון החזקות 1.0	10250	16.0	+200	+2.0	+24.0
ציון החזקות 5.0	2780	279	+100	+3.7	+187

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאמבא 1.0	7190	550	-10	-.1	-525
אינטרקאמבא 5.0	3360	1186			+83.0
מאיר עמ"א 1.0	1425	3139	+26	+1.9	+748
כלל סחר 1שח	286	33194	+1	+.4	+1149
כלל סחר אופ ד	196.0	65497			-2215
כלל סחר אג"ח 2	109.5	50995	-.5	-.5	-210646
קריסטל 1.0	845	3815			-2661
רפק 0.1	31310				
רפק 0.5	9080	18.0			+12.0

שופרסל א 2.0	8970	1280	-100	-1.1	-446
שופרסל ב 10.0	7590	2889	-60	-.8	-1286

שרותים

דלק ג 0.1שח	4030	4391	-20	-.5	-2692
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
סוכנות הספנה 0.1	16120 תב	54.0	+800	+5.2	+166
סוכנות הספ' 0.5א	6600	425	-40	-.6	-496
קרור 0.1	1224	2700			+2284
קרור 1.0	188.0 תב	30036	-13.0	-6.5	-40889
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מוסכי קרובה 0.1	3058	463			-465
מוסכי קרובה 0.5	1358	3599	+16	+1.2	+1461
קונגורטיום 0.1	4200	245			-26.0
קונגורטיום 0.5	3189	529			-642
קוטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קוטל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	1576	64.0	-4	-.3	-221
מלונות דן 5.0	1120	555	-30	-2.6	-405
תייהמלונות 0.1	5060	337	+148	+2.8	+513
כנס 1.0	2449	150	+39	+1.6	+10.0
מלונות ירדן 1.0	2740	231	-60	-2.1	-563

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שח	1611	1390	-79	-4.7	-2283
דשה מיכון 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.י.ל.ג. 1.0	24350	48.0	-300	-1.2	-23.0
יעבא 1.0	12300 תב	348	+1099	+9.8	+910
כלל מחשבים 1.0	13950	130			-13.0
מ.ל.ל. 1.0	9900	222	-170	-1.7	-202
מ.ל.ל. 5.0	3410	690	+20	+.6	+400
משוב 1.0	731	2597	+21	+3.0	+1951
משוב אופ 1	595	859	-7	-1.2	-743
ניקוב 1שח	15000 תב	115	-1050	-6.5	-215
ניקוב 5שח	7910	278	-80	-1.0	-94.0
תים מחשבים 1.0	1000	2850	-30	-2.9	-2159

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארץ מבנים 1.0	* 820	1167	+9	+1.1	+898
* ביצוע חלקי 97.80%					
ארץ מבנים 5.0	398	6758			-8309
אזורים 1שח	997	9250	+10	+1.0	+9522
אזורים אופ 1	659	6907	+14	+2.2	+15016
אזורים אגח 3	121.0	34380			-8514
אילון 1.0	578	13484	-12	-2.8	-25767
אל-רוב 1.0	1460	2997	+20	+1.4	+3287
אמנונים 1 ש"ח	3350	142			+3.0
אפריקה 0.1שח	46200	322	+200	+.4	+244
אפריקה 1שח	39880	457	+100	+.3	+277
אפריקה אופ 5	21700	246			+5.0
אדים 1.0	2562	784			+93.0
אילרן 1שח	2700	718			-173
אילרן 5שח	1620	2364	+35	+2.2	+2885
בן-יקר בת 1.0	* 5760	391	+60	+1.1	+55.0
* ביצוע חלקי 89.00%					
ברנוביץ 1שח	3330	676	+120	+3.7	+1580
ברנוביץ 5שח	2450	450			+397
דנקנר 1.0	5250	391	+120	+2.3	+1001
הדוקר 1.0	465	459			-67.0
הדוקר 5.0	400	770			-670
הדער 0.1	9400	36.0	+150	+1.4	+32.0
הדער 0.5	6665	241	+100	+1.5	+360
המשלול 1.0	1500 תב	871	-151	-9.2	-1018
המשלול 5	1288	228	+2	+.2	+11.0
תלב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
תלב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	4599	4280	-1		-1772
בנ-ים 0.1	5800	690			+243
בנ-ים 0.5	4480	2601	+80	+1.8	+3582
הבשרת הישוב 1.0	74850	358	+50	+.1	+200
ישפרו 1שח	3210	1869	+110	+3.6	+2652
ישראלום 1.0	1599	1012	-50	-3.0	-1345
ישרס 10.0	18500	341	+681	+3.8	+908
כהן פיתוח 1.0	9520	108	-30	-.3	-68.0
כלל בנין 0.1	550	27889	+15	+2.8	+59081

לוזיר 1.0	5205	119	-95	-1.8	-82.0
לוזיר 5.0	1955	1624	-65	-3.3	-2212
ב.ת.ב. 1.0	432	11574			-1371
ב.ת.ב. אופ 2	280	3728	-10	-3.5	-3128
ב.ת.ב. אגח א	104.0	33630			+52659
באמור בניה 1.0	820	8017			+2948
בישגאל 5 ש"ח	383	8083	+1	+.3	+1645
מגרב 5.0	1875	2816	+75	+4.2	+5798
מר-לז 1.0	885	5312	-17	-1.9	-5515
לוינשטין 1.0	454 תב	399	+24	+5.6	+800
לוינשטין 5.0	159.0	43800			-6834
ליפשיץ 1.0	1786	716			-173
ליפשיץ 5.0	949	12232			-7813
נאות אביב 0.5	9000	467	+100	+1.1	+594
נכסי אוזרים 1.0	961	2373	+16	+1.7	+2507
נכר האזקות 1.0	16992	30.0	+142	+.8	+12.0
נכר האזקות 5.0	12850	20.0			+10.0
סופר 1.0	6500	1.0	+199	+3.2	+29.0
סופר 5.0	3400		+149	+4.6	+55.0
עמר וסלע 1.0	692	15441	+15	+2.2	+12464
עמר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	3150	532	+150	+5.0	+1065
קיסריה 0.5	1680	1370	+9	+.5	+114
רוטברג 1שח במה	380	5447	-1	-.3	-2021
רוטברג 5שח	186.0 תב	8953	-13.0	-6.5	-19159
רוטברג אופ 2	902	1105	+1	+.1	+1127
רוטברג אגח א	107.0	44488	+3.0	+2.9	+223107
רסקו מבוב	8820	201	+379	+4.5	+85.0
רסקו רג	7500	425	+100	+1.4	+132

חקלאות

מטעי הדר 0.1	3456	952	+79	+2.3	+777
מטעי הדר 0.5	2460 תב	855	+150	+6.5	+1097
מהדרין 1 ש"ח	9760	2988	+468	+5.0	+4486
נכסי הדרים 1.0	1635 תב	10193	+85	+5.5	+12886
פרי-אור 5 ש"ח	3720	3150	+170	+4.8	+3614
סנור 0.1 ש"ח	11148	226	+344	+3.2	+638

תעשייה

מזון וטבק

אסמס 1.0	1390	200	-30	-2.1	-60.0
גולדפרוסט 1.0	3340	298	+85	+2.4	+300
גולדפרוסט 5.0	2050	385	+51	+2.4	+774
גולדפרוסט אופ 1	1350	150	-1	-.1	-270
דובק בכ ש	4850	1923			-209
דובק מב מ	4800	1354			-1035
ובלכל 1.0	1224	4174	-56	-4.4	-3496
ובלכל 5.0	957	3511	-10	-1.0	-2778
פרי-זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
ממשו בירה 1.0	22575	119	+1075	+5.0	+146
ממשו בירה 5.0	20460 תב	89.0	+1860	+10.0	+194
יבור 1שח	1400	450	+50	+3.7	+202
יבור א 5שח	774	850			-615
כן 1שח	930 תב	2007	-103	-10.0	-1570
כן 5שח	483	4686	+15	+3.2	+5479
סנפרוסט 1.0	13650	388	-350	-2.5	-241
עלית 0.1	18999	240	-251	-1.3	-224
עסיס 5 ש"ח	354	10991	-1	-.3	-4751
שלמה אנגל 1.0	2829	265			-74.0
שמן מבוב ש	6160 תב	926	+560	+10.0	+2168

טקסטיל והלבשה

ארגד 1.0	730	13828			+307
אפיים 1.0	1579	300	-11	-.7	-995
אופנת ברוך 1 שח	703	4868	+20	+2.9	+11862
אופנת ברוך 5 שח	440	6707	+2	+.5	+2346
אופנת ברוך אופ	398	39944			-9384
ארגמן רג ש	18950	88.0	-400	-2.1	-136
דלתא-גליל 1.0	3802	2952	-58	-1.5	-2237
דלתא-גליל א 3.0	2760	2237			+1413
מטויות מאותר 1.	1790				
מטויות מאותר 5.	949	810	+21	+2.3	+492
ויסלבר 1.0	1659 תב	2015	+111	+7.2	+2695
ויסלבר 5.0	1088 תב	2074	+66	+6.5	+2153
הדריגון 1.0	8500	80.0	+100	+1.2	+12.0
זיקית 1.0	2500 תב	2887	+189	+8.2	+5764
זיקית 5.0	1731	6268	+80	+4.9	+5519
לודזיה 0.1	3450	609	+150	+4.6	+716
לודזיה 0.4	1840	4648	-52	-2.8	-4885
ליגת 1.0	899 תב	11046	+49	+5.8	+13355
מים גליקו 1.0	571	698	-9	-1.6	-78.0
מקס 0.1	5340	988	-260	-4.6	-790
מקס 0.5	3059	1479	+109	+3.7	+2204
עים 1.0	24535	312	+700	+2.9	+111
עים 5.0	12200	611	+50	+.4	+197
עמק 1.0	1590	2316			-1676
פולגת א 0.1	4450	707			-574
פולגת ב 0.4	3214	5439			-970
פוליגון א 0.5	9500	295	-88	-.9	-98.0
פרגוד 1.0	4020 תב	399	+220	+5.8	+1129
כיתן 5.0	17550 תב	1537	+1050	+6.7	+1196
תעש רוגוזין 1.0	2862	458	+12	+.4	+53.0

מתכת ומוצריה

אקוגמן 5.0	3700	971			-722
אורדן 10.0	7670	689	+240	+3.2	+1684
אורדן 50.0	6400	71.0			+159
אלומית 1.0	7001	341	+51	+.7	+308
אלומית 5.0	4780	100	+100	+2.1	+109
כבלים ש	25300	5.0			+15.0
התבוף 1.0	7150	74.0			-24.0
התבוף 5.0	4758	103	-250	-5.0	-237
התבוף אופציה	3900	299	-50	-1.3	-104
דיקה 1.0	5400	157	+200	+3.9	+304
דיקה 5.0	2200	268			-438
קפסאות פח 1.0	3555	2794	+31	+.9	+1301
קפסאות פח 5.0	* 3650	710	+140	+4.0	+764
* ביצוע חלקי 96.80%					
מתכת פרום 1.0	3110	1063			+516
כבלי ציון 1.0	2320	474	+19	+.8	+943
כבלי ציון 5.0	1340	3408	-40	-2.9	-5166
כבלי ציון אופ 3	600	1560	+15	+.8	+1929
מורגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מורגן אופ א	— הפסקת מסחר —				
מתכת קרמני 1 שח	224	17155			+6731
מתכת קרמני 5 שח	131.0 תב	29927	-9.0	-6.4	-45115
נחושתן 0.1	40200	20.0			+5.0
נחושתן 0.5	13700	34.0	+650	+5.0	+265
מקר פלדה 1.0	16000	393	+700	+4.6	+415
קינג 1.0	* 1070	345	-10	-.9	-15.0
* ביצוע חלקי 95.80%					
קינג 5.0	603	1579	-2	-.3	-2464
קליל 1.0	9020	251	-130	-1.4	-432
קליל 5.0	5802	1362	+200	+3.6	+993
שלדות 5.0	6840	367			+301
תעשיות לכיש 1.0	1198	1302			+619
תעשיות לכיש 5.0	659	3001	-1	-.2	-444

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	469500	34.0			+1.0
אלקו 0.1	* 7700	135	+540	+7.5	+146
* ביצוע חלקי 97.80%					
אלקו 0.25 ש	5820	954	-160	-4.0	-1589
אלקו 0.25 מ	3918	207			+57.0
אלקטרה 0.1שח	2225	510	+60	+2.8	+444
אלקטרה א 0.5שח	1210	5186	+40	+3.4	+5150
אלקטרה אופ' 5	1020	20178	+28	+2.8	+17698
אלקטרה אג"ח 3	110.0	392580	+3.0	+2.8	+624163
אלרון 3.0	353000	56.0			+18.0
אורית 0.02שח	34000	78.0			-3.0
כלל תעש אלקטר	2500	5154	+100	+4.2	+12337
ספקטרוניקס 1.0	2640 תב	5532	+140	+5.6	+10990
ספקטרוניקס 5.0	1910	4491	+30	+1.6	+5049
מיכוגנר 1שח	598	5206	+10	+1.7	+3279
מיכוגנר 5שח	410	7508	+14	+3.5	+15188
ציקלון 1שח	2250	245			+150
ציקלון 5שח	1040	800	+57	+3.7	+694
קנגשטיין אילד 1.	5050	101	-50	-1.0	-13.0
קנגשטיין אילד 5.	3849	32.0			-12.0
ת.א.ת. 1.0	* 4935	628	+235	+5.0	+997
* ביצוע חלקי 99.00%					
ת.א.ת. 5.0	2200	4917	+81	+3.8	+5571
ת.א.ת. אופ 1	18450	68.0			-19.0
תראה 1.0	9500	146			-55.0

מוצרי בניה

א.פ.בלל בנין 1.0	1135	5467	+35	+3.2	+3901
א.פ.בנין אופ א	572	11929	+12	+2.1	+15328
א.פ.בנין אגח א	115.5	100	-4.5	-3.8	-377966
אלקיל 5.0	6170 תב	349	-610	-9.0	-437
אקרשטיין 1שח	1010 תב	2614	+49	+5.1	+2309
אקרשטיין 5שח	735	2490	+25	+3.5	+341
אקרשטיין אופ א	389	3144	+4	+1.0	+3519
אקרשטיין אג"ח 1	109.5	102968	+.5	+.5	+53606
בטון תרויד 1.0	— הפסקת מסחר —				
בטון תרויד 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	1620 תב	170	-180	-10.0	-226
בר-טון 5.0	741	11185			-578
טרומאסבסט 1.0	8747 תב	201	+795	+10.0	+722
טרומאסבסט 5.0	3684 תב		+175	+5.0	+3302
פ.ל.ב. 1.0	899	209	-1	-.1	-109
מ.ל.ב. 5.0	584	384	+6	+1.0	+73.0
כרמל השק בתעש	8380	120	-6	-.1	-256
מהאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מהאיקה ולפמן 5	12530 תב	10.0	-1370	-10.0	-20.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	17320	213			-108
אליאנס ב 200.0	2335	285	+25	+1.1	+98.0
גל תעשיות 1.0	13000	10.0			-1.0
גל תעשיות 5.0	9180	98.0	+400	+4.6	+88.0
דקסטר 1.0	5051 תב	106	+156	+5.4	+164
דשנים 0.1	5079	163			-36.0
דשנים 0.5	1543	5077	+15	+1.0	+3737
חימה כבייקל 10.0	570	31675			-9606
מכבע 0.01 ש"ח	10840	2386			+1116
ליפסקי 1.0	2540	671	+40	+1.6	+990
ים המלח 0.1	4580	6362	+10	+.2	+2369
פטרוכימיים 10.0	580	25970	+5	+.9	+12228
מקסימה 1.0	7300	42.0			-50.0
מקסימה 5.0	3930	465			+75.0
נקה 1שח	7270	357	-150	-2.0	-305
סנו 1.0	20800	371	-470	-2.2	-514
סנו 5.0	15500	235	-240	-1.5	-258
פריקלאס 1 ש"ח	530	21001	-15	-2.8	-7336
פריקלאס אופ 1	226	22346			+26490
קים כימיקל 1.0	11020 תב	168	+700	+6.8	+403
ת.ג.ל. 1.0	3850	50.0	+150	+4.1	+56.0
ת.ג.ל. 5.0	3100	45.0	+101	+3.4	+65.0
תיא 5.0	12100	61.0	-440	-3.5	-155
פרומטרים 10.0	14885	63.0	-15	-.1	-11.0
תרו א 5.0	10700	128			+54.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

כתר 1 ש"ח	240	88840	+4	+1.7	+99657
דפרון 1.0	* 7850	96.0	+370	+5.0	+212
* ביצוע חלקי 93.00%					
דפרון 5.0	4575	49.0	+60	+1.3	+128
ת.ב.ן. 1.0	7706	205			+159
יאה 1.0	5070	305	+180	+3.7	+510
לבידי אשקלון 1.	* 515	2974	+10	+2.0	+1797
* ביצוע חלקי 96.00%					
לבידיאשקלון אופ1	855	302			-302
מולע ב 0.5	49000	40.0	-1300	-2.6	-26.0
מפעלי ניר 10.0	333900	89.0	-100		-32.0
סקמנדה 1.0	4100	635			-128
רים 0.1	2600	290	+101	+4.0	+246
רים 0.4	1655	1644	+55	+3.4	+2147
תעל ב 0.2	16880 תב	437	+1400	+9.0	+863

תעשיות שונות

אבריק 1.0	9800	136	-317	-3.4	-126
אבריק 5.0	4300 תב	616	+250	+6.2	+2976
חמישה יגד 1.0	11122	16.0	-100	-.9	-16.0
ה.ג.פולק 1שח	1979	892	+38	+2.0	+354
ה.ג.פולק 5שח	1306	1650	+1	+.1	+69.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	9460	1837	+130	+1.4	+1191
כור בכ 1.0	9112900	.3			-4
כלל תעשיות 1.0	1880	14699			-6635
מאגרי טכנולוגיה	549	12172			-6938

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אביקו ש	7040	1025			+428
אידיבי פתוח 2.0	6668	4995			+2827
איסקובה 1שח	111.5	137109	+2.5	+2.3	+113924
אלגד ש	13819	73.0	+419	+5.1	+77.0
אלגד מ	13998	105	+597	+4.5	+158
אלרן ש	4580	4815			+103
אלרן מ	4840	404	+20	+.4	+711
אמישר בכ 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	239	6184	-1	-.4	-1245
אפיק 5.0	178.0	4837			-863
בחלת השקעות 1שח	1573 תב	736	+145	+10.0	+1056
חברה לישראל 1שח	14020	981	-320	-2.2	-524
חברה לישראל 5שח	11400	424	-420	-3.6	-534
הלפמן 0.1	126000	3.2			+1.7
הלפמן 1.0 ש	26200	118	+50	+.2	+37.0
אגמא א 0.5	17950	160	+451	+2.6	+141
פועלים השק ש	7830 תב	1669	-550	-6.6	-2467
דיסקונט השק ש	4221	7920			-1741
מהדר השק ש	25000	78.0	+700	+2.9	+91.0
מגר השק אגח 124	11711		+510	+4.6	+240
הירון 1.0	2950	65.0	+19	+.7	+8.0
הירון 5.0	1315	3085	-35	-2.6	-2343
ישום השקעות 1שח	248	28278	+5	+2.1	+38359
יצוא ש	11100	337	+350	+3.3	+517
ידנן א 0.1	3400	159			+72.0
כלל ישראל 10.0	1182 תב	21532	+72	+6.5	+64812
כלל ישראל 50.0	1031 תב	7802	+80	+8.4	+19962
לנדיקו 1שח	3880				-100
לנדיקו 5שח	1280	1253			+330
מגור 1שח	675	3619			-1843
מגור א 5שח	451	3476	+6	+1.4	+2449
מגור אופ ב	334	5305	+6	+1.8	+5459
מגור אג"ח 1	109.5	1000	+1.0	+.9	+19000
עוז השק ב 0.1	3850	432			-128
עוז השק ב 0.5	2090	400			-14.0
פז השק ש במה	3359	3113			+2042
פמה א 0.1	* 12682	149	-128	-1.0	-38.0
* ביצוע חלקי 87.60%					
פמה 0.5	7700	358			-118
פריון ב 0.2שח	6428	1427	-140	-2.1	-1313
צמון אמר נפט 1.	341	3443			+57.0
צמון אמר נפט 5.	281	3040	+6	+2.2	+1075
קרדן 1שח	1007 תב	49122	+92	+10.1	+69580
קרדן 5שח	950 תב	35281	+86	+10.0	+50765

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	— הפסקת מסחר —

דלק ונפט

דלק חיפושימנפ1.	3635	286			+89.0
דלק חיפושימנפ5.	2480	1278	+50	+2.1	+1763
דלק נפט אופ 2	1501	1325			+225
פז חיפושי נפט	24400	145	-200	-.8	-115
יו.א.ג.ל. 5.0	4326	1566			+291
מ.נ.ג. 1.0	8040	108			-59.0
מ.נ.ג. 5.0	2432	1644	-128	-5.0	-801
פראויל ב 0.03שח	8230	302			-62.0
נפטא ש	1870000	2.0	+80000	+4.5	+4.0

נסחרות במט"ח

גוית מ	218	269	-856

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	4857.72	4790.2
אבוקה		
אגוד	221.40	217.09
אדיר	1496.30	1466.73
אודם	2351.34	2307.30
אטמיר	1794.12	1759.47
אוד	411.04	402.59
אודין	155.29	150.27
אדלפי	242.28	240.51
אורן	721.55	707.69
אייל	3580.25	3510.35
איילת	4725.89	4619.57
אירוס	4782.65	4758.79
איתן	669.54	655.99
אלון	559.91	548.53
אלמוג	655.72	642.94
אמיר	617.48	605.65
אס	148.19	147.47
אשל	182.13	178.58
אתרוג	217.90	215.80
בדולח	2316.96	2272.99
ברוש	487.82	478.73
ברקת	489.22	479.63
גביש	822.48	806.45
גבע	1356.95	1330.56
גורן	978.14	963.68
גיא	689.35	676.15
גיל	8887.46	8756.45
גלית	2897.43	2843.44
גפן	571.67	564.54
ורדון	370.56	367.30
דבירה	652.81	640.12
דולב	209.08	204.75
דורון	1389.92	1362.62
דותן	239.19	234.50
דליה	485.60	476.91
דרור	394.76	387.72
דקל	388.03	380.77
הדס	362.38	359.26
הוד	475.27	466.65
זהבית	2756.71	2700.01
זוהר	18760.55	18481.98
זיו	17330.03	17072.92
זמיר	932.28	914.55
חוחית	137.68	134.66
חליפה	125.55	125.01
חלמיש	622.90	610.80
חן	128.62	128.11
טופז	1297.39	1268.21
טל	4705.00	4643.87
יובל	775.82	760.99
יהלום	2176.06	2134.32
יהודית	391.93	388.25
יערה	637.72	625.95
כוכב	1079.88	1059.27
כחל	127.03	124.54
כלנית	538.21	528.70
כספית	690.26	685.48
כרמל	136.60	133.89
כתר	1055.59	1035.27
להב	4179.54	4100.61
לשקפיע	110096.9	108053.39
לפיד	1669.36	1635.40
לביא	948.36	930.36
מגשר	1157.27	1134.9
מבנה	3540.30	3509.72
מגד	217.39	214.18
מגן	3179.87	3149.66
מגל	717.63	704.30
מור	1694.77	1670.89
מורן	850.05	842.15
מזכה	26965.66	26445.09
מיתר	860.99	844.32
מיקה	3928.82	3852.80
מעיין	728.71	714.87
מקסם	979.44	960.97
מרגלית	1277.79	1252.97
מרווה	107.17	106.77
נחום	1133.48	1111.33
נגה	25261.98	24887.20
נוריה	879.56	863.15
נרקיס	476.59	467.25
נביל	5765.88	5682.49
סביון	553.88	543.75
סגול		
סלע	127.04	- 0.06 0.05
סנונית	679.44	666.16
סער	751.48	737.23
ספיר	529.24	526.61
עדיה	821.89	812.56
[illegible]	[illegible]	2214.01
עדן	6921.37	6849.83
ענבר	1186.24	1160.78
ענת	2315.74	2294.56
עפרוני	625.74	617.38
עפרון	140.51	137.85
פיא	1485.33	1456.49
פז	535.34	524.75
פמית	627.68	619.98
פוק	113.57	113.13
צמיד	967.96	947.85
צבעוני	7653.37	7543.21
צמרת	1668.19	1635.78
קלע	2067.76	2057.45
רונית	16848.83	16692.11
רימון	114.94	114.72
רקפת	652.93	641.41
רשף	711.83	696.91
שביט	752.81	743.66
שוהם	897.77	877.20
שירה	387.80	385.10
שמיר	351.38	344.53
שנהב	806.44	795.31
שקד	812.71	793.07
ששון	177.67	174.19
תאנה	229.65	227.71
תדהר	509.10	506.57
תרזה	483.08	477.27
תמר	210.87	206.88
תפוח	191.40	190.15
תרשיש	1408.40	1381.31
תשרי	452.70	446.03

שערי אגרות חוב

הסדרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	712002.0	+20500
ש4002	602550.0	
ש4003	621506.0	+18102
ש4004	582980.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-331 תשואה 1.14%		
4101	355.2	+3.4
ק-332 תשואה 1.95%		
4102	140.9	+.2
4103	135.5	+.2
4104	131.3	+.1
4301	131.3	+.1
ק-333 תשואה 2.33%		
4302	123.6	+1.1
4303	122.8	+1.1
4304	121.0	+1.1
ק-335 תשואה 2.30%		
4305	111.5	+3.4
7%		
ק-338 תשואה 2.97%		
4105	106.0	+.1
4106	103.5	+.2
4107	100.2	+.2
ק-351 תשואה 3.15%		
4201	118.1	+1.0
4202	119.3	+1.2
4203	117.1	+1.2
4204	113.1	+1.2
4205	111.0	+1.2
ק-352 תשואה 3.21%		
4206	108.6	+.1
4207	108.3	+.2
4208	106.8	+.1
4209	104.6	+.2
4210	101.8	+.1
4211	98.5	+.2
3% מלווה מדינה (גליל)		
2016 א* תשואה 0.60%		
ש3601	39592.0	-92.0
ק-2201 תשואה 1.86%		
ש3602	34971.0	-315.0
ק-1201 תשואה 1.90%		
ש3603	32506.0	-335.0
2025 א* תשואה 1.90%		
3604	29205.0	-101.0
ק-2202 תשואה 1.80%		
ש3605	26771.0	-291.0
ק-3202 תשואה 1.57%		
ש3606	25453.0	+29.0
ק-203א תשואה 1.34%		
ש3607	23882.0	-684.0
ק-2203 תשואה 2.07%		
ש3608	21994.0	+23.0
ק-2203 תשואה 1.89%		
ש3609	21514.0	+25.0
ק-204א תשואה 0.83%		
ש3610	20245.0	+608.0
ק-2204 תשואה 0.86%		
ש3611	19560.0	+592.0
ק-1204 תשואה 1.30%		
ש3612	18674.0	-189.0
ק-205א תשואה 1.00%		
ש3613	17812.0	+413.0
ק-205 תשואה 0.87%		
ש3614	17215.0	+501.0
ש3615	15916.0	+471.0
ש3616	14590.0	+440.0
ק-206 תשואה 0.66%		
ש3617	13912.0	+403.0
ש3618	13222.0	+390.0
ש3619	12186.0	+366.0
ק-207 תשואה 1.15%		
ש3620	* 11267.0	+120.0
ש3621	* 10915.0	+116.0
ש3622	* 9855.0	+107.0
ק-208 תשואה 0.91%		
ש3623	9374.0	+280.0
ש3624	8839.0	+268.0
ק-209 תשואה 1.86%		
ש3625	7705.0	-149.0
ש3626	7132.0	-140.0
ש3627	6618.0	-133.0
ק-210 תשואה 1.01%		
ש3628	6380.0	+189.0
ש3629	5966.0	+180.0
ש3630	5667.0	+173.0
ק-211 תשואה 1.51%		
ש3631	5069.0	+6.0
ש3632	4778.0	+5.0
ש3633	4604.0	+8.0
ק-212 תשואה 1.08%		
3634	4161.0	+122.0
ש3635	3940.0	+118.0
ש3636	3799.0	+114.0
ק-213 תשואה 1.10%		
ש3637	3568.0	+105.0
ש3638	3327.0	+99.0
ש3639	3050.0	+93.0
ק-214 תשואה 1.12%		
ש3640	2512.0	+74.0
ש3641	2180.0	+65.0
ק-215 תשואה 1.51%		
3642	1904.0	+3.0
ש3643	1653.0	+2.0
ק-216 תשואה 0.93%		
3644	1533.0	+46.0
3645	1410.0	+43.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 2.26%		
3701	1136.0	+1.0
ק-232 תשואה 1.86%		
3702	* 895.5	+27.3
ק-233 תשואה 2.34%		
3703	769.3	+23.1
3704	659.6	+20.0
ק-251 תשואה 3.22%		
3751	328.6	+.4
ק-252 תשואה 2.81%		
3752	136.7	+4.0
3753	131.4	+3.9
ק-253 תשואה 3.52%		
3901	120.6	+.6
3902	114.9	+.6
3903	114.1	+.6
3904	112.2	+.5
ק-254 תשואה 3.50%		
3754	113.5	+1.1
3755	112.5	+1.1
3756	108.7	+1.2
3757	106.6	+1.1
ק-255 תשואה 3.63%		
3758	103.5	+.1
3759	103.2	+.1
3760	101.8	+.1
3761	99.6	+.2
3762	97.0	+.2
3763	94.0	+.1
ק-271 תשואה 3.21%		
3791	97.7	+2.8
ק-291 תשואה 3.40%		
3826	116.7	+1.2
3827	114.5	+1.2
3828	110.6	+1.2
3829	108.5	+1.2
ק-292 תשואה 3.50%		
3830	105.8	+.7
3831	105.5	+.7
3832	104.0	+.6
3833	101.8	+.7
3834	99.1	+.6
ק-311 תשואה 3.24%		
3861	101.3	-.2
מלווה פיתוח ומדינה 4%-6%-7% (80% הצמדה)		
ש3204	212000.0	+3000.0
ש3205	213210.0	+6210.0
ש3206	210500.0	+5000.0
ש3210	214000.0	+5000.0
ש3211	* 213586.0	+6221.0
ש3212	204500.0	
ש3213	197760.0	+5760.0
ש3214	191440.0	
6%		
ש3501	182000.0	
ש3502	ק182310.0	+5310.0
ש3503	181416.0	
ש3504	155000.0	
ש3505	154500.0	
7%		
ש3521	159827.0	-4943.0
ש3522	ק154170.0	+4490.0
ש3523	142001.0	
ש3524	140000.0	+2000.0
ש3525	140080.0	+4080.0
ש3526	136500.0	+3500.0
ש3527	133350.0	
ש3528	128000.0	
ש3529	131737.0	+3837.0
ש3530	129144.0	+2500.0
ש3531	129529.0	+3000.0
ש3552	123832.0	+1000.0
ש3533	123855.0	+1000.0
ש3534	117365.0	+1500.0
ש3535	117246.0	+1000.0
ש3536	116078.0	
ש3537	116951.0	+1000.0
ש3538	110144.0	+1000.0
ש3539	109683.0	
ש3540	109106.0	
ש3541	105423.0	
ש3542	105443.0	
ש3543	100310.0	
ש3544	102603.0	+2000.0
ק-701 תשואה 0.37%		
ש3545	99361.0	+1394.0
ש3549	98003.0	+1380.0
ש3552	90154.0	+1318.0
ש3554	90176.0	+1365.0
ש3555	90176.0	+1365.0
ש3546	104076.0	+1532.0
ש3547	103849.0	+1536.0
ש3548	103736.0	+1539.0
ש3550	98516.0	+1502.0
ש3551	98140.0	+1509.0
ק-703 תשואה 1.03%		
ש3553	88434.0	+99.0
ק-704 תשואה 0.42%		
ש3556	85843.0	+498.0
ש3558	85907.0	+513.0
ש3559	82877.0	+497.0
ש3560	78607.0	+484.0
ק-705 תשואה 0.96%		
ש3557	85515.0	+58.0
ש3572	78016.0	+49.0
ק-706 תשואה 0.44%		
ש3561	78356.0	+449.0
ש3571	78141.0	+450.0
ק-707 תשואה 0.85%		
ש3573	77819.0	-101.0
ש3574	71761.0	-93.0
ש3577	71832.0	-98.0
ש3578	66363.0	-92.0
ק-708 תשואה 0.43%		
ש3575	72249.0	+1134.0
ש3576	72051.0	+1136.0
ש3579	66656.0	+1087.0
ק-709 תשואה 0.95%		
ש3580	61350.0	+225.0
ש3581	55895.0	+209.0
ש3582	51637.0	+198.0
ק-710 תשואה 0.56%		
ש3583	48606.0	+732.0
ש3584	46326.0	+714.0
ש3585	45799.0	+701.0
ק-711 תשואה 0.76%		
ש3586	41318.0	-199.0
ש3588	41338.0	-206.0
ש3589	37743.0	-188.0
ק-712 תשואה 0.61%		
ש3587	41687.0	+45.0
ש3591	38064.0	+41.0
ש3592	38022.0	+41.0
ש3593	37959.0	+41.0
ק-713 תשואה 0.22%		
ש3590	38221.0	+1120.0
ש3595	36507.0	+1099.0
ק-714 תשואה 0.60%		
ש3594	36234.0	-6.0
ש3596	34698.0	-6.0
ש3597	34583.0	-7.0
5% מלווה פיתוח ומדינה (בריבית מלאה צמודה)		
ש2001	148400.0	
ש2002	147000.0	+400.0
ש2003	145300.0	+4000.0
ש2004	142300.0	
ש2005	135000.0	
ש2006	134000.0	
ש2007	131800.0	
ש2008	130000.0	
ש2009	131800.0	
ש2010	134312.0	+3912.0
ש2011	128500.0	+400.0
ש2012	127000.0	+900.0
ש2013	127700.0	
ש2014	125000.0	+500.0
ש2015	124000.0	
ש2016	125600.0	+800.0
ש2017	126018.0	+2500.0
ש2018	123566.0	
ש2019	125401.0	
ש2020	121815.0	+2020.0
ש2021	119730.0	
ש2022	112659.0	-1000.0
ש2023	113252.0	
ש2024	107466.0	
ש2025	109782.0	+1000.0
ש2026	107238.0	-1200.0
ש2027	105844.0	
ש2028	102787.0	
ש2029	97720.0	
ש2030	* 100811.0	+2936.0
ש2031	96504.0	
ק-101 תשואה 0.95%		
ש2032	96612.0	+102.0
ש2034	94250.0	+104.0
ק-102 תשואה -0.26%		
ש2033	ק 95844.0	+2773.0
ש2035	ק 88215.0	+2653.0
ק-103 תשואה -0.31%		
ש2036	89054.0	+2489.0
ש2038	85009.0	+2463.0
ש2040	82079.0	+2466.0
ק-104 תשואה 0.44%		
ש2037	82850.0	+89.0
ש2039	79986.0	+86.0
ק-105 תשואה 0.80%		
ש2041	75226.0	-538.0
ש2052	69364.0	-517.0
ק-106 תשואה 0.22%		
2051	76867.0	+2320.0
ק-107 תשואה -1.28%		
ש2053	73622.0	+72.0
ש2055	68246.0	+67.0
ק-108 תשואה 1.19%		
ש2054	63525.0	-1679.0
ש2056	58860.0	-1610.0
ק-109 תשואה 0.00%		
ש2057	61233.0	+1803.0
ש2059	55802.0	+1692.0
ק-110 תשואה -0.10%		
ש2058	55504.0	+387.0
ש2060	51321.0	+367.0
ק-111 תשואה 0.50%		
ש2061	39820.0	-466.0
ש2062	36402.0	-438.0
ש2063	34761.0	-431.0
חילים		
ם 18	101.5	-1.5
ם 19	100.5	-1.0
ם 20	101.0	+1.0
ם 21	99.1	
ם 22	— הפסקת מסחר —	
ם 23	88.0	-2.5
ש24	85.1	-.3
ש25	87.7	
ש26	87.3	-1.0
ש27	ם 90.8	-2.8
ש28	88.1	
ש29	81.0	-.3
ש30	95.0	+1.5
ש31	93.5	+.8
תית 15	89.5	11/12/86
32	88.0	-2.3
33	90.1	-2.8
מימון 12	90.9	-.1
2	89.6	05/01/87
מר"ג 34	99.0	
מר"ג 35	105.0	
מר"ש 36	110.2	
אגרות חוב בלתי מתבקלות בבמ		
אמפל ם	98.0	11/12/86
רסקו ש	98.3	18/12/86
ישראל 11	98.4	11/12/86
ישראל 12	98.4	11/12/86
ישראל 13	96.3	11/12/86
ישראל 14	95.8	28/12/86
מגיב 24 ש	86.1	28/12/86
מגיב 25 ש	88.0	11/12/86
מגיב 26 ש	88.0	11/12/86
מגיב 28 ש	88.8	12/01/87
מגיב 30 ש	86.4	11/12/86
ה מימון 1	86.0	-1.0
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
סד' 2501	165.7	
סד' 2502	162.1	
סד' 2503	156.9	-1.0
סד' 2504	156.9	-1.0
סד' 2505	150.2	-1.0
סד' 2506	144.9	-1.0
סד' 2507	139.2	+.5
ק-604 תשואה 6.19%		
סד' 2508	ם 109.0	-3.0
"יהודקי"-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 11.94%		
7001	232.3	-13.1
7002	225.0	-12.7
ק-902 תשואה 11.50%		
7003	217.2	-.9
7004	199.6	-.9
ק-903 תשואה 11.00%		
7005	195.6	+3.1
ק-904 תשואה 11.50%		
7006	181.9	-6.5
ק-905 תשואה 11.50%		
7007	169.3	-1.5
7008	160.7	-1.4
ק-906 תשואה 11.40%		
7009	155.9	-8.3
ק-907 תשואה 11.50%		
7010	146.9	-1.3
ק-908 תשואה 11.70%		
7011	138.0	-1.0
7012	133.0	-1.0
ק-909 תשואה 10.15%		
7013	ם 131.0	-3.6
ק-910 תשואה 11.75%		
7014	108.9	-2.2
ק-911 תשואה 11.88%		
7015	92.8	-4.8
7016	91.7	-4.9
7017	90.6	-5.0
7018	90.4	-5.0
7019	90.7	-5.1
7020	90.5	-5.1
7021	89.6	-5.1
7022	89.3	-5.0
ק-951 תשואה 10.38%		
7201	ם 91.1	-2.4
7202	ם 92.4	-2.5
7203	ם 92.1	-2.5
7204	ם 92.5	-2.5
7205	ם 92.6	-2.5
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.79%		
ש6101	12674.0	+5.0
ק-802 תשואה 5.00%		
ש6102	7250.0	+4.0
ק-803 תשואה 5.02%		
ש6103	6490.0	+19.0
ק-804 תשואה 5.35%		
ש6104	5875.0	+18.0
ש6105	5561.0	+17.0
ק-805 תשואה 5.15%		
ש6106	5445.0	-16.0
ש6107	5242.0	-16.0
ק-806 תשואה 5.52%		
ש6108	3672.0	-104.0
ש6109	3478.0	-100.0
ש6110	3415.0	-98.0
ק-807 תשואה 5.65%		
ש6111	2831.0	-48.0
ש6112	2742.0	-47.0
ק-808 תשואה 5.61%		
ש6113	1859.0	-109.0
ק-821 תשואה 6.03%		
ש6151	733.9	-23.8
ש6152	702.5	-22.9
ק-822 תשואה 5.90%		
ש6153	615.2	-13.2
ש6154	603.7	-13.1
ק-823 תשואה 5.50%		
ש6155	398.5	-6.0
ק-824 תשואה 5.78%		
ש6156	318.8	-18.7
ק-825 תשואה 6.00%		
ש6157	233.1	-5.3
ש6158	220.7	-5.1
ק-826 תשואה 6.00%		
6159	186.0	-6.6
ק-827 תשואה 6.00%		
6160	174.4	-3.7
6161	167.9	-3.6
ק-828 תשואה 5.85%		
6162	* 154.6	-3.8
ק-829 תשואה 5.90%		
6163	143.0	-3.1
6164	137.4	-3.0
ק-830 תשואה 5.90%		
6165	129.1	-3.8
ק-831 תשואה 5.79%		
6166	125.0	-3.5
6167	120.3	-3.4
6168	118.4	-3.3
ק-832 תשואה 6.00%		
סד 6169	109.5	-2.9
ק-833 תשואה 5.80%		
6170	* 104.5	-6.1
ק-834 תשואה 5.30%		
6171	ם 77.0	-2.2
6172	ם 75.8	-2.1
ק-851 תשואה 5.90%		
6801	83.0	-3.9
אל-אופ 86	1025.0	
אלביט 85	185.3	-5.7
אלתא 85	1080.0	
אלסינט 85	— הפסקת מסחר —	
טויסקס 85	684.0	-21.0
תדיראן 84	113.5	
תדיראן 85	431.0	-3.0

שערי מטבע חוץ ביום 18.01.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.58	1.65	1.58	1.65	1.58	1.65	1.6149	1.6351	1.6144	1.6346	1.6149	1.6352	1.6248
1 מארק גרמני		0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8760	0.8870	0.8776	0.8885	0.8752	0.8863	0.8826
1 לישט"ג		2.37	2.48	2.38	2.50	2.38	2.50	2.4296	2.4600	2.4265	2.4568	2.4272	2.4577	2.4461
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.2619	0.2652	0.2620	0.2653	0.2642
100 ינים יפאניים		1.03	1.07	1.03	1.08	1.03	1.08	0.0514	1.0645	1.0497	1.0628	1.0503	1.0635	1.0578
1 גולדן הולנדי		0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7775	0.7872	0.7780	0.7877	0.7760	0.7857	0.7827
1 פרנק שוויצרי		1.03	1.07	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0515	1.0647	1.0436	1.0566	1.0445	1.0577	1.0510
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2455	0.2486	0.2457	0.2487	0.2454	0.2485	0.2470
1 כתר נורבגי		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2267	0.2295	0.2264	0.2292	0.2263	0.2291	0.2279
1 כתר דני		0.23	0.24	0.22	0.24	0.22	0.24	0.2313	0.2342	0.2313	0.2342	0.2315	0.2344	0.2329
1 מארק פיני		0.34	0.36	0.34	0.36	0.34	0.36	0.3503	0.3547	0.3502	0.3545	0.3502	0.3546	0.3523
1 דולר קנדי		1.16	1.21	1.16	1.22	1.16	1.22	1.1855	1.2003	1.1836	1.1984	1.1861	1.2010	1.1929
1 דולר אוסטרלי		0.98	1.08	1.01	1.09	1.02	1.09	1.0497	1.0628	1.0508	1.0639	1.0506	1.0638	1.0570
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.53	0.79	0.50	0.69	0.7824	0.7922	0.7844	0.7942	0.7842	0.7940	0.7896
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.43	0.40	0.43	0.4167	0.4220	0.4241	0.4294	0.4240	0.4294	0.4271
10 שילינגים אוסטריים		1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2458	1.2614	1.2453	1.2609	1.2463	1.2620	1.2533
1000 לירטות איטלקיות		1.20	1.27	1.21	1.28	1.20	1.29	1.2327	1.2482	1.2328	1.2482	1.2346	1.2501	1.2403
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8087	1.8313	1.8086	1.8312	—	—	1.8189
1 דינר ירדני		4.48	4.75	4.40	4.68	4.36	4.62	—	—	—	—	—	—	4.5819
10 לירות לבנוניות		—	—	0.17	0.18	0.15	0.21	—	—	—	—	—	—	0.1846
1 לירה מצרית		0.85	0.90	0.78	0.83	0.81	0.86	—	—	—	—	—	—	0.8374

הנטו יגדל במרץ ב־3%

החלטת הממשלה משאירה לאוצר היכולת לקבוע היקף הרפורמה במס

אם מדרגות המס לא יעודכנו באפריל, תהיה הרפורמה בלתי משמעותית

מאת אמנון אשד

במשכורות המשולמת בתחילת מרץ יקבלו השכירים במשק תוספת של כ־3 אחוזים לשכר הנטו.

העליה בנטו נובעת משילוב של תשלום תוספת יוקר ומעידכון מדרגות המס. הסכם עיסקת החבילה החדשה מבנים שני שינויים בשיטה הקיימת לעידכון שכר השכירים: מתוספת היוקר הקרובה יופחתו 2.7 אחוזים ומדרגות המס יעודכנו בכל פעם שתשולם תוספת יוקר, בהתאם למלוא עליית המדד.

כתוצאה משינויים אלה תסתכם תוספת היוקר הבאה בכ־2.5 אחוזים בלבד, אבל עידכון מדרגות המס במלוא עליית המדד יסתכם ב־4.5 אחוזים וכתוצאה מכך יגדל הנטו בחצי אחוז נוסף, בממוצע.

לעידכון מדרגות המס במרץ יש חשיבות נוספת: באפריל תופעל הרפורמה במס ליחידים ובמסגרתה ייקבעו מדרגות המס החדשות. המדרגות החדשות אושרו כבר על ידי הממשלה ושיעורן פורסם.

השאלה שנותרה פתוחה היא האם האוצר יתחשב בעידכון של מרץ ויעדכן באפריל גם את המדרגות החדשות.

החלטת הממשלה מהשבוע שעבר אינה נותנת תשובה חד־משמעית לשאלה זו והעניין נתון למעשה לשיקולו של האוצר. אם בסופו של דבר יחליט האוצר שלא לעדכן את מדרגות המס באפריל, הרי שהרפורמה במיסים תהיה פחות משמעותית מכפי שטוענים ראשי האוצר.

שינויים ארגוניים ואישיים ב„עלית": היו"ר מרק מושביץ פורש

קבוצת דוד פדרמן תאייש תפקידי ניהול

מאת סופרת „דבר"

הנהלת „עלית" אישרה את הידיעות, שלפיהן מתכוון יו"ר מועצת המנהלים של החברה, מרק מושביץ, לפרוש מתפקידו. הנהלת „עלית" מסרה, כי צפויים שינויים ארגוניים ואישיים בחברה, וכי בעוד כחודש ימים תאשר מועצת המנהלים את השינויים.

מרק מושביץ, ממייסדי „עלית", מכהן כיו"ר „עלית" זה כ־25 שנה ונתן הסכמתו להמשך חברותו במועצת המנהלים של „עלית".

השינויים הצפויים בהנהלת החברה יבטאו את השינוי בהרכב הבעלים, לאחר שמשפחת דוד פדרמן, בעלת „סוגת", רכשה את השליטה ב„עלית" לפני חודשים אחדים.

כור־סחר הקימה חברות חדשות למסחר במזון ונייר

מאיר יגיל – מנהל דגן סחר. גד לוין – מנהל סולניר

מאת סופרת „דבר"

חברת כור־סחר הקימה לאחרונה שתי חברות חדשות בארץ למסחר במזון ובנייר. שתי החברות החדשות פועלות במסגרת חטיבת סחר הפנים המנוהלת על ידי אבי חממי.

החברה למזון – דגן סחר – הוקמה כדי לעסוק בסחר במזון בסיסי (בעיקר קומודיטיס). את החברה מנהל מאיר יגיל, שעמד שנים רבות בראש מינהל הסחר הממשלתי במשרד התעשיה והמסחר. החברה עוסקת בסחר במזון בלתי מעובד, המיועד למאכל אדם ולהזנת בעלי חיים. עיקר עיסוקה של החברה הוא סחר בקפה, סוכר, אורז, תה, קטניות, תבלינים, זרעי שמנים וכן מוצרים עתירי חלבון ושמן, המיועדים לבעלי־חיים.

חברה נוספת שהוקמה לאחרונה על ידי כור־סחר היא סולניר, העוסקת בסחר בנייר, והיא מנוהלת על ידי גד לוין.

התאחדות התעשיינים קוראת לחבריה לרסן העלאות מחירים ולא לחרוג מהסכמי שכר

מאת יקיר צור

ההשלכות השונות של עיסקת החבילה והצורך בריסון העלאות מחירים ושמירה על הסכמי השכר נידונו בסוף השבוע שעבר בפורומים שונים של התאחדות התעשיינים.

יו"ר דור ההמשך של התאחדות התעשיינים, הדרון סמיר, קרא בפורום של חברי דור ההמשך לכל התעשיינים החברים בתוך לנהוג באחריות ולהמנע מהעלאות מחירים חריגות, אשר אין לכך הצדקה עניינית. הוא הוסיף כי כתעשיינים צעירים הרואים את עתידם בתעשייה, יש לראות ביציבות כלכלית, ברווחיות נאותה ובשמירת כושר התחרות, תנאים הכרחיים לעתידה של תעשייה בריאה בישראל. תנאים אלו, ציין סמיר, יתקיימו אם ישמרו התעשיינים על ריסון עצמי, התייעלות והעלאת הפריון באמצעות השקעות ופיתוח מוצרים חדשים. [illegible]

בפורום אחר של האגף הכלכלי בהתאחדות התעשיינים, קרא יו"ר האגף, רולנדו אייזן, לכל התעשיינים לנהוג בזהירות ובאחריות, לשמור על יציבות מחירים ולהתאפק מלהעלות מחירים בעתיד הקרוב למרות שהדבר כרוך לעיתים גם בהפסדים.

דאגה בבנקים המסחריים בשל ריבית שלילית על אשראי בנקאי הצפויה החודש

מאת יואב יצחק

הבנקים המסחריים מודאגים מהריבית השלילית על אשראי בנקאי, שתקבע כפי הנראה החודש: ההאטה באינפלציה הצפויה בחודשים הקרובים, ומדיניות בנק ישראל, המתמיד במדיניות המוניטארית הנוכחית, יביאו להערכת הבנקים להפסדים למערכת הבנקאית על הקצאת אשראי.

לפי הערכות פנימיות שהכינו הבנקים, מתברר, כי שיעור האינפלציה בחודשים ינואר–פברואר מרץ יעמוד על ממוצע חודשי של כ־3.5%. כיום גובים הבנקים על אשראי לסוגיו השונים ריבית נומינלית בשיעור של 3% עד 3.5% לחודש. אי לכך הם צופים, כי כיוון שבנק ישראל לא מעלה את הריבית הבסיסית על אשראי בנקאי, הם ייאלצו להמשיך ולספק ללקוחותיהם גם בחודשים הקרובים אשראי זול.

מאידך, כדי להתחרות עם בנק ישראל ולשמור על מצב נזילות חיובי, ייאלצו הבנקים לשלם ריבית גבוהה על פיקדונות שיקליים גדולים (ג'מבו). אין עתה נתונים על ההערכות הצפויות בתחום שערי הריבית על פיקדונות שיקליים, אולם די אם נציין, כי חלק מהבנקים נאלצו כבר בסוף השבוע שחלף להעלות את הריבית על פיקדונות גדולים (ג'מבו), במטרה לבלום יציאת כספים לבנקים מתחרים.

צפוי גידול במכירות וברווחים של „קליל"

הדו"חות לשנת העסקים שהסתיימה בספטמבר הצביעו על מעבר מהפסד מתואם לרווח של 1 מיליון דולר

מאת יואב יצחק

חברת „קליל" הכפילה בשנת העסקים, שהסתיימה בספטמבר 1986, את מכירותיה לייצוא לסך של 6.4 מיליון דולר. מרבית הייצוא הופנה לאירופה ולארצות הברית. הגידול בייצוא נעשה בד בבד עם מאמצי החברה להגדיל את מכירותיה בשוק המקומי ולייצוא. סך המכירות של החברה בשנת העסקים האמורה הסתכם ב־24.5 מיליון דולר, לעומת מכירות בסך של 20 מיליון דולר בשנת העסקים שהסתיימה בספטמבר 1985. הייצוא מהווה עתה 26% מסך המכירות של החברה.

במקביל לגידול במכירות, הצליחה החברה לעלות על פסי רווחיות. הרווח המתואם של החברה הסתכם בשנת העסקים שחלפה בכ־1 מיליון דולר, לעומת הפסד מתואם בסך של 0.8 מיליון דולר. השיפור ברווח נובע גם מתשלומי המס המופחתים: החברה הפרישה למיסים נידחים סכום של 0.5 מיליון דולר בלבד, בעוד שבשנת 1985 הפרישה סכום של יותר מ־1 מיליון דולר.

בתגובה לשאלת „דבר" אמר מנכ"ל החברה, שאול איבנץ, כי הגידול במכירות והעליה על פסי ריווחיות הושגה בזכות הגידול הכמותי במכירות, ובזכות פיתוח ומכירה של מוצרים חדשים – שנמכרו במחירים גבוהים.

ההערכות, הנתמכות על השיפור הנוקי שהושג בחברה מתאריך המאזן (ספטמבר) ועד עתה הן, כי הדו"חות הכספיים של החברה למחצית שנת העסקים שתסתיים במרץ 1987, יצביעו על שיפור נוסף במכירות ועל גידול ברווח הנקי המתואם.

בנק ברקליס מכשיר יועצי השקעות לסניפיו

בנק ברקליס הצטרף לבנקים הנערכים לביצוע הנחיות המפקחת על הבנקים בבנק ישראל ולקראת האפשרות כי יחוקק חוק להסדרת מקצועות ייעוץ ההשקעות.

הבנק יקיים קורסים לייעוץ השקעות ובמחזור הראשון ישתתפו כ־37 עובדים מסניפי הבנק ברחבי הארץ. הקורס יתקיים ע"י המכללה למינהל והתכנית, שהוכנה ע"י ד"ר אלכס רדיאן וד"ר אריה עזבדיה, מקיפה כ־400 שעות לימוד בכלכלה, משפט, מימון, מבנה שוק ההון בישראל, הערכת ניירות ערך וכללי אתיקה מקצועית.

טקס פתיחת הקורס נערך בהשתתפות מנכ"ל בנק ברקליס, משה נוידרפר.

בנק הפועלים מכשיר „יועצי יצוא" בסניפיו

בנק הפועלים מכשיר עובדים בסניפים לשמש „יועצי יצוא". במסגרת זו הושלם בימים אלה בבנק קורס השתלמות מיוחד שבו לקחו חלק עשרות עובדים מסניפים המתמחים בנושאי סחר חוץ.

הכשרת „יועצי יצוא" תעלה את רמת השירות לחברות מייצאות ותאפשר להן לבצע את פעולות היצוא באמצעות סניף הבנק הסמוך.

במסגרת הקורס להכשרת „יועצי יצוא" עברו העובדים השתלמות בנוהלי יצוא ודרכי שיווק בחו"ל, הסכמים בינלאומיים החלים על סחר החוץ הישראלי, במיוחד הסכמי הסחר החופשי עם ארה"ב ועם השוק האירופי המשותף, ביטוח סיכוני סחר חוץ, ביטוח ימי ואווירי, הובלה ימית ועמילות מכס.

משרד התיירות יבטל פרסום בטלויזיה האמריקאית בשל קיצוצי תקציב

מאת שמעון וייס

מנכ"ל משרד התיירות, רפי פרבר, הודיע כי קיצוץ תקציב המשרד בהיקף של שלושה מליון דולר יאלץ לשנות בצורה דרסטית את מדיניות השיווק של ישראל בארה"ב ובאירופה לקראת הקיץ ולבטל לאלתר את כל התוכניות לתשדירי פירסום למען נופש ובילוי בישראל בטלביזיה האמריקאית.

במהלך ביקור באחרונה [illegible] כי בשנה האחרונה נרשמה ירידה של 44 אחוזים בתיירות מארה"ב והנזק הכספי מכך מוערך בכמאתיים מליון דולר. פרבר ציין כי בתקופה האחרונה ישנם סימנים המעידים על התאוששות קלה, אך זו מחייבת מסע שיווק ופירסום אגרסיביים, בעיקר בארה"ב הכולל פירסום ותשדירים בעתונות, ברדיו ובטלביזיה וכן שילוט חוצות.

לדברי מנכ"ל משרד התיירות התקציב המינימלי הדרוש לכך הוא כשלושה מליון דולר, אך החלטת הקבינט הכלכלי לקצץ סכום דומה מתקציב המשרד, יאלץ לקצץ את התקציב, המיועד לשיווק ופירסומת [illegible] במליון וחצי דולר [illegible]. פרבר ציין כי משרד התיירות הוא המשרד היחיד המביא מטבע זר באופן מידי לקופת המדינה והקיצוצים הצפויים יכבידו מאד על השגת יעד זה ויפגעו בצורה קשה בסיכוי לשפר את מצב תיירות החוץ בארץ.

החברה הכלכלית לירושלים תשלים „פרוייקט שער הדרום" עד סוף 87

החברה השלימה מבנה לתעשיות מדע בהר חוצבים

מאת יקיר צור

החברה הכלכלית לירושלים מכשירה בימים אלו שטח של 36 דונם ביציאה הדרומית מירושלים לכיוון בית לחם וגילה במסגרת „פרוייקט שער הדרום". בשלב ראשון ייבנה במסגרת הפרוייקט מפעל לייצור תכשיטים עם דוכני מכירה לתיירים, בשלאחריו מרכז מסחרי ומוטל. השלמת הפרוייקט מתוכננת לסוף שנת 1987.

בימים אלה השלימה החברה הכלכלית את בנייתו של מבנה חדש רב־תכליתי בהר חוצבים בירושלים. המבנה, המשתרע על שטח של כ־12 אלף מ"ר, ישמש בניין רב־תכליתי למפעלים עתירי מדע כגון: תעשיות „טבע", „גמרוניק", „איזד" „אלפק" וכו'. את המבנה בנתה קרית תעשיות עתירות מדע ופיקוח העבודה נעשה ע"י החברה הכלכלית לירושלים.

הזדמנויות לייצוא תשומות חקלאיות מישראל לפורטוגל

מאת דויד מושיוב

לישראל הגיעו מספר פניות מגורמים שונים בפורטוגל בדבר ייצור קווי נוע להשקייה, השקייה בטפטוף, תכנון השקייה במשקים, רכישת ציוד השקייה, ניהול ופיתוח מפעלי שימורים של פירות וירקות, ייצור מכונות חקלאיות, ייצור תרכיז של זבל אורגני, הדברה ורכוי של תרנגולי הודו ועוד.

פניות אלה באו בעקבות ביקורם של 300 איש מפורטוגל בתערוכת "אגריטק 86", שהתקיימה בתל־אביב. זאב גרוזובינסקי איש משרד החקלאות ממשוב היוגב, אשר שהה בשליחות המחלקה לשיתוף פעולה בינלאומי כמה חודשים בפורטוגל מדגיש בדבריו, האפשרויות לשיתוף פעולה בין ישראל לפורטוגל הן גדולות. ארץ זו מעוניינת מאד בסיוע חקלאי מישראל על בסיס עסקי, אולם שיתוף פעולה זה מחייב טיפול ממושך ושהייה של נציג ישראל בפורטוגל כדי לחבר קצוות ולהביא לידי חתימת הסכמים בתחומים שונים בין ישראל לגורמים שונים בפורטוגל.

לדבריו יש אפשרויות לייצוא בעלי חיים. יש פניות רבות של חקלאים פורטוגזיים לייבוא מישראל פרות, כבשים לחלב ועזים. יש כיום הזמנה ממשית של 1200 מבכירות, אולם יש בעייה בנושא זה עם השירותים הוטרינריים של פורטוגל, המחייבת טיפול שוטף בנושא.

לרשות פורטוגל עומד סכום אדיר של 1.5 מיליארד דולר לביצוע תכניות פיתוח שונות במגזר החקלאי בנושאים בהם ישראל מומחית ויכולה לסייע כגון: פיתוח תשתית לחקלאות, מערכות השקייה, מערכות שיווק, אספקת תשומות, תעשייה חקלאית, הדרכה ומחקר חקלאיים, השתלמויות חקלאיות וכן מודרניזציה של המשק החקלאי הבודד.

הייצוא הישראלי לפורטוגל הגיע בשיאו ל־70 מיליון דולר בשנה, כאשר המרכיב העיקרי היתה הכותנה. עם ירידת ייצוא הכותנה קטן הייצוא ולהגדילו שוב אפשר באמצעות שיתוף הפעולה החקלאי בין ישראל לפורטוגל.

משק עולמי / ביל כספי

ירידה תלולה בשער הדולר

שונו שערי המטבעות המאוגדות במסגרת ההסדר המוניטרי האירופאי

בשבוע האחרון הוסיף שערו של הדולר לרדת בשוקי הכספים: ביחס לגילדן ירד הדולר ב־4.2455 אחוזים ל־2.075 גילדן לדולר. גם ביחס ליאן ירד הדולר ב־3.22 אחוזים ל־153.2 יאנים לדולר, ביחס למרק ב־3.9885 אחוזים ל־1.8415 מרקים ואילו הליש"ט עלתה ל־1.519 דולר

דילרים בלונדון ובניו־יורק מתקשים להסביר את הירידה בשערו של הדולר, כי לא היו לכך סיבות הואיל ובמשך מרבית ימי השבוע לא פורסמו מדדים שהיו יכולים להצדיק את הירידות התלולות בשערו של המטבע האמריקאי. עם זאת, הירידה בשער הדולר קיבלה תאוצה מעצמה, והיא בעיקרה פסיכולוגית. ההצהרות של אנשי מימשל בגרמניה וביפאן אשר קראו לבלימת ירידת שערו של הדולר כפי שעשה גם הנגיד של הבנק המרכזי של ארה"ב פאול וולקר נפלו על אוזניים אטומות.

מלבד הפעילות הערה של הדולר השבוע שונו שערי החליפין של המטבעות האירופיים אשר מאוגדים במסגרת ההסדר המוניטרי האירופי. הביקוש הגדול למרקים לעומת ביקושים נמוכים לפרנקים צרפתים לא איפשר שמירה על שערי החליפין הקבועים, כפי שמתחייב מתקנות האיגוד המוניטרי האירופי. בהתחלת השבוע תוספו המרק והגילדן בשלושה אחוזים, הפרנקים של לוקסמבורג ושל בלגיה בשני אחוזים ואילו הפרנק הצרפתי, הלירטה האיטלקית, הלירה האירלנדית והכתר הדני נשארו ללא שינוי. אך למרות השינויים בשערי החליפין של המטבעות האירופיים יש מומחים הסבורים, שלא די בכך ויש לתסף עוד יותר את המרק ואת הגילדן. אולי בגלל סיבה זו מדברים בגרמניה על הורדת שערי הריבית כאמצעי להקטין את הביקושים ההשקעתיים למרקים.

הכפור האירופי השפיע על שוקי הסחורות:

מחירי מזון ונפט עלו. צפוי ביקוש גדול להדרי ישראל

הכפור העז העובר על חלקים רחבים של אירופה משפיע מאוד על שוקי הסחורות. מחירי המזון למיניהם [illegible] אירופה שנחשבת לספקית מזון חשובה נפגעה מהכפור. [illegible] ירדו בכ־20 אחוזים, [illegible] יבולי סלק הסוכר במזרח ובמרכז אירופה נפגעו.

בסוגי מזונות אחרים צפויה עליית מחירים ביוון שהגפנים באיזור היין, בספרד, באיטליה, ובכרום צרפת נפגעו מאד והיבולים ירדו בצורה גדולה.

הכפור האירופי עשוי להשפיע לטובה על מכירות התוצרת החקלאית שלנו באירופה, כי הפגיעה במדינות כמו פורטוגאל וספרד תקטין את משלוחי פרי ההדר משם, וזה אומר ביקוש גדול יותר לתפוזים ולאשכוליות שלנו.

כמו בשבוע שעבר גם השבוע עלה מחיר הנפט בעקבות הקור העז באירופה, אך לא בשיעורים גדולים [illegible] בארה"ב וביפאן, שלא לדבר על המלאים הגדולים בגרמניה, הולנד ובלגיה, מנטרל במידה ניכרת את הביקושים [illegible] באירופה. במשך השבוע מחיר הנפט עלה בקצת יותר מאחוז אחד והחבית מסוג ברנט נמכרה ב־18.77 דולרים.

אך לא רק הכפור משפיע על שוקי הסחורות, כי אם הירידה בשער הדולר השפיעה לטובה על הביקושים לזהב ולפלטינה. הביקוש ההשקעתי המוניטרי מעלה את המחירים של הזהב ל־415.25 דולרים האונקיה ושל פלטינה ל־534.9 דולר האונקיה.

ידיעות אחרונות
הלוח הנפוץ ביותר
דבר

וילות ובתים
דירות בשרון
דירות ארעיות
עסקים
אולמות
חנויות
הצעות עבודה
מכוניות
רוצים לקנות
רהיטים
מקררים
טלויזיות
ריפוי והרזיה
פוליש ונקיון
אסטרולוגיה
ציפוי אמבטיות
שרותים/שונות
נרשמו לנישואין
שוק המציאות
שדוכים
הכרויות
ירושלים
ריפוי והרזיה

משרד החינוך והתרבות

מינהל החינוך
אגף כח אדם בהוראה

הודעה מס' התשמ"ח/2 על משרות ניהול פנויות

אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי־ספר היסודיים, בחטיבות הביניים ובבתי הספר המקיפים השש־שנתיים, לקראת שנת הלימודים התשמ"ח.

בין המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה הפדגוגית והאקדמית, הכשרה מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים.

התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 בי"ז בטבת התשמ"ג (2 בינואר 1983), סעיף 131. המעוניינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה להסרת ניהול שאפשר לקבל בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס יכולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והאחר אל המפקח על בית הספר שבו מועסק המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות – יום שני, כ"ה בטבת התשמ"ז (26 בינואר 1987).

רשימת המשרות

א. האגף לחינוך התיישבותי – ת.ד. 7036, הקריה, תל־אביב. טלפון 03-255421
1. בית אלפא: חטיבת ביניים ממלכתית „גלבוע". 8 כיתות ז'–ט'.
2. בית אלפא: בי"ס מקיף שש־שנתי כללי „גלבוע". 15 כיתות ז'–י"ב.
3. קיבוץ דפנה: חטיבת ביניים ממלכתית „הר וגיא". 9 כיתות ז'–ט'.
4. קבוצת יבנה: חטיבת ביניים ממלכתית־דתית בבית הספר המקיף שש־שנתי. 7 כיתות ז'–ט'.
5. כפר מסריק: בי"ס מקיף שש־שנתי כללי „בעמק". 10 כיתות ז'–י"ב.
6. רעננה: חטיבת ביניים ממלכתית־דתית כפר בתיה. 18 כיתות ז'–ט'. המשרה פנויה לשנה.

ב. מחוז חיפה – רח' [illegible] 7, חיפה. טלפון 04-520251
1. כפר ג'ת: בי"ס ממלכתי „אבן רושד". 13 כיתות א'–ו'. המשרה פנויה לשנה.

ג. מחוז ירושלים – רח' דוד המלך 18, ירושלים טלפון 02-238211
1. בית שמש: חטיבת הביניים הממלכתית בביה"ס המקיף השש־שנתי „פירסט". 6 כיתות ז'–ט'. פירסום חוזר.
2. בתי ספר בירושלים.
א. ממלכתי „אלישר". 8 כיתות א'–ו'.
ב. ממלכתי־דתי „גילה ב'". 6 כיתות א'–ו'. 2 כיתות ז'–ח'.
ג. ממלכתי־דתי „קליר" לחינוך מיוחד. 3 כיתות א'–ו', כיתה אחת ז'–ח'.
ד. ממלכתי „מעלות דפנה". 15 כיתות א'–ו'.
ה. חטיבת ביניים ממלכתית „נוה יעקב". 7 כיתות ז'.
ו. ממלכתי־דתי „ניצנים" לחינוך מיוחד. 4 כיתות א'–ו'. 5 כיתות ז'–ט'.
ז. ממלכתי „עין הים". 13 כיתות א'–ו'.
ח. ממלכתי „רחביה". 22 כיתות א'–ו'.
ט. ממלכתי־דתי „רמות 01". 12 כיתות א'–ו'. 4 כיתות ז'–ח'.
3. בתי ספר במעלה אדומים:
א. ממלכתי „מעלה אדומים ב'". 12 כיתות א'–ו'.
ב. חטיבת ביניים ממלכתית „מעלה אדומים". 9 כיתות ז'–ט'.
4. נוה צוף: בי"ס ממ"ד „נוה צוף". 6 כיתות א'–ו'.
5. נוקם: בי"ס ממ"ד „אבן העזר". 12 כיתות א'–ו'.

ד. מחוז המרכז – שד' שאול המלך 39, תל־אביב, טלפון 03-254122
1. מזכרת בתיה: ביה"ס הממלכתי. 13 כיתות א'–ו', 2 כיתות אורגניות, כיתה טיפולית אחת. המשרה פנויה לשנה, עם אפשרות הארכה.
2. פתח־תקוה: בי"ס ממלכתי „אורנים". 14 כיתות א'–ו'.
3. בתי ספר בראשון לציון:
א. ממלכתי „יתקף". 12 כיתות א'–ו'. 2 כיתות לליקויי למידה, כיתה טיפולית אחת.
ב. ממלכתי „יפה נוף". 19 כיתות א'–ו'. כיתה אחת לליקויי למידה, כיתה טיפולית אחת.
ג. ממלכתי „פרדס מכנס ב'". 7 כיתות ו', 10 כיתות ח'.
ד. ממלכתי „רננים". 5 כיתות א'–ו'. כיתה אחת לליקויי למידה.
4. רמלה: ביה"ס הממלכתי „בן גוריון". 15 כיתות א'–ו'.

ה. מחוז הדרום – בית הממשלה דרך הנשיאים, באר־שבע. טלפון 057-663504
1. אשקלון: חוה לחינוך חקלאי. 35 כיתות א'–ו'. 10 כיתות ז'–ח'.

ו. מחוז הצפון – בית הממשלה נצרת עלית, ת.ד. 530. טלפון 065-72960
1. אפיקים: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'. 3 כיתות ז'–ח'.
2. גינוסר: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'. 2 כיתות ז'–ח'.
3. חיספין: חטיבת הביניים הממלכתית־דתית. 3 כיתות ז'–ט'.
4. מורן: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
5. מסעדה: חטיבת הביניים הממלכתית. 9 כיתות ז'–ט'. מוסד חדש.
6. בתי ספר בנצרת עלית:
א. ממלכתי „הגליל". 7 כיתות א'–ו'. מוסד חדש.
ב. ממלכתי־דתי „תב"ד". 16 כיתות א'–ח'.
7. עין גב: ביה"ס הממלכתי „קרית כנרת". 14 כיתות א'–ח'.
8. עין חרוד איחוד: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
9. עין חרוד מאוחד: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
10. עפולה: ביה"ס הממלכתי „רמות". 14 כיתות א'–ו'.
11. צפת: חטיבת הביניים העמלנית הממלכתית. 5 כיתות ז'–ט'.
12. קצרין: ביה"ס הממלכתי. 20 כיתות א'–ו'. המשרה פנויה לשנה.
13. קשת: ביה"ס הממלכתי־דתי. 2 כיתות א'–ו'.

לאופנת פיצי
דרושות
★ מעצבת אופנה
★ תדמנית
מנוסות,
רצוי בוגרות שנקר
ת"א – חפץ חיים 10 ק"ד
03-219860

indola
דרושות
דוגמניות נאות
בגילאים 25–16 לתצוגת תספורות שתצולם ע"י הטלוויזיה שתערך במלון הילטון.
לפנות לשוקי דקייר רח' דיזנגוף 189 ת"א
בין השעות 9.00–20.00

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

תלמידה הפכה לצמח

הורדמה להפלה בידי רופא־פנסיונר במרפאתו הבלויה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ניסיון לבצע הפלה בקליניקה פרטית ומיושנת שבבעלות רופא צפתי בן 75, הסתיים בסוף השבוע בהפיכת צעירה ל„צמח". הרופאים שבדקוה אינם מותירים סיכוי רב לשיפור במצבה.

בשבוע שעבר פנתה התלמידה בת הי"7, תלמידת תיכון דתי בצפת, לידיד שלה וסיפרה לו כי היא נמצאת בהריון, ככל הנראה בשבוע השביעי, וברצונה לעשות הפלה. הידיד הפנה אותה לידידו, שהוא רופא בבית החולים בצפת אך זה סירב לבצע את ההפלה באורח לא חוקי ושלח אותה לרופא הקשיש, פנסיונר שבבעלותו קליניקה ישנה.

רופא זה העביר אותה למרפאה הפרטית שלו שבה ציוד ישן ובלוי בחלקו הגדול. הוא הזריק לה סם הרדמה ותוך שניות איבדה את הכרתה והחלה לפרפר ולהכחיל. הרופא המבוהל החל לבצע בה החייאה ובמקביל הזעיק ניידת של טיפול נמרץ שהעבירה אותה למחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים בצפת. מצבה הוגדר על־ידי הרופאים כ„אנוש".

בני משפחתה של הצעירה הביאו מירושלים בשבת, במסוק ששכרו, רופא מומחה מ„הדסה" שבדק את הצעירה וקבע כי אין כל סיכוי שתיוותר בחיים לאורך זמן.

יצויין כי לפני ארבע שנים ניצלה הצעירה ממוות כאשר ביקשה להגן על אחותה שנרצחה בחיפה על־ידי בעלה ואגב כך נדקרה מספר פעמים בגופה.

המשטרה נקטה בסוף השבוע צעדים לשמירת חייהם של הרופא וחברה של הצעירה החשוד כי הכניסה להריון מחשש שבני משפחת הצעירה ינסו להתנכל להם. במשטרה נמסר כי צפויים בקרוב מעצרים בקרב הנוגעים בפרשה.

מקור בכיר בבית החולים הממשלתי בצפת מסר אתמול כי מדי שבוע מגיעות כחמש צעירות המבקשות לבצע הפלה מלאכותית וכן ידוע על צעירות רבות שאינן מגיעות מכיוון שהן רוצות בהפלה חשאית ולכן הן פונות לרופאים פרטיים, שלעיתים אינם מוסמכים כלל לבצע את ההפלה.

בחוף תל־אביב: זה ינואר זה?

(צילום: יוסי אלוני – יפפא)

בן מאיר: לא נגעתי בגרוש של מישהו

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

חברת הנסיעות "כנס" מימנה את שליחותו של ח"כ דב בן מאיר למערב גרמניה בין התאריכים 3 ביולי עד 7 ביולי 1986 במסגרת פעילות משותפת לעמותה התל־אביבית לתיירות וחברות הנסיעות הפרטיות העורכות מבצע מסחרי להגברת התיירות ממערב גרמניה בשנת ה־40 למדינת ישראל.

ממסמכים שהגיעו לידי סופר "דבר" מתברר כי בחודש מאי 1986 נשלח מכתב ליוסי אדר, מנכ"ל העמותה לתיירות, מעורך הדין עמי פוזל וכו הוא כותב: "במקרה של שיגור נציג מטעם האגודה לצורך עידוד התיירות בתל־אביב בשיתוף כל גורם מסחרי אחר שמכסה את הוצאותיו כתנאי מוקדם, אינני רואה פגם בכך שהנציג הזה ישוגר ויסודות על ידי אותו גוף מסחרי תוך כיסוי ישיר של הוצאותיו על הגוף הזה."

ארבעה ימים לאחר שליחות המכתב התכנסה ישיבה בנושא עידוד התיירות בגרמניה, שבה נכחו אנשי חברת "כנס" וח"כ בן מאיר שהוצג בישיבה זו כיו"ר הכנסת ולא בתפקידו העירוני. מן הפרוטוקול של הישיבה מתברר כי היוזמה של בן מאיר היא שהובילה את החברה המסחרית לערוך מבצע להגברת התיירות ממערב גרמניה לישראל במהלך שנת 1987. עוד מתברר כי ח"כ בן מאיר ושני פקידים נוספים, מ"כנס" ומעיריית תל־אביב, יצאו למערב גרמניה לעידוד התיירות משם.

בן מאיר אמר בתגובה: "העמותה ביקשה ממני לקדם את הפרוייקט כי יש לי קשרים במערב גרמניה. היה דיון לאחר ששבתי מגרמניה ודיווחתי על כך. קיבלתי את הכרטיסים, אבל איך העמותה מממנת את כספי הנסיעה אינני יודע. אינני חבר מועצת המנהלים של העמותה. לא נגעתי בגרוש אחד של מישהו."

להט אינו רשאי לחייב חבישת כיפות בשיעורי תנ"ך בבתיה"ס

מאת יעל פרשביין, כתבת „דבר" לענייני חינוך

שלמה להט ועיריית תל־אביב אינם רשאים לחייב תלמידים לחבוש כיפות בשיעורי תנ"ך – קבעה אתמול הנהלת משרד החינוך.

עוד קבעה כי העירייה התערבה בעניינים פדגוגיים שאינם נמצאים בסמכותה בכך שדנה והחליטה על חבישת כיפה בשיעורי תנ"ך, בניגוד להנחיות מחייבות שנמסרו לפני יותר מחודש לכל בתי הספר הממלכתיים לפיהן התנהגות שיש בה כדי לסתור את מגמות החינוך הממלכתי אינה מקובלת על משרד החינוך ועל בתי ספר להימנע מפעולות דתיות הסותרות את תפישת עולמם של ההורים בחינוך הממלכתי.

בדיון על יעדי החינוך בשנים הבאות במכון ון ליר בשבוע החולף תקף פרופ' צבי אדר את הגישה המתגוננת של החינוך הממלכתי מול לחצים שמפעילים עליו מדי פעם אנשים הדוגלים בגישה „מסורתית". לדברי אדר החינוך הכללי חייב קודם כל להיות אנושי־כללי ולפיכך מורים אינם חייבים לפעול או לדגול בתפיסה יהדותית כדי להיות מחנכים טובים.

בכירים במשרד החינוך טענו אתמול בתגובה להצעת צ"ץ לחייב תלמידים לחבוש כיפה בשיעורי תנ"ך, כי דברי פרופ' אדר צריכים להנחות את מערכת החינוך בהתמודדותה עם נסיונות לכפות מערכת ערכים והתנהגויות מסורתיות על החינוך הכללי.

„השירות החילוני" מסר אתמול חוות דעת משפטית לפיה חובת מערכת החינוך הממלכתי כללי חייבת שלא לחנך בניגוד לרצון ההורים החילוניים. השירות הודיע כי יעמוד משפטית לצד כל הורה או תלמיד שיסרבו לממש את הוראת להט ויינזקו עקב כך.

דובר העירייה מסר כי ההצעה לחבוש כיפה בשיעורי תנ"ך היא בגדר הצעה בלבד ואינה מחייבת שום הורה או תלמיד.

● הוועדה המרכזת של ההסתדרות אישרה את תכנית ההסתדרות לאירועי 20 שנה לאיחוד ירושלים שבמסגרתם תונח אבן פינה לבית ההסתדרות במזרח העיר. ניסן הרפז, העומד בראש התוכנית, אמר אתמול כי בתוכנית ניתן ביטוי לאוכלוסיה היהודית והערבית כאחת, והיא משלבת את כל מגזרי המשק.

● יער הנגב יינטע על ידי הקק"ל בלב המדבר, במלאת 85 [illegible] להולדת בן גוריון.

● קרן תל אביב לפיתוח גייסה בשנת 1985/86 5.6 מיליון דולר לעומת 3.8 מיליון דולר בשנת 1984/85 – גידול של 50 אחוז. לעומת זאת ירדה השתתפות עיריית תל אביב במימון פעולות הקרן מ־800 אלף דולר ב־1984/85 ל־120 אלף דולר ב־1985/86, כלומר מהשתתפות של 17 אחוז לשני אחוזים בלבד. נתונים אלה מסר אתמול מנכ"ל הקרן חנן בן יהודה במסיבת עיתונאים על מאזן הקרן, שנערכה בבית סוקולוב בתל אביב.

● כתב אישום על מתן טובות הנאה וקבלתן ועל קבלת אשראי במאות אלפי דולרים בתנאים מועדפים מבנק ישראל במרמה ובנסיבות מחמירות – הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד מי שהיה מנהל סניף בנק דיסקונט בבניין בורסת היהלומים ברמת גן, ריימונד דרוויש, ונגד שני סוחרי יהלומים, האחים [illegible] משולם.

מ.פ. גדרה מציעה בורר בסכסוך במפעל „תא"ת"

מאת דני צדקוני

מזכיר מועצת פועלי גדרה, שמואל יעיש, הציע להנהלת „תא"ת", המפעל לאביזרי תעופה, להסכים למינויו של השופט צבי ברנזון (ולשעבר בבית המשפט העליון) כבורר יחיד בסכסוך העבודה שבין ההנהלה והעובדים במפעל, שהשביתה שנפתחה בו לפני שמונה ימים נמשכת. העובדים שובתים מפני שהם מתנגדים לפיטורי 80 עובדים, לדעתם ללא סיבה כלכלית מוצדקת.

בית משפט השלום ברחובות האריך אתמול את תוקף הצו שהוצא בשבוע שעבר, האוסר על העובדים למנוע כניסה ויציאה מהמפעל.

שר התחבורה חיים קורפו הצליח למנוע קיצוץ התקציב לסלילת כבישים ולהחזקתם, אולם נכשל במאמציו להביא להכפלת התקציב בשנה הבאה, כפי שדרש. עם זאת, נמשכים הדיונים להגדלת התקציב לנוכח [illegible] התאונות אשתקד.

חזרו בהם: ייפגשו היום עם פרס בנהריה

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

ראשי המועצות המקומיות הערביות חזרו בהם מהחלטתם הקודמת לא להיפגש היום בנהריה עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס והחליטו לעקוב זאת ולבקש ממנו לפרוע להם „שטר התחייבות" למצוא פתרון לבניה הבלתי חוקית במגזר הערבי וגם לפעול לאישור תוכניות המתאר ולהרחיב תחומי השיפוט והתכנון של הישובים הערביים.

הלווית הנרצח בטייבה עברה בלי הפרעות

מאת חנה מאר, סופרת „דבר" במרכז

כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול אבטחו אתמול את הלווייתו של עבדל כארים ג'אבר (23) מטייבה שנרצח בשבת ביריות. נעצרו שישה חשודים.

בשבת אחר הצהריים לא רצה בעל בית קפה בטייבה להרשות לקבוצת צעירים להיכנס עקב סכסוכים קודמים ביניהם. התפתחה תגרה שבמהלכה נורתה ירייה אך איש לא נפגע. הצעירים עזבו את המקום.

יותר מאוחר חלפה במקום מכונית שמתוכה נורו יריות לעבר בית הקפה. ג'אבר נהרג ואדם שהיה לידו נפצע קשה בראשו.

● מורי בית הספר התיכון ועובדי עיריית אום אל פחם ממשיכים זה השבוע השלישי בשביתת המחאה נגד העירייה אשר [illegible] ולעובדים מזה ארבעה חודשים.

מזג האוויר החמים הוריד מחירי ירקות

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מזג האוויר החמים ששרר בימים האחרונים, הבשיל ירקות שונים והגדיל את אספקתם לשווקים ובעקבות זאת ירדו מחיריהם הסיטוניים של הקישואים, הכרובית והמלפפונים. מחיר העגבניות עדיין לא הוזל והוא יציב ומניחים, כי אם מזג האוויר החמים ימשך, יגדלו כמויות העגבניות שיגיעו לשווקים וגם מחירן ירד.

במועצת הירקות נמסר אתמול, כי המחיר הסיטוני של העגבניות נע בין 2.5 עד 3 שקל הק"ג, המחיר לצרכן נע ברשתות השיווק בין ארבעה לחמישה שקל הקילוגרם. המחיר הסיטוני של המלפפונים נע אתמול בין 1.2 עד 1.5 שקל הקילוגרם לעומת שניים עד שניים וחצי שקל קודם. במקביל חלה ירידה במחיר הקמעוני של המלפפונים. המחיר הסיטוני של הכרובית ירד משני שקלים הקילוגרם ל־80 אגורות עד 125 אגורות הקילוגרם. גם המחיר הסיטוני של הכרוב ירד מ־1.8 שקל הק"ג ל־1.2 עד 1.5 שקל. המחיר הסיטוני של הקישואים ירד ל־80 אגורות עד 11 שקל הקילוגרם לעומת מחיר סיטוני של עד שני שקלים הקילוגרם לפני כן. המחיר הסיטוני של הפלפל נשאר יציב והוא נע בין 80 אגורות ל־1.2 שקל הקילוגרם.

מס הכנסה מתעקש על מיליון ד' מגניש

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

מחלקת החקירות של מס ההכנסה עומדת על כך שאיש העסקים והקבלן שלום גניש ישלם למס ההכנסה מיליון דולר בתמורה לחובו למס ההכנסה ובעקבות נסיונו למכור את חווילתו לאיש העסקים יולי עופר.

נגד גניש תלוי ועומד תיק פלילי על עבירות מיסוי משנת 1982 ותיק אזרחי בעניינים דומים. הוא ניסה להגיע להסדר עם פרקליטות מחוז תל־אביב למיסוי וכלכלה בעניין העונש על התיק הפלילי. מס ההכנסה סבור כי גניש צריך לרצות עונש של שנת מאסר ואילו גניש אמר במספר הזדמנויות כי הוא מוכן לרצות עונש של תשעה חודשים.

גניש נמצא כעת [illegible]

אחרי 7 שנים חוזרת תערוכת הפרחים לחיפה – באפריל

מאת אריאלה ראובני סופרת „דבר"

מגדל הפרחים הנודע מהולנד, מוריס צוריאל (יהודי) שהתפרסם גם בספר השיאים של „גינס" בזכות טיפוח זן חדש של וורד בשם צוריאלה ועריכת שזירת פרחים נדירה, ישתתף בתערוכת הפרחים הבין־לאומית ה־24 „פלוריש 87" בחיפה. בתערוכה יוצגו רבבות פרחים, צמחים, פירות, ציפורים ודגים מ־20 מדינות באירופה, באפריקה ובאסיה.

אריה גוראל, ראש עיריית חיפה ושמואל ביאליק, מנהל חברת התערוכות והירידים שליד העירייה, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים כי לאחר הפסקה של שבע שנים תחדש העירייה את המסורת של תערוכת הפרחים הבין־לאומית בחסות „אינטרפלורה". בשנים האחרונות לא נערכו תערוכות פרחים בגלל קשיי תקציב.

קריה הסתדרותית נחנכה ביבנה

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

קריה הסתדרותית נחנכה אמש ביבנה במעמד מזכיר ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר. היא משתרעת על שטח של כ־1000 מ"ר, והיא כוללת בניין בן שתי קומות למועצת הפועלים, ואולם בן 250 מושבים.

הבניין הישן של מועצת הפועלים שופץ, וישמש כ„בית הנוער העובד". מזכיר מועצת הפועלים, יהודה דוידי, מסר כי בהקמת הקריה הושקעו כ־800 אלף דולר. לדבריו הקמתה תאפשר להסתדרות להרחיב את הפעילות החברתית והתרבותית שלה בעיר.

הסכם עם עובדי שירותי הדואר

מועצת עובדי שירותי הדואר, שהתכנסה אתמול, אישרה את הסכם העבודה החדש שהושג בתיווכו של מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ובהשתתפות חיים הברפלד יו"ר האגף לאגוד מקצועי וראובן ברעמי מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה.

ההסכם, שנחתם בראשי תיבות, עם יצחק קאול, מנכ"ל שירותי הדואר, מסדיר את תנאי העבודה של 5,000 העובדים, עם מעברם ממעמד של עובדי שירותי הדואר, למעמד עובדי רשות הדואר שתוקם בקרוב.

יוסף דרעי, יו"ר הנציגות המשותפת של עובדי שירותי הדואר, ציין שההסכם הושג לאחר שנה של מו"מ ולכן נדרשה התערבות קיסר בשלביו הסופיים.

הסכם בענף המלונאות

הסכם עבודה קיבוצי חדש בענף המלונאות המקיף 25,000 עובדים בכ־350 מלונות, נחתם אתמול במלון דן בתל־אביב בין התאחדות בעלי המלונות לבין הסתדרות עובדי האירוח.

המזכיר הארצי של עובדי האירוח, ששון אפרתי מסר כי בהתאם להסכם יעלה השכר לעובד ב־90 שקל לפחות, בפריסה מספטמבר 86' עד מארס 87'. השכר התחילי לעובדים בעלי ותק של שישה חודשים לפחות יועלה ל־500 שקל ממארס 87'. כן יוגדלו ב־15 אחוז שיעורי תוספות הוותק, המשפחה, השתלמות, תעודה וסיווג מקצועי. התקרה לצורך חישוב תשלומי ותק תוגבה ל־30 שנה.

דרישה ללהט לרדת מהחניה בגן מאיר

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

אריה צוקר, חבר מועצת עיריית תל־אביב (מפ"ם), פנה אתמול לראש העירייה שלמה להט בבקשה שיפסיק את תוכנית הבניה של חניה בגן מאיר במרכז העיר.

בהצעה לסדר היום שהוגשה למועצת העירייה אומר צוקר כי תושבי תל־אביב „נחנקים בעשן ובפיח ומשוועים לריאות ירוקות ובמציאות כזאת קשה לחיות לאחר שמתברר כי ראש העירייה רוצה לשים קץ לריאות הירוקות של גן־מאיר הוותיק".

צוקר מוסיף כי התייחסותו של להט לתושבי האיזור כמשניים להחלטה להכשיר שטח לחניה בגן היא פסולה בעיקר לאור שהתברר כי ראש העירייה וכמה מחברי המועצה דחו על הסף את הצעת החלופה של אגף התנועה להקים את החניון בכיכר מיכאליס ולא בגן מאיר.

צוקר קבע כי תל־אביב איננה עוד העיר הגדולה בישראל בגלל בריחתם של הצעירים שאינם יכולים לחיות בתוך הפיח והעשן של המכוניות. התוכנית המוצעת על ידי ראש העירייה היא סיבה נוספת להחלטתם לעזוב את העיר. "בחלומם רואים מתכנני העיר גידול של מספר התושבים בתל־אביב יפו מ־325 אלף תושבים כיום ל־460 אלף עד שנת 2010. חלום לחוד ומציאות לחוד".

שלמה רזניק יובא מחר למנוחות בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

שלמה רזניק (86), שהיה שנים רבות מנהל קופת חולים במחוז חיפה, מת שלשום אחרי מחלה ממושכת בבית החולים „הרצפלד" בגדרה. ב־1922 עלה מאוקראינה, שירת בגדוד המצרי בלוד. ב־1928 התמנה למנהל קופת חולים בפתח־תקוה ויותר מאוחר שימש כמנהל קופת חולים בירושלים ובבית ההבראה „ארזה". הקים את המרפאה הראשונה בירושלים והניח יסודות לבתי החלמה בקריית ענבים ובמעלה החמישה. ב־1943 השתקע בחיפה והקים בעיר ובגליל המערבי כ־60 מרפאות של קופת חולים. ביוזמתו נפתח בית החולים הישן „כרמל" וכן בתי הנופש „מגידו" בחיפה, בשבי־ציון, בנצרת ובצפת. מילא תפקידי ציבור שונים וכתב שלושה ספרים.

הניח שני בנים ושישה נכדים. הלווייתו תיערך מחר בבית העלמין הישן בחיפה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

נעמת

תנועת נשים עובדות ומתנדבות

יום עיון

בנושא

ההתנדבות במערכת הבריאות הקהילתית בחסותה ובהשתתפותה של שרת הבריאות הגברת **שושנה ארבלי אלמוזלינו**

יתקיים ביום רביעי כ' בטבת תשמ"ז 21.1.87 בין השעות 09.30 13.00 במלון דן רח' הירקון ת"א

משתתפים: **מאשה לובלסקי** — מזכ"ל נעמת
דרורה מאיר — יו"ר האגף לארגון
ד"ר יעל עצמון — סוציולוגית
אסתר הרליץ — יו"ר ועדת יום העיון
נציגי קופת חולים הכללית

★ ★ ★ ★

בתום יום העיון בשעה 15.00 יתקיים באותו מקום

„טקס ההתנדבות ע"ש בבה אידלסון" תשמ"ז

לסניף ★ לקבוצה ★ לנוער

הודעה על רישום הסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים תשי"ט־1959

בהתאם לסעיף 23 לחוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט־1959, אני מודיע כי נרשם הסדר כובל בענף כימיקלים.

הצדדים להסדר הם:
גדות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ
גדות מיכליות ומאגרים לכימקלים בע"מ
כמיכלל בע"מ, כלל סחר בע"מ

מהות הכבילה
אי קיום תחרות בחברת גדות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ כאמור בהסכם מיום 3.8.86.
עסקי הכבילה יבשתית כמפורט בהסכם.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור במשרד מסחר ותעשיה רח' אגרון 30 י־ם חדר מס' 42.

זאב גלמור
הממונה על הגבלים עסקיים

י"א טבת תשמ"ז
1 בינואר 1987

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 152 תשל"ג עמ' 148

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-0	-8	מעונן
אמסטרדם	-3	-5	מעונן
בואנוס איירס	23	32	בהיר
הלסינקי	-4	-0	בהיר
הונג קונג	17	28	בהיר
וינה	-0	5	מעונן
ז'נווה	-7	-5	מעונן
טוקיו	5	11	בהיר
טורונטו	-8	3	מעונן
יוהנסבורג	6	28	מעונן
לונדון	-3	-0	מעונן
ליסבון	5	11	בהיר
מדריד	2	9	בהיר
מונטריאול	-20	-8	בהיר
ניו יורק	5	0	גשום
סאן פאולו	20	28	מעונן
פריס	-6	-4	מעונן
פרנקפורט	-5	-6	מעונן
ציריך	-9	-4	מעונן
ריו דה ז'נרו	2	36	מעונן
שטוקהולם	-10	-9	מעונן
שיקגו	-4	-0	שלג

swissair

אמנו וחברתנו

דבורה אופק (פישר)

איננה

ההלויה תתקיים בקבוצת משמר השרון, היום, יום שני י"ח בטבת תשמ"ז, 19.1.87 בשעה 16.00

המשפחה
ובית משמר השרון

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו

מתיה בינר ז"ל

נעלה לקברה ביום חמישי כ"א טבת תשמ"ז 22.1.87
בשעה 15.00 בבית העלמין של הקבוץ,
בשעה 15.30 העלאת דברים לזכרה במועדון.

המשפחה
וקבוץ בית אורן

ביום השלושים למות חברנו היקר

שמריהו ברהון ז"ל

נעלה לקברו בשעה 16.00.
אזכרה במועדון בשעה 16.30
יום ג' י"ט טבת תשמ"ז 20.1.87.

המשפחה
ובית קבוצת דגניה א'

לחברנו
אלפרד קרייפ
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בית הסנה

עם חברתנו **הניה פרידולד**
מתאבלים מרה חבריך
על פטירת בעלך

שלום פרידולד

היקר באדם

אסיף חיים	ליפצוק אלימלך
אפשטיין יצחק	נוביק משה
אונגר יהודה	נשר דינה
גילן עדה	קויאטק רבקה
הרשקופ יהודית	קלימן רעיה
וייס אטקה	רוזניק שמחה
הודורוב שרה	רוזנבוים חנה
ליאחוביץ אליעזר	שושנה דלוגין

יקירנו

שלמה רזניק ז"ל

נפטר ביום 17.1.87

ההלויה תתקיים ביום שלישי 20.1.87 בשעה 13.30 אחה"צ, בבית העלמין הישן שער ראשי – חוף הכרמל.
אוטובוס ייצא מקופת־חולים אבן סינא בשעה 13.00 ויעבור דרך מרפאת ליך.

המתאבלים:
הבנים: ישראל ותאה רזניק (צייריך)
צבי ונאוה רוה – רזניק
בנותיהם: מיכל ויעל
ובניהם: עופר, ערן, עידו ועדי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של

יעקב סלע
(ישה ברונשטיין)

ההלוויה תצא היום, יום שני, יח' בטבת תשמ"ז 19.1.87 בשעה 13.00 מביתנו רח' ש. בן ציון 19 רחובות.

המשפחה

לחברתנו **סימי סער**
אתך באבלך במות
בעלך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו אבלים על מותו של
שלמה רזניק
לשעבר מנהל מחוז חיפה בקופ"ח
ומשתתפים בצער המשפחה.
בית קופת חולים

לחברנו **יאיר מרגלית**
אתך באבלך במות
רעיתך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה
אלישקשוילי מיכאל
על מות
אמו ז"ל
ומביעים תנחומינו למשפחה
בית זקוק אשדוד
ההנהלה וציבור העובדים

לחברתנו **אהרוני רחל**
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף יוספטל
ההנהלה והעובדים

לחברנו
אלי יקותי
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל
בית הסנה

לה' **הנרי אוחיון**
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו **יאיר מרגלית**
אתך באבלך במות רעיתך
יעל ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מחלקות: במחוז, בינוי נכסים ותקשורת

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד
של חברנו לעבודה **משה נוסובסקי**
במות
אביו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

דבר היום

לא להסכין עם סכין

דקירת ישראלים – יהודים או ערבים, אזרחים או תיירים – בירושלים היא תופעה חמורה, הראויה לגינוי לא פחות מכל תופעה פלילית אחרת, הנראית בתכיפותה הגוברת כאופנה. כל תושבי הבירה, כמותם ככל תושבי כל הישובים האחרים בארץ, זכאים לחוש בטוחן בלכתם ברחובה של עיר. מותר להם לצפות מהשלטונות כי במדיניות השיטור, הסיכול, הלכידה והענישה השיפוטית ישרו אווירה שתרתיע את הזוממים לבצע תקיפה, בסכין או בנשק אחר.

מוזר, עם זאת, שהדקירה נחשבת כאוכה יותר לפי מניעו המשוער של הדוקר. יהודים הנדקרים בעיר העתיקה, בנסיבות המחשידות ערבים בתקיפתם, מסוקרים בראש החדשות ובעמודיהם הראשונים של היומונים. נער הנדקר בדיסקוטק, במריבת צעירים, נדחק לסוף המהדורות ולעמודים האחרונים. כמעט כהיפוך של האמירה הבגינית על לבנון, כאשר יהודים דוקרים יהודים, אין מקום לזעזוע. תגובה משונה זו משקפת טישטוש מושגים כפול. ראשית, דקירה היא דקירה היא דקירה, בין שרקעה „לאומי" ובין שמניעיה „פליליים". לשני הסוגים יש להתייחס בחומרה שווה, שכן פליליותו של הדוקר אינה מנהכת את הנדקר, שניצל מפגיונו של „מחבל" אך נפצע בסכינו של „פושע". שנית, בעולם שלמד לחיות עם טרור, גם אם לא להשלים עימו, פיגועים המתנים הם עניין של יום־יום. ההתנקשות, הפצצה ומכונית־התופת הם מסימני הטרור המאורגן, שהלם גם בגדולות שבבירות תבל. דקירות־סכין פירושן אילתור ויוזמה מקומית של מי שנכשלו באגירת נשק חם, בזכות השקדנות של זרועות הבטחון.

החברה הישראלית אינה יכולה להרשות לעצמה התרגשות־יתר מדקירות־כותל והתרגשות־חסר מדקירות־דיסקוטק. אסור להסכין עם הסכין, בין ביד חבלנית ובין ביד פלילית.

ישראל וסוריה אל עברי פי פחת

מאת גדעון רפאל

המאבק הבא בין ישראל לסוריה עלול להידרדר למאבק בין אמצעי לחימה כימיים לכלי־נשק קרינתיים – תבערה שאף בידי הכבאים האמריקאים־הסובייטים לא יהיה סיפק לכבותה

אם בשנה שחלפה עמדה מלחמת איראן־עיראק במרכז הזירה המזרח־תיכונית, הן מבחינת עוצמתה הצבאית והן מבחינת תוצאותיה המדיניות, עלול להתהוות השנה באיזור מוקד־רעש חדש. בארבעת העשורים האחרונים התפרץ הסכסוך הישראלי־סורי המבעבע ארבע פעמים במלחמות בהיקף מלא. בין המלחמות ליבו את הגחלים העשנות סכסוכי גבול, קרבות אוויר, אש ארטילרית, פעולות טרור ועימות צבאי קצר אך חריף במזרח לבנון ב־1982. כל מלחמה פגעה בסיכויים להסכם שלום והגבירה את מירוץ החימוש.

עוצמתו של העימות בין סוריה לישראל תלויה לא רק בפעולותיהן שלהן: היא תלויה, לא פחות מזה, גם במעשיהן ובמחדליהן של המעצמות העומדות מאחוריהן. האדישות שמפגינות ברית־המועצות וארצות־הברית כלפי דרכי הלחימה החדשות שהוכנסו לזירה המזרח־תיכונית, כמו השימוש שעושה עיראק בגאז רעיל, המיוצר בסיוע תעשיות מערב־אירופיות, והטילים מתוצרת סובייטית שמשגרת איראן לעבר ריכוזים עירוניים בעיראק, יש להם השפעה ישירה על ההיערכות הצבאית של סוריה ושל ישראל.

זה כמה שנים מצייד הצבא הסורי בטילי קרקע־קרקע לטווח קצר, מתוצרת סובייטית, שאחדים מהם אף נודו אל עבר מטרות צבאיות במלחמת יום הכיפורים. מאז סיפקה ברה"מ לסוריה דגמים חדישים יותר, בעלי טווח ארוך יותר ודיוק פגיעה רב יותר, היכולים לפגוע במרכזים עירוניים עיקריים בישראל. יתר־על־כן, על־פי מקורות מהימנים פיתחה סוריה יכולת לחמה כימית והיא מתאימה ראשי־חץ של טילים לפיזור גאז רעיל.

נקודות התלקחות אפשריות אינן חסרות: תנועה פזיזה של כוחות סוריים, הפרעה לסיוריה האוויריים של ישראל בשמי לבנון, פעילות חבלנית בחסות סורית ברצועת הבטחון המגינה על גבולה הצפוני של ישראל, פעולות טרור שיפגעו במטרות ישראליות, כמו הנסיון שתכננה סוריה לפוצץ מטוס נוסעים של חברת „אל על" – כל אלה יניעו, קרוב לוודאי, את ישראל לבצע צעדי תגמול חריפים. פעולות אלה ואחרות עלולות להביא לפריצתה של עוד מלחמה ישראלית־ערבית, שממדיה ותוצאותיה יהיו ללא תקדים.

עוצמתו של האיום שהתהווה משנוספו למאגר החימוש הסורי טילים לטווח בינוני ואמצעי לחימה כימיים, שסוריה עשויה להשתמש בהם לאחר שתשיג מה שהיא מכנה „שוויון כוחות אסטרטגי" עם ישראל, אינה מחלישה את סכנת המלחמה אלא להיפך, מגבירה אותה. ישראל איננה יכולה עוד לבטל את איומיו של נשיא סוריה כרהב חסר שחר; האיום להמיט שואה חדשה על העם, כפי שעשה אסאד בנאומו ב־27 בפברואר 1986 („עוד יירשם בדברי־הימים כיצד נהפך הגולן לשיאה של השואה הישראלית") והנפנוף בנשק גאז רעיל בפניהם של אלה ששרדו מתאי הגאזים, הם כה מפלצתיים, עד שיבעירו את המתו של עם ישראל כולו ויחשלו את נחישותו לעמוד מול האיום בכל האמצעים העומדים לרשותו.

זעקתו של שמשון מנוקר־העיניים: „תמות נפשי עם פלשתים!" שמורה עמוק בזכרונו ההיסטורי של העם היהודי. במונחים פרוזאיים יותר של השערות שתוצאותיהן מן הזמן האחרון, פירושו של דבר הוא שהמלחמה הבאה בין סוריה לישראל עלולה להידרדר למאבק בין אמצעי לחימה כימיים לכלי נשק קרינתיים. קשה להניח שמול צילה המאיים של קטאסטרופה שכזו, שהשלכותיה חובקות עולם, תוכל האנושות להישאר באדישותה.

ברית־המועצות, על מעורבותה הצבאית והמדינית בסוריה, וארצות־הברית, על מחוייבותה לבטחון ישראל, עם שעמדו בעבר לצידן של בעלות־בריתן, גם נשמרו מלהיגרר על־ידן למצב של עימות מסוכן. בכל אחת מהתלקחויות העיקריות של הסכסוך הישראלי־ערבי התערבו ארצות־הברית וברית־המועצות, לאחר שצפו בדריכות בהישגיהן הקרביים של בעלות־בריתן, בצוותא ובהחלטיות, וכיבו את אש המלחמה. כל אחת מהמלחמות העיקריות הסתיימה בצו של מועצת הבטחון להפסקת־אש, שביצועו נכפה על הצדדים מכוח הסכמה בין שתי מעצמות־העל.

רכישת כלי־נשק להשמדה המונית, החזקת יחידות צבא רבות בכוננות מוגברת, אי־האמון ההולך וגובר ומרווח הבטחון הצר של ישראל עלולים להצית תבערה כה עזה, עד שלא יהיה סיפק אף בידי הכבאים האמריקאים־סובייטיים לכבותה לפני שהיא תפרוץ ותעבור את הנקודה שאין ממנה חזרה. לנוכח סכנות כאלה, הנהלים המקובלים של טיפול במשברים הם כבר מיושנים. יש לקדם את פני הסכנות לא בעת התממשותן אלא זמן רב לפני כן.

הדרך ההגיונית ביותר, כמובן, היא ששתי המדינות המצאות כמצב מלחמה ינקטו צעדים להפחתת הסיכונים. אך במזרח־התיכון ההגיון ושיקול־הדעת הם מצרכים יקרי־המציאות. בהעדר כל סיכוי לדו־שיח נבון בין סוריה לישראל, יכולות רק ארצות־הברית וברית־המועצות, אם יפעלו בצוותא, לעצור את הצדדים היריבים על סף התהום. גם בתקופה שבה המערך המדיני אינו מבשר טובות, מבחינת הסיכוי להבנה אמריקאית־סובייטית בשאלות העולמיות המרכזיות שעליהן נחלקות שתי המעצמות, צריכות השתים ליטול עליהן, לטובתן, את האחריות לגורלו של איזור, שבו לכל אחת מהן מעורבות נרחבת ומחוייבות עמוקה.

שתי המעצמות איבדו זמן ומרץ יקרים בהתגוששותן בזירה המזרח־תיכונית. עליהן לפתוח, ללא דיחוי נוסף, בדיונים עניינים כדי לסלק אחד האיומים הרציניים ביותר על שלומתם ובטחונם של האיזור והעולם כולו. עליהן ליזום צעדים שישכנעו את סוריה להימנע מפעולות התגרות ומהכנות תוקפניות, העלולות להניע את ישראל לנקוט צעדי־גמול או להכות מכה מקדימה. שתי מעצמות־העל צריכות להבהיר לצדדים היריבים כי אין הן מוכנות, בשום פנים ואופן ובשום תנאי, לסבול מלחמה נוספת וביחוד לא את חציית סף הלחימה הקונבנציונאלית.

כשישכנעו שני הצדדים היריבים שארצות־הברית וברית־המועצות נחושות בדעתן לעמוד בצוותא מול התוקפן, הם יבינו שלא רק שהמלחמה אינה בלתי־נמנעת, אלא שהשלום הוא חיוני, בסופו של דבר, לבטחונם. ישראל כבר הגיעה למסקנה זו לפני זמן רב; היא מצפה שיריביה ילכו בעקבותיה.

(הכותב הוא מבכירי הדיפלומטים הישראלים, כיהן בעבר בתפקיד מנכ"ל משרד החוץ. המאמר פורסם גם ב„וושינגטון פוסט")

וינה חוזרת לקואליציה גדולה

מאת שלמה שפיר

מפלגת העם הלכה לקראתה גם בהשפעת הנשיא ואלדהיים שחשש כי תדמית ארצו תושחר עוד יותר; והסוציאליסטים – בהשפעת הזכרונות העגומים מהישיבה באופוזיציה בתקופה שבין שתי המלחמות

אחרי יותר מעשרים שנה שוב הוקמה באוסטריה „הקואליציה הגדולה" בין שתי המפלגות הראשיות – הסוציאליסטים ו„מפלגת העם" השמרנית – קואליציה ששלטה בארץ זו במחצית הראשונה של הרפובליקה השניה, מ־1945 ועד 1966. קשה להעלות על הדעת שהקואליציה המחודשת בין היריבים המסורתיים תחזיק מעמד גם הפעם זמן כה רב. אך לפחות לתקופת כהונתו של הפרלמנט שנבחר לפני חודשים, נראה הדבר מובטח. באוסטריה, שלא כבמערב־גרמניה, לא התממש המפנה השמרני בשלטון. „מפלגת העם" לא הצליחה לתרגם את נצחון מועמדה, ד"ר קורט ואלדהיים, בבחירות לנשיאות להישג דומה בבחירות לפרלמנט ונאלצה להתחלק בשלטון עם הסוציאליסטים ולהשלים עם ראשותו של קאנצלר סוציאליסטי. כל ממשלות „הקואליציה הגדולה" עד 1966 כיהנו בראשותם של ראשי־ממשלה משורות מפלגת העם.

בשביל הסוציאליסטים, שהפסידו בבחירות הכלליות בנובמבר 1986 עשרה מתשעים המושבים שלהם, הקמת הממשלה החדשה בשיתוף „מפלגת העם" היא הפתרון האופטימאלי. יוקרתם פחתה לא במעט בשל הקשיים הכלכליים הגדולים, ביחוד בתעשיה המולאמת, ואף בשל שערוריות שונות, אם כי בשערוריות אלה היו מעורבים גם אישים ממפלגות אחרות. לקואליציה שמאלית יחד עם „הירוקים" – בראשות הסוציאליסטית לשעבר מ־יתר־בלאו – לא הספיקו הקולות בפרלמנט, ונוסף על כך אין שתי המפלגות הללו רואות עין בעין שורה של בעיות חשובות. המפנה ימינה של „מפלגת החירות" הליבראלית־לאומנית, בראשות מנהיגה הפופוליסטי החדש יורג היידר, הוציא מכלל אפשרות חידוש „קואליציה קטנה" עימם, כדוגמת זו שהוקמה ביוזמת ד"ר ברונו קרייסקי ב־1983 והחזיקה מעמד עד ל„מהפך" של היידר בסתיו שעבר.

בכלל, התברר שקואליציה בלתי־טבעית זאת נגד „מפלגת העם" היתה מיקח טעות. ל„מפלגת העם", שלא הצליחה בבחירות, היתה אמנם חלופה של „ממשלת גוש אזרחי", יחד עם „מפלגת החירות" הימנית, אולם החשש מפני העמקת הקיטוב הסוציאלי והפוליטי הרתיע אותם מפני אלטרנאטיבה זו. בלחץ החוגים הכלכליים ובלחץ נציגי התעשיה ב„מפלגת העם", וגם בהשפעת הנשיא ואלדהיים, שחשש כי תדמית ארצו תושחר עוד יותר, ניצחו באוסטריה מחייבי „הקואליציה הגדולה". הסוציאליסטים מצידם לא התגעגעו לספסלי האופוזיציה, גם בשל הזכרונות העגומים של ימי הרפובליקה הראשונה.

מקום מרכזי במצע ממשלת הקואליציה החדשה תופסים האמצעים להבראת הכלכלה. לשם צמצום הגרעון בתקציב יקוצצו שעות נוספות של עובדי המדינה, יועלו מחירי הדואר והרכבות ולא יתקבלו פקידים חדשים אלא למחצית מספר המשרות המתפנות. בטווח הארוך יותר יאוחדו כיתות בתי־ספר, יבוטלו כמה תשלומים סוציאליים, כגון סיוע לנישואים, והסובסידיות יקוצצו בשליש. בעיה קשה במיוחד היא הבראת מפעלי התעשיה המולאמת: נוסף על הקימוצים, פיטורי עובדים והוצאתם לפנסיה מוקדמת, בשל המשבר הסטרוקטוראלי של ענף הפלדה, תובעים חוגי היזמה החופשית למכור לאנשים פרטיים מניות של מפעלים מולאמים ושל בנקים.

הסוציאליסטים שמרו בידיהם את העמדות החשובות של משרדי האוצר, הפנים, התעשיה ועניינים סוציאליים: לתפקיד שר הכלכלה והמסחר נתמנה שר מ„מפלגת העם", שהוא חסיד מושבע של „הקואליציה הגדולה". כנגד זה ויתרו הסוציאליסטים, לבד מתיק ההגנה, שלא היה בידיהם גם ב„קואליציה הקטנה" מאז 1983, גם על תיק החוץ. תיק זה נמסר למנהיג „מפלגת העם" אלויס מוק, שיכהן גם כממלא־מקום ראש הממשלה (אך ללא רוטאציה). הוויתור על תיק החוץ היה למורת־רוחו של קרייסקי, שוויתר גם על תפקידו האחרון בהיראכיה המפלגתית – זה של נשיא־כבוד של המפלגה הסוציאליסטית האוסטרית. מטבע הדברים אין באגף השמאלי של המפלגה קורת־רוח מהשותפות „האדומה־שחורה" המחודשת, אולם הקאנצלר וראניצקי, שהוא עצמו נמנה עם הימין הפרגמאטי במפלגה, מקווה שהיו"ר פרד סינובאץ, המקובל גם על השמאל, יבטיח לו תמיכה רחבה ככל האפשר.

בתחום מדיניות־החוץ דובר באחרונה הרבה בווינה על הידוק הקשרים עם הקהילה הכלכלית האירופית, בגלל התלות הרבה של אוסטריה בארצות הקהילה, ובראש וראשונה במערב־גרמניה. (איגוד הסחר החופשי, שאוסטריה נמנית עם חברותיו אינו תחליף לכך). אולם קשה להעלות על הדעת, שאוסטריה תפנה לקהילה בבקשת הצטרפות: החשש מפני תגובה סובייטית הוא גדול מדי. אמנם בקהילת ה־12 יש גם

(סוף בעמ' 8)

סביבוני נגזרת ה„לביא"

מאת אמיר אורן

אם חיל־האוויר הישראלי מפקפק ב„לביא", יירתעו זרים מאותו רכש מערכותיו העשוי להפחית את מחירו ובעקבותיו גם את הפיקפוק. כך, לפחות, טוענים בתעשיה האווירית, החרדה מביטול ה„לביא" והקשר הדרום־אפריקאי גם יחד

בתעשיה האווירית שואפים כחול־לבן, אך דואגים ארום־שחור. החודש צפוי פירסומו של מאזן הפסדי לגדול המעסיקים בארץ, לראשונה זה עידן. צבת השקל הקפוא והשכר הנוסק מחצו כל רווח מהתעשיה האווירית בשנת־הכספים הקודמת. לולא הצטברו הזמנות יצוא קודמות שביצוען הדרגתי, בהיקף של כמיליארד ורבע דולרים, היה ההפסד גדול הרבה יותר. כעת נדחקה החברה למאמץ אחרון להתקרב מהתחתית האדומה אל קו־האפס השחור, באמצעות התמקחות עם משרד הבטחון על 30 מיליוני שקלים.

הסרימים השנויים במחלוקת נולדה, בין השאר, בתקופה שבה כיהן דוד עברי כיו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. בצירוף מקרים מחר, נושא המנכ"ל הנוכחי של משרד הבטחון, האמור לייצג את המשרד במחלוקת, שם זהה. עברי (להלן: צד ב') צריך להחליט כמה לשלם לצד א' (לשעבר: עברי). המתדיינים הישירים הם היועץ הכלכלי של משרד הבטחון וקודמו, כיום סמנכ"ל הכספים של התעשיה האווירית.

חיבוק־לביא זה שבין התעשיה האווירית לבין המערכת הממשלתית הועיל בעבר ליצרנית הציוד התעופתי, אך מתסכל אותה כיום. אין היא היחידה המדיפה תיסכול: מעט מאוד נחת משודרת מכיוון שר־הבטחון יצחק רבין לעבר המפעלים שנועדו לספק צרכים לצבא וגדלו כל־כך, עד שרצונם להמשיך ולהתקיים החל להכתיב מדיניות בבחינת האפסנאי המשתלט על הלוחם. בהיעדר שתדלני־נגד מאורגנים, נשמע לרוב קולה של התעשיה האווירית בעוז המתריש צוותות פזורות מצד מבקריה במדים ובמפעלים אחרים, אך עוצמת רמקול זה אינה מונעת מהתעשיה האווירית להפגין פתיחות גם כלפי מסתייגים אבודים. למנהליה ולדובריהם אכן יש מה להראות ולהשמיע, אם גם בשיכנוע חלקי בלבד – בחומרת הבעיה יותר מאשר בנכונות פתרונותיהם לה, בצידקתם פחות מאשר בעניינותם.

בתעשיה האווירית מתוסכלים ממה שיכול להיקרא, בהשאלה, ה"ג'ירו" שבמטוס, סביבון־הנגזרת של ה„לביא".

ההסתופפות בכנפי ה„לביא" כה מרכזית לחברה, עד שבלעדיו אפשר שתתמוטט, לפי תסריטי־בלהות המתוארים בנימה של מציאותיות מתקרבת. בתוך המישגה הלאומי של הימור ה„לביא" מקופל המישגה העיסקי של עירעור מרכז־הכובד של התעשיה האווירית, כך שבהידום מערכת־הבקרה הממוחשבת של ה„לביא" תיכנס החברה כולה לסיחרור דסקני. מבכירים שונים בחברה נשמעות תשובות סותרות לשאלת תוכניות־המגירה, ליום ביטול ה„לביא". הסתירה מובנת: הם רוצים לשכנע שבלי ה„לביא" צפוי אסון ולפיכך הכרח להמשיך בתוכנית, אך בה בעת להימנע מהרתעת בני־שיח, שסתמו כבר את הגולל על המטוס ולהרגיעם ברמז שיש חיים גם אחרי ה„לביא".

הסיכון העיקרי של ה„לביא" הינו כלכלי. אם יוזל מחירו, יהיה חיל־האוויר פגוע־התקציבים פתוח יותר לאמצו לחיקו, אך ורק אם יתבצע אימוץ זה תחילה, יוזל מחיר המטוס. וצווי־יצוא רבים, אולי לא של ה„לביא" עצמו או של פריטיו שבפיקוח אמריקאי, אלא של רכיבים וידע שעל טהרת הישראליות, עשויים להיחתם אם ייצא ה„לביא" מן הפיתוח אל הייצור. הלקוחות הזרים שהתעניינו ברכש ציוד וטכנולוגיה, פוקחים עין ספקנית וממתינים למבחן־הבגרות של המטוס: ייקלט או לא ייקלט בחיל־האוויר הישראלי, זה הידוע בכוונתו התמידית לקרב ובהתנזרותו משיקולי הצטיידות המפריעים למשימה. צוות־הפיתוח של ה„לביא", שראשיו התכנסו בערבו של אחד מימי השבוע שעבר, אומר בחמש שנים את התקופה שתידרש לשילוב מערכות ה„לביא" בגוף אף־16. לכן, אומרים בצוות, נופלת מעשיותה של חלופה זו ונותרת רק רכישת אף־16 מגרפי „ג'נרל דיינמיקס", בלי סיכוי להוכיח לזרים את איכות ה„לביאוניקה".

סביבון־נגזרת אחר הוא מתחום ביצועי ה„לביא". מפתחיו טוענים כי גדול יתרונותיו בהפתעות הטמונות בחובו: לו רק ידעו המסתייגים ממנו עד כמה יפתיע במלחמה, לא היו מסתייגים – אך אז גם לא היה כה מפתיע במלחמה. לדבריהם, מוגבלת הפצת הסוד גם בקרב משתמשיו העתידיים, טייסי חיל־האוויר, שאינם ערים לקשר שבין הישרדות ה„לביא" להישרדותם־הם, בנתיבים נבלשי־המכ"ם ושורצי־הטילים אל היעדים. התרופה הקשה בטיעון זה: גם בין שותפי־הסוד הבכירים יש מתנגדים ל„לביא", בעוד שהמתלבטים ובראשם רבין אינם מבליטים נקודת־זכות זו במאזניהם הפומביים.

מראות מובטלי־המחר ב„מנועי בית־שמש" ובמספנות ישראל, יחד עם מובטלי־אתמול ב„אתא", לימדו את התעשיה האווירית כי דווקא משום שזה עלול לקרות, כאן זה לא יקרה. ביטול ה„לביא" ישבית ברביים, במחאה ובהפסקת תזרים־מזומנים, לא רק את האלפים הספורים העמלים בתוכנית זו, אלא עוד רבבה־וחצי של מפגינים שיעלו לירושלים ויירדו לתל־אביב. אולי הם משלים את

(סוף בעמ' 8)

והגיור הקונסרבטיבי?

מאת מאיר בראלי

הנסיון לטיוח במחיקת סעיף הלאום הוא חסר־שחר – רק יעביר את הבעיה מתעודת־הזיהוי שבידי האדם למרשם התושבים שבידי הממשל

מחיקת סעיף הלאום אינה פותרת דבר, כי השאלה נשארת: איך תירשם שושנה מילר במרשם התושבים.

הבעיה היא, שקיימת התייהדות לפי הלכה שונה מזו של האורתודוקסיה. אי־ההצלחה לטייח את הבעיה, מקורה לא בעקשנות או בעמידה גאה על עקרונות של שליחם של „חכמי התורה", אלא בקושי למצוא מוצא של פשרה בנושא ששום פשרה אינה אפשרית בו. השאלה אם רבניהם של רוב יהודי אמריקה מוכרים במדינת היהודים אינה שאלה שאפשר לענות עליה תשובה רפה. בעיני מי שאינו מוכן לוותר על יהודי אמריקה הם מוכרים בהחלט, בעיני אדוקי השולחן־הערוך הם פסולים, גם כן בהחלט.

הנסיון לטייח במחיקת סעיף הלאום מתעודת־הזיהוי הוא לא רק נסיון רע, כי הסעיף דרוש מטעמים מעשיים מאד, גם מטעמי בטחון. זהו נסיון חסר שחר, מפני שהבעיה תישאר קיימת אם במרשם התושבים יהיה כתוב הלאום. השאלה רק תעבור מתעודת־הזיהוי שבידי האדם למרשם התושבים שבידי הממלכה. איך תירשם שושנה מילר במרשם התושבים? היא יהודיה לכל דבר בעיני רבים, לרבות כל הגברים היהודים הבאים בחשבון להיות מחזריה ושאחד מהם ישא אותה לאשה, כדת משה וישראל. אין מונופולין לא לרב פרץ ולא לרב שך על דת משה וישראל. יהודי אמריקה הם בעלי־בית עליה לא פחות מאדוקי ישראל.

אגב, האדוקים מנסים לרמות בעניין נוסף – כאילו מדובר רק בגיור הרפורמי שהם פוסלים. ומה על הגיור הקונסרבטיבי? בכל מהלך הוויכוחים מנסים לטשטש שגם הגיור הקונסרבטיבי פסול בעיניהם באותה מידה, אלא שיותר נוח לתקוף גיור הנעשה בקלות ובמהירות, הגיור הרפורמי. מעניין אם ינסה מישהו להשיב לחנה זמר, שסיפרה ב„דבר" (4.1.87), על גיור במארוקו, שהוא אורתודוקסי מבחינת המגיירים ונעשה בקלות כמו הרפורמי – אדוקינו אינם פוסלים אותו. שינסו...

הבעיה שהביאה להתפטרות הרב פרץ מהממשלה אינה כל הבעיה. פרט זה נהפך במקרה לבעיה „בוערת" – כיצד תירשם שושנה מילר. הבעיה היא כוללת הרבה יותר – איך יתקבלו בישראל יהודים שהצטרפו לעמנו באמצעות רבנים רפורמיים או קונסרבטיביים (ויש להדגיש: גם קונסרבטיביים).

בצדק טען בשיחה אתי ישראלי צעיר, החושב את מחשבת עמו, כי יש יסוד קראי בהיצמדות אל השולחן ערוך, בלי כל הבנה לצרכי העם היהודי, לקראת סוף המאה העשרים. סופר כבר רבות על כך שהעומדים בחזית המלחמה הכבדה למניעת נשירה של יהודים מעמנו הם דווקא הרפורמים, במאמציהם להקל על יהודים שלא לנשור. הם שמחים מאד כשבנישואים של יהודי עם לא־יהודי, הצד הלא־יהודי מוכן להתגייר (התגיירותו הרפורמית אינה באה במקום ויתור על נישואים של יהודי עם לא־יהודי אלא במקום ויתור על גיור!) והם מנסים להציל מה שאפשר גם כשהצד הלא־יהודי מסרב להתגייר.

אי־אפשר כלל לכופף את היד לרפורמים ולקונסרבטיבים לטובת עמדותיה של האורתודוקסיה, כי אמת החיים של יהדות אמריקה, הקיבוץ היהודי הגדול בעולם, היא עם הרפורמים והקונסרבטיבים, וגם האורתודוקסים עצמם נזקקים לשירותיהם.

יש גם עניין מפלגתי־שלטוני המסבך את הבעיה. אין כוח פארלמנטרי בישראל לרפורמים ולקונסרבטיבים. כשהללו עולים לישראל, רובם מאבדים זיקה לעברם בגולה ומצטרפים פה ליהדות החופשית. המיעוט האדוק בתוכנו מגייס תמיכה של שני הצדדים, הנאבקים על דמותה של ישראל, והכל מחזרים אחריו. מפלגת העבודה אינה מבינה שהיא מחזרת אחרי המיעוט האדוק לשווא. לעולם לא תנצח בתחרות את הליכוד, שיוותר להם יותר, שלא איכפת לו עניין חירות הפרט שהאדוקים הקיצוניים דורשים לוותר עליה; גם אחדותנו עם הרוב הגדול של יהודי אמריקה מטרידה את הליכוד אך מעט, כי הללו „חשודים" בעיניהם בהסכמה לוויתורים מדיניים, שהליכוד לא רק שאינו מסכים להם, אלא הוא רואה בהם „אכילת חזיר".

כותב שורות אלה אינו מן המוכנים לוותר על חלקי ארץ־ישראל, אלא שוויתור על חלקים מהעם היהודי חמור בעיניו אפילו מוויתור על שטחים. ארץ־ישראל ומדינת ישראל נחוצות לעם היהודי, לכל היהודים, גם לרפורמים. דמאגוגיה היא לטעון שפסילת גיורם של הרפורמים והקונסרבטיבים אינה פסילת היהודים־בלידה שהם רפורמים או קונסרבטיבים, כי פירושה של פסילת הגיור הרפורמי והקונסרבטיבי היא פסילת רבניהם.

כדאי למפלגת העבודה להבין, שאת האדוקים היא לא תפריד מהליכוד ועליה לחפש דרך אחרת להיות לרוב באומה.

בעיה נוספת היא בעייתם של אלה שהוטרדו מאד מגישות של התרחקות מכל מסורת תרבותית יהודית ונראה להם שרק קשר הדוק עם האדוקים מבטיח אותנו מפני השטחיות הרדידות של הינתקות ממסורתנו התרבותית. אחד הגדולים שבהם אמר לי: לעולם לא אתן ידי להגבהת החיץ בינינו ובין הדתיים. לא תהיה לו ברירה, השחצנות של האדוקים, שכוחם כלשון־מאזניים „עלה להם לראש", תאלץ כל יהודי חופשי לקום ולהיאבק על זכותנו להמשיך ולטוות כהבנתנו את חוט התרבות היהודית, המתחילה מעשרת הדברות, הנבואה והתנ"ך, ועוברת דרך המרטירולוגיה היהודית מזה והיצירה התרבותית (שחלק ממנה הוא דתי) מזה, וכיום היא על פרשת דרכים.

מכון ויצמן למדע

בשיתוף עם תכניות החסכון לנוער של

בנק הפועלים בע"מ

מכריז על פתיחת ההרשמה ל־

אולימפיאדה לנוער במתמטיקה תשמ"ז

המנצח באולימפיאדה יזכה במילגת לימודים מטעם בנק הפועלים בע"מ למימון לימודים במוסד להשכלה גבוהה בסך

4,000.- שקלים

פרס שני – 500.- ש"ח

ופרסי־עידוד ותעודות למצטיינים.

ההשתתפות

ההשתתפות פתוחה לבני נוער תושבי ישראל או אזרחיה בתנאי שהם –

א. תלמידי בתי־ספר בישראל;

ב. אינם לומדים בבית ספר (או מוסד להשכלה גבוהה) וביום 1.1.87 טרם מלאו להם 18 שנה.

ההרשמה

1. המבקשים להשתתף באולימפיאדה יפנו בכתב, רצוי על גבי גלויה, אל: היחידה לפעולות נוער, מכון ויצמן למדע, רחובות 76100.
2. טופס הרשמה יישלח לכל פונה בדואר, בצירוף תמצית מתקנות האולימפיאדה.
3. הטפסים יוחזרו כשהם ממולאים לפי ההוראות המפורטות בהם, אל מכון ויצמן למדע. יובאו בחשבון רק טפסים שיגיעו עד 18.2.87

סדרי התחרות

1. משתתפים שבקשותיהם תאושרנה, יוזמנו להשתתף בתחרות שתערך במכון ויצמן למדע ברחובות, ביום 3.3.87.
2. מזכירות האולימפיאדה תשתתף בהוצאות הנסיעה של הבאים ממקומות ישוב מרוחקים.
3. החלטות ועדת השופטים, הממונה על ידי נשיאות האולימפיאדה, הן סופיות ואינן ניתנות לערעור.

מכתבים למערכת דבר

„סוף דבר" – או סוף העולם

הופתעתי ותרהמתי לצפות בשידור „סוף דבר" (4.1.87) על מירקע הטלוויזיה ובהופעתו של דב ביגון בדברים שנשא אל אזרחי ישראל. מר ביגון ידוע ומוכר כאחד מגדולי המחזירים בתשובה בארצנו. בכתבה מאת יאיר גרבוז שראתה אור ב„דבר השבוע" מיום 2.1.87 מתואר ביגון – „הרב דב ביגון המכונה ,המחזיר בתשובה מירושלים', הוא אביהם הרוחני נעים ההליכות... את הרב ביגון היכרתי אישית בגלגולו הקודם. הוא היה חבר קיבוץ חילוני ותמהוני וכבר אז חייך בלי הרף וללא סיבה נראית לעין. בסופו של דבר מצא באלוהים את סיבת חיוכו הבלתי־רצוני, ומאז משמש פיו הפעור בעווית של כמו־חיוך דוגמה למה שהם מכנים משום מה „דרכי נועם".

מר ביגון רשאי, כמובן, לעסוק בכל עיסוק כרצונו הטוב, אולם אין הדבר אומר שעלינו להכניסו אל כל בית בישראל באמצעות שידורי הטלוויזיה.

מומחים בפסיכולוגיה (ד"ר גרין, ד"ר קאופמן, ד"ר אלכסנדרוביץ) קבעו כבר בעבר, וללא פקפוק, שההתחרדות („החזרה בתשובה") במתכונתה הישראלית היא כת מיסטית, שלא רק שאיננה נבדלת משאר הכיתות המיסטיות אלא שהיא אף מסוכנת מהן. אחד המאפיינים את כל הכיתות המיסטיות ואת כת התשובה בתוכן הוא, שיש להן שיטות מתוחכמות ביותר להגברת השפעתם וההחדרת רעיונותיהם ללב השומע ולראשו. אין צורך שמר ביגון ידבר על „החזרה בתשובה" באופן גלוי: עצם הופעתו על מירקע הטלוויזיה, סבר הפנים ה„חביב", דברי הנועם על „שלמות המשפחה" או כתק שפתיים אחר, מקנה לו אהדה בלב רבים, ומכאן תקצר הדרך להחדיר את הרעיונות שיש ברצונו להחדיר.

מתן האפשרות למר ביגון להופיע על מירקע הטלוויזיה, אם בשידור בודד, וגרוע יותר – בשידורי קבע, נותן יתרון פרסומי עצום לדמותו, לחזות פניו ולהטפה בכוח להתחרדות. כולנו יודעים, שקל יותר לדמות מוכרת לחדור לכל בית ולהחדיר רעיונות ואמונות מאשר לדמות בלתי־מוכרת. כשרד החינוך והתרבות הצליח, במאמצים לא קטנים, לסגור את הדלת האחורית שנפתחה למחזירים בתשובה בבתי־הספר הממלכתיים־כלליים, והנה הטלוויזיה פותחת לפניהם את הדלת הראשית!

קריאתו המלוהדמבית של מר ביגון מעל המירקע לשלימות המשפחה ולאחדות העם היא מעשה של צביעות כקהיא נסמכת מפיו של נציג מוסדות ההתחרדות המתוחכמים האחראים להרס משפחות בישראל. דב ביגון, כבחוזרים בתשובה אחרים, נושא על כתפיו את משא האשם הכבד לקריעת בנים מהוריהם, נשים מבעליהן ובעלים מנשותיהם במסווה של הליכה לכיוון ההתחרדות.

מעטים בלבד הם היודעים, עד כמה מסוכנים הם הדברים המושמעים מפי מחזירים בתשובה מקצועיים, גם אם אין הם מדברים על „חזרה בתשובה" מפורשות. מרבית העם רואה בהם או עליהם רק את הסממנים היהודיים החיצוניים, בססלית, כיפה שחורה, ציציות או מלמולי תפילה מזכירים להם את ימי בית אבא הרחוקים, על הנוסטלגיה המתוקה המסכרת. זהו רק ציפוי חיצוני, כשבפנים מסתתר תוכן שונה, לא יהודי, במאיר!

תופסק איפוא, מיד, הופעתו של דב ביגון מעל מירקע הטלוויזיה!

פרופ' דן מלר
יו"ר ועד העמותה
„נפגעי החזרה בתשובה"

דל כבודנו בגויים

בנקל אפשר לתאר את הסערה שהיתה מתחוללת, ובצדק, אילו היתה מדינת ישראל מעניקה רשיונות עיסוק ברפואה, הנדסה וכד' על סמך תעודה כלשהי, בלי בדיקה נוספת בנדון סמכות המסמיך. ואילו כבודנו הלאומי דל כדי ערכה של פיסת נייר שנדפס עליה נוסח התגיירות.

צא וחשוב: כמה ביוקר עלה לגוי להפוך ליהודי גלותי, מושפל ומדוכא, לעיתים זה עלה לו במחיר חייו כמו לגרף פוטוצקי.

וכמה זול ומזולזל להפוך ליהודי „נאה ומשוחרר" במולדת התופשית.

יחיאל הירשביין
בני ברק

היא מבינה ב„אותיות הקטנות"

במקרה הגיע לידי מאמרו של אהרון גבע „עזרת נשים בבית הנבחרים" („דבר", 23.10.86). מאמר זה הזכירני את אשר סיפרה לי אמי המנוחה אסתר ייבין, אשר היתה עסקנית ציבורית, שלא על מנת לקבל פרס, ועבדה הרבה למען קרן־היסוד, הקרן הקיימת ועוד, אך בעיקר למען זכויות הנשים, יחד עם עדה פישמן, גב' שטראוס ואחרות.

היא נבחרה לאסיפת הנבחרים הראשונה עם כמה נשים, אז קמו החרדים והרימו זעקה, כי לא יישבו יחד עם נשים. המצב היה מתוח: הנשים לא רצו לוותר וכן החרדים לא רצו לוותר.

אז פנה, אם זכרוני אינו מטעני, שפרינצק המנוח לאמי ואמר לה: „מוכרחים לסיים את העניין. יש לי הצעת פשרה: יתלו וילון־מסך בתוך האולם ותיפתר השאלה". אמי, בשם הנשים, הסכימה. פניו של שפרינצק נהרו. אך אמי הוסיפה: לנו הרי לא איכפת לשבת עם הגברים, לפיכך נשב אנו יחד עם כל הנבחרים ואילו החרדים, כיוון שאינם רוצים לשבת עימנו, יישבו מאחורי הפרגוד.

ועוד זוכרת אני, כמה קשה היתה המלחמה ברבנים לטובת הנשים בענייני גרושין, חליצה וכו'. ולאמי תמיד נאמר: „מה אשה מבינה בעניינים אלה", אך בשעת הדיונים נוכחו הרבנים לדעת, כי היא מבינה ב„אותיות הקטנות", בהביאה ראיות מהתלמוד והתנ"ך. לאט לאט בראותם, כי היא מביאה דברי טעם ומסתמכת על המקורות התרגלו אליה וכיבדוה.

פעם הצטרף דיין חדש וקנאי למשפט ושמע, כי אמא שלי טוענת והחל לצעוק כיצד מעיזה אשה בכלל לדבר ולטעון נגד הרבנים, עד שהשקיט אותו אב־בית־הדין ולחש לה „שא, שא, די פרשטיס אין די קליינע אותיות".

שולמית עמבור לבית ייבין
חיפה

משאבים לאומיים לקואופרטיבים

ב„דבר" מיום 5.1.87 דיווח דני צדקוני על קומונה חדשה בשדרות ועל נסיונות נוספים של פעילים בתק"ם להקים קואופרטיבים בערי הפיתוח השונות. למחרת היום דיווחו כלי התקשורת בהבלטה על דרישת המפד"ל לחדש את הזרמת המשאבים הלאומיים הדרושים להקמת התנחלויות חדשות בשומרון.

הגיעה השעה שראשי מפלגת העבודה ונציגיה בכנסת ובממשלה יניפו מחדש את דגל הקואופרציה העירונית היצרנית במיגזור העירוני והכפרי כאחד.

זאת ניתן להגשים ולקדם על־ידי הצגת דגל זה כדגל לאומי ציוני שאיננו נופל בחשיבותו הציונית מדגל ההתנחלויות של גוש אמונים בשומרון.

מול כל שקל חדש שמקצה הממשלה להתנחלויות, עת לתבוע הקצאת שקל חדש להקמת קואופרטיבים וקומונות בערי הפיתוח. בדרך זו לא רק שתנועת העבודה תציג את אחד מדגליה המרכזיים שנונח על ידה, אלא שפעילי התק"ם וצעירי ערי הפיתוח יחדיו יזכו לתנופה ועידוד פוליטי ומשאבים הולמים בפעילות ציונית מבורכת זו.

אם נרצה, קואופרטיבים וקומונות אלה יהיו שוב לחלוצי החלוץ הציוני החדש של ישראל אשר ילהיב אלפי צעירים בארץ ובגולה לא פחות ואף יותר מהתנחלויות גוש אמונים בשומרון.

אריה הס
ירושלים

ישלמו הח"כים היטל רכב

ההיטל הראשון שעליו יסכימו פה אחד אלה העוסקים אתנו יהיה המשך תשלום אגרת־הרכב „החד־פעמית". זאת מהסיבה האחת והיחידה: המחליטים על ההיטל פטרו עצמם מתשלומו. כל ניסיון להחילו אף עליהם, בעלי רכב השירות הצמוד, נתקל מיד בווטו מצידם ונדחה בבת. ההיטל פוגע בנו השכירים ולא בהם, ולכן אנו השכירים הקטנים נמשיך לשלמו עוד שנים מרובות. אין ספק בכך.

לגד יעקבי, הסוציאליסט לשעבר, רצוני להזכיר שמיסים יש לקחת עבור תמורה או שירות. אנו בעלי הרכב משלמים כבר סכומי עתק עבור כבישים שכמעט ואינם נסללים. למרות רצונו לא שכחנו זאת. אנו אף משלמים במסגרת הביטוח הלאומי את דמי חינוך חינם חובה של ילדינו. אף זאת לא שכחנו. לכן טיעונו שאגרת־רכב עדיפה על אגרת־חינוך הוא שקר גלוי, אחיזת עיניים ותו לא, דמגוגיה לשכירים בורים.

אנו אף ממשיכים לשלם דרך גובה המיסים הנהדר – הביטוח הלאומי – עבור ציוד אב"ך שקנייתו והקרן שהוקמה מספקת לאחזקתו השוטפת ותחלופתו. איננו צריכים לשלם את תוספות שכרכם המופקרות, חברי הכנסת, שעה שמאיתנו אתם תובעים הידוק לאחר הידוק ומיסים בעקבות אגרות. מתחיל להיאוש לנו מהגזירות המוטלות השכם והערב ומהאיומים החוזרים ונשנים. אנו השכירים תורמים חלקנו במסגרת הסכם תוספת היוקר המנדב מאיתנו ריאלית עשרות אחוזים בשנה.

אני מציע לשר יעקבי, שאם המצב כל כך מר, שלמו אתם היטל הרכב לשנתיים שהייתם פטורים ממנו צמוד למדד, בטלו תוספת השכר האחרונה שלכם, בטלו את כל תוספות סיר השומן שנטלתם לעצמכם במצח נחושה תוך מעילה בשליחותכם ואז נראה כמה יחסר למשק מאותם 500 מיליון שקלים שהם חפץ שר האוצר. כשתהיו ככל העם ותרגישו עול גזירות על בשרכם ודאי תנהגו אחרת.

יהודה פלדמן
אוניברסיטת בן־גוריון
המחלקה לביולוגיה

האדישות הציבורית בעוכרינו

דעת־הקהל יש לה השפעה רבה על מהלך העניינים במדינה. יש ארצות בהן הציבור מעורב מאוד בהחלטות ממשלתו ויוצא בהמוניו להפגין. ההפגנה של הנכים מן הראוי היה שיצטרפו אליה המוני בית ישראל. דומני, שאי־אפשר שלא להזדהות איתם. אילו לא נתנו כלי התקשורת ביטוי לשחיתותה של פרשת המנהלים של בל"ל, היתה פרשה זאת משמשת תקדים לרבים ומושחתים. אף אחד מחברי הדירקטוריון של הבנק לא העלה טיעון משכנע לפני הציבור.

כולם ביזו את עצמם בהופעתם בכלי התקשורת.

היכן הם כישוריו העילאיים של ד"ר יפת? האם במפולת מניות הבנקים הראה את יכולתו הפיננסית? איזה מין טיעונים משמיעים באוזנינו? לעיתים נדמה לי, שאלה העומדים בעמדות בכירות אינם מצטיינים כלל ועיקר בכישורים המזכים אותם בתפקידם. בוודאי שאינם נחנים בנקיון־כפיים ואין טובת המדינה לפניהם, אלא רק טובתם הפרטית.

בלי בושת־פנים, אמר אחד מהם שאם יתפטר, הדבר יזיק לבנק, כי אין כמוהו לדעתו המיטיב לנהל את העניינים. הרי העובדות מדברות נגדם. עד מתי יופיעו כל אלה הגורמים למחדלים במצח נחושה ובעזות־פנים לפני העם?

אביבה אהלי
תל־אביב

שובי הביתה, מפ"ם

בעניין רב קראתי את הידיעה בעיתון, שנתפרסמה ביום 14.12.86, ובה כותב יוסי מלמן, כי חברים בגן שמואל מבקשים להקים סניף של מפלגת העבודה בקיבוץ הזה.

כמי שמקיים קשרים עם חברים רבים בקיבוצים שונים של הקיבוץ הארצי, איני מתפלא על ידיעה זו וממקור ראשון יכול אני להעיד, כי במירב המשקים הללו ישנה תפיסה עמוקה ו„עייפות" מדרכה של מפ"ם ואף מהשבר שעשתה במערך.

חברים רבים, ביניהם מנאמני מפ"ם בוותק שלהם ובמיוחד צעירים רבים, כלולים בין מבקשי השינוי וההצטרפות לעשיה במדינה, על־ידי היות מפ"ם חלק ממפלגת העבודה. נמאס להם מהדוגמות והטינה שהנהגת מפ"ם מגלה עתה לאחותה הבכירה.

אין בין כל החברים הצעירים והבוגרים הללו איש החפץ ב„פופוליזם" שמקיף עתה את מפ"ם, המזכיר בכאב לב את היריבות בתנועת העבודה הציונית־סוציאליסטית, של שנות החמישים.

מפלגת העבודה צריכה להושיט יד לכל חבר בקיבוץ הארצי ואף בסניפי מפ"ם העירוניים ולברכם בברכת „ברוכים הבאים", כי במאמץ מאוחד נגול את האבן מפי הבאר ונחזיר עטרת הבניה והעשיה למדינה.

ישראל קסטנברג
קרית חיים

אין לנהוג איפה ואיפה

את הצנזורה יש לבטל. יישבו כל ה„אמנים" עם מדריכיהם הרוחניים מן השמאל ואוהדיהם בקדרה אחת ויתבשלו במיץ השנאה העצמית שלהם. ישחקו שיילוקים כאוות נפשם וייהנו. הבוז וההשפלה יהיו נחלתם בלבד. מי שערכיו ערכי מוסר לא ילך להצגותיהם.

דבר אחד על משרד החינוך לאסור: את ייצוגה של ישראל על־ידי הצגות וסרטים מהסוג הנ"ל בפסטיבלים בינלאומיים, כי הם לא מייצגים את דעת כל העם. ועוד על משרד החינוך: כשם שאסר כל הרצאה של „החזרה בתשובה", כביכול, מפני שחלק מהציבור פוחד מכך, עליו לאסור גם הצגות בהן נישואי תערובת, למשל, הם אידיאליים. כי מכך חושש חלק אחר של הציבור.

הצדק צריך להיעשות בצורה שווה. אין לנהוג מנהג איפה ואיפה.

חוה סנדרוביץ
חולון

טלוויזיה

5.30 „עליה בארץ הפלאות" – שם הפרק: „הצלת פיית האור".
5.55 הופה היי – השלישיה הולכת לפגוש חבר דרוזי מן הכפר דלית אל כרמל.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות – (ערבית).
7.00 תכנית דת – תפילה ארמנית (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „אלגרי" – שעשועון מוסיקה.
8.50 נקודת חן – גלישה בחרמון.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שלושה למעלה, שניים למטה" – פרק שני: „תרומת האלמן".
10.00 זה הזמן – תכנית [illegible] עברון.
10.50 „ספנסר, בלש להשכיר" – פרק [illegible] „עניינים פנימיים". ספנסר [illegible] לעזרתו של עמית, שוטר מסור וישר, שנקלע למעשה סחטנות הקשור בחיי הנישואים שלו.
11.35 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 אורחות, המה"ב: כלכלה.
08.40 כלי מחורות: שווא 4.
09.00 אנגלית ה.
09.20 חשבון פשוט ד': הזוית (כ).
10.10 אנגלית ד'.
10.30 רגע עם דודלי: לקרוא ולכתוב.
11.00 ערבית מדוברת (ו'–ה').
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: בראשית המאבק (כ).
12.00 אנגלית ה.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע (ו'–י'): עכבר הקציר.
1.30 צרפתית: העשרה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.25 קסים קסם: מזון.
2.50 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.10 קשר משפחתי: עם משפחת ראאני.
3.55 שעת כושר.
4.00 הפונדק בערוץ חמשת המייל: פרק 10.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ג'מיניאני: „היער הקסום", בלט פנטומימה (הסולנים מונטו בניצוח ק. שימונה); מוצרט: קונצ'רטו במי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת „דנוס" ק. 271 (א. ברנדל עם אקדמית סנט־מרטין/בניצוח נוויל מרינר); היידן: רביעיית כלי קשת בסי במול מג'ור „זריחת השמש", אופוס 76 מס' 4 (רביעיית אורלנדו); ברהמס: ואריאציות על נושא של היידן אופוס 56 א' (התז. הפילהרמונית הלונדונית בניצוח סר אדריאן בולט).
09.00 קונצרט בוקר – יוזף טריבנזה: פרטיטה במי במול מג'ור לשני אבובים, שתי קלרניתות, שתי קרנות ושני בסונים (סולניים מוסיקום מפראג); יוסף סוק: „פראג", פואמה סימפונית (התז. הסימפונית של פראג בניצוח ולדימיר ואלק); שומאן: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ותזמורת (ג. קרמר עם תז. פילהרמוניה בניצוח ר. מוטי); גריג: „פר גינט", סויטה מס' 1 (תז. פילדלפיה בניצוח יוג'ין אורמנדי); רגר: חמישיה בלה מג'ור לקלרינת ולכלי קשת אופוס 146 (קרל לייסטר עם רביעיית דרולק); צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 5 במי מינור אופוס 64 (תז. פילהרמוניה בניצוח ריקרדו מוטי).
12.00 מן המרסית.
13.05 בהאזנה נינוחה – מנדלסון: הפתיחה „מערת פינגל", אופוס 26 (תז. פילה. החדשה/מ. עצמון); שופן: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת בפה מינור אופוס 21 (ק. קאהן/תז. המבורג/ה. רוסלר); מוצרט: סונטה בסי במול מג'ור לפסנתר ולכנור ק. 58 (ר. אנקוראה, פסנתר/ + פ. בריר, כנור); פלייאל: סימפוניה קונצ'רטית מס' 5 בפה מג'ור, לחליל, אבוב, בסון, קרן ותזמורת (התז. הקמרית של קלן/ג. מילר־בריזאל).
15.00 הסברה מוסיקלית – פסנתרו של רביס.
16.00 מאולמי קונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של רדיו שטוטגרט/אורי סגל, מסיין: אצפה לתחיית המתים; ברוקנר: מיסה מס' 1 ברה מינור (כ. לאקי, סופראן/ק. קאליס, אלט/א. בלדין, טנור/המקה. הקאמ. של „ריאס" ברלין; תזמורת המקהלות – הבה נשיר – תכנית ב. מקהלות נוער.
18.00 דגש על הביצוע – „על אחת כמה וכמה".
19.00 תזמורות כלי נשיפה – תזמורת איסטמן בניצוח פרדריק פנל מנגנת מיצירות מלחינים בריטיים.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – מאה להולדת ארתור רובינשטיין, שידור חי מהיכל התרבות בתל־אביב, התזמורת הפילהרמונית הישראלית/ מנצח: זובין מהטה/סולנים: אליסיה דה לה רוצ'ה/ ראדו לופו – מאיירה: לילות בגני ספרד (לה רוצ'ה); שומאן: קונצ'רטו לפסנתר (לופו); רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 2 (לה רוצ'ה).
23.00 מחזורי יצירות – הרביעיות לכלי־קשת מאת לודוויג ון־בטהובן.

רשת א'

12.05 שיר ופזמון.
15.30 השכלה לעת לכל – „מבוא לתכנות ולהכרת המחשב" הפעם: „ייצור מוסכים בארץ".
16.05 מקום באמצע.
17.20 האוניברסיטה המשודרת – „השתקפות השאלה הערבית בספרות העברית בארץ־ישראל מסוף המאה הקודמת ועד ימינו" הפעם: „אגודת יהודי הייבר".
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „שמות".
22.05 לכל אדם כוכב.

רשת ב'

18.06 שעה חפשית – ענייני חינוך.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 סולם הזמירות – מצעד הפזמונים המסורתיים.
22.05 פינת הג'ז.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר ושיחה.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 סוס יטוס – הלביא ממריא.
20.05 לאור הזכרונות – אבי קורן משוחח עם ענת ועומר טופול על אביהם השחקן חיים טופול (ש.ח.)
20.05 צבי חזני FM
20.55 פינה חמה ללבי.
21.30 אוניברסיטה משודרת – על תפיסת הנס במקרא. הרציונליזציה של מוטיבים נסיים.
23.05 לילה לילה – F. M.
23.55 „שיחת הצות" – עם המשוררת שלי אלקיים.

בתי קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: עיסקה ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
אורלי: חורה לנעורים [illegible] 9.30
[illegible]
סיון (אלנבי לשעבר): [illegible] 5, 7.30, 9.40
בן־יהודה: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: אונטי פופולו 7.15, 9.30
גת: ג'ק פלש המקפיץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1: מכבסה יפהפיה שלי 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: מונה ליזה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל: סיגליות הן כחולות 7.15, 9.30
דרייב־אין: אהבה בשחקים 7.15, 9.30
סקס – חצות
הוד: הקסם הלוהם 4.30, 7.15, 9.30
בית ליסין: מלחמה ואהבה 11.15
חן 1: חטיפה נעימה 5, 7.30, 9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: מלקולם 5, 7.30, 9.40
חן 4: דונה פלור נשואה לשניים 11, 2, 5, 7.30, 9.45
חן 5: קטיפה כחולה 11, 2, 4.30, 7.15, 9.40
לימור: להתחתן שנית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1: הקשר הגורבני 2, 5, 7.40, 9.40
לב 2: הנבל הבורדמי 7.30, 9.30
לב 3: מסע אל האושר 2, 5
גבר ואשה לאחר 20 שנה 7.30, 9.40
לב 4: בעקבות הדרך 7.30, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
סינמה 1: שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: קציר הזעם 7.15, 9.30
פריז: אח מכוכב אחר 12, 2, 4, 7.15, 9.30
11.30 חסמין
צפון: המשימה 4.30, 7, 9.30
תמוז – רמת־אביב:
באר־לינדון 8.30
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת: כולם נפלו על הראש 7.15, 9.30
תל־אביב: חזית ורעם 4.30, 7.15, 9.30

■ ירושלים
אדיסון: חורה לנעורים 4.30, 7.00, 9
אורגיון 1: המשימה האחרונה 4.30, 7.00, 9.00
אורנע: גבר ואשה לאחר 20 שנה 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון: מרי פופינס 3.30
עמנואל 6.00
פינק פלויד 7.30
מ.א.ש 9.30
הבירה: אונטי פופולו 4.30, 7, 9.15
אור 3: טייס שב הביתה 4.30, 7, 9
אור 4: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7, 9
אור 5: הצבע ארגמן 5.30, 8.30
גיל אור: חטיפה נעימה 5, 7.20, 9.40
כפיר: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: דונה פלור נשואה לשניים
[illegible]
עדן: שוטר ללא חוק 4.30, 7, 9
רון: מקסי 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל: משימה 7.00, 9.15

■ חיפה
אורה: המשימה 6.30, 9.00
אורלי: הנבל הבורדמי 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון: מוזר הסקופ 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 7, 9.15
עצמון 1: חורה לנעורים 7, 9.15
עצמון 2: אונטי פופולו 7.15, 9.30
חן: כולם נפלו על הראש 7, 9.15
פאר: ג'ק פלש המקפיץ 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור: ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15
רון: משפט הנשרים 4.30, 6.45, 9.00
רב גת 1: קטיפה כחולה 6.45, 9.15
רב גת 2: חטיפה נעימה 4.30, 7.00, 9.15

■ קרית־ביאליק
ספיר: הרומן של אתמול בלילה 7.00, 9.15
סביון: עסקה ללא רחמים 7, 9.15

■ קרית־חיים
בית העם: משפט הנשרים 7.00, 9.15
היכל: אהבה בשחקים 7.00, 9.15

■ קרית־ים
ציצן: שתי אצבעות מצידון

■ קרית־מוצקין
אורות: שוטר ללא חוק

■ אשדוד
אסתר: משפט הנשרים 7.15, 9.30
אשדוד: חטיפה נעימה 7.15, 9.30

■ אשקלון
אסתר: שבט רב המערות 7.15, 9.30
מאור: נסיעה נעימה 7.15, 9.30
רחל: ראן 6.30, 9.30

■ באר־שבע
חן: קיד הבינג'ה 4.30, 7.30, 9.30

■ בת־ים
עצמאות: הטרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30

■ גדרות
בית העם: הטרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30

■ הרצליה
היכל: איש הבצח 4.30, 7.15, 9.30

■ עפולה
מוסיתון: המבט 8.30

■ חולון
ארמון: עיר ללא רחמים 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: עסקה ללא רחמים 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת: הצבע ארגמן 6.45, 9.30
בנות 4
ספיר: יפה בורזר 4.30
פולטרגייסט II 7.15, 9.30
רינה: ג'ושוע אתמול והיום 7.15, 9.30
קרית אונו: [illegible]
מתנ"ס הטוב הרע והלא נורא 6.30
רכבת אל החופש 9

■ טבריה
אביב: שוברי הלבבות 7.15, 9.30

■ כפר־סבא
עמל: המשימה 7, 9.15
חן: גבור מגזע אחר 7

■ לוד
אורלי: משפט הנשרים 7.15, 9.30
נוה זית: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30

■ נהריה
הוד: צביטה כלב 7.15, 9.30

■ נתניה
סטודיו: נשיקת אשת העכביש 5, 7, 9.15
אסתר: אהבה בשחקים 7, 9.15
שרון: שואה חלק א' 6.30

■ פתח־תקוה
שלום: עסקה ללא רחמים 7.15, 9.30
היכל 1: שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2: חורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
הדר: בת ההרים 4.30
היכל 3: משפט הנשרים 7.15, 9.30

■ ראשון־לציון
נעמן: אונטי פופולו 7.15, 9.30
ראשון: אהבה בשחקים 7.15, 9.30

■ רחובות
בית העם: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
הדר: זכרונות אהבה מפירנצה
7.15, 9.30
חן: צרות גדולות בצ'יינה טאון
7.15, 9.30

■ רמת־גן וגבעתיים
אראריט: ג'ק פלש המקפיץ 7.15, 9.40
ארמון: בלגן מאורגן 7.15, 9.30
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
הדר: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1: חטיפה נעימה 7.25, 9.45
רב גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.40
רב גן 3: מלקולם 7.20, 9.40
רב גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 7.20, 9.40
שביט: נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30

■ רמת־השרון
כוכב: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7
הסיפור האמיתי 9.30

■ רעננה
אורות: שבט רב המערות 4.30, 7, 9

■ רמלה
ארזן: אהבה בשחקים 7.15, 9.30

■ עכו
אורי־סינוריום: מלכת הכיתה 7, 9

תורנות בית מרקחת

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 413730
ירושלים
מרפאת רח' הנרדים – הנרדים 1 – [illegible]
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הרצל – הרצל 52 רמת־גן – 722372
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מידען
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' – עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערב חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – 03־284649
בימים א' – ה' מ־21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
הנגב 26 קומה ג' 04־525566
כל יום כולל ערבי חג, שבת ושבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב
קו למבוגרים 03־261111
קו לילדים ונוער 03־261113
בירושלים – 02־227171
בחיפה 04־672222/3

קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

בבית המשפט המחוזי
בנצרת
המרצת פתיחה 1121/86
מודעה

1. בתאריך 8.1.87 ניתן פסק דין המחייב את רשם לשכת רישום המקרקעין בנצרת לרשום בספרי המקרקעין חלקים מחלקה 8 בגוש 15306, הרשומים כיום על שם „בכסים" חב' להשקעות בע"מ, כמפורט להלן:
א. על שם משה קהתי ת.ז. 743177/8 43,260/84,761 חלקים.
ב. על שם יצחק מאיר הורונצ'יק ת.ז. 808871 31,000/84,761 חלקים.
ג. על שם מרדכי קנת ת.ז. 850040 1500/84,761 חלקים.
ד. על שם טובה קנת ת.ז. 850041 1501/84,761 חלקים.
2. כל הרוצה להתנגד לרישום הנ"ל מתבקש לשלוח לח"מ הודעת התנגדות מנומקת תוך 30 יום מיום פרסום מודעה זו, שאחרת יבוצע הרישום כחוק.

בנימין טמיר – עו"ד
רח' ויצמן 72, ת.ד. 459
כפר־סבא

סביבוני נגזרת

(המשך מעמ' 7)

עצמם: אם ידהימו רבין ועמיתיו בהפסקת נסייתם המסתמנת לא להכריע בעד או נגד, אלא להמשיך בתוכנית המתנשמת בין חיים למוות, כבר לא יועילו הפגנות.

יעדו הזר האמיתי של מאמץ־השיכנוע נמצא בוושינגטון. המסר העיקרי למימשל האמריקאי הוא, שהתעשיה האווירית תנהלה, בדוחק, לוותר על ה„לביא", או על מאות מיליוני הדולרים של הזמנות מ„מדינות מצורעות" (כהגדרת ראש מפתחי ה„לביא"), אך לא על תקוות ה„לביא" ועל כל־תעוקה וחסובה גם יחד. הממשלה יכולה לייצא למימשל ולקונגרס סיפורים נאים בדבר הפסקת הקשרים הצבאיים, ההווי והכידור עם דרום־אפריקה, אך אם יהיו האגדות למציאות, תספוג התעשיה האווירית מהלומה אנושה. העתיד נמצא אולי בחיישן ובהיפוכו – שנהאי – אך גם כאן ימוסמרו סיכויי־עתק להשבחת מטוסי־קרב מודרניים בידע ישראלי רק אם תישמר יוקרתה המקצועית של התעשיה האווירית, רצוי (לה) ברכש ראשוני של 50 עד 100 „לביא" לחיל־האוויר.

מנכ"ל התעשיה האווירית, משה קרת התרעם בשבוע שעבר על שבזיכות על ה„לביא" זולזל חלקה של העבודה העברית. קרת, בנו של ותיק־ההסתדרות ובעצמו טכנאי שצמח מבין השורות והקודים להנדסה ולניהול, אומר שאין קל ונוח ממעבר מיצוא ליבוא, מייצור מטוסים ישראליים לתלישת רמי־הסוכן של אף־16, אך שלא זה ייעודה של התעשיה המתקדמת בארץ.

נטורי־הקרת של ה„לביא" חורדים לקצב טיסות־הניסוי של אב־הטיפוס. אסור להם לאחר ואסור להם להיחפז. כדי להדביק פיגורים קודמים, החליטו שלא לשגר „לביא" לסאלון האווירי בפאריס ולהסתפק שם ב„פאנטום־2000", מושבה המערכות ומנועו כ„לביא". מכ"ם ה„לביא" ימריא לניסויים מעופפים ראשונים בתוככי מטוס־תובלה, במקום להמתין למיתקן ב„לביא" עצמו. כל טיסת אב־טיפוס היא חרדה מתמשכת: די בתקלה פשוטה – כן־נסע המסרב לצאת לקראת נחיתה וכופה על טייס־הניסוי נטישה ואובדן המטוס – להמיט על התוכנית אסון שממנו לא תתאושש. טעות־מהנדסים בחישוב מהירות־הטיסה אילצה את טייס־הניסוי של ה„כפיר" להיפרד ממנו בים־התיכון ובכך להטביע אחד משני אבות־הטיפוס. הפיתוח ההוא התנהל בחשאי, הרחק ממחלוקת ומתקשורת. כל מטוסי־הקרב מתרסקים אי־פעם במרוצת פיתוחם, אך אם יקרים ה„לביא" להתקלקל באוויר, באור כל הזרקורים, לא יועילו התחשיבים וההפתעות. במאזן הקובע של ה„לביא", מסכימים בתעשיה האווירית בסיגנון אחיד, יירשם או הפסד סופי, גודלי.

וינה חוזרת

(המשך מעמ' 7)

מדינה בייתוראלית אחת, אירלנד, אך אין בכך כדי להבטיח, שברית־המועצות תשלים עם הצטרפות אוסטריה לקהילה. אגב, שר־החוץ החדש מוק לא היה עד כה מקובל במוסקווה, משום שהוא מכהן כיו"ר אינטרנציונל המפלגות השמרניות באירופה, וארגון זה הזדהה עם מדיניות הנשיא רייגן. מאמציו לזכות בהזמנה לקרמל לפני הבחירות לא הוכתרו בהצלחה.

מינויו של מוק לשר־החוץ יהיה, ככל הנראה, גם מכשול בדרך להחזרת שגריר ישראלי לווינה. בעבר נקטה מפלגת העם השמרנית עמדה ידידותית למדי כלפי ישראל ומפעם לפעם גם מתחה ביקורת על מדיניותו המזרח־תיכונית של קרייסקי; גם בפארלמנט האירופי בבריסל נמנית הסיעה השמרנית עם הסיעות הידידותיות ביותר כלל לישראל. אולם כמנהיג „מפלגת העם" היה מוק האחראי העיקרי להצגת מועמדותו של ד"ר ואלדהיים לתפקיד נשיא אוסטריה: לפני הבחירות וגם אחריהן הוסיף להגן על מינוי זה ולדחות את השגות הקונגרס היהודי העולמי. מוק ואישים אחרים בצמרת מפלגתו אף מתחו ביקורת על החזרת השגריר האוסטרי לתל־אביב, בלי שישראל תגמול לאוסטריה במינוי שגריר חדש לווינה. שלא כשר־החוץ הסוציאליסטי היוצא, פטר יאנקוביטש, אף אין למוק ולמפלגתו קשרי־גומלין עם גורם ישראלי כלשהו, כדוגמת הקשרים בין הסוציאליסטים האוסטריים ל„עבודה" ובין האיגודים המקצועיים האוסטריים להסתדרות בארץ. אין להוציא איפוא מכלל אפשרות שבנסיבות הקיימות ידאג מוק לכך, שאוסטריה לא תמנה שגריר חדש לישראל כשתסתיים בקרוב כהונתו של השגריר הנוכחי בתל־אביב, והיחסים בין שתי המדינות יוסיפו להתקדר עוד זמן מה.

על עם קטן ומוכה
ועל הגדולים שמכים אותו

מאת יצחק מרדוך

"אלפי ילדים, כחצי אחוז מכלל מיליון וחצי ילדי ישראל, מצטרפים מדי שנה לאוכלוסיית הילדים המוכים, במובן הפלילי של ההגדרה. כ־20 אחוז מכלל הילדים המוכים הם קרבנות לפגיעה מינית – ורק אחוז קטן ביותר של ההורים המתעללים בילדים אלה מובאים לדין ובאים על עונשם".

כך אמרה ל"דבר" ד"ר חניתה צימרין, יו"ר אגודת אל"י (האגודה להגנת הילד) ומרצה באוניברסיטת תל־אביב, במהלך יום עיון בנושא "הילד המוכה והמוזנח" שהתקיים לאחרונה בבית־החולים המרכזי בעמק, בעפולה.

ד"ר יהודית אנטונלי, רכזת הפדיאטריה במחוז העמק וד"ר צימרין אמרו עוד, שהתופעה הקשה של הילד המוכה אינה נחלתו של מגזר או רובד מסוים באוכלוסיה והיא רווחת בכל הסקטורים, היהודי והערבי, העירוני וההתיישבותי כאחת.

"בתנועה הקיבוצית קיימת מגמה, שהיא כמעט מדיניות, לטייח את התופעה (כדי למנוע פגיעה בשמו הטוב של הקיבוץ), אומרת ד"ר צימרין. "והמאפיין את המצב בקיבוצים הוא המידה הקטנה יותר, יחסית, של הפגיעות הפיזיות – לעומת ריבוי הפגיעות המיניות והנפשיות". ד"ר אנטונלי סבורה שבקיבוץ יש נטיה לטפל בנושא בכוחות מקומיים, תוך ניצול הנגישות הרבה יותר במגזר זה אל השירותים הפסיכולוגיים והסוציאליים השונים.

יו"ר אגודת אל"י, התריעה בדבריה על הגישה הסלחנית של בתי המשפט לעבירות אלה, אפילו במקרים קשים ביותר של פגיעה מינית מצד אבות בבנותיהם. היא סיפרה על מקרה שטיפלה בו לאחרונה, של אב שהואשם באונס בתו במשך שנתיים, מאז היותה בת שבע. הוא נשפט בבית־משפט בצפון הארץ, הורשע ונדון ל־18 ימי מאסר ו־500 ש"ח קנס. האב מהלך עתה חופשי והילדה שנאנסה עדיין ברשותו, כשהאם רוב הזמן איננה בבית.

"גם משרד העבודה והרווחה אינו ערוך כראוי לטפל בנושא, לא מבחינת רישום סטאטיסטי של המקרים ולא מבחינת מערכת פקידי הסעד," סבורה ד"ר צימרין, הקובעת עם זאת, שהמודעות לחומרת הבעיה חדרה כיום היטב בכל המערכת הרפואית, שנערכה בהתאם ועוברת עתה לשלב של טיפול אינטנסיבי בנושא.

במסגרת אותו יום־עיון נערך גם רב־שיח בנושא "התנסות צוות בית החולים בסוגיית הילד המוכה", בהשתתפות רופאים, עובדים סוציאליים ואחיות.

מעוז, מקלט ומחסה

במקלט לנשים מוכות השוכן בעיר־שדה במרכז הארץ יודעים מה עלה בגורלן של 124 ששהו עד כה בין כתליו. לבד ממתן מחסה מפני הבעל המכה, מנסים להקנות בו לנשים דרכי התנהגות שיאפשרו להן להיחלץ ממצוקתן, לומר למצבן „לא עוד!". מסקנות לאחר ארבע שנים של פעולה: אין מגזר חברתי בארץ הנקי מתופעה קשה זו; לא די במקלטים לפתור את הבעייה – יש להעלות אותה למודעות יתר בציבור, לשנות את הטעון שינוי בחוק, ובעיקר – לשחרר את הנשים מהבושה להודות בקיום הבעיה

מאת דני צדקוני

ארבעה מקלטים לנשים הוקמו עד כה בארץ. מי שמתמצא בבעיה יודע, שנוכח ממדי התופעה, דרושים יותר מקלטים. ישראל אינה יוצאת דופן בעובדה שיש בה גברים המכים נשים. התופעה היא כלל עולמית, ואין לסווג אותה למוצא לאומי או עדתי, לרמת השכלה או למצב כלכלי. היא נפוצה בכל רבדי החברה. העלאת התופעה והצורך להתמודד עמה לתודעת הציבור היא תוצאה של ההתעוררות הפמיניסטית. מרלה גידון, בעלת השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית ונסיון של 25 שנה במקצוע, היא המנהלת של אחד מארבעת המקלטים, זה השייך לויצ"ו, הנמצא אי־שם בעיר שדה במרכז הארץ. אי־ציון מענו כאן נועד שלא להביא לקירבתו בעלים נקמניים שאולי אינם יודעים היכן חוסות נשיהם שנמלטו מנחת ידם.

מרלה אומרת לנו, לאחר שצלצלנו בפעמון, הזדהינו, והשער החשמלי של הגדר המחושמלת נפתח בפנינו, שאנחנו יכולים לציין כי המקלט הוא גם מרכז לטיפול באלימות נגד נשים. לאו דווקא מצד בעלים. לפעמים מי שעושה זאת הם אחים ואבות.

למקלט מופנות ומתקבלות נשים שגילן מעל 18. כי בנערות מתחת לגיל זה מטפל השירות לנערה במצוקה. התנאי לקבלתן: שלא תהיינה חלילה זונות. לא מפני שנשים אלו אינן זכאיות להגנה. אלא כדי שסביבת המקלט לא תרחוש סרסורים. בגלל אותה סיבה לא מתקבלות למקלט מכורות לסמים – שלא יגיעו למקום סוחרי סמים. כן לא מתקבלות נשים הסובלות ממחלות נפש.

המטריה החוסה על המקלטים היא מועצת המקלטים במשרד העבודה והרווחה, שבראשה עומדת יוספה שטיינר. את המקלט של ויצ"ו שבו אנו מבקרים הקימו במשותף משרד העבודה והרווחה, הביטוח הלאומי וויצ"ו, לפני ארבע שנים. הקמתו נעשתה לאחר מחקר, המלווה את פעולתו עד היום. מרלה יודעת מה עלה בגורלן של 124 הנשים ששהו בו מאז ועד היום. נתייחס לכך בהמשך. אגב, למקלט זה, שיש לציין את נקיונו, קישוטו, ואווירתו המשפחתית, לא מתקבלות נשים מהעיר שבה הוא שוכן.

בתחילה הניחו כי מתן מקלט למשך שלושה חודשים יענה על הצרכים. הסתבר, שפרק זמן זה די בו אולי כדי לתת לאשה הגנה זמנית מפני בעלה האלים, אך אינו מספיק כדי להקנות לה דרכי התנהגות שיאפשרו לה להיחלץ ממצוקתה. מרלה ממצה את זאת ביכולת של מקבלת הטיפול לומר „לא".

לעתים מוכות נשים בשיטתיות במשך שנים, ולכאורה איש אינו יודע. הנשים אינן ממהרות להתלונן, מסיבות של בושה, פחד וכו'. שנים חולפות עד שאשה מוכה מודה במצבה. מי היה יכול לתאר לו, למשל, שבקוטג' פלוני בשכונת יוקרה מסוימת מכה הבעל את אשתו. האשה, שמסיבות מובנות לא נחשוף כאן את שמה, היא בוגרת ה„סורבון". אביה הוא איש תקשורת ידוע בצרפת. בקיצור, „בחורה טובה מבית טוב". לארץ הגיעה כתיירת והתאהבה בבחור צעיר ולא משכיל במיוחד מאחד מפרוורי תל־אביב. הצעירה המשכילה התחתנה אתו בניגוד לרצון הוריה. לבעלה אין עבר פלילי, הוא מסודר בעבודה קבועה. נהג במשך שנים להרביץ לה מדי לילה, מכות רצח. הקרובים מפריס, שהיו באים לבקר את בתם, לא ידעו על המכות. גם לא השכנים. בלילה, לאחר שקיבלה את מנת האלימות היומית מבעלה, היתה יוצאת מחדר השינה כדי ללון על מחצלת במרפסת. בבוקר היתה משכימה קום, מתאפרת, מכינה לשני ילדיה ארוחת בוקר, שולחת אותם לבית־הספר ויוצאת לעבודתה. עולם כמנהגו נוהג. עד שהחליטה לפנות לרבנות. שם הציעו לה ללכת למקלט. האשה העדינה היא, בעצם, עולה חדשה בארץ זרה. לא ידעה לאן לפנות. למזלה, מול משרדי הרבנות נמצא המשרד של ויצ"ו. הרבנים הפנו אותה לשם. בדרך זו, האקראית למדי, הגיעה למקלט של הארגון.

חמישה חודשים שהתה בו. אביה הוזעק מפריס. התברר שיש לה עוד אחים ואחיות בארץ. כולם העמידו פנים, בשם כבוד המשפחה, שאינם יודעים כלום. במקלט היתה האשה מקבלת התקפות רעד. רועדת ביום ורועדת בלילה. בתחילה חשבו שהיא מקרה פסיכיאטרי. מרלה סברה אחרת. היא התעניינה בספרות המדעית במגמה לגלות את סיבת הרעד. התברר שזו תגובת פחד של האשה מהמכות שהיא יודעת שהיא עומדת לקבל. בסופו של טיפול שעדיין לא הסתיים, השתחררה ועדיין לא ברורים סיכוייה להשיג גט מבעלה. זוהי „מחצית הדרך", שלב שפירושו עצמאות וחיים עם ילדיה בנפרד מבעלה בדירה משלה.

למקלט הגיעה גם בחורה שהיא בת משק ותיק. הוריה עזבו את המשק. לאחר שירותה הצבאי התחתנה עם בחור שלא שירת בצה"ל, בתחושת שליחות ואמונה ביכולתה לשקמו. אף הצליחה להביא לגיוסו. שלוש שנים חי הזוג בשלום. נולד בן שאובחן כאוטיסט. הבעל נכנס לסמים. כדי לממן את רכישתם הוריד נערה אחרת לזנות. כשההכנסות מזו לא הספיקו למימון צריכת הסמים שלו, הוא דרש מאשתו שתצא גם היא לכביש. זו סירבה. אז איים עליה שיכניס את שני ילדיה למוסד דתי, בטענה שהיא זונה. אם המכות שהיכה אותה לא גרמו לה לנסות להשתחרר ממנו, עשה זאת ה„איום הדתי". הודות לטיפולו של המקלט שופרו יחסי האשה עם משפחתה. הסתבר שהיחס „הקר" של אמה כלפיה תרם להתפתחות העגומה שאנו מביאים אותה כאן בקצרה. הילד שנחשב כאוטיסטי הפך לפתע, לאחר שעזב את הבית ועבר למקלט, לילד פתוח ומגיב. הוא נשלח לבית־ספר רגיל, והוא אחד התלמידים המצטיינים בו.

הנשים המוכות הן, לרוב, נשים בודדות, המתביישות לחשוף את צרתן. אם ידוע עליה לשכנים, לקרובים או לידידים, הם משתדלים להתרחק מהן. מסיפורי הנשים האומללות הללו, אפשר לעשות מלודרמות או סיפורי חור המנעול. מרלה סבורה, על סמך נסיונה ו„הידע האישי" שצברה בעבודתה, כי הסיבה לתופעה היא רצונן של נשים צעירות שסבלו מחסר אמוציונלי במשפחתן, או ממצוקות שונות כלכליות או אחרות בבית, לבנות להן בהקדם בית חם ושונה. לרוב הן מוצאות בן־זוג בעל אילוצים דומים. אך מה לעשות, אומרת מרלה, „שני מינוסים אינם יוצרים פלוס". כשרמתו של הבעל נחותה משל אשתו, ולרוב שניהם אינם מודעים הכרתית לכך, עליונותו היא בכוחו הפיסי בלבד. התוצאה היא מכות.

מעשה במהנדס, עולה מברה"מ, שנהג להכות את רעייתו המהנדסת. כשהיתה מוטלת על הריצפה מאפיסת כוחות, היה מורה לבתם להגיש לה מים, „כי אמא נפלה". השניים היו בטוחים שהם מעלימים מהבת את סוד הנפילה. לא סיפרנו כאן על השפעות המצב הזה על ילדי הזוג, שלהם מספרים ש„הפנס" בפני האם הוא כתוצאה מהיתקלות בארון. אגב, כדי לגלות נשים מוכות פועלת מרלה אצל אחיות חדרי המיון, למען תשמנה עין על נשים חבולות המגיעות אליהן, והיא מלמדת אותן כיצד לדובבן בעדינות כדי לגלות אם הפציעה היא לא, במקרה, מהבעל.

לדעתה של מרלה, בעלים מכים הם, לרוב, בנים לאמהות שתלטניות ואבות חלשים. נשים מוכות הן, בדרך־כלל בנות של אמהות קרות. אחת המשימות של המקלט היא לגדוע את מעגל האלימות.

כאמור, עברו את המקלט במשך ארבע שנות פעילותו 124 נשים שהביאו עימן 306 ילדים. 89 מהן כבר בשלב של הדיור העצמאי („מחצית הדרך"); 49 בהליכי גירושין, 40 כבר גרושות. שמונה חזרו לבעליהן וממשיכות לקבל מהם מכות. 27 עוברות יחד עם בעליהן, שהסכימו לכך, טיפול בקהילה.

במקלט שבו ביקרנו יש מקום לשלושים דיירות כולל ילדים. הוא מתנהל כמו קיבוץ. אם החיים המשותפים בהתיישבות מבוססים על אידיאולוגיה, הרי במקלט הם תוצאה של צרה משותפת. מימון קיומו הוא מדמי־מזונות, מהביטוח הלאומי וממשרד הרווחה. לבד ממתן חסות פיסית וטיפול פרטני בכל אשה ואשה, כולל הטיפול במקלט גם הכשרה מקצועית ועזרה משפטית של הלשכה המשפטית של ויצ"ו.

למקלט יש קשר טלפוני למשטרה, גל"ץ („נקודה לנקודה"), שסיורים שלה פוקדים אותו, כפי שיש לו קשרי שיתוף פעולה עם השירותים החברתיים הקהילתיים האחרים.

ברור, שהפתרון להכאת הנשים מחייב – נוסף על המקלטים – שינויים תחוקתיים, שינוי ערכים אצל הגברים והנשים, שינוי עמדות והעלאת המודעות האישית והציבורית, שלא כאן המקום לעמוד עליהם. לפני שויצ"ו פנתה למרלה, שהיא עובדת סוציאלית ותיקה, היא לא ידעה דבר על התופעה. כשנסעה לתל־אביב לפגישה בעניין זה, היא סיפרה למכרה אינטליגנטית, משכילה ובעלת עמדה על הג'וב שהוצע לה. „חשוב שתקחי את התפקיד", אמרה לה רעותה, שהסתבר כי חרף מעמדה ורמתה החברתית היא מוכית ע"י בעלה.

ספר לילד
חיי יומיום

מאת מאיר בראלי

„סיפורים על אסנת" מאת נירה הראל (הוצאת „מסדה" ספרית „שער קריאה") הוא ספר על חיי יומיום במשפחה טובה. ידועה הבדיחה לפיה משפחה טובה היא משפחה שלא קורים בה דברים „הקורים במשפחות הכי טובות". אכן, בסיפורים שמספרת לנו נירה הראל על אסנת, אמה, אביה, ואחיה, אין הרפתקאה גדולה, אין שום דבר יוצא דופן במיוחד. אלה הם סיפורי־חוי נאים, שהילד הקורא (או זה שקוראים לפניו, כי הוא עדיין בגן הילדים כמו אסנת שלנו) יכול להזדהות איתם, ולומר מפעם לפעם, תוך כדי קריאה: „כמו אצלנו".

יתרון גדול יש לספריה של נירה הראל לגיל הרך שהם „נקיים", אין בהם שום צרימות. בספרים רבים, גם ספרים שהם בדרך כלל טובים, אתה מוצא פה ושם משהו שמוטב היה בלעדיו, שאם ואב מעדיפים שהילד או הילדה יפסחו עליו. אצל נירה הראל אין דברים כאלה בספריה, ואין דברים כאלה בספר זה.

אגב, שלא כמו אצלנו בעתונות – מקובלים אצלם, בהוצאות הספרים, „מעברים" בין הוצאה להוצאה. נירה הראל היא עורכת הספרים לילדים של „עם עובד", וממלאה תפקיד בכיר בהוצאה, והיא מוציאה את ספריה גם בהוצאות אחרות (אולי כדי שסופרים אחרים לא יחשדו שהיא מעדיפה את עצמה על פניהם). באחרונה הופיע ספר משלה בהוצאת „כתר".

הנשיא שעלה אל העם

מאת שמעון וייס

„בשביל מה זה טוב?" שאל יוסף טייכר כאשר פנינו אליו בבקשה לראיין אותו ואת אשתו. אחר־כך הסביר שלפעמים דברים טובים „מתקלקלים" כאשר הם מתפרסמים והוא לא רוצה שהמפעל שלו ושל רעייתו בחצור הגלילית יתקלקל בגלל כתבה בעתון. מי שסייע בהקמת המפעלים הפטרוכימיים בחיפה ומפעל „אליאנס" בחדרה, ומי שהיה נשיא אוניברסיטת חיפה ועשה עוד הרבה דברים טובים ומועילים למדינה בחייו – פרופסור יוסף טייכר – לא רק נשמע צנוע, הוא באמת כזה. בקושי שוכנע להתראיין וגם אז ניסה להמעיט מערך פעילות אשתו ופעילותו־הוא בחצור הגלילית. „יותר משאני נותן לילדי חצור", אמר, „אני מקבל מהם ובעצם זוהי הפרייה הדדית". בחצור לא ממעיטים כלל מפועלם של בני הזוג טייכר והם יודעים למה.

יוסף (68) ומימי (63) הם אנשי העולם הגדול. הוא נולד בצפת והיא בגלאזגו שבסקוטלנד וכיום הם מתגוררים בחיפה, אבל הספיקו להיות ברחבי העולם, בדרך כלל לצרכי עבודה וגיוס כספים למען האוניברסיטה החיפאית ומוסדות אחרים. גם כך, ליבם בחצור הגלילית. טייכר, בוגר ביה"ס הריאלי בחיפה, מהנדס־כימאי במקצועו, שירת כאיש מודיעין תעשייתי בצבא הבריטי וכשהשתחרר מונה כמנהל מפעל „המגפר" שאז עסק בחידוש צמיגים וכמרוצת השנים עבר גם לתעשיית נעלים. אחר־כך, כאמור, נמנה עם מייסדי חברת „אליאנס" והיום הוא לא מסתיר את כאבו על המתרחש בה, אף כי הוא מבקש שלא להתייחס לנושא.

ב־1974 השתחרר מעולו של ניהול ויצא להתרענן בלימודי פסיכולוגיה בסקוטלנד. בגיל 57 עשה תואר שני בפסיכולוגיה. „זו היתה תרפיה מצויינת", הוא נזכר ומציין כי לא רצה לעסוק עוד בתעשיה, אך אילוצים שונים גרמו לו לקבל על עצמו את ניהול המפעלים הפטרוכימיים בחיפה.

לפני שש שנים החליטו בני הזוג טייכר, כבר לא צעירים אז, לחפש את מעיין הנעורים שלהם, כלשונם, ולצאת להתנדבות בעיירת פיתוח. כאן ציפתה להם הפתעה מוזרה, אבל אולי מוכרת במציאות הישראלית. הם סבבו בעיירות פיתוח בצפון והציעו עצמם כמתנדבים בתחום החינוך וההוראה. לאכזבתם נתקלו בתגובות אדישות עד חשדניות בערי פיתוח רבות, שאנשיהן סברו כי מדובר בעוד זוג פטרונים ש„באים ללמד אותנו". נסיונות הזוג טייכר להסביר כי הם מבקשים לעזור ולא לגזול פרנסה מאיש, לא הועילו במרבית המקומות.

בביה"ס המקיף ע"ש אברט בחצור הגלילית – מוסד חינוכי שמתבסס על אינטגרציה ובו לומדים תלמידים מחצור ומישובי הסביבה – ידעו להאיר פנים למימי ויוסף טייכר והרווח היה כולו שלהם. „זו היתה אהבה ממבט ראשון", מודה טייכר ומציין כי כבר בפגישות הראשונות התרשם בצורה בלתי רגילה ממנהלי ביה"ס ומוריו, שחשים בכל יום ובכל שיעור תחושה של שליחות במעשה החינוך. בעיקר התרשמו מגרונר בנבנישתי, המנהל שהוא יליד תורכיה, מהנדס מכונות במקצועו. „בנאדם עם רגש ומטען של שליחות שמצליח מאוד למרות הקשיים הרבים", מתאר טייכר.

כבר אחרי ההיכרות הראשונה היתה ההתלהבות הדדית. אנשי חצור מיהרו לרקום תוכניות גדולות סביב בני הזוג טייכר. ביקשו להכניס למערכת הלימודים את הכימיה כמקצוע חובה עם מעבדות שאותן ינהל יוסף, אחר־כך הציעו לשניים ללמד בשיעורי מתמטיקה ואנגלית ועוד בטרם התאוששו זוג המתנדבים מחיפה, כבר הוצע ליוסף להיות מחנך אחת הכיתות בביה"ס. „אני אוהב את תחום ההוראה והחינוך גם בלי להיות בעל תעודה והכשרה מקצועית לכך", מסביר טייכר. „היתה לנו מוטיבציה להעניק לילדים עניין וגירויים גם בנושאים אקטואליים".

לפני חמש שנים התחילו בני הזוג טייכר ללמד בחצור והחליטו לעבור לגור בצפת. ליוסף היתה זו שיבה אל נופי הילדות. מטבע הדברים, דרך ביה"ס החלו מימי ויוסף להיות מעורבים במתרחש לא רק בחצור ביה"ס, אלא גם בחוצותיה של חצור, אף כי נמנעו מלכפות עצמם על בני משפחות התלמידים. כשהאהבה פורחת – היא לא רק נשמעת, היא גם נראית, בפרט כשמדובר בעיירות פיתוח וביוצאי עדות המזרח. „בחצור הבינו מיד שאנחנו לא באים כפטרונים, אלא מתוך כוונה כנה של עזרה", אומר יוסף טייכר. נסיון החיים הישראלי של הפרופסור הביא אותו גם לשבור מחיצות עדתיות, כביכול, בתוך כתלי ביה"ס. כאחד השיעורים הראשונים שלו חילק את הכתה לספרדים ואשכנזים על־פי מוצא הורי התלמידים וכל צד ייצג את טיעוני הצד השני. לא חסרו דעות קדומות וסטיגמות וטענות, אבל כאשר סיפר טייכר כיצד נולד הגפילטע־פיש, סימלם של האשכנזים, הופתעו הכל. איש מהתלמידים לא ידע שזהו מאכל שנולד על רקע של עוני ודלות שהיו מנת חלקם של היהודים בגולת אירופה בראשית המאה. אז גילו שני הצדדים שאין בעצם הבדלים ברקע של שניהם.

בשיעוריו של המורה טייכר דנים בבעיות שמעלה המציאות האקטואלית. תופעת הירידה מהארץ, ציונות, התיישבות, אינפלציה, מושגי יסוד בכלכלה, טכנולוגיה מתקדמת, האטום. לפני כמה ימים בא אליו תלמיד, תושב קצרין וביקש לדעת כמה פצצות אטום צריכה ישראל כדי להשמיד את סוריה. תלמיד אחר בא ואמר בוקר אחד: עכשיו, סוף־סוף, אני מבין מה זו אינפלציה וכמה היא מסוכנת. לכל שאלה ניתנה תשובה ועד מהרה רבו מספר התלמידים הבאים להתייעץ עם המורה טייכר גם בנושאים שמחוץ ללימודים. „נעלמו אצלי מושגי ישראל הראשונה והשניה", הוא אומר ומוסיף: „הייתי רוצה שחלק ניכר מהתלמידים ילמדו מקצוע בחיים ושיבינו שזו התשתית העיקרית של עם קטן – ההשכלה. מלחמת האיכויות מתחילה להיות רצינית וללא מוטיבציה של הנוער – זה קשה עוד יותר. אם יש מוטיבציה – גם קשיים כספיים נעלמים".

כשנה לאחר שהחלו ללמד בחצור, הפנתה אוניברסיטת חיפה לטייכר בקשה לבוא ולשמש נשיאה. טייכר לא התלהב. הוא אהב את חצור ותושביה אהבו אותו, אבל גם התפקיד המוצע החמיא. לפיכך התנה את מילוי התפקיד החדש בהסכמה של מנהלי ביה"ס בחצור ובמציאת מחליף לתפקיד נשיא האוניברסיטה במהרה. לחצורים הבטיח, כי בכל מקרה, מיד עם סיום תפקידו בחיפה ישוב אליהם – וכך עשה. הוא מודה כי גם באוניברסיטה ביקש להחדיר מקצת מהשקפת עולמו. כך, יזם את שיתוף הפעולה היהודי־ערבי במסגרת המוסד האקדמי הגבוה והרחיבו, וכך גם הרחיב את אפשרויות ההתנדבות ואימוץ הסטודנטים במסגרת היחידה לגישור פערים הפועלת באוניברסיטת חיפה. מימי ויוסף אימצו בעצמם שישה סטודנטים שהתקשו לעמוד בנטל החומרי של הלימודים הגבוהים.

יוסף טייכר לפני כיתה בחצור. (צילומים: ז'אן, צפת)

כאשר סיים את תפקידו בחיפה, במסגרתו הרבה לשהות בחו"ל לצרכי גיוס כספים לאוניברסיטה, שבו מימי ויוסף טייכר לחצור. החבר'ה שם חיכו להם בקוצר רוח. איך לא.

בקיץ האחרון חלתה מימי וסבלה מהתקף לב. לבית החולים בחיפה נהרו רבים מתלמידיה ומכריה מחצור. לא רק בגלל זה, היה ברור לה ולבעלה כי כאשר תחלים, ישובו לחצור. וכך היה. היום עושים בני הזוג טייכר יומיים בשבוע בביה"ס בחצור. הם באים ביום רביעי בבוקר, מלמדים עד שעות הצהריים, בערב מרצים לפני מורים ותלמידים ונוסעים לישון בבית־ההארחה של אילת־השחר, שם הם משלמים מכספם בעד האירוח. למחרת הם חוזרים לחצור ומלמדים עד שעות אחה"צ. בערב הם שבים לחיפה. אילמלא חלתה מימי, ודאי היו שוהים יותר בחצור, אבל גם כך הם נותנים הרבה יותר מאחרים. טייכר אומר כי הוא מכבד את פרטיותם של אנשי חצור ולפיכך אינו כופה עצמו עליהם ללינת הלילה. עכשיו, אחרי כמה שנים במחיצת הילדים בחצור, הוא יכול לסכם:

מימי טייכר

„לא גילינו דברים חדשים," הוא אומר, „אבל הזדעזענו מירידת מעמדו של המורה בשנים האחרונות. כשהייתי חניך ב„ריאלי" של חיפה, היה למורה מעמד אליטיסטי. מאז חל פיחות עצום במעמד המורה ואין פלא שישנה בריחה ממקצוע זה. היום נדיר למצוא מורה־גבר בעיירות הפיתוח, אבל לעומת כל זה, בביה"ס בחצור יש קבוצת מורים שטרם נתקלתי בכמותם. מורה נכנסה פעם עם עגלת התינוק שלה ללמד בכתה. הבייביסיטר לא באה באותו בוקר, אבל לא עלה על דעתה להיעדר מהשיעור. חצור מתפתחת יפה מאוד, היא הרבה יותר נקיה משהיתה, יש בה שירותים חברתיים טובים ומתנ"ס יוצא מהכלל. היום מבינים שצריך לעבוד הרבה על פעילות חברתית. ההזנחה הכללית בהוראה בכל חלקי הארץ עוד תתנקם בנו". מימי ויוסף טייכר לא רק מרגישים את השינוי שחל בתדמיתן של עיירות הפיתוח, וחצור בתוכן, הם בקו הראשון של המאבק לשינוי תדמיתן.

עכשיו אולי תבינו למה עשו כמה מחניכיהם של בני הזוג טייכר, המשרתים כיום בצה"ל, מאמץ גדול להשתחרר לערב אחד ולהשתתף במסיבת הפתעה שערכו להם, לא מכבר, התלמידים והמורים מבית הספר. זה לא היה קשה להביא את הטייכרים בשעת ערב מאוחרת למתנ"ס בחצור. ביקשו מיוסף שירצה על התפתחות הטכנולוגיה בשנת אלפיים והוא בא בלי לשאול שאלות. אז גילו הוא ואשתו שמדובר במסיבת "אלה הם חייך". חיים של לתת.

אין די בתים לכולם

כך טוענים – ומתוך נסיון – אנשי „אגודת צער בעלי חיים" ומתנדבים לחיות המחמד הנעזבות, המוזנחות, המעונות, בעיקר החתולים והכלבים שמסתובבים על יד פחי האשפה, או שעוזבו אותם ברחוב למות, או אלה העזובים בצידי הכביש וגם אלה המסיימים חייהם כ„שפני נסיונות" במעבדות. הסיבה, הם אומרים, היא שאנשים אינם רואים קשר בין תופעות אלה להתפוצצות האוכלוסין של בעלי החיים, שהיא, עצמה, נובעת מכך שבעלי חיות המחמד אינם דואגים שלא יהיו המלטות בלתי מבוקרות.

„אם אתם חושבים שהמלטת שישה גורי חתולים או כלבים היא הילולת החיים, אנחנו יכולים לומר לכם, שכל חתול או כלב שנולד במדינתנו, בין שהוא מעורב או גזעי, בין שהוא מהמלטה מתוכננת או בטעות, רק מוריד את הסיכויים של כל חתול או כלב אחר למצוא בית טוב... אתם לא רואים את הקשר בין הגורים שמכרתם ל'בתים טובים' לבין העובדה שהיום אולי היינו צריכים לחסל שישה כלבים במקלט שלנו. אך הקשר הוא עמוק ואם אתם מרשים לכלבה שלכם להמליט, אתם בהחלט תורמים לבעיה של התפוצצות האוכלוסין... אפילו כלבים יקרים לא יכולים להתחמק מהגורל האכזרי. תתפלאו לדעת כמה כלבים גזעיים מגיעים למקלטנו. הם מגיעים ככלבים עזובים וכמקרי התעללות, אפילו בעליהם מביאים אותם בגלל שהם גדולים מדי או שהם גורמים נזקים בבית... לכן אנחנו מדברים על הבעיה כל הזמן בתקווה שתסרסו ותעקרו את החיות ובתוצאה מכך פחות חיות יסבלו מידם של בני־אדם" – דברי אנשי אגודת צער בעלי חיים בישראל.

לשם כך יוצאת האגודה למסע הסברה שבמסגרתו מופצת עתה כרזה, שתפקידה לגרום למודעות יתר של הציבור. אנשי האגודה מדגישים, שאין לבעלי החיות לחשוש מהשפעה רעה של הסירוס או העיקור על בעל החיים. להיפך, הם אומרים. הניתוח קל (כראוי לבדוק עם הווטרינר את הזמן האופטימאלי לביצועו), מפחית את סכנת מחלות אברי המין אצל החיות, משפר את חייהן ומקרב אותן לבני אנוש. הם נעשים בעקבותיו יותר מעוניינים בחברה של בני־אדם ומעניקים יותר חיבה.

איפה הגבול?
קופים באזור הדימדומים

ובנושא בעלי חיים, כותבת לנו שיפרה הורן מטוקיו:

קופים חיים שימשו שפני נסיון בתאונות דרכים מבויימות שבוצעו על ידי המכון לחקר המכונית שביפאן. הניסויים נעשו בעיר המדע תסקובה ונמשכו שבע שנים – כך מגלה מחקר האגודה להגנת הקופים שמקום מושבו בארה"ב.

רעיון התאונות המבויימות והנהגים הקופים עלה בבית הספר לרפואה של אוניברסיטת טוקיו, אשר גייס למטרה זו שמונים קופים יפאניים ששימשו כנהגים במכוניות המתרסקות. הקופים קובעו למושב הנהג בעזרת מסגרת ברזל ורצועות והמכונית כוונה בעזרת שלט־רחוק לעבר גדר בטון שם התרסקה.

שינויים בהתנהגות הקופים ומצב מערכת העצבים שלהם עד למותם נבדקו ונצפו בעזרת מכשירי מדידה רפואיים. במחקר נמסר עוד כי לקופים ניתנה כמות מזערית בלבד של חומר הרגעה, היו מהם שנמקו ימים רבים לאחר התאונה, וללא ספק, כולם מתו בייסורים קשים. קופים אומללים אשר שרדו לאחר התאונה שימשו שוב ושוב בניסויים. 18 קופים השתתפו ב־74 מקרי התרסקויות.

בעקבות הגילוי מסר ריו איטה, המשמש יו"ר האגודה לאקולוגיה, כי מאחר וליפאן אין כל חוקים המגבילים את הניסויים בבעלי החיים, מתים כל שנה על מזבח המדע כ־20 מיליון בעלי חיים. המשמשים קרבן לניסויים אכזריים.

אין גבול, כך זה נראה, למעשי ההתעללות של בני האדם בבעלי חיים הנתונים בידיהם, נתונים לרחמיהם.

הרצאות וסימפוזיונים

אקי"ם תל־אביב: ביום ג', 20.1.87, 20.00 בבית תבורי, רח' שולמית 7 תל־אביב, ירצה ד"ר קנדל, מנכ"ל האגף לשירותי טיפול במפגר במשרד העבודה והרווחה על מדיניות הטיפול במפגרים שנוקט האגף. כניסה חופשית. לפרטים: טל. 03־651477.

סימפוזיון על אימוץ ילדים: ביום ד', 21.1.87, בין השעות 09.30–17.00 בקרית האוניברסיטה העברית, הר הצופים, בבית מאירסדורף. לפרטים נוספים: אלה בלאס, השירות למען הילד, טל. 02־719081, 02־719132.

נשים בגופים ציבוריים דתיים: בנושא זה תרצה עו"ד חביבה אבי־גיא, יו"ר האגף למעמד האשה של נעמת, ביום חמישי, 22.1.87, בשעה 14.00, באוניברסיטת חיפה, חדר 715 בבניין הראשי. ההרצאה מטעם החטיבה ללימודי האשה באוניברסיטה ובחסות „נשים לנשים – ארה"ב/ישראל".

רב־שיח בנושא „התקשורת ואליטות נוער" יתקיים ביום ג', 3.2.87 בבית סוקולוב בתל אביב, בין השעות 09.30 – 13.0. יוזמת: מועצת ארגוני נשים בישראל.

هكذا من الاصل

על הדשא

חצרים זה לא רק ,נטפים'

מאת אמיר רוזנבליט

בקיבוץ חצרים שבנגב עולם כמנהגו נוהג. כשם שבשנים הטובות לא הרגו כאן בהוצאות ראוותניות והקפידו להפריש אחוזים מההכנסות לטובת קרן רווחה פנימית, כך גם היום, כאשר רבים מקיבוצי התק"ם נקלעו לקשיי נזילות. הקיבוץ המבוסס ניצב בראש כדי לסייע להם להיחלץ ממצוקתם.

חוסנו הכלכלי של הקיבוץ נשען על מפעל „נטפים" לייצור מערכות השקיה כטפטוף. היתה זו גישה אגרוטכנית מהפכנית, שנחלה הצלחה מסחררת. מוצרי ההשקיה של „נטפים" משווקים כיום ל־45 מדינות ברחבי תבל, בהם הגוש המזרחי ומצרים.

למרות ההצלחה המדהימה של „נטפים", המחייבת התחדשות מתמדת וקליטת כוח־אדם נוסף, מקפיד הקיבוץ שלא להעסיק עבודה שכירה מכל סוג שהוא. זהו ערך מקודש, הנשמר כאן מאז עליית היישוב על הקרקע ב־1946, בעליית 11 הנקודות בנגב. צבי שקל, מוותיקי הקיבוץ, רואה קשר הדוק בין הצלחת המפעל להימנעות הקנאית מהעסקת שכירים: „הדבר מתבטא במידת האחריות והאיכפתיות של החבר לנעשה במפעל". גם בעקבות הביקוש העולה למוצרי „נטפים" בארץ ובעולם לא התפתה קיבוץ חצרים. במקום לקלוט עובדים שכירים שיקלו את המעמסה, הוחלט למסור חלק מן הייצור לשני קיבוצים נוספים: מגל (1974) בשרון ויפתח (1979) בגליל העליון, וזאת בתנאי אחד: שגם הם לא יעסיקו עבודה שכירה. השנה יסתכמו מכירות המפעל על שלוש שלוחותיו בכ־30 מיליון דולר, כמחציתן ליצוא, ומספר המועסקים בו מגיע ל־125 עובדים, כולם חברי משקים.

המזכיר יושב בשמרטפיה

על אף הבסיס הכלכלי האיתן מתעסקים בחצרים לנהוג לפי הכלל של "הצבע לכת". מאז 1984, כאשר הושלמה הקמתו של חדר־האוכל החדש והמודרני (דלתות הזזה המופעלות באמצעות עין אלקטרונית, פאיה מהודר־עין בכניסה), לא בוצעו כמעט כל השקעות צרכניות בקיבוץ, אם כי בחצרים חסרים כיום מבני ציבור הכרחיים כגון בית מינהלה (בהיעדר משרד מתאים נאלץ מזכיר הקיבוץ לאמץ לעצמו משרד בשמרטפיה), אולם תרבות, מרכז סיעודי לאוכלוסיה הבוגרת ועוד. מזכיר הקיבוץ, מריו גרדבר, טוען כי המשק משווע היום לעשרות חברים נוספים, אולם קליטתם מתעכבת, בין היתר, בשל המחסור החמור במבנים למגורים. הוא שולף, על־פי בקשתי, רשימה הכוללת 26 פרויקטים לבניה המתעכבים עקב ההחלטה לקצץ בהוצאות ולהצטמצם בהשקעות. בגלל המחסור במבני ציבור, מסביר מריו, האולפנה למחול מקיימת כיום את פעילותה במקלט של חדר־האוכל. חוג לסיסגאות וכן חוגים נוספים מתקיימים אף הם במקלטים הפזורים ברחבי הקיבוץ.

כאמור, מדובר בקיבוץ מבוסס למדי. ואולם כאן הגיעו מזמן להכרה, כי יש לחיות לפי היכולת ולהשקיע רק בכל שהתקציב מאפשר זאת. כיוון שכך החלו בחצרים לנקוט מדיניות של צמצומים עוד לפני הרבה קיבוצים אחרים, שמצבם המשקי שפיר פחות. גם בתקופתו של יורם ארידור כשר האוצר ואף לאחריה, כאשר קיבוצים הסתבכו בהלוואות ב„שוק האפור" ובמניפולציות פיננסיות, שמרו בחצרים בקנאות על עקרונות החברה הקיבוצית והתרחקו מתופעות המנוגדות לערכי היסוד של הקיבוץ, כגון עסקות ב„שוק האפור" במטרה לעשות כסף מכסף. אחוזים ניכרים מרווחיו הנאים מפריש הקיבוץ לצרכים חברתיים־לאומיים, כגון שיקום נוער במצוקה, העסקת אסירים מצטיינים העומדים בפני שחרור מהכלא, פעילות בקרב שכונות מצוקה בבאר־שבע, קליטת קבוצות של עליית הנוער.

תרומה של יותר מחצי מיליון ש"ח

החלטת מרכז התק"ם האחרונה, לפיה יירתמו הקיבוצים החזקים לסיוע לקיבוצים שנקלעו לקשיים כלכליים, התקבלה בחצרים בלב שלם, אם כי פה ושם התגלעו על רקע זה חילוקי דעות ויכוחים בין החברים. *אברומי רוקח*, עוזרו של מזכיר הקיבוץ, טוען כי ההחלטה עברה הפעם באסיפה כמעט ללא התנגדות, מכיוון שלדבריו כל הלחץ ו„הקיטורים" של חלק מן החברים כבר השתחררו לפני כחצי שנה, בעת שהוכרז על המלווה הפנימי של התק"ם. „יש קיבוצים", אומר רוקח, „שבשנים האחרונות הוציאו ובזבזו כספים ללא פרופורציות ליכולתם ולהכנסותיהם, בעוד שאנו תמיד נהגנו לכלכל את צעדינו בתבונה ולהשקיע לפי ההכנסות הריאליות שלנו. אין זה סוד, שיש קיבוצים שלחבריהם יש חשבונות פרטיים מירושות וממקורות אחרים, בניגוד לתקנות. אנו תובעים מאותם קיבוצים, שיסדירו תחילה את הדברים בינם לבין החברים האלה, לפני שידרשו סיוע של קיבוץ אחר".

מזכיר הקיבוץ, מריו, טוען בדומה לאברומי, כי בקיבוצי התנועה יש להסדיר תחילה את הערבות ההדדית בין החברים לבין הקיבוץ ורק לאחר מכן לבוא בבקשות סיוע מהקיבוצים המבוססים בתנועה.

ואומר מרכז המשק של חצרים, *יגאל אייזנברג*, כי פירושה המעשי של החלטת מרכז התק"ם לגבי חצרים היא תרומה של יותר מחצי מיליון ש"ח לתקופה של ארבע שנים לטובת הקיבוצים הנתונים במצוקה כלכלית.

גולת הכותרת בפעילותו של קיבוץ חצרים בתחום החברתי־לאומי היא, ללא ספק, הקמתו של כפר הנוער החינוכי „קדמה", לא הרחק מקרית־מלאכי, בשטח שבעבר היה בו קיבוץ של הקבה"מ אשר ננטש. זוהי אכסניה לבני נוער, שבהיעדרה היו חלק מהם מגיעים במוקדם או במאוחר לאחד מבתי־הסוהר בארץ. כאן מנסים לחנך את הצעירים על־פי דפוסי חיים קיבוציים. הכפר נהפך לסיפור הצלחה וחלק גדול מהצעירים שהתחנכו בו גויסו לצה"ל. „קדמה" הוקמה הודות לשגעון פרטי־כמעט של חברת הקיבוץ, *ירדנה רוז*, שבהתלהבותה סחפה אחריה חברים נוספים. המעורבות של הקיבוץ בפרויקט אינה מתבטאת רק בהקמתו, אלא גם בשיגור פעילים מטעמו בתחום הפדגוגי ובהזרמת משאבים כספיים לאחזקתו.

„קדמה", אומר מריו גרדבר, „היא דוגמה מוחשית ובולטת למעורבות שלנו בחברה הישראלית, מעבר לד' אמותינו. כשם שמוטל עלינו לתרום לחברה הלא־קיבוצית, מוטלת עלינו החובה, כקיבוץ מבוסס ומצליח, להתייצב לימין הקיבוצים בתנועה שנקלעו למשבר כלכלי. אנחנו איתם בטוב וברע, מכיוון שפשוט אין דרך אחרת".

חדר־האוכל: דלתות הזזה המופעלות בעין אלקטרונית

יש גם קיבוצים משגשגים

אם שליש מקיבוצי התק"ם נכללים בתכנית הסיוע הממשלתית שהוחלט עליה לאחרונה, האם כשיעור הזה, גם־כן שליש בקירוב, של קיבוצי „השומר הצעיר" שרויים בחובות כבדים – עדיין נשארים שני שלישים בכל התנועה שאינם זקוקים לסיוע, ושני שלישים, כידוע, הם הרבה יותר משליש אחד.

לא כל שני השלישים האלה שרויים באושר ובעושר. רבים מהם, אולי בעצם רובם, מתפרנסים פחות או יותר בכבוד, אבל לא הרבה יותר מזה. אולם יש ביניהם גם פורחים ומשגשגים ממש, כבר שנים רבות ברציפות, וגם בימים אלה.

היכן טמון סוד ההבדל הזה בין „עשירים" ל„עניים"? בדרך־כלל – לא בחקלאות. לא רק משום שהחקלאות תורמת לרוב פחות מהכנסה, לפעמים הרבה פחות, אלא גם משום שהחקלאות היא „שוויונית": כל הקיבוצים משלמים אותו מחיר בעד התשואות ומוכרים את פירותיהם, כותנתם וגרעיניהם באותם מחירים ובשיווק מאורגן. גודל שטחי השלחין ומכסות המים אינם פחות או יותר בכל הקיבוצים. וכאשר החקלאים בקיבוץ אחד ממציאים חידוש כלשהו שיש עימו חסכון או רווח יוצא־דופן, מיד השמועה עושה לה כנפיים ועוברת בין כל הקיבוצים כאש בשדה קוצים.

שונה המצב בתעשיה. מפעל תעשיה בקיבוץ, כמו גם בעיר, יכול לנוע בכל מגוון האפשרויות בין הצלחה מסחררת ובין כשלון גמור. הכול פתוח, לטוב ולרע. ואמנם מרבית הקיבוצים הפורחים, אלה שמכונים „עשירים" בפי קיבוצים אחרים לא בלי קנאה, הסוד הטמון מאחורי הצלחתם הוא מפעל תעשיה שתוצרתו נמכרת כמו לחמניות טריות ברווחיות יפה. לפעמים היה מונח ביסודו של מפעל כזה רעיון מבריק, חד־פעמי – לפעמים מנהליו משכילים כל העת להתאים את תוצרתם לתנאי השוק המשתנים.

אבל גם בכלל הזה נמצא יוצאים מן הכלל: יש קיבוצים ששמרו על אופיים החקלאי הראשוני ובכל־זאת מצבם איתן ביותר.

ההבדל בין קיבוצים עשירים ועניים אינו ניכר תמיד לעין. הדשא ירוק בכולם באותה מידה (ואם פה ושם הוא מצהיב מעט, הרי זה לא בגלל חוסר משאבים, אלא משום שלא נמצא בהם הגינון הראוי). בתי המגורים ובתי הילדים שטחם דומה, חזותם דומה; הרי יש נורמות תנועתיות, לא מחייבות אמנם, אבל מגבילות. כיוצא באלה לגבי תקציבי הכלכלה וההלבשה, החינוך והבריאות. יש גם גורמים של ניוולציה מסוימת בעזרת מה שקרוי „עזרה הדדית" או „ערבות הדדית" במישור התנועתי – מסים מדורגים נוסח הקבה"א או מלוות פנימיים או סיבסוד מלוות חיצוניים, כפי שראינו לאחרונה בתק"ם. לכל היותר ניכרים ההבדלים במראם של בנייני הציבור – חדר האכילה, בית התרבות וכיוצא באלה.

וגם זאת: רמת החיים בקיבוץ אינה משקפת תמיד את מצבו הפיננסי. איך אומר אפרים („פרויקה") רוזן, מזכיר הקבה"א! לפעמים המזכירות של קיבוץ זה או אחר פונה אלינו, למוסדות התנועה, בבקשה שנעזור לה לרסן את החברים. הרי בקיבוץ כל החברים הנוטלים חלק באסיפה הכללית ומרימים את אצבעותיהם הם „גזברים", לפחות בצד של ההוצאות, אם כי לא בצד של ההכנסות. ולא מנינו עדיין גורמים אנושיים נוספים, שהם בין המכריעים להצלחתו המשקית או לכשלונו של קיבוץ, בצד התנאים האובייקטיביים והמזל.

על הקיבוצים הכושלים כבר נכתב רבות, אולי יותר מדי. הסדרה שאנו פותחים בה היום באה לספר על הקיבוצים המבוססים, המבוססים מאוד, ומנסה להתחקות על סיבותיו של ביסוס זה.

הסוד של „נטפים"

(מתוך ספרו של צבי קרן „נוה במדבר")

כל המסתכל על סמלו של המפעל מבחין בלי ספק באחד ממרכיביו, העשוי שתי טיפות בלתי־שוות, כשהגדולה רודפת את אחותה הקטנה. אינני יודע למה התכוון הגרפיקאי בשתי טיפות אלה – בעיני הן נראות כדיאגרמה מתמדת של היקף הייצור ב„נטפים", כאשר הטיפה הקטנה מסמלת את הייצור בשנה האחת והגדולה את הייצור בשנה שלאחריה. הפרופורציה בין שתי הטיפות אינה מדויקת ואינה תואמת לגמרי את המצב בכל שנה ושנה, אך באופן כללי היא משקפת נכונה את התהליך.

שיעור קומתו של המפעל נמדד הן בהיקפו והן בצניעותו והם תולדות ישירות של היותו ענף מענפי המשק.

אני מסתכל על הדבר מבעד לעדשה החברתית־מוסרית, אף כי ניתן בוודאי גם לבחון זאת באמת מידה כלכלית־עסקית... החברים העובדים במפעל – מבוע השראתם ומקור כוחם הוא בהיותם חלק בלתי־נפרד ונושא באחריות ההדדית של קבוצת אנשי כפר, העובדים את אדמתם. עובדי המפעל שואבים את המסירות והיזמה, התעוזה וההצלחה מכוח היותם חלק מציבור של זורעים וקוצרים, שותלים וקוטפים, חרדים ליום חמסין וכמהים לגשם שיבוא בעיתו. מן האדמה הם יונקים את כוחם, על האדמה הם חשים את השתייכותם ואל האדמה הם מחזירים את פרי עמלם, בצורת מיליוני טפטפות, המרוות קרקע חקלאית בכל אתר ואתר.

גם פֶּסֶל צריך להתקבל לחברות

אשדות־יעקב מאוחד: פסלו של יגאל תומרקין – מגרוטאות

גנוסר: פסלו של יחיאל שמי – לזכרו של יגאל אלון, בלי דמותו

מאת שמעון וייס

העובדה שזכה בפרס ישראל היוקרתי לא עמדה לפסל *יחיאל שמי*, איש כברי, כאשר בא לעצב ולבנות פסל בחזית בית יגאל אלון בגנוסר. עוד לפני ששמי השלים את עבודתו, שעה שעדיין הובאו מוטות עץ עבים וחתיכות ברזל גדולות לזווית הריקה של הבית, שיהיה ביום מן הימים מוזיאון גדול – כבר החלה הסערה בקיבוץ. חברים התלוננו כי הדבר נעשה, בעצם, בלא ידיעתם ובלא שנתקבל אישור האסיפה לכך. מלבד זאת נמצאו לא מעט חברים שחלקו על אופי הפסל, שהיה אמור להיבנות משני סוגי חומרים: עץ וברזל.

יחיאל שמי מגדיר את יצירתו „מחווה לאלון עם איפוק ועוצמה". הוא מסביר, כי החליט לעצב את הפסל באופן שימלא חלל מסוים שנוצר בין הבית, הנושא את זכרו של אלון, לבין הכנרת השופה והפתוחה עם הרי הגולן באופק וחורשת האקליפטוס שלידה. עם זאת אין דמותו של יגאל המנוח ניבטת מן הפסל, וזה אולי מה שהרגיז חברים בגנוסר שסברו, כי אין לפסל כזה מקום ליד ביתו של יגאל אלון. „הפסל הזה לא אומר כלום", מסבירה חברה בגנוסר, „תיארתי לעצמי את הכול אחרת, חשבתי על פסל שהוא דמות". אבל שמי חשב אחרת לגמרי. „אין שום קשר לרעיון מסוים או ליגאל אלון. זה פסל נטו. כל כוחו בנוכחותו. יגאל נתן את שלו ואני נותן את שלי".

שמי מספר, כי מאז הוטלה עליו המשימה ביקר עשרות פעמים בקיבוץ, בדק את המקום, מדד ושקל ולבסוף החליט על אופי הפסל, גודלו וצורתו. „זה לא מקרה שבחרתי בעץ וברזל. העץ שייך לחורשה הסמוכה ולטבע, הברזל – לאנשים", הוא אומר.

דיאלוג אומלל עם תומרקין

באופן מקרי לגמרי מתחוללת באותה עת עצמה סערה דומה במרחק כמה עשרות ק"מ דרומה מכאן. באשדות־יעקב–מאוחד הזמינו את הפסל יגאל תומרקין להציג מיצירות הציור שלו במוזיאון של המשק. תומרקין חשב לתומו, כי יהיה זה יפה לנצל את ההזדמנות ולהציב בחזית המוזיאון פסל פרי יצירתו, שיישאר בחצר המשק גם לאחר שתערוכתו תפורק, מעין מתנה לחברים. כך חשב – ולא ידע לאילו צרות נקלע. באשדות־יעקב אהבו את תומרקין כל עוד הוא אהב, שיבח והילל אותם. משום כך עבר הפסל תהליך מקובל של אישורי מזכירות ואסיפת המשק, ולמרות התנגדות חברים אחרים נתקבלה ההחלטה בעד.

כל זה היה טוב ויפה, עד שהחלה הבניה. לחברי המשק נתחוור עד־מהרה, כי תומרקין הולך על משהו שרבים מהם התקשו להבין: פסל עשוי מגרוטאות של מפעלי תעשיה, שלפי התכנית יוצב בלב החצר, במקום שאליו נוהרים רבים מן החברים ואורחיהם. תומרקין קרא לפסל „דיאלוג", אבל נדמה שבדיוק ההיפך קרה לו עם חברים במשק.

דברי הביקורת גברו והגיעו גם לאוזניו הרגישות של הפסל הידוע. מי שמכיר את תומרקין לא יתפלא, שהוא לא נשאר חייב, והוא השיב במלים תומרקיניות מוכרות. במאמר שפרסם בעיתון „על המשמר" אף כינה את החברים בקיבוץ בכינויי הלא־מחמיא „זומבים". לא כולם הבינו מה פשר הכינוי הזה, אבל כאשר נודע להם שהמדובר במעין רוחות רפאים על־פי מנהגי פולחן „וודו" בהאיטי, גבר בהם הזעם. התמרמרה חברה ותיקה באשדות: „אנחנו אולי לא פרופסורים, אבל גם לא רובוטים או אינדיאנים".

בקיץ שעבר נחנכה התערוכה ועימה גם הפסל בחזית, אבל אש העלבון והזעם הוצתה והנושא נהפך לשיחת הקיבוץ. חברים תבעו להסיר את הפסל מן החצר. אילנה טייבר, מנהלת המוזיאון והאשה שמאחורי יוזמת הקשר עם תומרקין, נהיתה מטבע הדברים מוקד לטענות החברים. היא פרסמה מאמר בעלון המשק וביקשה לנתק את אישיותו של הפסל מיצירתו. הפסל, הסבירה, יישאר בחצר, לא כך תומרקין האיש. בעקבות מאמר זה באו מאמרים אחרים. עלון המשק היה לזירת התגוששות בין התומכים למתנגדים. כל חבר ראה עצמו מבקר אמנות מדופלם. מעניין שדווקא הוותיקים היו מתונים יותר ביחסם לפסל. יש באשדות המסבירים זאת בניצוצות הנוסטלגיה שניבטו אליהם מגרוטאות פסי הרכבת והקרון ששימשו את רכבת־העמק, אשר מצאו עתה שימוש מחודש ביצירתו של תומרקין...

קופים ובבונים

בסך־הכול, באשדות־יעקב כמו בגנוסר, העלו הפסלים ומעצביהם מעוררי המחלוקת משקעים ותסכולים אישיים של חברים ותיקים וצעירים החיים בחצר אחת. רותי, חברה באשדות־יעקב ומרכזת מחלקת התרבות במועצה האזורית עמק־הירדן, מסבירה כי החצר הקיבוצית אינה רכוש פרטי של איש, אלא של קיבוץ עם הרבה חברים בעלי השקפות ודעות ורגשות, שיש להתחשב בהם כאשר באים ומציבים משהו חדש ובעל משמעות כה רצינית.

אם לא היה די במאמר שפרסם, שיגר תומרקין מסר אופייני לחברי אשדות־יעקב בפרט ולחברי קיבוצים בכלל. מעל מרקע מגזין הווידאו האזורי של עמק־הירדן, שערך כתבה מעולה בנושא, הורה תומרקין לקיבוצניקים, ש„הילדים לא ישחקו על הפסל", ואחר־כך הסביר: „בקיבוצים יש בין פולחן ילדים גאלה שמרשה להם הכול. זה מין תסביך של אשמה: כיוון שההורים אין להם די זמן לבלות עם ילדיהם – הם מרשים להם הכול. פסל נועד שיסתכלו בו וידברו עליו. לא יותר. אצל קופים ובבונים מטפסים על פסלים". נו, נו, עכשיו בכלל ישתוללו התגרה באשדות־יעקב ואולי גם בקיבוצים אחרים, שאינם מוגדרים דווקא ככלובים לקופים ובבונים. אבל תומרקין אינו מתרגש, כך נדמה, מן הביקורת הקיבוצית. „כל אחד ייקח מזה מה שהוא רוצה, ומי שלא רוצה – שלא ייקח", הוא מסכם את חלקו בוויכוח. וחברה אחרת מסכמת: „אלו הם פסלים שצריך להתמודד איתם. הם לא רק קישוט לחצר. אנחנו צריכים לחיות איתם כל החיים, אז למה לא שואלים גם אותנו מה וכיצד לבנות. ככה נאהב יותר את היצירות".

אגב, תומרקין לא ביקר בחצר של אשדות־יעקב–מאוחד מאז פירק את תערוכתו בשלהי הקיץ.

יוסף בן־סעדיה – משורר לפני מסתערב

מאת דילני

יוסף בן־סעדיה, אשדות־יעקב, מאוחד. יוסף מה„מסתערבים של הפלמ"ח". במלאות לו 70 הגישו לו בניו שי, ספר שירים מפרי עטו, „בערוב היום". מרביתם נכתבו עוד בטרם היה מסתערב, משהו כמו יובל שנים לאחור.

לא כרעם ביום בהיר נפל דבר היותו כותב־בסתר, כיוון שבביתו מוכרות רשימותיו ביומן; אדם מתבטא. אבל כדי פרסום שירים כספר לא הגיעו הדברים, עד שישבו ילדיו וטיכסו עצה איזהו השי שאבא יאהב יותר מכול „בערוב ימיו". הבת מביאה לו את הנחת בבית, חמישה נכדים, והבנים יצאו את הקיבוץ ועוסקים איש באמנותו. הספרון מעוצב בטוב טעם ומביא את הקוראים בו לאיזושהי הרגשת נקיון פנימי, למרות הכאב האצור בין השורות הקצרות של השירים, שהרי נאמר בשיר היחיד שנכתב לאחר היובל, 1984: „חי לו אדם/.../נושא על כתפיו/את משא חייו/עצבונותיו ומחדליו/זהיר זהיר/בין המוקדרות הזעירות/מושך את נתיב/חייו".

יוסף נולד בימי מלחמת־העולם הראשונה בשכונה המוכרת נוה־צדק בתל־אביב, שעדיין נשאה את שם בתוליה – מחנה יוסף. יוסף ממחנה יוסף. לאחר שהורשו המגורשים לחזור לבתיהם, העדיפה משפחתו לחיות בשעריים, ליד רחובות, שכונת תימנים. אנשים עובדים. סניף „אמיתי" של „הנוער העובד", שכמה מבוגריו הלכו לקיבוץ. יוסף יצא לעמק הירדן. „ואז כן עתה/ירדן באפיקו יזרם/המית גליו כאז בי תסך/עצבת מלאת תוגה".

השיר המוקדם בספר, שלהי 1930, שיר של עלם עורג: „חושך ערב קיץ/חושך מגרה, משיא/חמימות הערב יצקה/אש בדם ותרתיחהו". כשם שתחושת התוגה וכובד החיים נטוו בנפשו בשכונות ילדותו העמלה, כך נמסכו בדמו מראות נופי חייו בקיבוץ העמק־ירדני. סהר, חושך, פרדסים, חלקת מי האגם (הכנרת), עשבים טלולים, שמש. לילה כמוס, שדה עירום ועריה ושדות הנשקפים אל מול הרי גלעד – אלה ואחרים פריטים של נוף בו עושה האיש את חייו. היום – הרי הכול אחרת, ואילו בשירי הימים משכבר נשתמרו צלילי הדממות, כאשר היש היה מפולש להרבה חלל.

באשדות יעקב („גשר" בראשיתה) פגש בן תימן ביעל בת עליית הנוער מגרמניה. לפגישה זו, המתמשכת עד היום, עדות בחירוז, 1935: „... צרבה הנשיקה את שפתי/צנח ראשה על כתפי/הכה המשוט בגלים/מהר חתרה הסירה/החוף קרא לנו". ובשיר שאינך יודע אם נכתב אי־אז או כעבור יובל, במשפטים קצרים שטון רוב הימים הוא שעושה את „המוסיקה" שלהם, קוראים כך: „שבי עוד עמדי/ואם תלכי/ושקעה שמשי/ונס ששוני/ואנכי אותר/עירום ובאין כל".

יוסף זוכר: ב־18 ביוני 41 נקרא על־ידי יצחק שדה והתייצב במטולה לפלוגה הראשונה של הפלמ"ח. בפלמ"ח, כידוע, ניתנה השירה (רק) למשוררים (והפרוזה – לסופרים). האחרים עסקו איש בתפקידו.

הפלמ"ח, השילוב של לוחמה ולירקה, לא היה שדה השירה של יוסף, לפחות אין לכך עדות שירית בספרון. יוסף הצטרף אל המסתערבים בתחילת הדרך, הוא היה סגנו של יצחק חנקין, המפקד הראשון. לימים יספר, כי אין למנות אותו „כאחד המרגלים הראשונים", אולם הוא עשה ב„מחלקה הערבית" עד לאחר מלחמת השחרור. כשחיפשו אחר אדם „המבין באנשים", בחרו ביוסף לתור אחר מגויסים חדשים. הרמ"א של ההגנה, ישראל גלילי, הפקיד בידו מכתב הרשאה, לפיו רשאי היה להיכנס לכל הבסיסים חופשי־חופשי ו„לדלות" אנשים מתאימים. לא בנקל מפקיד היה גלילי בידי אנשים זכאות אשר כזאת.

יוסף נטל חלק בכמה וכמה ממבצעי היחידה. האיש שעוד בסוריה הלך עם הפלמ"ח, כתב, בשיר יחיד מימי השירות: „יצאנו אל הלילה/כצאת אל רע./ונלך באפל שבויי מחשכיו/כתרונו קסמי לילה/שטפנו כליל דממתו המשתרת". ושוב, הפעם – גוף ראשון רבים, אנו־אנו. לא הרואיקה, קסמי לילה; כביכול יצא עם חבריו להילחם על הזכות לחיות בין קסמי כנרת ולילות סהר. מסתבר כי במסתערב – ובתור כזה הרי הוא מוכר בציבור – היתה נפש פיוטית. מסביב למדורה שורר בערבית שירי־יחד ובליבו מסתתרת שירת היחיד.

סיפר זרבבל גלעד, משורר, כי בימים הקשים של הפלמ"ח, ימי ההתנכרות לתפקידו, המחסור בתקציב, היתה פניה של כמה מראשי המוסדות לגייס אנשי פלמ"ח לצבא הבריטי. 600 פלמ"חאים כונסו לחורשת זיתים בגליל ושם דנו במצב. כאשר התבטא אחד הדוברים: „יושבים כאן 600 טרגדיות", קם יוסף וזעק: „לא נכון, רק 599!"

שירים פשוטים. יתכן ש„מביני שירה", הרואים בספרי שירה משהו אליטרי, לא ימצאו בו חפץ, אולם אנשים מן השורה יגלו בו שירה כלבבם, שירה שיש בה, למרות היותה מתת יום־הולדת של בנים לאביהם, משהו נוגע.

* יוסף בן סעדיה, „בערוב היום", שירים.

מיכה – חזור לאספסת!

יד על הלב: למראה תמונותיו והכרזותיו של מיכה אפרתי, המציפות את העתונות הכתובה והמשודרת, לא ששנו לצרף קול נוסף למקהלה ואבן לסוקלים. אבל מה אפשר לעשות, הילד הזה הוא אנחנו... מתוך התנועה הקיבוצית לא שמענו שום קול. לא קול המגן על שליחנו ולא קול הקורא לו להסיק מסקנות.

הלב רוצה לגונן עליו, אבל בכל פעם שעולה שאלת אחריותו האישית של שליח קיבוצי והסקת מסקנות ממנה, אנחנו נזכרים בחיים יוליש – איש קטן, נוסע בתק"מית מקומטת, שוועדת סנטה שילחה מן השליחות לביתו, בשל חלקו, כמנהל א.ש.ת, בפרשת בלאס.

חברות וחברים! מזכירי תנועה הלוחצים להצבעה פה אחד! קוראות וקוראים סבלניים! ועדת סנטה קבעה נורמה, מקובלת בכמה תרבויות דמוקרטיות וחדשה בתנועה הקיבוצית: מכשלון נובעות גם מסקנות אישיות. שליח שלא מילא את שליחותו נכונה – משולח לביתו. זה שמיכה אפרתי נכשל בתפקידו כדירקטור בבל"ל – מקובל גם עליו. זה שבמרכז החקלאי הוא שליח התנועה הקיבוצית (ולא נבחר, למשל, בבחירות אישיות על־ידי ציבור החקלאים המאוגד במרכז החקלאי) – גם זה אינו ניתן לערעור. מה, אם כן, ההבדל בין חיים יוליש המשולח למיכה אפרתי השליח! רק דבר אחד: מיכה אפרתי הפקיר ליפת ולשאר שועי הבנק, את כספי הלאום והלקוחות, בעוד יוליש הפקיר אצל בלאס את כספנו־אנו.

ממש בא לספר פעם נוספת על המוז'יק הרוסי, שבנסיון לשכנעו להצטרף לקולקטיביזציה בכפרו (בטרם בוצעה, לבסוף, בכוח) הסכים לשיתוף בפרות השבות מן המרעה; הסכים לשיתוף בסוסים המלחכים בשלף שיבולת־השועל; הסכים לשיתוף בחזירים המתפלשים בבוץ בעיבורו של הכפר; ורק לשיתוף באווזים הצורחים בעקבות רועת האווזים – סירב. למה? כי האווזים היו שלו...

הרי אם אפרתי, שנכשל בבל"ל, יכול להמשיך לכהן במרכז החקלאי, יוליש שנכשל בא.ש.ת ראוי עכשיו לכהן כדירקטור בבל"ל.

אנחנו משתדלים לשכך את הזעם על הבושה שהוסיף אפרתי לתנועה הקיבוצית, כשהיא מפרפרת להשיב לעצמה את כבודה. אבל איננו יכולים להימנע מלכתוב את הדברים, משום שנראה לנו שאותו סימפטום של חוסר אחריות אישית הוא מן המרכיבים של חוסר אחריות בסגנון־חיים, שהיה אולי בין הגורמים לנפילתם הכלכלית של חלק מן הקיבוצים (בפירוש רק של חלק) אל „הרשימה".

גם התופעה של בני כפר המסתנוורים במסדרונות הממון אינה חריג, אלא תופעה חברתית רחבת היקף, שהיתה בין המרכיבים שהמיטו עלינו קלון ואסון כלכלי.

ואם כן, בבקשה מכם, מזכירי התק"ם: או הדחת מיכה אפרתי או התייצבות אמיצה (שהסבר בצידה) לצידו.

תמר ועמוס רודנר,
גבעת־ברנר

כדורגלני הנוער חייבים הבוקר לנצח את אוסטרליה

כדי להשאר בתמונת המאבק על כרטיס העליה לגמר גביע העולם • שינויים בהרכב הפותח: טל בראל במקום דורון ביטון ומני בסון במקום איתי מרדכי • עושה המשחק האוסטרלי לו ארסטודלו חוזר להרכב • ראשי המשלחת הישראלית קיימו שיחה ממושכת עם הנערים ללא נוכחות המאמן

מאת משה הר געש

הבוקר יקבע כנראה גורל מונדיאל קים גביע העולם לנוער, כאשר שנבחרת ישראל תתמודד מול נבחרתה החזקה של אוסטרליה.

במחנה הישראלי היתה אתמול דריכות רבה. כל השחקנים הביעו את אכזבתם הרבה מתוצאת התיקו – 1:1 מול ניו זילנד. במחנה הישראלי סבורים, כי ישראל היא הנבחרת החזקה ביותר בטורניר ובהחלט ניתן לגבור על האוסטרלים הזוטנים.

בהרכב הישראלי יחולו שני שינויים לעומת המשחק מול ניו זילנד. טל בראל יחליף את דורון ביטון ומני בסון ישחק במקום איתי מרדכי. השינויים נועדו להטעות את המאמן האוסטרלי, שחזה במשחקה של הנבחרת מול ניו זילנד.

טל בראל ויצחק לוי החלימו מפציעותיהם תודות לטיפולו המסור של רופא המשלחת הישראלית, ד"ר רוסטובסקי.

אין ספק, כי ישראל חייבת לזכות בנצחון, אם ברצונה להשאר בתמונת המאבק על כרטיס העליה למשחקי גמר גביע העולם. אתמול קיימו ראשי המשלחת הישראלית, אריה קרמר ויצחק סופר, שיחה ממושכת עם השחקנים ללא נוכחות מאמן הנבחרת. בשיחה זו הביעו השחקנים את שביעות רצונם מהתנאים להם הם זוכים והסבירו, כי יכולתם הפושרת מול ניו זילנד היתה בגלל חולשה פתאומית שפקדה אותם.

להרכב האוסטרלי ישוב עושה המשחק המצטיין שלהם, לו ארסטודלו, שכבר שיחק מול ישראל לפני שנתיים. במשחק בוקרים ישחקו נבחרות פיג'י וטייוואן.

אוסטרליה הבוגרת שינתה כליל הרכבה

מאת משה הר געש

נבחרתה הבוגרת של אוסטרליה שינתה כליל את פניה מאז משחקי גמר הגביע העולמי, שנערכו בקיץ במקסיקו.

תשעה משחקני הנבחרת האוסטרלית, ששיחקו במקסיקו, פרשו מהנבחרת ובמקומם שולבו שחקנים צעירים. בחודשים האחרונים קיימה אוסטרליה שלושה משחקי ידידות. את סין ניצחו האוסטרלים בקאנטון – 0:2 ובמיפגש הכפול מול ניו זילנד זכו האוסטרלים בנצחון אחד – 1:2 ובמשחק השני נפרדו בתיקו – 1:1.

את הנבחרת האוסטרלית ממשיך לאמן פרנק ארזק יחד עם עוזרו אדי תומפסון.

בנבחרת ניו זילנד לא חלו שינויים רבים, אך העתונאים המקומיים סיפרו, כי נבחרת זו מגלה בחודשים האחרונים חולשה מדהימה.

חולון – מכבי ת"א במוקד הכדורסל

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות הפועל חולון ומכבי ת"א יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור הי"8 בליגה הלאומית בכדורסל.

שתי הקבוצות כבר איבדו עניין במשחקי הליגה. החולונים, שאיכזבו עד כה את אוהדיהם הרבים, ינסו לנצל את אולמם הביתי כדי לזכות בנצחון יוקרתי מול האלופה. שחקנים כמו באניסטר, אלימלך ובורמור ישאפו להוכיח לכולם, כי מוקדם מידי היה להספידם.

הכוכבים עייפים משלושת משחקיהם במסגרת גביע אירופה. אין ספק, כי מאגי, ג'מצ'י וחבריהם עדיפים על החולונים, לכן כל תוצאה, פרט לנצחון תל אביבי ברור, תחשב להפתעה.

ל"דבר" הרמת גני בין הפועל ומכבי תהיה הערב חשיבות מכרעת על המאבק בתחתית הטבלה. הניצח של אנדהם ומי יפרדו כנראה בתום העונה מהליגה הלאומית. הערב יהיה זה למעשה הסיכוי האחרון שלהם להשאר בתמונת המאבק נגד הירידה.

לשחקני מכבי יש את יתרון הביתיות. משחקם יותר מגובש והם משחקים בשאפתנות רבה, לכן הם מועמדים לזכות בנצחון חשוב.

משחק מתח צפוי באולם רוממה, שם תארח מכבי חיפה את הפועל גליל עליון. שתי הקבוצות שואפות לבסס את מעמדן בצמרת הטבלה. שחקני הגליל טובים יותר, אך לחיפה יש את יתרון הביתיות.

יתר משחקי המחזור הי"8: אליצור נתניה – הפועל חיפה; הפועל ירושלים – בית"ר ת"א: הפועל ת"א – הפועל איתן/גבת.

בליגה הארצית

• מחוז דרום: אליצור רמלה – הפועל נען 72:100; מכבי ראשל"צ – מכבי דרום ת"א 66:89; רמת השרון – בית"ר ירושלים 65:84; הפועל גבעתיים – מכבי ירושלים 67:77.

• מחוז צפון: מכבי כרמיאל – הפועל גן שמואל 75:90; מכבי חדרה – הפועל עמק הירדן 76:86; הפועל עין דוד – מכבי בת גלים 63:78; הפועל בקעת בית שאן – הפועל בית אלפא 55:93; הפוע"ל נהריה – מכבי קרית מוצקין 76:79 (לאחר הארכה).

שבינסקה – אורחת כבוד במשחקי הפועל

אירנה שבינסקה, האתלטית היהודיה הדגולה מפולין, שהשתתפה בחמש אולימפיאדות וזכתה בעשר מדליות באולימפיות אירופה, תהיה אורחת כבוד במשחקי הפועל הי"13.

בצד הספורטאית הפולניה, תבוא למשחקי הפועל משלחת פולנית גדולה, שתכלול 6 – 8 אתלטים בכירים, נבחרת כדורסל וכנראה גם קבוצת התעמלות אמנותית, שתופיע בטלג"ם. על כך סיכם בשיחותיו מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, עם בוליסלב קפיסן, שר הספורט התיירות הפולני. אופק מסר עוד, כי בפולין נשבר הקרח ולכל ענף בהתאחדות הספורט הותר לנהל מו"מ נפרד עם מטה המשחקים. כתוצאה מכך יהיו כנראה בשלחת פולין גם ג'ודאים בכירים וספורטאים מענפים אחרים.

במהלך ביקורו בורשה, נערך טקס, בו הניח אופק זר לרגלי האנדרטה לזכר לוחמי גיטו ורשה.

מינהל מקרקעי ישראל

„בנה ביתך" בכרמיאל, מגדל העמק, נצרת עילית ועפולה
יתרות מגרשים

במסגרת תוכניות "בנה-ביתך" שפורסמו בעבר, נותרו מגרשים בהתאם לפרוט שלהלן:

א. כרמיאל - גבעת-מכוש
במסגרת תוכנית שפורסמה באוקטובר 1986, נותר מגרש אחד לבניה חד-משפחתית.

ב. מגדל-העמק
במסגרת תוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותרו 3 מגרשים חד-משפחתיים לבניה חד-משפחתית ו-2 מגרשים דו-משפחתיים לבניה דו-משפחתית בקיר משותף.

ג. נצרת-עילית
במסגרת תוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותר מגרש אחד לבניה חד-משפחתית ו-4 מגרשים דו-משפחתיים לבניה דו-משפחתית בקיר משותף.

ד. עפולה - גבעת המורה
במסגרת תוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותרו 18 מגרשים לבניה חד-משפחתית ו-4 מגרשים דו-משפחתיים לבניה דו-משפחתית בקיר משותף.

המגרשים יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, אשראי והוצאות פיתוח מעודכנים. יתר התנאים, כפי שפורסמו בפרוספקט המקורי וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 28.1.87 שעה 10.00. בשעה זו תתקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "כל הקודם זוכה".
בעת ההרשמה שתערך במשרד ערים, חברה לפיתוח עירוני בע"מ, רחוב עצמון 16/100 נצרת עילית, טל' 065-71312 - יש להפקיד סך של 500 ש"ח, בהמחאה בנקאית, לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל בחברת ערים, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ-31.3.87.

„בנה ביתך" - בקרית-מלאכי - שכ' צפונית
יתרת המגרשים

במסגרת תוכנית "בנה ביתך" שפורסמה בחודש יוני 1986, נותרו 10 מגרשים לבניה חד-משפחתית ו-10 חצאי מגרשים דו-משפחתיים לבניה בקיר משותף.
מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח - מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 28.1.87 בשעה 17.00, במשרדי המועצה המקומית בקרית מלאכי. בשעה זו תתקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "כל הקודם זוכה", במשרדי מינהל מקרקעי ישראל מחוז ירושלים, רחוב בן-יהודה 34, קומה 12, טל' 224121 בימים ובשעות העבודה המקובלים.
בעת ההרשמה - יש להפקיד סך של 500 ש"ח בהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ-30.4.87.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז תל אביב
הצעה להחכרת מגרש המיועד לבנית יחידות דיור, חנויות ומשרדים בגבעתיים
מכרז מס. תא/143/86

מינהל מקרקעי ישראל מבקש הצעות לחתימת על חוזה פיתוח בנין קרקע שפרטיו בעת פרסום המכרז הן כדלהלן:

גוש מספר	חלקה מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	יח"ד אחוזי בניה	מחיר מינימום מ"ר בש"ח (לא כולל מע"מ)	גובה פקדון בש"ח
6161	486	16	6,000	280	7,833,913	150,000

• בנין מס. 26 - שיכיל 59 יחידות דיור מהם 15 יחידות בבניה מדורגת בשטח בניה של 7,670 מ"ר+950 מ"ר חנויות+150 מ"ר חנויות או משרדים, סה"כ 8,770 מ"ר בניה ב-11 קומות.
בנין מס. 27 - שיכיל 55 יחידות דיור מהם 15 יחידות בבניה מדורגת בשטח בניה של 7,150 מ"ר+700 מ"ר מסחרי+150 מ"ר חנויות או משרדים, סה"כ 8,000 מ"ר בניה ב-10 קומות.
סה"כ בניה במגרש - 16,770 מ"ר המהווים 280% בניה.
את חוברת מסמכי המכרז ניתן לקבל תמורת הסך של 40 ש"ח, (כולל מע"מ), בהמחאה בנקאית, במינהל מקרקעי ישראל, מחוז תל אביב, דרך פתח תקוה 116, (בית קלקא), בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הוא 12.2.87 שעה 12.00 בצהרים. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים, מסיבה כלשהיא - לא תדון. אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

גדעון דמתי חלוצה של שמשון ת"א מפלס לו דרך בין מגיני מכבי חיפה במשחק גביע הטוטו

ולצר: גביע הטוטו עדיף על משחקי ידידות בפגרה

48 שעות אחרי שבת

[illegible]

[illegible]

מארדונה נפצע ונטש המגרש אך נאפולי ניצחה בראשייה

נטישת השדה ע"י כוכבה דייגו מארדונה בדקה הי"61, בעקבות פציעה, לא מנע אתמול מנאפולי נצחון ליגה חשוב על בראשייה בשיעור 1:2. היה זה נצחון ראשון של הנאפוליטנים על בראשייה במגרשם הביתי מאז 1965. הנצחון הותיר את נאפולי בראש טבלת הליגה.

מארדונה נטש את השדה בדקה הי"61 במצב של 1:1, אולם גם בלעדיו הצליח ג'ורדאנו להבקיע מהנקודה הלבנה (64) ולהעניק לקבוצתו את הנצחון. מארדונה עזב את המגרש פעמים במהלך המחצית הראשונה לקבלת טיפול לפני שירד סופית. רופא של המועדון אמר בסוף המשחק, כי פציעתו של הכדורגלן המצויין אינה קשה וכי ישוב לשחק בעוד שבועיים.

אינטר שמרה על פער שתי הנקודות מהמובילה, כשגברה על אמפולי בתוצאה 1:2. ג'אנפרנקו מאטאולי ואנדראה מאנדורליני הבקיעו לזכות אינטר. השוודי ג'והני אקסטרום הבקיע למנוצחים בדקת הסיום.

האלופה יובנטוס ניצחה את אודינזה 1:2, בזכות יכולת טובה של מישל פלטיני. מיכאל לאודרופ הוליך את יובה ליתרון. גראציאני הותיק השוויון 10 דקות לאחר מכן, אולם מנפרדוניה העניק את שתי הנקודות למארחים משער בדקה הי"70.

אסקולי, שלא ניצחה בביתה מזה שבעה חודשים, הפתיעה את מילאן בנצחון 0:1, משער של המגן ויטוריו פוסרו, לו היה זה שער בכורה בקבוצה. בעקבות הפסדה התדרדרה מילאן מהמקום השלישי לשישי.

במשחקים נוספים: אטלאנטה – סמפדוריה 0:1; קומו – רומא 0:0; פיורנטינה – אווילינו 0:0; ורונה – טורינו 1:2.

קובנטרי עצרה את המוליכה

קובנטרי סיטי, המדורגת במקום השמיני, עצרה אתמול את המוליכה, ארסנל, כאשר כפתה עליה תיקו אפס במשחק החוץ במסגרת המחזור הי"25.

למרות שלא נוצחו מזה 21 משחקים, איבדו התותחנים את יתרונם הגדול בפיסגה והם מקדימים עתה את אברטון בשתי נקודות בלבד.

משחק ההגנה המתוגבר של האורחים מקובנטרי מנע מחלוצי ארסנל להגיע למצבי הבקעה. וגם כשהגיעו למצבים כאלה, החטיאו מעמדות נוחות.

הבריטים של ברצלונה מבקיעים

צמד הבריטים של ברצלונה הבקיעו לזכות קבוצתם במשחק הנצחון על אתלטיקו בילבאו 1:4.

גארי ליניקר הבקיע את השער הראשון כבר בדקה הי"17. חברו קארסקו העלה ל־0:2, כחלוף ארבע דקות הוסיף הולשי מארק יוז שער שלישי.

בילבאו הקטינה בדקה הי"65 מרגלי איסמעל איטורבי, לפני שרוברטו פרננדז קבע את תוצאת המשחק דקותיים מהסיום.

ריאל מאדריד ממשיכה לרדוף אחרי ברצלונה. אתמול ניצחה ריאל את סוסיאדאד בחוץ 0:2 והיא מפגרת בשתי נקודות אחרי המוליכה.

יתר התוצאות: אתלטיקו מאדריד – קאדיז 0:2; רסינג – סביליה 0:2; באטיס – אספניול 0:2; סארגוסה – מורסיה 0:0; לה־פאלמה – ספורטינג 1:2.

• ביוון: אולימפיאקוס שמרה על מקומה בראש הליגה, למרות שנפרדה בתיקו אפס מארקסה. פאוק השניה הביסה את פאניוניוס 0:4. א.א.ק הדביקה את לאריה בשיעור 0:5.

• בפורטוגל: הפתעה נרשמה בסיבוב הרביעי בגביע, כאשר קארטאקסו מהליגה השניה כפתה תיקו (0:0) על בנפיקה. פורטו מוחצה את סאמוהה קוריה 0:5 וספורטינג ניצחה את אורינטל 2:3.

רומיניגה חותך את הגנת אמפולי בדרך לנצחון קבוצתו אינטר אתמול בליגה (1:2)

הפנים החדשות בריאל מאדריד גרמו לזעזוע וחוסר יציבות

מאת שמואל של

עם רקורד של שבע זכיות בגביע אירופה לאלופות (ובפעם האחרונה ב־1980) וזכייה אחת בגביע למחזיקות גביע, תגיע לכאן השבוע האלופה הספרדית, קבוצת ריאל מאדריד, למשחקה נגד מכבי ת"א.

בהופעתה הי"13 בארץ תציג הנציגה הנאה של ספרד הרכב חדש יחסית וכמעט בלתי מוכר לחובבי הכדורסל בארץ. את אותות הזעזוע שעברו על ריאל, עם עזיבתם של שלושה משחקני ההרכב הפותח, ניתן לראות במיקומה בטבלת הבית. לאחר ארבעה מחזורים ממוקמת ריאל במקום השישי והאחרון. באונה – שלושה הפסדים (כולם אחד ביתי לאורחה) מול נצחון ביתי בודד.

אין ספק שלשינוי בהרכב יש השלכה על מאזן הישגי הקבוצה. שום קבוצה תהיה הטובה ביותר לא היתה מצליחה להתגבר על עזיבת כוכביה. בעיקר אמורים הדברים לשחקן הציר המצטיין פרננדו מרטין, שהעדיף להחליף את מדי קבוצת האם שלו באלה של הפורטלנד טרייל בלייזרס בליגה המקצוענית בארה"ב.

עזיבתו של מרטין הותירה חור מתחת לסלים וגם הענק פרננדו רומאי (27, 2.13) הגבוה ממרטין בשבעה ס"מ אינו מצליח לסתום חור זה.

שני האמריקאים שמוסטו אשתקד את מכבי ביד אליהו, ויין רובינסון ולינטון סאונס, עזבו גם הם. את מקומם תופסים שני אמריקאים אחרים: לארי ספרינגס (27, 2.00) שחום עור שהופיע במדי יוסטון, שיקאגו והלייקרס באנ. בי. אי ובראד בראנסון (28, 2.08) לבן ששיחק בליגה המקצוענית בארה"ב ובאיטליה (אשתקד בבראשה). השניים אמנם כדורסלנים טובים אך טרם הצליחו להשתלב לגמרי בקבוצה.

עיקר המעמסה במשחקים עד כה הוטלה על הוותיקים המוכרים לנו היטב ובראשם הרכז המעולה ד"ר חואן אנטוניו קורבאלן (32, 1.84) שחזר בו מכוונתו לפרוש ומיטיב עדיין לשחק. יחד עמו מופיעים איטורריאגה (27, 1.96), דל קוראל (26, 1.92), רפאל רולייאן (34, 2.07).

את הצוות של מועדון הפאר הספרדי ממשיכים להוביל המאמן המנוסה כנאל (לולו) סאינז ועוזרו קליף לויק. המכירים היטב את שחקני האלופה הישראלית ובוודאי ינסו להטמין לו מלכודות במשחק ביום חמישי הקרוב.

פרננדו מרטין

יפאני מצטיין בליגת הכדורגל בעמק יזרעאל

מאת שמעון וייס

מתנדב יפאני בן 24, השוהה בקיבוץ תל־יוסף שבעמק יזרעאל, גונב מדי שבת את ההצגה במשחקי הליגה האזורית בכדורגל ומוביל את קבוצתו, הפועל תל־יוסף, לנצחונות גבוהים על יריבותיה בליגה.

המתנדב, יושי הוסה קולדה מהעיר אואיסה, הרחוקה קרוב לאלפיים ק"מ מטוקיו, ניחן בתכונות של כדורגלן מעולה ולדעת מאמנים וחובבי כדורגל שראוהו, טוענים, רמתו של המתנדב היפאני נמוך הקומה זהה לרמה של הליגה הארצית ואף הליגה הלאומית שלנו.

בכל משחק דואג יושי, המשחק במרכז השדה, לפסם את חבריו לקבוצה בכדורים שקשה מאוד להחטיאם. הוא עצמו נמנע מלהבקיע שערים. יכולתו הוירטואוזית הפכה אותו לכוכב אמיתי בחצר הקיבוץ ואפילו אנשי "הפועל" בית שאן התעניינו באפשרות שהמתנדב היפאני ישחק בשורותיהם, אלא שהתברר, כי הוא בא לישראל לתקופה של מספר חודשים ואין בכוונתו לעשות קריירה ספורטיבית בארץ, אלא להכיר את אנשיה ונופיה ולשוב לביתו.

לדבריו, מעולם לא ראה בכדורגל מקצוע ולפיכך לא חשב להיות כדורגלן מקצועי. גם החיזורים הבית־שאנים וההתלהבות בעמק מיכולתו, לא שינו מתוכניותיו של המתנדב היפאני שהפך לכוכב הכדורגל בעמק.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט לנוער מס' 1
זובין מהטה
מנצח

בהשתתפות:
שרון בצלי, חלילנית – **יפעת ולטמן**, צ'לנית – **דניאל פלאם**, מנגן בטרומבון – **רועי שילוח**, כנר
התזמורת הפילהרמונית הצעירה

בתכנית מיצירות:
פרדיננד דוד, צ'ייקובסקי, שמינאד, לאלו ורימסקי־קורסקוב

תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום שלישי, 20 בינואר 1987 בשעה 5.00 אחר־הצהריים

לאחר נצחונו המשכנע בנוק אאוט טכני על טומי קאלי חיבק אלכסיס אספינוזה את בנו בן השנתיים ופרץ בבכי

שלושה מדורגים הודחו במלבורן

במה הפתעות היו בשמינית גמר [illegible] אוסטרליה הפתוחה בטניס, כאשר המדורגים החמישי [illegible] מצרפת, השביעי [illegible] מארה"ב, והשמיני, קווין קארן, יליד דרום־אפריקה הודחו על־ידי טניסאים בלתי מדורגים.

לקונט הפסיד לאחר מאבק בן חמש מערכות, לאמריקאי פול אנאקון שפיגר בשתי המערכות הראשונות 6:1, 6:4, 3:6, 4:6, 8:10.

ברד גילברט נוצח בידי בן ארצו רוסטאגנו בן ה־21 בארבע מערכות וקארן ה„פיינליסט" ב־1984 נוצח ע"י האוסטרלי דוהאן המדורג 297 בעולם 4:6, 6:3, 6:4, 6:4.

יאניק נואה המדורג שלישי, נאלץ להיאבק עם האמריקאי באד שולץ לאורך חמש מערכות לפני שניצח 6:7, 6:4, 6:7, 4:6.

עד כה הודחו שבעה מדורגים. קודם לכן נוצחו, הצ'כי מילאן שרייבר (12), יוהאן קריק, יליד דרום־אפריקה, (10), יעקב לאשק משווייץ (15) וההודי ראמש קרישנאן (16).

הפתעה גדולה היתה גם באליפות הנשים, כאשר האוסטרלית אליזבת סמיילי ניצחה את המדורגת מספר 4, הצ'כית הלנה סוקובה 5:7, 6:3, 5:7, לאחר שפיגרה 5:3 במערכה האחרונה.

ברבע־הגמר תפגוש סמיילי את המדורגת 5, הגרמניה קלאודיה קודה־קילש, שהכניעה את בת־ארצה סילביה האניקה 3:6, 1:6.

מארטינה נאוורטילובה עלתה לרבע־הגמר, בנצחון קל על תומפסון מאוסטרליה 4:6, 1:6, והשוודית לינדקוויסט (10) ניצחה את מנואלה מאלייבה מבולגריה 3:6, 3:6.

פאם שרייוור מארה"ב המדורגת שלישית, הכניעה את הבריטית ג'ו דיורי 1:6, 2:6, והצ'כית הנה מנדליקובה, המדורגת שניה ניצחה לאחר מאבק את הקנדית קארלינג באסט, המדורגת 12, בשיעור 2:6, 6:4, 2:6. דינה גאריסון, המדורגת שביעית, הכניעה את האוסטרלית הותיקה והנדי טרנבול.

הפתעה בזוגות

הפתעה היתה במשחקי הזוגות, כאשר האוסטרלים פיטר דוהאן ולורי וורדר, המדורגים 16, ניצחו את המדורגים 2, בוריס בקר וסלובודאן זיבוינוביץ' 3:6, 6:7.

פול אנאקון מארה"ב וקריסטו ואן רנסבורג, מדרום־אפריקה המדורגים במקום הרביעי, גברו על קווין קארן והנרי לקונט, בשלוש מערכות 6:2, 6:7, 12:14.

פאט קאש וגרי דונלי המדורגים 6, הפסידו לגרי מילר וטוד נלסון המדורגים 12, בשיעור 6:2, 4:6, 6:2.

הולנד – הודו 0:2

נבחרת ההוקי של הולנד זכתה בגביע באנדי לאחר שניצחה במשחק האחרון את המארחת, הודו – 0:2.

בטורניר, שנערך בניו־דלהי, תפסה פולין את המקום השני, לאחר שהכניעה את קניה 0:4 והודו סיימה שלישית.

בריה"מ־המועצות תפסה את המקום הרביעי, בנצחון על דרום קוריאה.

איש לא הצליח לנחש 14 בטוטו

איש לא ניחש 14 תוצאות נכונות במשחקי השבת החולפת בהם נערכו משחקי „גביע הטוטו" בליגות הלאומית והארצית. לפיכך עובר הפרס הראשון לשבוע הבא, בו הוא יעמוד על מינימום של 800,000 שקל.

בשל ההפתעות שהושגו במשחקי המחזור, רק לכך שמנחשי 13 תוצאות נכונות יזכו ב־11,480 שקל.

126 ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־1,184 שקל. 1028 ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־145 שקל. 6,394 ניחשו 10 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־23 שקל.

מינימום הפרסים במחזור הבא יעמוד על 1,400,000 שקל.

אלופת העולם בגלשני רוח הנורווגית וורן אורגן בפעולה

האוסטרי ספרל מועמד ודאי לזכות היום באליפות הגלשנים

מאת ברוך הגן

אם לא יחול מהפך בלתי צפוי הבוקר בשיוט השביעי והאחרון יזכה האוסטרי, רודולף ספרל באליפות הבין לאומית הפתוחה של אסיא בגלשני מפרש הנערכת באילת.

ספרל, שניצח אתמול בשיוט השישי וסיים שני בשיוט החמישי, מקדים בתשע נקודות וחצי את יואקים לארסון – מנצח השיוט החמישי.

ספרל יזכה בבכורה בכל מקרה, אם ידורג היום במקומות 1־4. שלישי בדירוג הוא הדני ג'ון נילסן, שניצח אמנם אתמול באחד מהשיוטים, אך נפסל ואיבד כנראה את הסיכוי לזכות בבכורה.

אלופת העולם לנשים, הנורווגית יורדן אורגן, מדורגת שביעית ומקדימה 15 גברים. הבוקר יערך גם דו קרב אישי בין שני חברי הסגל האולימפי הישראלי, אמיר אברהם וגר אברהם, בסיומו יקבע מי מהם יהיה הישראלי הראשון בתחרות.

בינתיים מקדים אורד (מקום 10) את אברהם ב־1.7 נקודות חובה. הגולש המפתיע בן ה־14, עמית ענבר, סיים למעשה את התחרות, לאחר שנפסל במרוץ הראשון ופרש מהשיוט השני לאחר התקלות עם אורד.

שייט

שני מנצחים כבר נקבעו: עלי תמר בין הסטודנטים ותמי ישראלי.

אהרון בוצר, סגן יו"ר ההתאחדות הבין־לאומית בגלשני מפרש, הביע את אכזבתו מהשגי הגולשים הישראלים, אך לדבריו ניתן יהיה להכין את הגולשים הישראלים היטב לקראת אולימפיאדה בסיאול.

בעריכת זאב פרי

כוכבים ולילות

המלכה ליר×2

תיאטרון

מאת חוה נובק

„הבימה": „מירל'ה אפרת" מאת י. גורדין; תרגום ועיבוד מרים קיני; בימוי עמית גזית; תפאורה אלי סיני; תלבושות מוכה קליינ־סון; תאורה נתן פנמורין

וידוי קטן: הלכתי להצגת „מירל'ה אפרת" ב„הבימה" עם לא מעט חששות בלב. אינני מכירה מקרוב את התיאטרון האידי, מלבד הצגה אחת שראיתי בתיאטרון הממלכתי האידי בבוקרשט, ושתי הצגות שראיתי בארץ. לא הכרתי את עברו של תיאטרון זה, לא ידעתי את אמניו הגדולים, חוץ מכמה שמות, כמו קאמינסקה, מיכאולס, רינה קניג, לא היו באמתחתי הרבה נתונים על פעלו. לכל היותר כמה דעות קדומות שבהן אני מתחלקת עם רבים מצופי התיאטרון הישראלי. לכן היתה הפתעתי גדולה ונעימה.

קודם כל — טיב המחזה. זוהי יצירה דרמטית כתובה היטב. אמנם מורגשת כאן השפעתה של היצירה השקספירית, של „מלך ליר" בעיקר, אך גורדין ידע להתאים את הקונפליקט של ליר למציאות חייה של החברה היהודית בזמנו, הצעיר על הבמה גלריה של דמויות מעוצבות באמינות, ובנה תפקידים שהם תאווה לחיכו של כל שחקן. נכון גם שזוהי מלודראמה קיטש, אם תרצו, אך ניסים אלוני כבר אמר שקיטש זה יפה ובכלל, *מי קבע שהמלודראמה חייבת להיעלם מעל הבימה?*

המסגרת התפאורתית, של מסך ורקע מורכבים כאילו מארגזי עץ, רומזת, כבר בפתיחה, על כך שכאן הוצא משהו ממחסן ההסטוריה. אולי ממחסן הגרוטאות שלה. אלי סיני, התפאורן, לא השתדל כאן לתת מסגרת אסתטית. חוץ מבית אפרת — בחלקה הראשון של ההצגה, התפאורה אינה מושכת את העין, אך היא משמשת משענת למה שיש להצגה לומר. עמית גזית, בעבודת הבימוי שלו, נתן להצגה לומר זאת בלי התחכמויות חדשניות, בגישה ישירה למלודראמה שבה, המדברת ממילא אל לב הצופה. אפשר לשער שהיצירה היתה מאבדת מכוחה הרגשי, אם היתה נעשית כאן עבודת בימוי „מודרנית". נסיוני לימד אותי שהשתדלויות לחדש טקסט מסויים בגישה עכשווית מדי הובילו להפשטה בלתי רצויה ולאובדן ערכה של היצירה וה„ריבוק" האחרון של „הבימה" וגם זה שהעלה יוסי יזרעאלי בחאן הירושלמי הם דוגמאות טובות לכך.

בבואה לתרגם ולעבד את מחזהו של גורדין, השתדלה מרים קיני להיות נאמנה למקור אך בה בשעה השתדלה להתחשב בסבילותו של הקהל כאן ועכשיו. בחלקו הארי של העיבוד היא עשתה מלאכה טובה, בעיקר במה שנוגע לקיצורים. תמונה שלמה, זו של הסיום, הושמטה, וה„סוף הטוב" המרומז בא במקום האמירה המפורשת מדי של גורדין. אינני יודעת במה עזרו הצידורים החדשים לטקסט הישן, אך היות ואת המקור אינני מכירה, איני יכולה לחוות דעה על כך, לכל היותר אוכל לומר שלא הרגשתי ב„הדבקות" שנעשו לטקסט, וזה סימן טוב.

עוצמה הגדול של הצגת „הבימה" היא במשחק וכאן ניתנת לצופה, המוכן לראות פעמיים את ההצגה, הזדמנות מעניינת להשוות בין משחקן של שתי שחקניות גדולות. כפל התפקידים הניתן לליא קניג ולמרים זהר, המתחלפות ביניהן בשני התפקידים הראשיים של ההצגה — בגילומה של מיר'לה ושל מחלה המשרתת, הוא נסיון תיאטרוני רב עניין. יש בין שתי השחקניות הבדלי טמפרמנט ואופי המשתקפים היטב בהצגה. ליא קניג מפגינה נוכחות מלכותית ממש בדמותה של מיר'לה, משחקת אותה באנרגיה מירבית, בקורטוב של סרקאזם, בהפגנת היד החזקה אך הלב הרך, וכך, במידה מסויימת, גם בתפקידה של המשרתת. מירל'ה של מרים זוהר רכה יותר. את מקום הסרקאזם תופס הדגש על אצילותה של הדמות. בגילום דמותה של המשרתת היא מפגינה יותר את סבלה של הדמות, קרובה יותר לבכיינות השייכת למלודרמה האידית. על כל פנים, בשני הגילומים מודגשת הטרגדיה של האם ואשת העסקים בעלת יד הברזל, שכלתה רומסת אותה, מפני שהיא מעדיפה לקחת על עצמה את הסבל, מאשר לתת לבנה־אהובה לסבול. גאוותה של מיר'לה, חוסר יכולתה למחול, אפילו ברגעי השיא של הקונפליקט עם בניה, מאפיינים את הטיפוס ההסטורי של הגבירה היהודית, וכאן נפרדות דרכיה מזו של המלך ליר. התפנית הזאת מוצאת את ביטויה הנאות במשחקן של שתי השחקניות, כל אחת על פי דרכה ואישיותה האמנותית.

אך אין ההצגה ב„הבימה" מסתפקת בהזדמנות הניתנת לשתי הכוכבות־הפרימאדונות. כל תפקיד מעוצב היטב, ובכך מתבטא כאן כוח בימויו של עמית גזית. נכון שהועמדו לרשותו גם הכוחות הדרושים. חתן פרס ישראל השלישי בהצגה, שמואל רודנסקי, נוגס בתיאבון רב בבשר תפקידו של שלמון, מנהל עסקיה של מיר'לה. וכשניתן לו בשר שכזה הוא יודע לאכול אותו בתאבון ולהשביע גם את תאבונו של קהלו. מוסקו אלקלעי ורבקה גור מעצבים בכשרון רב את דמות הזוג נחומצ'ה וחנה דבורה זוגתו, מחותניה של מיר'לה, עניי העיירה שכל רכושם הוא היחוס המשפחתי והבת היפה. בחבורה הצעירה מצטיינת בעיקר יעל פריל, בתפקיד כלתה של מיר'לה הלוחמת מלחמת חורמה ביוקרתה של חמותה. היא מתבלת את הדמות בערבוביה של קרתנות יהודית אופיינית ביחסה אל מיר'לה והתרפסות נשית אל בעלה. „בת מתאימה לנחומצ'ה של חנה דבורה. את שני הבנים משחקים עמי וינברג ושמעון בהן המוצא את הטון הנכון לגילום הבן המפונק בהתהוללותו את הרכוש המשפחתי. כל דמות מגולמת בכנות ועונה לדרישות האיפיון שגורדין העניק להם.

אני בטוחה שההצגה תהפוך לשלאגר התורן של „הבימה" ואולי יניע אחרים מאיתנו להתייחס ביתר כבוד לתיאטרון האידי.

גלריה של דמויות (מימין לשמאל): עמי ויינברג, שמואל רודנסקי, ליא קניג ומרים זוהר (כאן בתפקיד מירל'ה)

מילגות ע"ש שלמה מיכואלס

בהצגת הבכורה החגיגית של ההצגה „מירל'ה אפרת", הכריז שר הקליטה יעקב צור על הקמת קרן מיוחדת שתאפשר הענקת מילגות וקיום סדנאות בנושא „תיאטרון יהודי". הקרן תישא את שמו של מנהל התיאטרון היהודי במוסקווה, **שלמה מיכואלס**, שנרצח בשנת 1948 על ידי שליחיו של סטאלין.

ההרצאה על הקמת הקרן נעשתה במהלך טקס לזכרו של מיכואלס בו השתתפו גם בנותיו של השחקן, נטליה ונינה. שחקן „הבימה" ישראל בקר הקריא שיר שכתב פרץ מרקיש לזכרו של מיכואלס.

במוזיאון ישראל ייערך הערב קונצרט שיוקדש לזמרתו של באך האיש, כפי שהיא מתבטאת ביצירות שכתב והקדיש לבני משפחתו ולאצילים רמי מעלה שאיתם נפגש. היצירה הידועה ביותר היא „המנחה המוסיקלית", שהוקדשה לפרידריך השני „הגדול" מלך פרוסיה. בקונצרט תושמע היצירה בעיבוד לשמונה כלים, שעשה במיוחד המנצח יואב תלמי. בקונצרט ישתתפו, בין השאר, זמרת הסופרן אילה גרוסמאייר, והנגנת העוגב אליזבת רולוף, בביצוע קטעים מתוך „הספרון לאנה מגדלנה", ובמה שהפרלודים הגדולים שהתגלו לא מכבר בספריית אוניברסיטת ייל בארה"ב. השיכתוב, כנראה, לשנות צעירותו המוקדמות ביותר של באך. [illegible]

שואה ממוסחרת

קולנוע

מאת יגאל משיח

„קציר הזעם", קולנוע „פאר", ת"א

„קציר הזעם", סרט גרמני מלא אשמה וחרטה, עם כל הצהרותיו הנאצלות, הוא סיפור אירוטי ממוסחר בנוסח השבוייה הסקסית במרתף („האספן") וסוהרה המאוהב.

יהודיה חושנית נמלטת מטראנספורט למחנה השמדה ולאחר כמה ימים של רעב וכפור ביערות, מוצא אותה פולני טוב, בנו של רב סייסים. אביו נפטר, אחיו נשלח למחנות בעוון מרי נגד הנאצים והוא, פרח כמורה כושל, חוזר לנהל את המשק עד שתיגמר המלחמה. זו מסגרת הסיפור. בפנים, במרתף, מתפתחת תשוקתו האובססיבית של בן הסייס אל היהודיה היפה, ובחוץ מתרחשים נוראות המלחמה: רכבות המוות עוברות, בתי יהודים נבוזים, עלוקות המלחמה עושות כדרכן עסקים טובים מרכושם המוחרם של הנדונים. מלשין מגלה את מקום מחבואו של היהודי רובין והנאצים מוציאים אותו ואת מגיניו להורג. האצילה הפולניה, גבירתו לשעבר של הסייס, מנסה לסייע למחתרת, נתפסת ונהרגת, אבל הכל רק מקשט את הסיפור האמיתי במרתף.

„קציר הזעם", (במאית, אניישקה הולנד),בדרכו המלודרמטית, ממחיש את אימת הכיבוש הנאצי — אבל שירת העלילה היא אהבת הסייס לשבוייתו היהודיה

הבמאית, אניישקה הולנד

המתפתחת באמצעות כל גחמותיו הויזואליות של סיפור חשק תאוותני מאוד: סצינות עירום, הצצות, התפשטות, ומשגל חייתי פה ושם. „קציר הזעם" ממחיש את האימה האורבת מעבר לסף ואי שם, לקראת הסוף, אפילו קושר אותנו אל שני האוהבים. זו הצרה. חוסר היחס בין מס השפתיים לעניין האמיתי. העלילה רוחצת בסמלים ספיריטואליים, אור שמימי פה ושם, צלבים ואיקונינים שתולים ברקע. מעבר להתכתשויות הפלקטיות על אלוהים ואדם, יהדות ונצרות המעניקים רק רצינות בדויה, שתולה האירוטיקה: במרתף, במטבח (על השולחן) ועל הגורן בנוסח תום ג'ונס. סקס ושואה ממשיכים להעסיק את הקולנוע („שומר הלילה", „שבע יפהפיות", „אהבה בגרמניה"). חלילה וחס עוד נזכה למיזמור.

אלברט איינשטיין ב„הבימה"

בימים אלו החלו בתיאטרון „הבימה" בחזרות על מחזה יחיד, „איינשטיין", מאת **גבריאל עמנואל**, בבימויו של **הווארד ריפ** ובביצועו של **מישה אשרוב**.

המחזה מתרחש בחדר העבודה של אלברט איינשטיין בפרינסטון, בערב יום ההולדת ה־70 שלו. המדען הדגול מתייחס לאספקטים השונים של אישיותו כפיסיקאי, פציפיסט ויהודי ציוני, שעה קלה לפני קבלת אות כבוד מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

הבמאי הווארד ריפ הוא עולה חדש מקנדה שהגיע ארצה לפני שנתיים. בקנדה הוא היה המנהל האמנותי של תיאטרון „הנפש", אותו הקים יחד עם המחזאי גבריאל עמנואל. קבוצת תיאטרון היחידה בקנדה שהעלתה מחזות יהודיים. לפני כשבועיים, עם עלייתו ארצה של גבריאל עמנואל החליטו לקיים את הקבוצה גם בארץ.

טלוויזיה

מאת מירי פז

נראה ואינו רואה

מצוקתה של המחזאות העברית בת־ימינו נובעת, כנראה, מן הקושי הבלתי־נסבל שבהתחרות עם המציאות הישראלית. על המחסור העגום בדרמות מקור מפצה תמיד המציאות. מיטב הדרמה מצוי כיום במשרדי התעורה. ברובם כיכבו באחרונה הנוכלים הגדולים כגיבורי אופרות־סבון לתפארת, הקטנים — כגיבורי מותחנים פאתטיים. מדובר במותחנים מן הז'אנר הלאדרוזי, כאלה שיש בהם הד קלוש לאיכויות ספרותיות קצת גוגוליות או ארנבורגיות.

כמעט כמו לאיזיק רויטשוואניץ, גיבורו של איליה ארנבורג, שנתפס בשל גניבה מיותרת, נתפס מרק אלפרד, גיבור סידרת „שידור חוקר" בשל אי צפיה בטלוויזיה. על פי השם מרק אלפרד, המרמז על קירבה כלשהי לאיים הבריטיים, היינו מתפתים להאמין שמדובר באיזה גיבור אפרורי שמראיתו השלומיאלית היא רק כסות למוחו החד־כתער, לנשמת יוצר החוטא בסתר בכתיבת שירה קאנטית. אך מיהו מרק אלפרד שבסידרתנו? לא שלומיאל־גאון, לא אפור־צונדזאלגנטי, אלא אחד רהוי וצחיח שעשוי, לכל היותר, לחטוא בסתר במימכר דגים מלוחים. ובגין אחד שכזה עומדת משטרת ישראל במצב הכן ממושך, ובגין אחד שכזה מתהפכות נשים עלי משכב מרוב מפח־נפש ואכזבה, ומתענים סוחרים ערמומיים איך, איך הצליח להערים עליהם.

בעל חזות מוכר־המליחים־בגימלאות־הצליח — ממה שנפרש לפנינו ב„שידור חוקר" — להונות בעלי עסקים, מוכרי תכשיטים ומוכרי תשמישי קדושה ומי לא; הצליח להוציא במירמה כספים מנשים רכות־לבב בהבטחות קצה האושר, כלומר נישואין. מי היה מאמין. איזה קסם אפל עמד לו בכל מעשי ההונאה והמירמה שביצע? מהו סוד התיחכום שאיפשר לו להימלט מידי כחות המשטרה?

לא קסם ולא תיחכום עמדו לו לאלפרד, אלא נכסי צאן ברזל נצחיים היו נר לרגליו: האמונה המוצקה מאוד באיוולתם של הרבים. האיש שהצליח לרמות רבים ולאורך זמן, נלכד בשל איוולת רווחת שלא היה שותף לה: צפיה בטלוויזיה. ההשתמטות מפורענות הכלל הכריעה אותו. נוכל שכמותו, איך התחמק מתשלום האגרה.

גדולה מן החיים

עוד אופרת סבון הגדולה מן החיים עצמם היא מירה אברך, האשה הגדולה מן החלומות, המתראיינת ב„ערב חדש". אין הדברים נאמרים בזילזול אלא בהשתאות אמת.

נזדמן לי לפגוש את מירה אברך, לפני כשנתיים בעת ביקורו של ראש הממשלה בפאריס, ואני אומרת במלוא האחריות שמה שעשה את הביקור הזה לממלכתי היה נוכחותה המלכותית, הבלי מעורערת. ספק אם הביקור הזה היה נכנס להיסטוריה של היחסים הבין־לאומיים אילמלא מירה אברך, שגדולים ושועים היו לעפר לרגליה, שיועצים מדיניים עלו אליה לרגל ודיפלומטים בכירים נעו ביראת כבוד לכל זיע אצבע שלה וקפצו לדום לכל מנוד ראש שלה, ושמקורות באליזה, בראותם את ההוד הנורא שהיא משפיעה סביבה, פערו פיהם בתמהון ונאלמו דום ונעתקה נשימתם. כל ארמון האליזה מלא כבודה.

אני יכולה להעיד גם במלוא האחריות ששמעון פרס זכה לכבוד בלתי־רגיל על שהסכימה לצרף אותו כאורח נלווה בפמלייתה הממלכתית. אומרים שהכל בגלל קשרים קודמים שהיו לו עמה. חוגים יודעי דבר ידעו לספר שהעניין נתאפשר הודות ללובינג הנמרץ שעשתה מירה לשמעון אצל מירה, שהרי השתיים הן ידידות בלב ובנפש. עניין זה נרמז בעדינות באחד משידורי התוכנה המעמיקים והנוקבים ביותר במדינה תחת הכותרת „חפש את האשה". לעומת זאת, בטורים המדיניים ניסו פרשנים עתירי־מקורות לפענח את מערכת הקשרים העניפה שבזכותה נדחק שמעון פרס למסעה של אברך. פרשן אחד הצביע על קשריו הטובים של פרס עם הנשיא מיטראן, ומיטראן עצמו — סיפר פרשננו — צילצל למירה וביקש שתעשה טובה קטנה לידידו שמעון (פרשן מדיני בעתון מתחרה טען שהיה זה נשיא מקסיקו שתיווך בפרשה). ברם, גירסאות אלה הופרכו על ידי פרשן כלכלי בכיר, מומחה לסחר מטבעות, שידע לספר במדורו כי היה זה מעצב המטבעות יעקב אגם, ידיד צמוד של מירה אברך (הוא תלוי על קירות ביתה) ומיודעו של פרס שהרים טלפון לידידו הטוב ז'אק לאנג שר התרבות דאז, והתחנן בפניו שישכנע את מירה לקחת את שמעון למסע. היה זה רק לאחר שהשר ז'אק לאנג הצהיר שאין הוא רוצה להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה ריבונית, שסוגיה הטילה את מלוא כובד משקלה, הזמינה את עצמה לשיחה בארבע עיניים עם מירה (שיחה שתוכנה שוחרר עתה לפירסום עולמי ראשון במדור זה) ואמרה: אם תקחי אותו, את שמעון, אני מוותרת על מקומי בפמליה. בחישוב מהיר חישבה מירה שחילופין כאלה באים בחשבון כיוון שלא צריך להזיז איש מן הפמליה הממלכתית וממילא יהיה מקום לכולם. כך מתבהרת הסוגיה שהעסיקה את התקשורת במשך שבועות ארוכים: *זו בדיוק הסיבה שבגללה לא נסעה סוניה לפאריס.*

סוף טוב הכל טוב. שמעון פרס היה, כזכור, האישיות הבכירה ביותר שליוותה את מירה אברך במסעה לפאריס.

פסוקו

זה לא שייך לטלוויזיה, אך מדובר במשפט מחוזי מעורר מחשבה שראוי לחרות אותו על לוח ליבנו. הוא שייך למלונאי **חיים שיף** הקשור לבנקאי ארנסט יפת באמצעות הידידה המשותפת שושנה וינר. וכה אמר שיף בראיון **לאריה אבנרי** ב„ידיעות אחרונות": "אם יקימו ועדת חקירה על מה שנעשה במדינה, יראו שאין מדינה".

צועדים עם הזמן

אולי בכל זאת מגיע צל"ש צנוע לתקשורת. הדירקטוריון הלאומי התפטר בשבוע שעבר וזה משהו. צל"ש לתקשורת על שניגחה, נידנדה, גינתה, חירפה וגידפה וחשפה את הדירקטוריון הלאומי במלוא מערומיו הפוטוגניים.

ועוד צל"ש קטן לטלוויזיה על שליוותה את אופרטת־יפת הדירקטוריון הלאומי בפרשנות ובהקבלות מחכימות. בעיתוי מושלם הקרינה הטלוויזיה בליל שבת האחרון את „בוני וקלייד", סיפור מעלליהם של שודדי הצלולויד הרומנטיים ביותר, ובליל שבת לפני שבועיים הקרינה את „השוד המושלם". אז מי כאן צועד עם הזמן? הטלוויזיה ירום הודה. בנק לאומי צועד עם הדולרים. על מעותינו, כמובן.

להסתכל במראה

270 קריקטורות מוצגות בימים אלה במוזיאון חיפה לאמנות חדשה

מאת אריאלה ראובני

פני הדור כפני הקריקטורה שלו. זו תמצית המסר של תערוכת הקריקטורות „מול הראי", שנפתחה השבוע במוזיאון חיפה לאמנות חדשה. בתערוכה, הממלאת את מרבית אולמות המוזיאון, משתתפים 28 ציירי קריקטורות ישראליים, המציגים כ־270 קריקטורות, שצוירו ופורסמו בחלקן הגדול, בין השנים 1980־1986.

פרופ' אבנר זיו, מאוניברסיטת תל־אביב, מציין במבוא לקטלוג התערוכה, כי על אופיה הפוליטי של מדינה אפשר ללמוד, למעשה, מהדרך בה מוצגים מנהיגיה באמנות הדור. בארצות טוטאליטריות מתפרסמים דיוקנאות של המנהיגים, בעוד שבדמוקרטיות מתפרסמות קריקטורות. „אם כמות הקריקטורות על המנהיגות יש בה כדי לשמש מדד לדמוקרטיה — הרי שישראל היא דמוקרטיה גדולה."

התכנית המקורית של תערוכת הקריקטורות במוזיאון חיפה היתה קטנה יותר בהיקפה, אולם משהחלה לקרום עור וגידים היא התרחבה. „ההיענות היתה יוצאת מן הכלל", מספרת אירית מילר, אוצרת התערוכה. בין משתתפי התערוכה אפשר למצוא שלושה דורות של קריקטוריסטים ובהם זאב, פרי, שמוליק, לוריא, מושיק, מייק, פרידל, צילה ודידי, רובינגר, שסרן, אבי כץ, אבנר כץ, שילה, גבע ואחרים. התערוכה מחולקת למדורים: פוליטיקה, כלכלה, בטחון, חברה, הווי, איכות־חיים והומור.

מדור מיוחד מוקדש לאריה נבון, ותיק הקריקטוריסטים בישראל, שהחל לצייר קריקטורות עוד בשנות העשרים. בקריקטורות הפוליטיות שלו, שרובן התפרסמו ב„דבר" היפנה נבון את חיצי הביקורת שלו כלפי השלטון המנדטורי והנאצים, הוא תיאר את הפלמ"ח, את לוחמי תש"ח את ההעפלה ותקומת המדינה ויצר את דמות הילד חובש כובע הגרב, שהפך, עד מהרה, לסמל של ישראל בחיתוליה.

— האם יש לקריקטורות מבנה משותף?

אוצרת התערוכה סבורה, כי בקריקטורות אפשר למצוא את התמורה שחלה בבבואה של החברה הישראלית: אידיאלים וערכים ציוניים הומרו בערכים חומריים ובחברה תחרותית ומשיגנית. היא מציינת עוד, הנימה הבקורתית והסטירית של רוב הקריקטורות, גם בנושאים הסוערים ביותר, היא שקולה, מדודה ואחראית. „נטיה זו נובעת מעצם מצבה המיוחד של החברה בישראל, הנתונה במצור, ובלחצים תמידיים וכן מהגישה ההומניסטית היהודית שכל ישראל ערבין זה לזה".

ג'ודי רזניק וארתור שניצלר — חותמת ובול

בולים

מאת אריה לינדנבאום

שני פריטים חדשים בנושאים הקרובים לאספנינו צפויים בקרוב בארצות־הברית ובאוסטריה. בארצות־הברית צפויה חותמת מיוחדת לג'ודי רזניק ובאוסטריה בול שניצלר. דואר ארה"ב יטביע חותמת מיוחדת לזכרה של טייסת החלל, ג'ודי רזניק, שנספתה אשתקד באסון צ'לנג'ר.

לזכרה של ג'ודי רזניק כבר הוטבעה חותמת־דואר עוד בשנה שעברה, אבל נראה שבני העיר עקרון באוהיו מעוניינים בהנצחה נוספת וחותמת לזכרה תוטבע שוב. לג'ודי רזניק היו כבר כמה הנצחות בולאיות מחוץ לארה"ב ואפילו במדינה מזרח־אירופית. בהונגריה הופיעה, לזכר צוות החללית צ'לנג'ר, דפית זכרון עם שמות כל אנשי החללית שנספו.

דואר אוסטריה פירסם את לוח ההנפקות שלו לשנת 1987 וברשימה מצאנו דיוקן יהודי אחד — הסופר ארתור שניצלר.

בתחילת המאה העשרים היה שניצלר ראש המדברים של הזרם הקל והמשעשע של הספרות האוסטרית. הוא נולד ומת באוסטריה (1862—1931). שניצלר היה רופא במקצועו, אבל עסק בכתיבה והיה דרמטיקן ומספר שרוב יצירותיו מתרחשות בוינה.

בול שניצלר נושא דיוקן ויופיע בחודש מאי.

16 הנפקות

באוסטריה יהיו השנה 16 הנפקות: החודש יופיע בול „מאה שנה לחינוך מבוגרים בוינה"; בפברואר שתי הוצאות: „מאה להולדתו של אנטון פאיסטאור" ו„מאה להולדתו של אלברט פאריס גיטרסלו"; במארס — „שיוויון זכויות לנשים וגברים"; באפריל — „תערוכת עבודה־אדם־מכונות"; במאי שלוש הוצאות: „125 להולדתו של הסופר ארתור שניצלר", „1100 שנה ללוסטנאו" ו„פתיחת המרכז האוסטרי בוינה"; ביוני שוב שתי הוצאות: „הקונגרס הבין־לאומי ה־8 לדפוס על היבטיו השונים, בוינה" ו„100 שנה להפלגת אוניות בים אכן"; גם באוגוסט שתי הוצאות: „25 שנה למות הפרופסור שרודינגר" ו„125 שנה לתערוכה בפרייסטדט"; בספטמבר שתי הוצאות: „הקונגרס העולמי של בנקים — וינה 1987" ו„250 שנה להולדת המלחין מיכאל היידן". את הרשימה מסיים חודש נובמבר, אף הוא בשתי הוצאות: „200 שנה למותו של כריסטוף ויליבאלד גלוק" ו„יום הבול 1987".

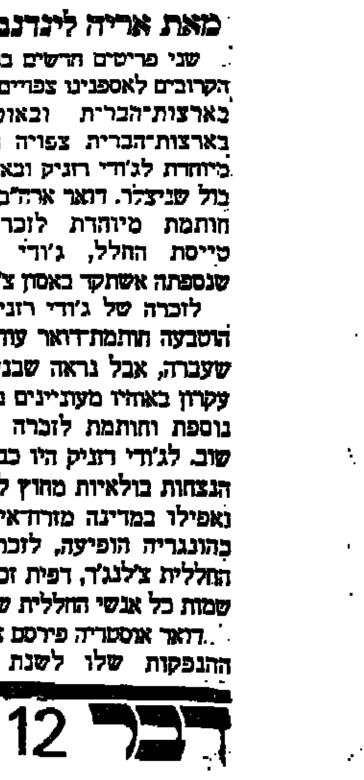

בצרפת — ברנרד הלפרן

דואר צרפת מביא את תרומתו לאלבומי „יודאיקה" בהנפקת סידרה בת 6 בולי דיוקן של רופאים מפורסמים, ביניהם ברנרד הלפרן (יהודי?) (1904—1978), אימונולוג, מומחה במחקרים נגד אלרגיות.

שאר הדיוקנאות: ארווין ג'מוט (חקר מחלת השינה), צ'ארלס רישה (בעל פרס נובל ברפואה), ז'אק מונוד (בעל פרס נובל ברפואה), ז'אן רוסטנד (מחקרים בגנטיקה) ואלכסנדר ירסין (מגלה חיידק הדבר).

ב־1987 — 5 הנפקות

שנת 1986 מאחורנו והאלבומי הבולים נפתח דף חדש לשנת 1987. לוח ההנפקות של השרות הבולאי הישראלי כולל 5 הנפקות:

● בפברואר תופיע סידרת עופות מן המקרא: דורסי לילה — ארבעה בולים.

● באפריל — בול זיכרון לחללי צה"ל וגליון לתערוכת „חיפה 87" ובול 1 לכינוס הפועל.

● ביוני — 75 שנה לקופת חולים, תערוכת כלבים עולמית, „ישראל נקיה" וחובבי רדיו.

● בספטמבר — מועדים לשמחה (4—3) ובול הרב עמיאל.

● בנובמבר — 3 בולים עם מסעות חוקרים במאה ה־19 ובול דיוקן לפנחס רוזן.

נוסף לבולים שפורסמו צפויות הנפקות נוספות, לרבות בלילים וגליונות מזכרת לרגל תערוכות בולים בחו"ל, שישראל תיטול בהן חלק.

יתכן ששלושת הבולים למסעות חוקרים יופיעו בצורת גליון זיכרון.

גליון „חיפה 87" כולל ארבעת בולי דורסי הלילה ומחירו 3 ש"ח, אף־על־פי שערכם הנקוב של הבולים הוא 2 ש"ח. הערך המוסף מיועד למימון תערוכת בולים.

לוח ההנפקות בתורכיה

דואר תורכיה פירסם את לוח ההנפקות לשנת 1987 ובו: פרפרים — 4 בולים: שנת המגורים העולמית — 1; אירופה המאוחדת — 2 בולים; המוזיאון הלאומי — 4 בולים: 16 מדינות תורכיות — 4 בולים: נשיאי תורכיה — גליון זיכרון; אמנות — 4 בולים: הקונגרס ה־15 לכימותרפיה — 4 בולים: מצודות לאומיות — 2 בולים: צמחי מרפא באנטוליה — גליון־זיכרון: סולטן סולימן (המחוקק) — 1 בול: סידרת בולים מן המניין וסידרת בולי שרות.

הערת מנהל השרות הבולאי

לצערי נמסר במדור מיום 5.1.87 מידע משובש בקשר לתערוכת ישראל־צרפת: משרד התקשורת כן נחלץ לעניין התערוכה הדו־לאומית בהכירו בחשיבות העניין ומנכ"ל המשרד יורם אלסטר פעל להשגת תקציב מיוחד לתערוכה. לאחר שהודענו לאגודת בולאי ישראל־צרפת בפאריס כי התקציב הושג, הודיע היו"ר שלהם כי הזמן לא יספיק לו לאירגון התערוכה ולכן היא ירדה בשלב זה מן הפרק.

ינון ביילין
מנהל השירות הבולאי